

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Fysieke Leefomgeving

Stadskantoor
Lubeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

www.zwolle.nl

Behandeld door [REDACTED]
Datum 4 september 2023
Onderwerp Woo-besluit verstrekken gegevens (1^e deelbesluit)

Geachte mevrouw [REDACTED]

Op 1 augustus 2023 heeft u op grond van de Wet open overheid ("Woo") de gemeente verzocht om informatie over, kort gezegd, de bestrijding van ondermijning in de gemeente Zwolle.

Op diezelfde datum heeft u van ons een ontvangstbevestiging gekregen. Daarin beschreven we de vervolgstappen voor de behandeling van uw Woo-verzoek. Op 28 augustus jl. heeft [REDACTED] telefonisch contact met u opgenomen over de voortgang van dit dossier. In dat gesprek zijn onderling afspraken gemaakt over de aanlevering van de documenten in fases en de tijd die dat kost. Deze afspraken zijn op diezelfde dag per e-mail aan u bevestigd. In vervolg op die mail ontvangt u hierbij het eerste van de twee deelbesluiten.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Woo. Op grond van artikel 4.1, eerste lid, van de Woo kan een ieder immers een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.

Artikel 4.1, zevende lid, van de Woo bepaalt dat een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5 van de Woo. Een bestuursorgaan zal het verstrekken van de gevraagde informatie achterwege kunnen (dan wel moeten) laten wanneer zich een of meer van de in artikel 5.1 en 5.2 van de Woo genoemde uitzonderingen en beperkingen voordoen.

Op basis van uw verzoek is gezocht naar de documenten die betrekking hebben op de bestuurlijke aangelegenheid tot het moment van de ontvangst van uw verzoek. Dat laatste moment is bepalend voor de reikwijdte van uw verzoek.

Datum 4 september 2023

Ons kenmerk

Gelet op de door u omschreven aangelegenheid is gezocht binnen de daartoe geëigende systemen van de gemeente Zwolle. Hierbij is er alles aan gedaan om tot een zo volledige mogelijke zoekslag te komen.

Dat hebben we gedaan door het bevragen van medewerkers die bij dit onderwerp zijn betrokken en het raadplegen van e-mailboxen en bestanden/mappen op de digitale opslaglocaties.

Het resultaat van deze zoekslag treft u aan op de, tevens door u gewenste, inventarisatielijst die als bijlage bij deze brief is gevoegd.

Deze documenten zijn beoordeeld in het kader van voornoemde uitzonderingen en beperkingen zoals die zijn neergelegd in de Woo. Een groot deel van deze documenten is reeds openbaar. Zoals aangekondigd in het telefoongesprek van 28 augustus jl. stuur wij u deze documenten ook toe en vermelden we ze op de inventarisatielijst, zodat u zelf niet hoeft te zoeken in het bestuurlijke informatiesysteem.

Overwegingen

Zoals gesteld onder 'Wettelijk kader' dienen voornoemde documenten te worden beoordeeld teneinde te bezien of zij zich lenen voor openbaarmaking voor eenieder. Het resultaat van deze beoordeling is dat we deze documenten gaan verstrekken.

Hierbij dient het algemene belang dat is gemoeid met openbaarheid van overheidsinformatie afgewogen te worden tegen de belangen die in de artikelen 5.1 en 5.2 van de Woo bescherming hebben gevonden. Bezien moet worden of deze belangen aan openbaarmaking in de weg staan.

Gelet op het voorgaande, is besloten om de documenten die betrekking hebben op uw verzoek met inachtneming van hoofdstuk 5 van de Woo openbaar te maken.

In document 15 een deel weggelakt omdat het hier gaat om een beschrijving van onderzoeksmethode/strategie die zicht biedt op een werkwijze bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Openbaarmaking van deze informatie zal ervoor zorgen dat burgers mogelijk hun gedrag dusdanig aanpassen, dat dat dit een effectieve aanpak in de weg staat. Het belang van openbaarmaking weegt naar ons oordeel niet op tegen het belang van de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen. De juridische grondslag hiertoe is gelegen in artikel 5.1, tweede lid, sub d Woo. .

Verder zijn in de documenten delen weggelakt, en derhalve is informatie gedeeltelijk verstrekt, omdat deze delen van de documenten informatie bevatten die herleidbaar is tot individuele personen. Openbaarmaking hiervan leidt naar ons oordeel tot een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de in deze documenten genoemde personen, hetgeen dient te worden voorkomen. De juridische grondslag hiertoe is

Datum 4 september 2023

Ons kenmerk

gelegen in artikel 5.1, tweede lid, sub e Woo. In de inventarisatielijst vindt u de betreffende documenten.

Burgemeester en wethouders en de burgemeester van Zwolle,
(ieder voor zover het zijn bevoegdheid betreft) ,

~~mw. mr. W.A. Visser~~

hoofd afdeling Fysieke Leefomgeving

Bijlage 1: Inventarisatielijst

Bezwaar

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na dagtekening van het besluit schriftelijk en gemotiveerd een bezwaarschrift indienen bij de burgemeester en/of het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle, Postbus 10007, 8000 GA Zwolle. In het bezwaarschrift moeten in ieder geval uw naam, adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit en de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit vermeld worden.

Het besluit treedt direct in werking, ook als er bezwaar wordt ingesteld. Bent u van mening dat, zolang nog niet op het bezwaarschrift is beslist, het besluit niet in werking zou moeten treden, dan kunt u aan de voorzieningenrechter van de bevoegde rechtbank een voorlopige voorziening vragen. Aan de procedure voor een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden

Bijlage 1: Inventarisatielijst

Toelichting

1. In de kolom "Besluit" staat of het document openbaar (O), gedeeltelijk openbaar (GO), of niet openbaar (NO) is.
2. In de kolom "Weigeringsgrond" staat welke weigeringsgrond is toegepast bij een document dat gedeeltelijk openbaar of niet openbaar is. Daarbij is de volgende codering toegepast:

1. Absolute weigeringsgronden uit artikel 5.1, lid 1:

- a. Eenheid van de Kroon
- b. Veiligheid van de staat
- c. Vertrouwelijke bedrijfsgegevens
- d/e. Bijzondere persoonsgegevens

2. Relatieve weigeringsgronden uit artikel 5.1, lid 2:

- a. Internationale betrekkingen
- b. Financiële/economische belangen van de gemeente
- c. Opsporing/vervolgning van strafbare feiten
- d. Inspectie, controle en toezicht
- e. Bescherming van persoonlijke levenssfeer
- f. Concurrentiegevoelige bedrijfsgegevens
- g. Bescherming van het milieu
- h. Beveiliging van personen en bedrijven
- i. Goed functioneren van de gemeente

3. Persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 5.2)

Documenttitel	Besluit	Weigeringsgrond	Reden/uitleg
1. Beslisnota programma ondermijning	nvt		Document is reeds openbaar
2. Programma ondermijning	nvt		Document is reeds openbaar
3. DEFINITIEF Informatienota raad programma ondermijning maart 2020 (2)	nvt		Document is reeds openbaar
4.. 2020-02-10 motie M12-2 Meldpunt voor inwoners	nvt		Document is reeds openbaar
5.. 2022 04 15 Informatienota raad afdoening motie meldpunt (1)	nvt		Document is reeds openbaar
6. Memo PFO 'privacyprotocol aanpak ondermijning' def_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
7. Beslisnota college privacy bij aanpak ondermijning (1)	nvt		Document is reeds openbaar
8. Privacyprotocol Binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning v1.0	nvt		Document is reeds openbaar
9. Modelinformatieprotocol+20221026 (6)	nvt		Document is reeds openbaar
10. Schematische weergave Privacy protocol_juni 2021	O		
11. Werkproces_Aanpak Ondermijning_DEFINITIEF_23-09-2021	GO		In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
12. Uitgebreide analyse wet- en regelgeving	O		

13. Bijlage 1 Checklist beoordelingskader Ondernijning	O		
14. Bijlage 2 Afwegingskader zwaarteweging	O		
15. Bijlage 3 Werkdocument Binnengemeentelijke informatiedeling ondernijning_Redacted	GO	2d	In het document zijn gegevens over onderzoekmethoden/strategie onleesbaar gemaakt
16. Beslisnota MTZ privacyprotocol binnengemeentelijke informatiedeling ondernijning (1)	O		
17. schematische weergave privacy protocol sept2021	O		
18. FW Verzoek advies DPIA aanpak ondernijning_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
19. DPIA ondernijning 28-6-2021_FG advies_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
20. advies DPIA FG_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
21. FW DPIA ondernijning_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
22. FW applicatie voor ondernijning_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
23. 20230330_Eindrapport workshop datavolwassenheid en ondernijning - Zwolle - anonieme versie_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt, dit geldt tevens voor de paragrafen uit dit document die buiten de reikwijdte van het Woo-verzoek vallen.
24. Beslisnota college intrekken afwijkingsmogelijkheid ondernijning (1)	nvt		Document is reeds openbaar
25. Ondernijning fg_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt

Fysieke Leefomgeving

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Stadskantoor
Lubeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

www.zwolle.nl

Behandeld door [REDACTED]
Datum 26 september 2023
Onderwerp Woo-besluit verstrekken gegevens (2° deelbesluit)

Geachte mevrouw [REDACTED]

Op 1 augustus 2023 heeft u op grond van de Wet open overheid ("Woo") de gemeente verzocht om informatie over, kort gezegd, de bestrijding van ondermijning in de gemeente Zwolle.

Op diezelfde datum heeft u van ons een ontvangstbevestiging gekregen. Daarin beschreven we de vervolgstappen voor de behandeling van uw Woo-verzoek. Op 28 augustus jl. heeft [REDACTED] telefonisch contact met u opgenomen over de voortgang van dit dossier. In dat gesprek zijn onderling afspraken gemaakt over de aanlevering van de documenten in fases en de tijd die dat kost. Deze afspraken zijn op diezelfde dag per e-mail aan u bevestigd. In vervolg op die mail heeft u op 4 september jl. het eerste deelbesluit ontvangen. Hierbij ontvangt u het tweede en laatste deelbesluit (document 26 en 27).

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Woo. Op grond van artikel 4.1, eerste lid, van de Woo kan een ieder immers een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.

Artikel 4.1, zevende lid, van de Woo bepaalt dat een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5 van de Woo. Een bestuursorgaan zal het verstrekken van de gevraagde informatie achterwege kunnen (dan wel moeten) laten wanneer zich een of meer van de in artikel 5.1 en 5.2 van de Woo genoemde uitzonderingen en beperkingen voordoen.

Op basis van uw verzoek is gezocht naar de documenten die betrekking hebben op de bestuurlijke aangelegenheid tot het moment van de ontvangst van uw verzoek. Dat laatste moment is bepalend voor de reikwijdte van uw verzoek.

Datum 26 september 2023
Ons kenmerk

Gelet op de door u omschreven aangelegenheid is gezocht binnen de daartoe geëigende systemen van de gemeente Zwolle. Hierbij is er alles aan gedaan om tot een zo volledige mogelijke zoekslag te komen.

Dat hebben we gedaan door het bevragen van medewerkers die bij dit onderwerp zijn betrokken en het raadplegen van e-mailboxen en bestanden/mappen op de digitale opslaglocaties.

Het resultaat van deze zoekslag treft u aan op de, tevens door u gewenste, inventarisatielijst die als bijlage bij deze brief is gevoegd.

Deze documenten zijn beoordeeld in het kader van voornoemde uitzonderingen en beperkingen zoals die zijn neergelegd in de Woo. Een groot deel van deze documenten is reeds openbaar. Zoals aangekondigd in het telefoongesprek van 28 augustus jl. sturen wij u deze documenten ook toe en vermelden we ze op de inventarisatielijst, zodat u zelf niet hoeft te zoeken in het bestuurlijke informatiesysteem.

Overwegingen

Zoals gesteld onder 'Wettelijk kader' dienen voornoemde documenten te worden beoordeeld teneinde te bezien of zij zich lenen voor openbaarmaking voor eenieder. Het resultaat van deze beoordeling is dat we deze documenten gaan verstrekken.

Hierbij dient het algemene belang dat is gemoeid met openbaarheid van overheidsinformatie afgewogen te worden tegen de belangen die in de artikelen 5.1 en 5.2 van de Woo bescherming hebben gevonden. Bezien moet worden of deze belangen aan openbaarmaking in de weg staan.

Gelet op het voorgaande, is besloten om de documenten die betrekking hebben op uw verzoek met inachtneming van hoofdstuk 5 van de Woo openbaar te maken.

In document 26 is een deel weggelakt omdat het document (in-) directe informatie over de (actuele) informatiepositie, tactieken, werkwijzen en operationele beslissingen van de politie bij de uitvoering van de opsporingstaak van de politie. Het openbaar maken van deze informatie kan de opsporing en vervolging frustreren, zowel in individuele zaken als ook in het algemeen en zowel in het heden als in de toekomst. Onder tactieken en werkwijzen vallen ook de middelen en de functionarissen die daarbij worden gebruikt. Het gaat niet alleen om concreet opsporingsonderzoek, maar ook om gegevens die van belang zijn voor opsporing van strafbare feiten bij toekomstige incidenten. Openbaarmaking zou inzicht geven in het concrete politieoptreden en de bij de politie bekende informatie en de operationele beslissingen waartoe die informatie heeft geleid.

Het document bevat specifieke informatie over de werkwijze in het kader van de opsporing van strafbare feiten. Indien een deel van die informatie openbaar

Datum 26 september 2023

Ons kenmerk

wordt gemaakt, dan geeft dat personen of groepen de gelegenheid hun handelen of gedrag daarop af te stemmen, bijvoorbeeld door bepaalde dingen te doen dan wel na te laten dan wel op andere wijze uit te voeren waardoor de effectiviteit van het proces van opsporing en vervolging kan worden gefrustreerd. Gelet op voorgaande dient het belang van opsporing en vervolging, als bedoeld in artikel 5.1 lid 2 sub c Woo, zwaarder te wegen dan het belang van openbaarmaking.

Verder zijn in documenten 26 en 27 delen weggelakt, en derhalve is informatie gedeeltelijk verstrekt, omdat deze delen van de documenten informatie bevatten die herleidbaar is tot individuele personen. Openbaarmaking hiervan leidt naar ons oordeel tot een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de in deze documenten genoemde personen, hetgeen dient te worden voorkomen. De juridische grondslag hiertoe is gelegen in artikel 5.1, tweede lid, sub e Woo. In de inventarisatielijst vindt u de betreffende documenten.

Burgemeester en wethouders en de burgemeester van Zwolle,

(teft) ,

mw. mr. W.A. Visser
hoofd afdeling Fysieke Leefomgeving

Bijlage 1: Bijgewerkte inventarisatielijst (document 26 en 27)

Bezwaar

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na dagtekening van het besluit schriftelijk en gemotiveerd een bezwaarschrift indienen bij de burgemeester en/of het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle, Postbus 10007, 8000 GA Zwolle. In het bezwaarschrift moeten in ieder geval uw naam, adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit en de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit vermeld worden.

Het besluit treedt direct in werking, ook als er bezwaar wordt ingesteld. Bent u van mening dat, zolang nog niet op het bezwaarschrift is beslist, het besluit niet in werking zou moeten treden, dan kunt u aan de voorzieningenrechter van de bevoegde rechtbank een voorlopige voorziening vragen. Aan de procedure voor een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden

Bijlage 1: Inventarisatielijst

Toelichting

1. In de kolom "Besluit" staat of het document openbaar (O), gedeeltelijk openbaar (GO), of niet openbaar (NO) is.
2. In de kolom "Weigeringsgrond" staat welke weigeringsgrond is toegepast bij een document dat gedeeltelijk openbaar of niet openbaar is. Daarbij is de volgende codering toegepast:
 1. **Absolute weigeringsgronden uit artikel 5.1, lid 1:**
 - a. Eenheid van de Kroon
 - b. Veiligheid van de staat
 - c. Vertrouwelijke bedrijfsgegevens
 - d/e. Bijzondere persoonsgegevens
 2. **Relatieve weigeringsgronden uit artikel 5.1, lid 2:**
 - a. Internationale betrekkingen
 - b. Financiële/economische belangen van de gemeente
 - c. Opsporing/vervolgning van strafbare feiten
 - d. Inspectie, controle en toezicht
 - e. Bescherming van persoonlijke levenssfeer
 - f. Concurrentiegevoelige bedrijfsgegevens
 - g. Bescherming van het milieu
 - h. Beveiliging van personen en bedrijven
 - i. Goed functioneren van de gemeente
 3. **Persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 5.2)**

Documenttitel	Besluit	Weigeringsgrond	Reden/uitleg
1. Beslisnota programma ondermijning	nvt		Document is reeds openbaar
2. Programma ondermijning	nvt		Document is reeds openbaar
3. DEFINITIEF Informatienota raad programma ondermijning maart 2020 (2)	nvt		Document is reeds openbaar
4.. 2020-02-10 motie M12-2 Meldpunt voor inwoners	nvt		Document is reeds openbaar
5.. 2022 04 15 Informatienota raad afdoening motie meldpunt (1)	nvt		Document is reeds openbaar
6. Memo PFO 'privacyprotocol aanpak ondermijning' def_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
7. Beslisnota college privacy bij aanpak ondermijning (1)	nvt		Document is reeds openbaar
8. Privacyprotocol Binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning v1.0	nvt		Document is reeds openbaar
9. Modelinformatieprotocol+20221026 (6)	nvt		Document is reeds openbaar
10. Schematische weergave Privacy protocol_juni 2021	O		
11. Werkproces_Aanpak Ondermijning_DEFINITIEF_23-09-2021	GO		In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
12. Uitgebreide analyse wet- en regelgeving	O		

13. Bijlage 1 Checklist beoordelingskader Ondernijning	O		
14. Bijlage 2 Afwegingskader zwaarteweging	O		
15. Bijlage 3 Werkdocument Binnengemeentelijke informatiedeling ondernijning_Redacted	GO	2d	In het document zijn gegevens over onderzoekmethoden/strategie onleesbaar gemaakt
16. Beslisnota MTZ privacyprotocol binnengemeentelijke informatiedeling ondernijning (1)	O		
17. schematische weergave privacy protocol sept2021	O		
18. FW Verzoek advies DPIA aanpak ondernijning_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
19. DPIA ondernijning 28-6-2021_FG advies_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
20. advies DPIA FG_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
21. FW DPIA ondernijning_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
22. FW applicatie voor ondernijning_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
23. 20230330 Eindrapport workshop datavolwassenheid en ondernijning - Zwolle - anonieme versie_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt, dit geldt tevens voor de paragrafen uit dit document die buiten de reikwijdte van het Woo-verzoek vallen.
24. Beslisnota college intrekken afwijkingmogelijkheid ondernijning (1)	nvt		Document is reeds openbaar
25. Ondernijning fg_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
26. Plan Pactum 2.2_Redacted	GO	2c 2e	- In het document zijn gegevens over onderzoekmethoden/strategie onleesbaar gemaakt; - In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
27. Verwerkersovereenkomst ondernijning C3-Zwolle v3_Redacted.pdf	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt

Bijlage 1: Inventarisatielijst

Toelichting

1. In de kolom "Besluit" staat of het document openbaar (O), gedeeltelijk openbaar (GO), of niet openbaar (NO) is.
2. In de kolom "Weigeringsgrond" staat welke weigeringsgrond is toegepast bij een document dat gedeeltelijk openbaar of niet openbaar is. Daarbij is de volgende codering toegepast:
 1. **Absolute weigeringsgronden uit artikel 5.1, lid 1:**
 - a. Eenheid van de Kroon
 - b. Veiligheid van de staat
 - c. Vertrouwelijke bedrijfsgegevens
 - d/e. Bijzondere persoonsgegevens
 2. **Relatieve weigeringsgronden uit artikel 5.1, lid 2:**
 - a. Internationale betrekkingen
 - b. Financiële/economische belangen van de gemeente
 - c. Opsporing/vervolgning van strafbare feiten
 - d. Inspectie, controle en toezicht
 - e. Bescherming van persoonlijke levenssfeer
 - f. Concurrentiegevoelige bedrijfsgegevens
 - g. Bescherming van het milieu
 - h. Beveiliging van personen en bedrijven
 - i. Goed functioneren van de gemeente
 3. **Persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 5.2)**

Documenttitel	Besluit	Weigeringsgrond	Reden/uitleg
1. Beslisnota programma ondermijning	nvt		Document is reeds openbaar
2. Programma ondermijning	nvt		Document is reeds openbaar
3. DEFINITIEF Informatienota raad programma ondermijning maart 2020 (2)	nvt		Document is reeds openbaar
4.. 2020-02-10 motie M12-2 Meldpunt voor inwoners	nvt		Document is reeds openbaar
5.. 2022 04 15 Informatienota raad afdoening motie meldpunt (1)	nvt		Document is reeds openbaar
6. Memo PFO 'privacyprotocol aanpak ondermijning' def_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
7. Beslisnota college privacy bij aanpak ondermijning (1)	nvt		Document is reeds openbaar
8. Privacyprotocol Binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning v1.0	nvt		Document is reeds openbaar
9. Modelinformatieprotocol+20221026 (6)	nvt		Document is reeds openbaar
10. Schematische weergave Privacy protocol_juni 2021	O		
11. Werkproces_Aanpak Ondermijning_DEFINITIEF_23-09-2021	GO		In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
12. Uitgebreide analyse wet- en regelgeving	O		

13. Bijlage 1 Checklist beoordelingskader Ondernijning	O		
14. Bijlage 2 Afwegingskader zwaarteweging	O		
15. Bijlage 3 Werkdocument Binnengemeentelijke informatiedeling ondernijning_Redacted	GO	2d	In het document zijn gegevens over onderzoekmethoden/strategie onleesbaar gemaakt
16. Beslisnota MTZ privacyprotocol binnengemeentelijke informatiedeling ondernijning (1)	O		
17. schematische weergave privacy protocol sept2021	O		
18. FW Verzoek advies DPIA aanpak ondernijning_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
19. DPIA ondernijning 28-6-2021_FG advies_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
20. advies DPIA FG_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
21. FW DPIA ondernijning_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
22. FW applicatie voor ondernijning_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
23. 20230330 Eindrapport workshop datavolwassenheid en ondernijning - Zwolle - anonieme versie_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt, dit geldt tevens voor de paragrafen uit dit document die buiten de reikwijdte van het Woo-verzoek vallen.
24. Beslisnota college intrekken afwijkingmogelijkheid ondernijning (1)	nvt		Document is reeds openbaar
25. Ondernijning fg_Redacted	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
26. Plan Pactum 2.2_Redacted	GO	2c 2e	- In het document zijn gegevens over onderzoekmethoden/strategie onleesbaar gemaakt; - In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt
27. Verwerkersovereenkomst ondernijning C3-Zwolle v3_Redacted.pdf	GO	2e	In het document zijn gegevens over personen onleesbaar gemaakt

Gemeente Zwolle
T.a.v. Woo-functionaris of Woo-coördinator
Postbus 10007
8000GA Zwolle

Onderwerp: Woo-verzoek

Utrecht, 1 augustus 2023

Geachte heer, mevrouw,

Onder de Wet open overheid verzoek ik u mij - in mijn capaciteit als journalist bij Lighthouse Reports - documenten toe te sturen inzake de bestrijding van ondermijning in de gemeente Zwolle. Het gaat *onder andere* over activiteiten in samenwerkingsverband met het RIEC en, indien van toepassing, over informatieknooppunten en interventieteams.

Meer precies gaat het om de volgende documenten voor 2019 tot en met vandaag:

- 1) Project- en beleidsplannen die de (handhavings)activiteiten op het gebied van ondermijning in de gemeente Zwolle beschrijven;
- 2) Data protection impact assessments (DPIA's) en/of gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (GEB);
- 3) Alle documenten die betrekking hebben op de DPIA's / GEB's zoals benoemd in 2. Het gaat hier nadrukkelijk om adviezen en correspondentie van functionarissen gegevensbescherming en andere privacyfunctionarissen over de werkwijze en de DPIA's en GEB's.

De aangelegenheid van dit Woo-verzoek is de verwerking van (persoons)gegevens, de rechtmatigheid hiervan en de werkwijze en besluitvorming inzake het bestrijden en tegengaan van fraude en ondermijning.

Doorgeleiding

Ik vraag u mijn verzoek door te geleiden, als de door mij gevraagde documenten niet bij uw organisatie aanwezig zijn. Als u dit doet dan ontvang ik graag een bericht inzake wat u wanneer aan wie doorgeleid heeft. Vooralsnog ga ik ervanuit dat de door mij gevraagde documenten (ook) binnen uw organisatie berusten.

Inventarislijst

Ik verzoek u om een inventarislijst van de onder de reikwijdte van dit verzoek vallende documenten onderdeel te laten zijn van de primaire beslissing. Deze vraag is gebaseerd op het zorgvuldigheidsbeginsel in de Awb en in overeenstemming met een groeiend gebruik in de verstrektingspraktijk. Alleen met zo een lijst geeft een primaire beslissing een uitputtend

beeld van de onder het verzoek vallende documenten. In de lijst zie ik graag per document aangegeven: verstrekt / deels geweigerd / geheel geweigerd, en bij weigeringen per weigering de grond en de aan die weigering gebonden motivering.

Het opstellen van een inventarislijst is niet het maken van een nieuw document aangezien het een eenvoudig te genereren deel is van een bestaand document of bestaande documenten: het documentenbestand of de documentbestanden bijvoorbeeld in uw Document Management Systemen (DMS).

Verstrekkingvoorkeur

Voor de wijze van openbaarmaking is mijn eerste voorkeur om de documenten, digitaal en inclusief hun metadata, per mail te ontvangen in vormen die inleesbaar zijn in bijvoorbeeld Word of Excel.

Ik verzoek u om, indien documenten in wisselend tempo beschikbaar komen bij u, in overleg met mij deelbesluiten te nemen over de verstrekking van de reeds beschikbare documenten.

Weigergronden

Als u op een of meer onderdelen niet-integrale verstrekking overweegt dan verzoek ik u - wellicht ten overvloede - om:

- Proportionele weigeringen;
- Per deel van een te weigeren document of paragraaf motiveringen overeenkomstig geldende wetgeving en jurisprudentie;
- Indien u de toegang tot delen weigert, vraag ik u beperkte versies van het document of de paragraaf te verstrekken met ten minste de 'naakte feiten' (term Afdeling van de Raad van State).

Ik verzoek u de ontvangst van deze brief aan mij te bevestigen, een contactpersoon kenbaar te maken en met mij in overleg te treden over de inventarisatie en afhandeling. In afwachting van uw besluit verblijf ik,

Hoogachtend,

■■■■ ■■■■

Beslisnota voor het college

Datum 14 januari 2020

Openbaar

Openbaar

Onderwerp Programma Ondernijning
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder Peter Snijders
Informant Liesbeth Hoekstra
Eenheid/Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon (038) 498 23 79
Email bl.hoekstra@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.2.1 We versterken de sociale veiligheid door het voorkomen en tegengaan van criminaliteit, overlast en gevoelens die daarmee samenhangen

Begroting wijzigen Nee

Dekking ten laste van N.v.t.

Parafering

Afdelingshoofd
W. A. Visser
Portefeuillehouder
P.H. Snijders

datumparaaf

College

Beslisnota voor het college

Bijlagen

- 1 Programmaplan Ondernijning
- 2 Informatienota raad

Ontwerp besluit

Het college besluit:

- 1 Het programmaplan Ondernijning vast te stellen
- 2 De raad te informeren over de vaststelling van het programmaplan, met bijgaande nota

Collegebesluit d.d.:

- Conform
- Gewijzigd
- Aangehouden
- Teruggenomen

Datum 14 januari 2020

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De gemeenteraad heeft op 11 februari 2019 de Veiligheidsvisie 2019-2022 vastgesteld. Daarin is de intensivering van de aanpak van ondermijning, via een systeemaanpak met verschillende actielijnen, als prioriteit benoemd.

Recent zijn er verschillende ernstige incidenten geweest (waaronder meerdere autobranden en schietpartijen, de laatste met dodelijke afloop) die een grote impact hebben in de stad, en de noodzaak en urgentie van de intensivering van de aanpak van ondermijning illustreren.

Het programma ondermijning voorziet in het realiseren van de systeemaanpak (randvoorwaarden en inhoud) en de intensivering op de inzet van concrete ondermijningscasuïstiek.

Beoogd effect

Zwolle is een onaantrekkelijke stad voor georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Aanwezige ondermijnende criminaliteit wordt integraal en effectief aangepakt.

Argumenten

1.1 We realiseren met de implementatie van het programma Ondermijning de in de Veiligheidsvisie 2019-2022 gestelde ambitie voor de intensivering van de aanpak van ondermijning.

De afgelopen jaren hebben we op verschillende manieren al ingezet op de aanpak van ondermijning. Kenmerkend voor deze aanpak was echter het symptoom bestrijdend karakter. Om ondermijning effectief aan te kunnen pakken en verder te voorkomen, is een systeemaanpak noodzakelijk. Het programma Ondermijning voorziet, via verschillende actielijnen ("pijlers"), in het neerzetten van deze totaalaanpak. Zo intensiveren we niet alleen de aanpak van concrete ondermijningscasuïstiek, maar maken we onze eigen organisatie bewuster, weerbaarder en handelingsbekwamer. Ook zetten we extra in op preventie en de bewustwording, weerbaarheid en handelingsbekwaamheid van burgers, bedrijven en instellingen tegen ondermijning.

1.2 We zijn ons als bestuur en organisatie bewust van ondermijnende criminaliteit en de gevolgen daarvan.

Ondermijning wordt onder andere ingebed in ons integriteitsbeleid, sluit aan bij Veilige Publieke Taak en medewerkers en bestuur weten (signalen van) ondermijning te herkennen en te melden. De pijler *Bewuste organisatie* organiseert hiervoor de randvoorwaarden en zorgt voor de invulling.

1.3 We zijn weerbaar tegen ondermijnende criminaliteit

Door bewust gebruik te maken van passende beleidsinstrumenten en barrièremiddelen kan een ongunstig ondermijningsklimaat worden gecreëerd. Binnen de pijler *Weerbare organisatie* wordt onder andere gewerkt aan het actualiseren van een aantal beleidsdocumenten en werkprocessen en de samenhang daartussen. Daarmee wordt Zwolle onaantrekkelijker voor ondermijnende criminaliteit, de invloed van ondermijning wordt tegengegaan en bestaande ondermijning kan effectiever worden aangepakt. Er wordt daarnaast gekeken of beleid en barrièremiddelen missen en/of ons aanvullend kunnen helpen in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit.

Datum 14 januari 2020

1.4 *We versterken de weerbaarheid van de samenleving.*

We zijn een professionele partner voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit. Binnen de pijler *Weerbare maatschappij* wordt gewerkt aan het creëren van bewustwording en meldingsbereidheid en het herstellen van de norm bij burgers en bedrijven. De aanpak van ondermijning ligt niet alleen bij de overheid. Preventie, zicht op ondermijning en de effectieve aanpak daarvan vraagt betrokkenheid en mede-eigenaarschap van burgers, bedrijven en instellingen.

1.5 *We hanteren een gecoördineerde, effectieve en integrale aanpak van ondermijningscasuïstiek en zijn een professionele en betrouwbare partner voor andere partners op het gebied van ondermijning.*

Binnen de pijler *Lokaal coördinatiepunt ondermijning* worden de randvoorwaarden gecreëerd om samen met andere partners concrete ondermijningscasuïstiek te signaleren, effectief aan te pakken en de samenwerking op ondermijning verder te kunnen door ontwikkelen. Het coördinatiepunt is ook de spil in de daadwerkelijke aanpak van bestaande ondermijning casuïstiek.

Risico's

Zonder sluitende systeemaanpak, blijft Zwolle gevoelig voor de invloeden van ondermijning en krijgt georganiseerde misdaad (meer) voet aan de grond in onze stad. Ondermijning kan niet effectief worden voorkomen en bestaande ondermijning kan niet effectief worden aangepakt.

Financiën

Het programma wordt zo veel mogelijk binnen bestaande budgetten uitgevoerd.

Het ontwikkelen van het lokaal ondermijningscoördinatiepunt wordt deels gedekt uit de beschikbare middelen voor weerbaar bestuur. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft hiervoor een incidentele bijdrage ter hoogte van € 120.000,- beschikbaar gesteld.

Als gevolg van de recente ontwikkelingen is de urgentie van de intensivering op ondermijning groter geworden. Dit vereist een directe intensivering van de lokale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit samen met onze partners binnen het lokaal coördinatiepunt. Daarvoor zijn eerder en meer capaciteit en middelen nodig dan eerder werd voorzien. Niet alleen de casuïstiek neemt toe maar ook de ernst van de ondermijning en de invloed daarvan op het leven van alledag in Zwolle. Bij het voorjaarsmoment wordt daarom een aanvraag gedaan om aan deze noodzaak te kunnen voldoen.

Communicatie

Het programma Ondermijning raakt de hele gemeentelijke organisatie en ook direct het werk van onze partners (bijvoorbeeld de politie, het Openbaar Ministerie, de Omgevingsdienst, Belastingdienst). Het programma moet daarnaast aansluiten bij landelijke en regionale ontwikkelingen op dit thema die elkaar steeds sneller opvolgen. In de voorbereiding van het programma is dan ook intern en extern afgestemd met een groot aantal stakeholders. Naast de interne stakeholders van de verschillende teams en domeinen, andere gemeenten en de stakeholders van onze directe partners zijn er gesprekken gevoerd met het Ministerie van Binnenlandse Zaken, het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum. Voor het betrekken van burgers,

Datum 14 januari 2020

bedrijven en instellingen bij de implementatie wordt in de nadere uitwerking een communicatieplan opgesteld.

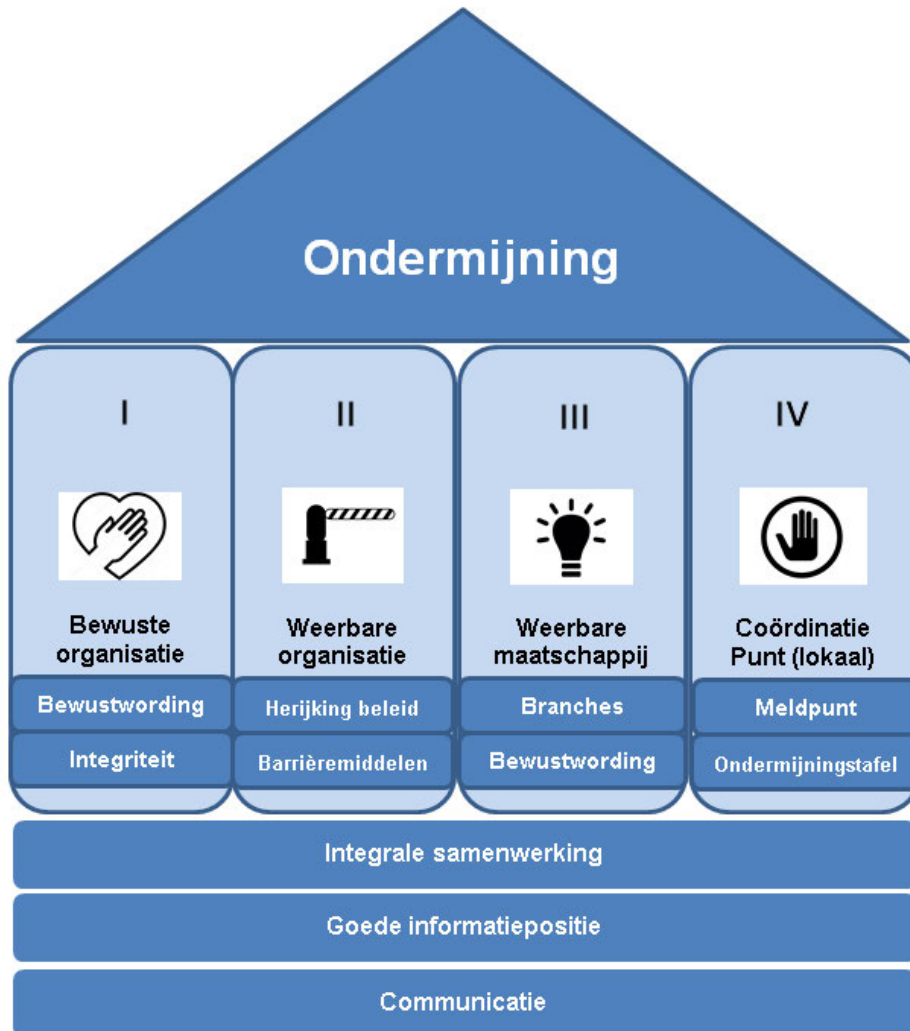
Communicatie is ook een essentieel onderdeel bij de uitwerking van het programma. Binnen de verschillende pijlers, en in de onderlinge samenhang daartussen. De communicatie richt zich daarbij onder andere op bewustwording, het vergroten van de kennis en de houding en gedrag van de eigen bestuurders en medewerkers. Hiervoor wordt in de uitwerking een communicatieplan opgesteld.

Openbaarheid

Openbaar

Programma Ondernijning

programmaplan

Naar een systeemaanpak tegen ondernijnende criminaliteit.

Bestuurlijk opdrachtgever	burgemeester Peter Snijders
Ambtelijk opdrachtgever	Willy Visser
Programmamanager	Liesbeth Hoekstra
Versie	Definitief

Inhoud

1. Introductie	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Gemeentelijke systeemaanpak	4
1.3 Speelveld	5
2. Opdracht	7
2.1 De opdracht	7
- Programmaplan	7
2.2 Een programmatische aanpak	7
2.3 Uitgangspunten en randvoorwaarden	8
2.4 Afbakening	8
3. De systeemaanpak	11
3.1 De pijlers en hun effecten	11
- Pijler Bewuste organisatie	12
- Pijler Weerbare organisatie	12
- Pijler Weerbare maatschappij	14
- Pijler Lokaal coördinatiepunt ondermijning	14
3.2 Fundamenten	14
3.3 Belanghebbenden/stakeholders	16
4. De organisatie van het programma	17
4.1 Governance	17
4.2 Overlegstructuur	17
4.3 Programmabegroting	18
4.4 Planning	20
Roadmap activiteiten/planning	20
4.5 Risicomanagement	22

1. Introductie

1.1 Aanleiding

De Zwolse gemeenteraad heeft op 11 februari 2019 de Veiligheidsvisie 2019-2022 vastgesteld. Daarin is de intensivering van de aanpak van ondermijning, via een systeemaanpak, als prioriteit benoemd.

*Veiligheidsvisie 2019-2022 gemeente Zwolle:
“ We verminderen de verwevenheid van de onder- en bovenwereld
Ondermijnende criminaliteit gaat over vormen van georganiseerde misdaad waarbij de
onderwereld en bovenwereld met elkaar verweven raken. Het ondermijnt onze
democratie en rechtstaat. Ondermijning is internationaal verweven, maar nestelt zich
lokaal in onze wijken en buurten. In Zwolle zien we dit onder andere terug in de
drugshandel, zorgfraude, illegale of gedwongen prostitutie en witwaspraktijken. We
willen dit intensiever tegengaan en terugdringen.
In onze strategie richten we ons op vier pijlers. We zetten in op het versterken van de
bestuurlijke en ambtelijke bewustheid, het versterken van een weerbare organisatie en
het versterken van de weerbaarheid van de samenleving. De laatste pijler bestaat uit de
integrale en effectieve aanpak van casuïstiek.”*

Met het programma Ondermijning wordt deze systeemaanpak gerealiseerd. Het programma geeft daarmee tevens invulling aan de aanbevelingen die het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (verder het RIEC) in het ondermijningsbeeld voor Zwolle heeft benoemd. Dit ondermijningsbeeld is in juli 2018 opgeleverd. Een ondermijningsbeeld is een strategisch-tactisch onderzoek naar georganiseerde ondermijnende criminaliteit in die gemeente. Het RIEC stelt voor elke gemeente in Nederland een ondermijningsbeeld op.

Uit het ondermijningsbeeld voor de gemeente Zwolle blijkt -kort samengevat- dat:

- Er (op dat moment) circa 100 signalen van ondermijning zijn.
- Er beperkt zicht is op ondermijning (“witte vlekken”).
- Medewerkers en organisatie niet optimaal bewust en toegerust zijn.
- De integrale aanpak en samenwerking (zowel intern als met partners) niet optimaal is.
- Zwolle kwetsbaar is voor ondermijnende criminaliteit door:
 - de dienstverlenende houding,
 - de geografische ligging,
 - beperkte capaciteit bij gemeente en politie,
 - het niet optimaal zijn van de samenwerking tussen (interne en externe) partners,
 - onduidelijkheden over informatiedeling,
 - beleid en uitvoering van gemeente en politie zijn niet optimaal.

Aanbevolen wordt:

1. Actueel en passend beleid: herijking van het bestaande beleid met betrekking tot het weren en aanpakken van ondermijnende criminaliteit. Dienstverlenend maar kritisch.
2. In te zetten op het verkrijgen van meer zicht op ondermijning, door het structureel inzetten van controles/toezicht (mono en integraal).
3. Intern: betere afstemming binnen en tussen afdelingen.
4. Extern: verbeteren communicatie en uitwisseling van informatie.
5. Opbouwen van een goede informatiepositie.
6. Het vergroten van kennis van ondermijning zowel binnen als buiten de organisatie (bewustwording).
7. Het inrichten van een meldpunt voor signalen van ondermijnende criminaliteit.

De conclusies uit het ondermijningsbeeld bevestigden de leemtes die in de praktijk worden gevoeld in de aanpak zoals die op dit moment in Zwolle wordt gehanteerd.

In Zwolle wordt al een aantal jaar ervaring opgedaan met een integrale aanpak van ondermijningscasuïstiek. Deze integrale aanpak (gemeente, politie, Openbaar Ministerie en

Belastingdienst) is onder andere gehanteerd bij de aanpak van de “outlaw motorcycle gangs” (verder te noemen OMG’s) en een zorgfraude casus. Kenmerkend voor deze aanpak is echter het symptoom bestrijdend karakter: naar aanleiding van concrete signalen/vermoedens wordt geacteerd. Er wordt niet specifiek ingezet op bewustwording en het voorkomen van ondermijning. Dit wordt door de keten van veiligheidspartners als gemis ervaren. Ook wordt ervaren dat de effectiviteit van de aanpak van concrete gevallen wordt bemoeilijkt door de beperkte informatiepositie, beperkte mogelijkheden voor informatiedeling, een gebrek aan passende middelen die als barrière tegen ondermijning kunnen worden ingezet, gebrek aan capaciteit en niet-passend beleid.

Wanneer deze leemtes niet worden ingevuld, is een effectieve aanpak van ondermijning niet mogelijk en krijgt ondermijnende criminaliteit verder de ruimte in Zwolle. Kort samengevat: om ondermijning effectief aan te kunnen pakken is een systeemaanpak noodzakelijk.

1.2 Gemeentelijke systeemaanpak

Het programma Ondermijning heeft als doel de systeemaanpak tegen ondermijning te realiseren. Ondermijning lijkt in eerste instantie alleen een veiligheidsthema, maar is dat niet. Ondermijning is een sociaal-maatschappelijk probleem.

Het gaat om criminaliteit die de formele (rechtstaat) of informele (fatsoenlijke verhoudingen) basis van onze samenleving systematisch aantast. Voorbeelden zijn georganiseerde hennepcultuur, witwassen, mensenhandel, zorgfraude en drugshandel. Hoewel ondermijnende criminaliteit zelf niet altijd zichtbaar is, zijn de gevolgen voor de Nederlandse maatschappij dat veelal wel: verloedering op straat, verwaarlozing van panden en afpersing leiden tot problemen in de maatschappij. Het bestaat uit alle vormen van georganiseerde criminaliteit die de integriteit van onze samenleving bedreigen. Daarmee heeft ondermijning een veel grotere en complexere impact dan op het terrein van veiligheid alleen.

Criminelen zijn voor hun activiteiten vaak afhankelijk van allerlei voorzieningen in de bovenwereld. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om financiële dienstverleners die de criminele winsten witwassen, maar ook legale structuren worden gebruikt voor illegale doeleinden. Voorbeelden hiervan zijn logistieke voorzieningen, infrastructuur, technische expertise, vergunningen en subsidies. Hierdoor ontstaat een verwevenheid tussen de onder- en bovenwereld. De diversiteit van de ondermijnende activiteiten en de verschillende verschijningsvormen die de uitwerking daarvan heeft, vragen ook diversiteit in alertheid en aanpak. Criminelen opereren vaak op verschillende gebieden (bijvoorbeeld: wietteelt, PGB- fraude en invloed in de horeca) en de verschillende verschijningsvormen overlappen elkaar in “werkgebied”. Onderstaande figuur laat dat zien.

OMG	PGB bureau	Criminele familie
- Wietteelt	- Wietteelt	- Wietteelt
- Intimidatie	- Intimidatie	- Intimidatie
- PGB fraude	- PGB fraude	- PGB fraude
- Vastgoed	- Vastgoed	- Vastgoed
- Horeca	- Horeca	- Horeca
- Afpersing		- Afpersing
- Harddrugs		- Harddrugs
- Prostitutie		- “baas ”in de wijk

De gemeente wordt door die diversiteit op verschillende manieren/gebieden geconfronteerd met ondermijning:

1. De gemeente faciliteert zelf onbewust criminele activiteiten, zoals:
 - Het leveren van producten en/of diensten waarmee geld kan worden verdiend door criminelen. Voorbeelden hiervan zijn vergunningen en andere toestemmingen die nodig zijn om een pand te verbouwen of een onderneming te starten.
 - De gemeente verstrekt rechtstreeks geld aan criminelen door bijvoorbeeld het verstrekken van subsidies.
2. De gemeente is verantwoordelijk voor een goed sociaal-maatschappelijk klimaat en de bescherming van inwoners, ondernemers en bezoekers, zoals:
 - Criminele twisten worden uitgevochten in de openbare ruimte, waarbij gevaar voor personen en bezittingen kan bestaan.
 - Ontwrichting van het normale wonen, werken en ondernemen door bijvoorbeeld het opkopen van panden door criminelen om geld wit te wassen of de panden te gebruiken voor criminele activiteiten. De panden zijn dan niet meer beschikbaar voor woningzoekenden of ondernemers.
 - Verloedering op straat en de verwaarlozing van panden.
3. De gemeente is zelf slachtoffer van criminele activiteiten, zoals:
 - De gemeente heeft zelf panden en grond in eigendom die voor criminele doeleinden kunnen worden gebruikt als ze aan criminelen worden verkocht of verhuurd.
 - Bestuurders en ambtenaren kunnen worden bedreigd of geïntimideerd.

De verschillende verschijningsvormen van ondermijning, de overlap in het werkgebied van criminelen en de diversiteit in raakvlakken met de gemeentelijke taken en invloedssfeer, maken de complexiteit en het belang van borging van een systeemaanpak duidelijk.

1.3 Speelveld

Naast de eigen rollen en verantwoordelijkheden heeft de gemeente ook een belangrijke rol als schakel in de ketenaanpak met andere partners, zoals de politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst. De keten streeft naar een effectieve integrale aanpak van ondermijning.

In 2018 is de nadrukkelijke en effectieve aanpak van ondermijning door het kabinet landelijk geprioriteerd. Hierbij wordt een lokale/regionale aanpak én een landelijke/internationale aanpak ondersteund en gefaciliteerd. Beide invalshoeken versterken elkaar over en weer. Een aantal concrete uitwerkingen hiervan zijn:

- een aangekondigde Ondermijningswet die meer mogelijkheden moet geven aan gemeenten en hun partners om ondermijning te kunnen aanpakken,
- het ter beschikking stellen van 100 miljoen euro in de vorm van een ondermijningsfonds voor een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit, en
- het opgerichte Strategisch Beraad Ondermijning (SBO) dat de integrale aanpak van ondermijning op alle niveaus aanjaagt, ondersteunt en fungeert als verbinder en bestendiger op strategisch en landelijk niveau.

Ook op eenheidsniveau (Oost-Nederland) en districtelijk niveau (IJsselland) zijn inmiddels verschillende structuren ingericht ter bevordering van de aanpak van ondermijning. Het programma ondermijning is de lokale invulling van de systeemaanpak van ondermijning, die nauw aansluit bij de structuren en initiatieven (speelveld) op al deze niveaus.

Het speelveld en de budgetten die daarvoor beschikbaar zijn, zijn erg in ontwikkeling. Dat vraagt bij de uitvoering van dit programma een constante focus op deze ontwikkelingen. Het nemen van besluiten die passend zijn voor de gemeente Zwolle moeten ook binnen dit Landelijk speelveld worden gezien. Tevens is het nodig dat tijdens de uitvoering van het programma de mogelijkheid blijft bestaan om snel en effectief op de landelijke ontwikkelingen in te kunnen spelen.

2. Opdracht

2.1 De opdracht

Implementeer een gemeentelijke systeemaanpak tegen ondermijning via een integrale programmatische aanpak op basis van vier pijlers/actielijnen:

- Pijler Bewuste organisatie
- Pijler Weerbare organisatie
- Pijler Weerbare maatschappij
- Pijler Lokaal coördinatiepunt ondermijning.

Het programma heeft daarbij het volgende streefbeeld:

Streefbeeld:

Zwolle is een onaantrekkelijke stad voor georganiseerde ondermijnende criminaliteit, aanwezige ondermijnende criminaliteit wordt integraal en effectief aangepakt.

We maken mogelijk dat:

- Zwolle een onaantrekkelijke stad is voor ondermijnende criminaliteit en daarmee een gastvrije stad blijft voor inwoners, ondernemers en bezoekers.
- De gemeente Zwolle als organisatie weerbaar is tegen ondermijnende criminaliteit.
- De gemeente Zwolle een professionele partner is voor onze samenwerkingspartners in de strijd tegen ondermijning.
- De gemeente Zwolle een professionele partner is voor de partners in de stad in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit.

2.2 Een programmatische aanpak

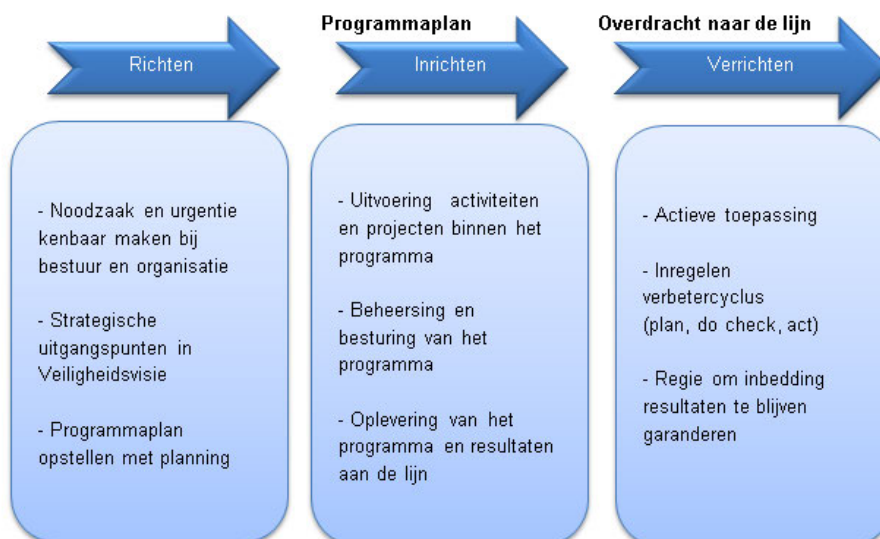
Het neerzetten van een systeemaanpak betekent het neerzetten van een keten van bewustwording, weerbaarheid, aanpak en faciliteren, binnen de gehele gemeentelijke organisatie. Een keten die inhoudelijke- en politieke thema's, en de werkprocessen van afdelingen binnen de gemeente overstijgt. De gemeentelijke keten is vervolgens onderdeel van de keten met andere partners waarbij een nauwe en effectieve samenwerking essentieel is. Beide ketens opereren binnen een dynamisch landelijk speelveld.

Hierbij past een programmatische aanpak waarbij de in de Veiligheidsvisie 2019-2022 gestelde doelen worden gerealiseerd door de onderliggende activiteiten. Het programma is opgezet volgens vier pijlers die elk een eigen doel nastreven en in samenhang met elkaar moeten worden gezien en met de programmatische aanpak worden gecoördineerd.

Programmaplan

Het programma zorgt ervoor dat de aanpak en de gemeentelijke ambitie op basis van de Veiligheidsvisie en het streefbeeld wordt geïmplementeerd. Het programma bestaat uit een samenhangend geheel van pijlers en afhankelijkheden. Hierdoor is een efficiënte inzet van medewerkers mogelijk waarbij de gemeentelijke organisatie het tempo bepaalt op basis van beschikbare kaders (financiën, personeel en middelen).

Dit document is een belangrijk sturingsdocument, dat gebruikt wordt gedurende de uitvoering van het programma om de voortgang van het programma te monitoren. Het document helpt om het programma beheersbaar op te leveren.

2.3 Uitgangspunten en randvoorwaarden

- *Aansluiten bij bestaande processen en ontwikkelingen, tenzij.....*

Het kunnen realiseren van deze ambitie vraagt herijking van bestaande inzet, bestaand beleid en doorontwikkeling van werkprocessen. Als uitgangspunt voor dit programma wordt gehanteerd dat zo veel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande processen en ontwikkelingen.

De pijler *Lokaal coördinatiepunt ondermijning*, ziet op het ontwikkelen van een lokaal ondermijningscoördinatiepunt. Dat bestaat op dit moment nog niet en alleen de contouren staan daarvan bij de start van het programma vast. Het ontwikkelen daarvan zal in ieder geval een wijziging van bestaande werkzaamheden en werkprocessen betekenen. Welke wijzigingen dat zijn en welke gevolgen dit heeft voor bestaande budgetten zal met het programma inzichtelijk worden gemaakt. Om een impuls te geven aan het ontwikkelen van dit coördinatiepunt is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken een bedrag van €120.000,- beschikbaar gesteld. Met deze impuls kan een jaar worden "proefgedraaid" met het coördinatiepunt om zo werkwijze en kosten inzichtelijk te maken. Na dit jaar zal door middel van een kosten/batenanalyse inzicht worden gegeven in de (verwachte) meerwaarde van het coördinatiepunt en de behoefte aan structurele dekking van de kosten voor het coördinatiepunt.

- *Bewustwording*

Ook een passende *mindset* van organisatie en medewerkers ten opzichte van het thema ondermijning is essentieel voor het kunnen realiseren van de aanpak en de effectiviteit daarvan. De bewustwording binnen de eigen organisatie die wordt nagestreefd met de uitwerking van dit programma (pijler *Bewuste organisatie*) is tevens noodzakelijk is voor de integrale uitwerking en effectiviteit van het programma zelf. Het nadrukkelijk communiceren over het programma en het onderliggende thema ondermijning, en het stimuleren van de juiste mindset gedurende de looptijd van het programma is daarmee essentieel.

- *Commitment*

Voor het succesvol realiseren van de aanpak is commitment van gemeenteraad, college en management essentieel. Behoud van urgentiegevoel en focus van inzet is noodzakelijk om vast te houden aan de koers die met dit programma wordt ingezet. De systeemaanpak die met dit programma wordt nagestreefd zal, eenmaal gerealiseerd, aan de lijn worden overgedragen. Ook dan blijven urgentiegevoel en focus op het thema, en de rol van de gemeente daarin, noodzakelijk.

De governance structuur in hoofdstuk 6 geeft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokkenen weer.

2.4 Afbakening

- *Alleen wat ligt binnen de invloedssfeer van de gemeente Zwolle*

Het programma richt zich uitsluitend op het realiseren van een systeemaanpak van ondermijnende criminaliteit die zich manifesteert in Zwolle en binnen de invloedssfeer van de gemeente Zwolle ligt. Wanneer daarvan geen sprake is, wil dat niet zeggen dat de gemeente Zwolle geen rol heeft en/of kan vervullen. Die rol, en de eventuele uitwerking daarvan, wordt dan aan de hand van de omstandigheden het geval bepaald en valt niet binnen de scope van dit programma.

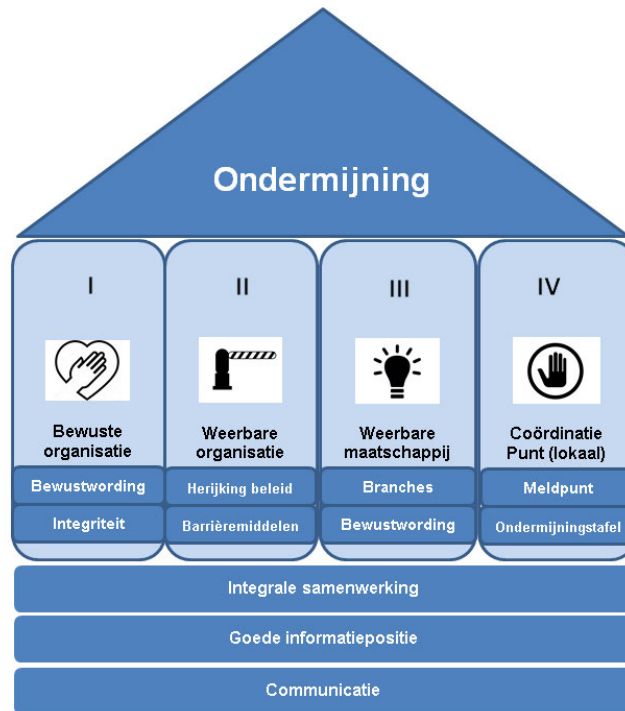
- *Alleen de systeemaanpak.*

Met het programma Ondernijning wordt de in de Veiligheidsvisie neergelegde systeemaanpak van ondernijning gerealiseerd. Het programma geeft daarmee tevens invulling aan de aanbevelingen die het RIEC in het ondernijningsbeeld voor Zwolle heeft benoemd. Het programma voorziet met het neerzetten van de systeemaanpak ook de mogelijkheid concrete signalen van ondernijning aan te pakken ("hoe"). Er wordt met dit programma géén keuze gemaakt welke signalen daadwerkelijk worden opgepakt en/of welke witte vlekken (thema's of gebieden waar geen of beperkt zich op ondernijning is) daadwerkelijk worden ingevuld ("wat").

Deze keuzes worden afzonderlijk gemaakt, mede onder regie van de lokale driehoek (burgemeester, politiechef en Officier van Justitie) aan de hand van wat de actualiteit vraagt. Vanzelfsprekend worden de partners binnen de Veiligheidsdriehoek nadrukkelijk betrokken bij de keuzes die gedurende het programma worden gemaakt voor een effectieve systeemaanpak tegen ondermijnende criminaliteit.

3. De systeemaanpak

Elke pijler streeft binnen de aanpak een eigen effect na. Dit is uitgebeeld in de vorm van een huis met pijlers en fundamenteën.

3.1 De pijlers en hun effecten

De volgende effecten worden nagestreefd:

1. Bewuste organisatie: de gemeente Zwolle is zich als organisatie bewust van ondermijnende criminaliteit en de gevolgen daarvan.
2. Weerbare organisatie: de gemeente Zwolle is als organisatie weerbaar tegen ondermijnende criminaliteit en maakt bewust gebruik van barrièremiddelen om de invloed van ondermijning tegen te gaan en effectief aan te pakken.
3. Weerbare maatschappij: de gemeente Zwolle is een professionele partner voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit.
4. Lokaal coördinatiepunt ondermijning: de gemeente hanteert een gecoördineerde, effectieve en integrale aanpak van concrete ondermijningscasuïstiek en is een professionele en betrouwbare partner voor andere partners op het gebied van ondermijning.

Om deze doelen te bereiken wordt de volgende strategie gehanteerd:

Strategie:
Samen met partners en de stad werken aan een effectieve en systeemgerichte aanpak van ondermijning.

Het programma is daarom uitgebeeld als huis met vier pijlers en drie fundamenteën. Dit geeft in essentie weer dat voor de systeemaanpak van ondermijning die met dit programma wordt nagestreefd, alle pijlers en fundamenteën essentiële onderdelen zijn om als systeemaanpak te kunnen werken. Zo is het aanpakken van een concrete ondermijningscasus (pijler *Lokaal coördinatiepunt ondermijning*) niet effectief zonder bewustzijn van medewerkers (pijler *Bewuste organisatie*), passend beleid en barrièremiddelen (pijler *Weerbare organisatie*), en het actief toepassen daarvan (pijler *Weerbare organisatie* en pijler *Weerbare maatschappij*). Integrale samenwerking (intern en extern), een goede informatiepositie en communicatie zijn daarbij fundamenteel om de systeemaanpak te realiseren.

De eerste drie pijlers zien op het voorkomen van ondermijning en/of het beperken van de invloed daarvan (preventie). Binnen de preventiepijlers richten *Bewuste organisatie* en *Weerbare organisatie* zich op de interne organisatie en op het eigen bestuur en organisatie. De pijler *Weerbare maatschappij* richt zich op het weerbaar maken van de stad (inwoners, ondernemers etc.). De pijler *Lokaal coördinatiepunt ondermijning* richt zich op een effectieve aanpak van ondermijningsvormen die zich al hebben gemanifesteerd (repressie).

Hieronder volgt een korte beschrijving van de aanpak die elke pijler nastreeft en een doorkijk naar de realisatie daarvan.

Pijler Bewuste organisatie

Binnen deze eerste pijler wordt aan de volgende thema's gewerkt:

Integriteitsbeleid

Veilige publiek taak

Signaleren/registreren ondermijning

De pijler *Bewuste organisatie* richt zich op de bewustwording van bestuur (raad en college) en medewerkers en hun gedrag ("mens"). Het richt zich op het versterken van de bestuurlijke en ambtelijke bewustheid op het thema ondermijning. Het is belangrijk dat bestuurders en medewerkers zich bewust zijn van de risico's die zij lopen, zij zich gesteund weten, en kwetsbare functies geïdentificeerd zijn. Het is immers belangrijk om ook het eigen huis op orde te hebben én het goede voorbeeld te geven richting de maatschappij. Het programma zet daarom in op bewustwording van medewerkers en bestuurders en op het bevorderen van integriteit en veilig werken.

Raad, college en medewerkers hebben direct contact met burgers en bedrijven. De geringe afstand tot de lokale overheid is de kracht van de lokale democratie, maar maakt de gemeentelijke organisatie juist ook kwetsbaar via invloed en macht binnen het democratisch proces. In tegenstelling tot bijvoorbeeld politie, Openbaar Ministerie en Belastingdienst is de gemeente ook vaak de enige van de samenwerkende overheden waar criminelen uit vrije wil contact mee opnemen. Zo is de gemeente nodig voor inschrijving en uitschrijving in de Basisregistratie Personen, uitkeringen, vergunningen en subsidies. Wanneer bestuur en medewerkers zich niet bewust zijn van het bestaan van ondermijning en de risico's daarvan, kan de gemeente ondermijning onbewust faciliteren.

Door ondermijning in te bedden in het integriteitsbeleid voor bestuurder en organisatie, aan te sluiten bij Veilige Publieke Taak en het signaleren en registreren van (signalen van) ondermijning wordt het bewustzijn vergroot en neemt de meldingsbereidheid toe.

Pijler Weerbare organisatie

Binnen deze tweede pijler wordt aan de volgende thema's gewerkt:

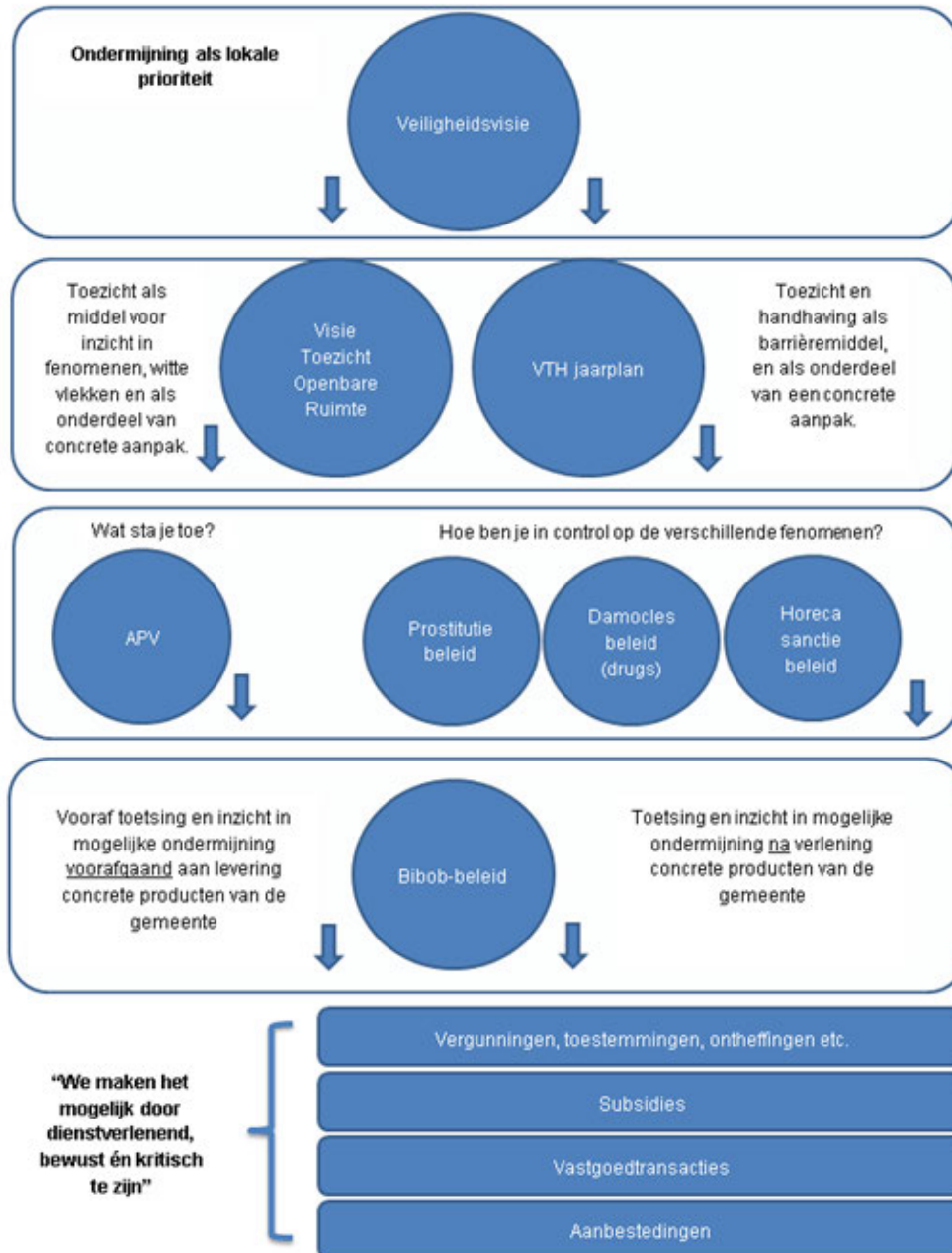

Actueel en passend beleid

Barrièremodellen

Actieve toepassing middelen

Deze pijler richt zich op actueel en passend beleid, en actieve toepassing daarvan om een ongunstig ondermijningsklimaat te creëren. Hiervoor is een integrale borging van het thema ondermijning en de uitwerking daarvan noodzakelijk in de verschillende beleidsdocumenten, maar óók in de samenhang daartussen. In de onderstaande figuur is zichtbaar gemaakt hoe het thema ondermijning vanuit de veiligheidsvisie doorwerkt in verschillende beleidsdocumenten.

Een systeemaanpak vraagt om een weerbare organisatie. Een weerbare organisatie is zich in de eerste plaats bewust van de aantrekkelijkheid van overheidsfaciliteiten voor ondermijning (pijler *Bewuste organisatie*). Door actueel en passend beleid te hanteren, barrièremiddelen beschikbaar te hebben en deze actief toe te passen (pijler *Weerbare organisatie*), wordt de gemeente weerbaar tegen ondermijning en wordt de maatschappij beschermd tegen beïnvloeding.

Pijler Weerbare maatschappij

Binnen deze pijler wordt aan de volgende thema's gewerkt:

Bewustwording

Faciliterende branches

Signalering

In de aanpak van ondermijning is het essentieel om de weerbaarheid van de samenleving te versterken. Het optreden van de gemeente tegen ondermijning kan alleen succesvol zijn als inwoners en ondernemers zich bewust zijn van ondermijning en ook zelf tegen ondermijnende activiteiten acteren.

Deze pijler richt zich dan ook vooral op het creëren van bewustwording en meldingsbereidheid door inwoners en ondernemers. Door veelvuldig, open en eerlijk met onze inwoners en ondernemers te communiceren maken we hen bewust van ondermijning. Het gaat bij bewustwording van inwoners en ondernemers ook om het herstellen van de norm. Ondermijning mag niet lonen, ondermijning is niet normaal en als overheid én inwoners en ondernemers accepteren we ondermijning niet.

Pijler Lokaal coördinatiepunt ondermijning

Binnen deze pijler wordt aan de volgende thema's gewerkt:

Lokaal coördinatiepunt ondermijning

Integrale aanpak

Meldpunt

De laatste pijler is het meest repressief en gericht op de daadwerkelijke aanpak van de diverse concrete vormen van criminaliteit die de samenleving ondermijnen. De bestrijding van georganiseerde criminaliteit vraagt om een gezamenlijke, integrale overheidsaanpak. Daarbij gaan de bestuursrechtelijke, strafrechtelijke en fiscale aanpak hand in hand. Ook andere dan de genoemde partners kunnen een rol spelen in een effectieve aanpak. Het inrichten van een coördinatiepunt ondermijning om deze samenwerking op elkaar af te stemmen is essentieel. Ontvangst van ondermijningssignalen, verrijken van de signalen, coördinatie in de samenwerking en het regisseren van een integrale aanpak zijn de kerntaken van een lokaal coördinatiepunt.

Dit lokaal coördinatiepunt moet passen binnen de bestaande structuren die op landelijk en regionaal niveau al voor de aanpak van concrete casuïstiek is ingericht. Het coördinatiepunt is onderdeel van de integrale samenwerking aan concrete casuïstiek. Om deze samenwerking effectief te laten zijn, zijn duidelijke afspraken over rollen, processen en verantwoordelijkheden belangrijk.

3.2 Fundamenten

- **Integrale samenwerking**

De essentie van de aanpak ondermijning is optreden als één overheid. Misstanden worden op daadkrachtige wijze in gezamenlijkheid aangepakt. In de verschillende samenwerkingsvormen onderzoeken de partners wie de beste papieren heeft bij welk type probleem. Daarnaast wordt veel geïnvesteerd in het creëren van een klimaat, waar geen ruimte is voor criminaliteit. Niet alleen voor de effectieve aanpak van concrete casuïstiek is die samenwerking van belang. Ook bij het realiseren van dit programma is een goede integrale samenwerking (intern en extern) essentieel.

Zonder integraliteit is het niet mogelijk de verschillende pijlers uit te werken en/of de doelen van de pijlers te halen. Ook voor het aan elkaar verbinden van de pijlers is integraliteit essentieel. De pijlers zijn communicerende vaten. Is de ene pijler niet effectief, dan zal dit ook zijn uitwerking hebben op de andere pijlers.

- **Goede informatiepositie**

Intelligence

Intelligence ondersteunt de integrale aanpak met het analyseren van openbare en gemeentelijke informatie over omgeving, personen, panden en ondernemingen die kunnen worden gelinkt aan ondermijnende criminaliteit. Het maken van analyses van locaties en op thema, en het in kaart brengen van (nieuwe) fenomenen maakt het niet alleen mogelijk om repressief in te zetten tegen ondermijning, maar maakt het ook mogelijk om preventie gericht in te zetten en ondermijning zo bij de wortel aan te pakken.

Op dit moment wordt intelligence binnen de gemeente Zwolle niet gericht voor ondermijning ingezet. Andere gemeenten, partners en overheidsorganisaties ontwikkelen en/of gebruiken al wel verschillende vormen om zicht te krijgen op ondermijning en het gericht te kunnen aanpakken daarvan. Het is wenselijk om ook voor Zwolle te onderzoeken of het mogelijk is het gebruik van intelligence voor de preventieve en repressieve aanpak van ondermijning te realiseren. De recente keuze om Zwolle in dat kader te laten aansluiten bij de Citydeal "Zicht op Ondermijning" is daar een concreet voorbeeld van en wordt binnen dit programma georganiseerd.

Uitwisselen van informatie

Het beschikbaar hebben van informatie en het gebruik daarvan binnen de gemeente is van belang voor het zicht op ondermijning en het gericht kunnen aanpakken daarvan. Het kunnen uitwisselen van informatie met collega's en externe partners is weer van andere orde. De privacywetgeving maakt het niet steeds mogelijk om zonder nadere kaders alle informatie tussen de verschillende gemeentelijke afdelingen te delen. Om die reden is het eveneens niet mogelijk om zonder nadere kaders tussen de verschillende partners binnen de keten informatie te kunnen delen die noodzakelijk is voor een effectieve integrale aanpak.

Binnen het programma (pijler *Lokaal coördinatiepunt ondermijning*) wordt onderzocht welke kaders voor informatiedeling binnen de gemeente en met partners noodzakelijk zijn, en worden deze (indien mogelijk) opgesteld. Voor de uitwisseling van informatie met externe partners zal daarvoor worden aangesloten bij mogelijkheden die landelijk beschikbaar worden gesteld, zoals de convenanten voor de uitwisseling van informatie van de RIEC's, of wanneer dat mogelijk is een maatwerkoplossing worden gezocht. Tevens wordt onderzocht op welke wijze de uitwisseling van informatie tussen de verschillende gemeentelijke afdelingen in de praktijk gestructureerd, georganiseerd c.q. gecoördineerd kan worden. Dit komt het gebruik van informatie voor het effectief aanpakken van ondermijningscasuïstiek ten goede.

- **Communicatie als onderdeel van het programma**

Het programma Ondermijning raakt een groot deel van de gemeentelijke organisatie. De inhoudelijke complexiteit, de diversiteit aan thema's en stakeholders en verschillende belangen en krachtenvelden maken het strategisch inzetten van het instrument communicatie in dit programma noodzakelijk.

Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen communicatie over en ten behoeve van het programma, en communicatie die (mede) wordt ingezet als ondersteunend middel voor het tegengaan van ondermijning en het aanpakken van concrete casuïstiek.

Voorafgaand aan de vaststelling van het programma is het thema ondermijning geïntroduceerd en besproken in het college, de gemeenteraad en het management. Dit met als doel om bewustheid te creëren en draagvlak te creëren voor het programma. Communicatie over het programma en het thema ondermijning richting de interne organisatie draagt bij aan het succesvol realiseren van het programma en het kweken van de juiste bewustwording die nodig is.

Binnen de verschillende pijlers wordt communicatie gericht ingezet om de realisatie en de effectiviteit van de pijlers te ondersteunen.

De communicatie richt zich op het vergroten van de kennis en de houding en gedrag van de eigen bestuurders en medewerkers. Bewust zijn van de eigen rol en het vergroten van inzicht en integriteit. Dit is maatwerk. Bewustwordingstrainingen, inspiratiesessies en informatiebijeenkomsten kunnen leiden tot het juiste kennisniveau en dragen bij tot het (eerder) herkennen en melden van ondermijnende criminaliteit. Hiervoor kan worden aangesloten bij de reeds bestaande trainingen die worden gegeven aan nieuwe medewerkers.

Externe communicatie is gericht op het uitdragen van de wenselijk situatie: wat is de norm in Zwolle. Dit kan door goede voorbeelden voor het voetlicht te plaatsen, goedwillende inwoners en ondernemers een podium te geven en positieve initiatieven te stimuleren. Door doelgroepgericht (bijvoorbeeld kwetsbare buurten of branches) de negatieve effecten van ondermijning onder de aandacht te brengen wordt de bewustheid vergroot (Pijler *Weerbare maatschappij*)

Ook is de communicatie gericht op het vergroten van de meldingsbereidheid van inwoners en ondernemers. Het is te overwegen om ook een extern meldpunt in te richten. Voordat dit kan worden gedaan moet de organisatie wel eerst zelf voldoende gefaciliteerd zijn om een professionele partner van de stad te kunnen zijn en om opvolging te kunnen geven aan deze signalen (Pijler *Bewuste organisatie* en pijler *Weerbare organisatie*).

3.3 Belanghebbenden/stakeholders

Een systeemaanpak van ondermijning is niet mogelijk zonder een nadrukkelijke integrale afstemming en samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie en met externe partners. Het uitvoeren van dit programma evenmin.

- *Ketensamenwerking*

De gemeente werkt samen met verschillende overheden, zoals politie, Openbaar Ministerie en Belastingdienst aan ondermijning, zowel preventief als repressief.

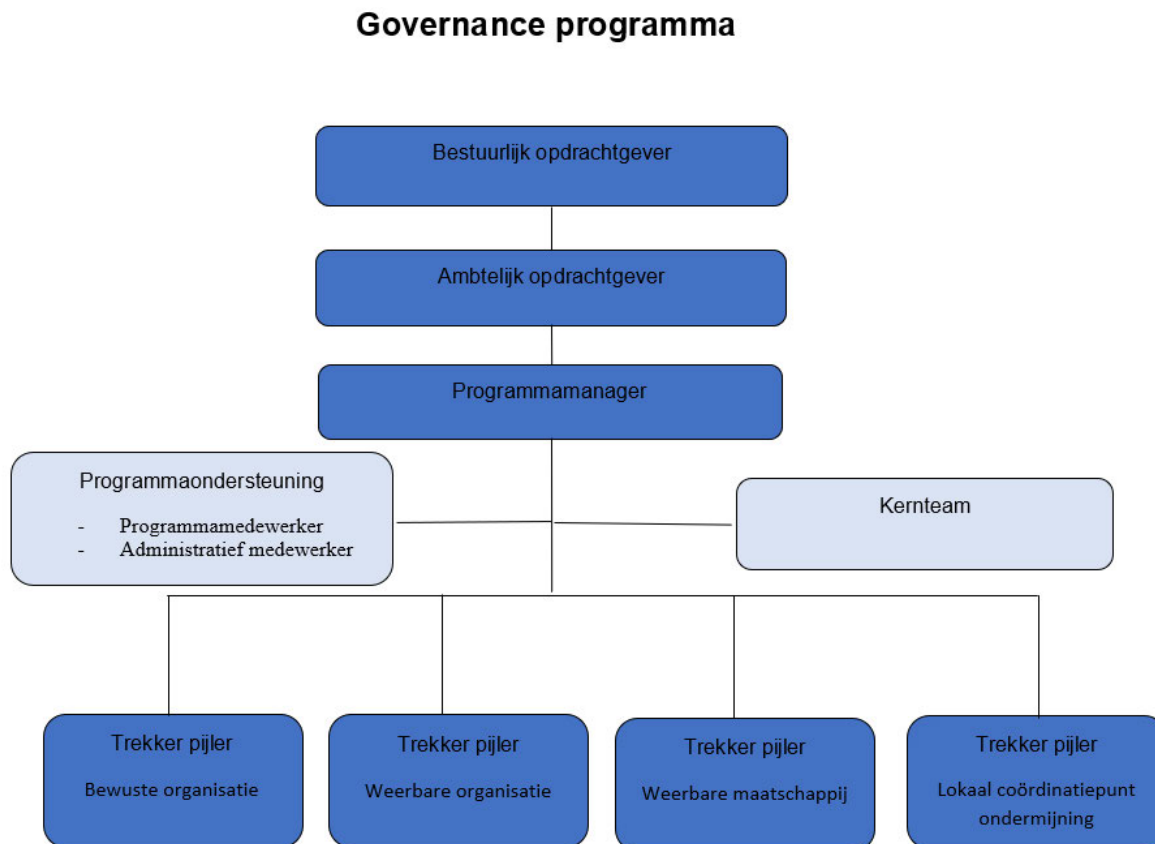
- *Samenwerking binnen de lokale Driehoek*

De burgemeester en de Officier van Justitie hebben gezamenlijk het gezag over de inzet van de politie. De burgemeester voor de openbare orde en de noodhulp, en de officier van Justitie voor de opsporing. De aanpak van criminaliteit is van origine een taak van de strafrechtketen (politie en Openbaar Ministerie). Tegenwoordig vormt de bestuurlijke aanpak een belangrijke schakel in een effectieve aanpak.

4. De organisatie van het programma

4.1 Governance

In onderstaande figuur is de programma-governance weergegeven.

Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

De bestuurlijk opdrachtgever

De bestuurlijk opdrachtgever heeft de opdracht gegeven om het programma Ondernijning te realiseren. Dit doet hij vanuit zijn portefeuille Openbare Orde en Veiligheid en de portefeuille Integriteit. De bestuurlijk opdrachtgever is de burgemeester.

De ambtelijk opdrachtgever

De ambtelijk opdrachtgever draagt zorg voor de financiering van het programma en is eindverantwoordelijk voor voortgang en resultaten van het programma. De uitvoering van het programma is gedelegeerd aan de programmamanager. Op basis van regelmatige voortgangsrapportages vindt sturing plaats op voortgang en resultaten waarin samen opgetrokken wordt. De ambtelijk opdrachtgever is het afdelingshoofd Fysieke Leefomgeving.

De programmamanager

De programmamanager geeft leiding aan, en is verantwoordelijk voor de dagelijkse sturing op de uitvoering van het programma. De programmamanager is verantwoordelijk voor het risicomanagement, de kostenbeheersing en de verantwoordingscyclus. De programmamanager is de Coördinator Openbare Orde en Veiligheid van het team Veiligheid en Leefbaarheid.

De trekkers van de programmapijlers

De trekkers geven leiding aan, en zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de activiteiten die onder dit programma vallen.

- Pijler Bewuste organisatie: Beleidsadviseur HR
- Pijler Weerbare organisatie: Strategisch adviseur Veiligheid

- Pijler Weerbare maatschappij: Beleidsadviseur Veiligheid en Leefbaarheid
- Pijler Lokaal coördinatiepunt ondermijning: Strategisch adviseur Veiligheid.

De programmaondersteuning

Het programma wordt ondersteund door een programmamedewerker van de Talentenregio en een administratief ondersteuner van het team Veiligheid en Leefbaarheid voor de administratieve en secretariële zaken.

Kernteam

Het kernteam volgt en beschouwd het programma. Het bestaat uit de programmamanager, de ambtelijk opdrachtgever, de trekkers van de vier pijlers, de communicatieadviseur, de beleidsadviseur WMO van de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling en de programmamedewerker.

4.2 Overlegstructuur

De governance structuur wordt ondersteund door een overlegstructuur om kennis te delen, af te stemmen en beslissingen te nemen. In onderstaand overzicht is de overlegstructuur weergegeven, evenals de rollen en de frequentie van de overleggen. De voortgangsinformatie wordt ten behoeve van de verschillende overleggen opgebouwd en samengevoegd en als laatste gedeeld met de verantwoordelijk portefeuillehouder in het strategisch overleg.

	Omschrijving	Rollen	Frequentie	Rapportage
Persoonlijke overleggen (PO)	Een op een afstemming, met als doel de voortgang en monitoring van (de afzonderlijke onderdelen van) het programma te bespreken.	. ambtelijk opdrachtgever en programmamanager . programmamanager en individuele trekkers van de pijlers.	2 weken	
Trekkers overleg	Dit overleg is het dagelijks bestuur van de activiteiten die binnen het programma worden uitgevoerd. Hierin wordt de algemene voortgang en afhankelijkheden besproken en gedaan aan kennisdeling.	. programmamanager . trekkers pijlers . programmamedewerker . ambtelijk opdrachtgever	4 weken	
Kernteamoverleg	Doel is om in bredere zin ontwikkelingen binnen het programma en buiten het programma te bespreken met kennishouders die betrokken zijn bij het programma.	. ambtelijk opdrachtgever . programmamanager . trekkers Pijlers . communicatieadviseur . beleidsadviseur WMO . programmamedewerker	8 weken	
Bestuurlijk/strategisch overleg	Strategisch programma overleg met burgemeester. Doel is om te informeren over voortgang, bespreken stakeholdermanagement en indien nodig strategische keuzes maken	. burgemeester . directeur Veiligheid . ambtelijk opdrachtgever . programmamanager	10 weken	

4.3 Programmabegroting

Hieronder worden de op dit moment (januari 2020) verwachte en begrootte kosten/budget weergegeven.

- De programmamanager, de trekkers van de pijlers *Weerbare organisatie*, *Weerbare maatschappij* en *Lokaal coördinatiepunt ondermijning*, en de administratieve ondersteuner van het programma worden binnen de huidige loonsom van het team Veiligheid en Leefbaarheid gefinancierd. De trekker van de pijler *Bewuste organisatie* wordt binnen de huidige loonsom van de afdeling HR gefinancierd.

- Voor het ontwikkelen van het lokale ondermijningscoördinatiepunt is door het Ministerie van Binnenlandse zaken is een incidentele bijdrage ter hoogte van € 120.000,- beschikbaar gesteld. Deze bijdrage wordt ingezet voor de bemanning van het coördinatiepunt in de vorm van een uitvoeringcoördinator. Ook de programmamedewerker wordt gefinancierd uit deze bijdrage.

De afgelopen maanden is gebleken dat de inzet van het lokaal coördinatiepunt al meer vroeg dan was ingeschat. Als gevolg van recente incidenten is de urgentie op het thema ondermijning en de aanpak daarvan toegenomen. Dit vereist een intensivering van de lokale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. De urgentie om het lokaal coördinatiepunt randvoorwaardelijk goed in te kunnen richten, is daarom nu hoog en er is meer capaciteit nodig dan eerder werd voorzien. Bij het voorjaarsmoment wordt daarom een knelpunt ingediend om dit te kunnen realiseren.

- Er wordt in ieder geval een beroep gedaan op bestaande budgetten voor opleiding, houding en gedrag. Dat betekent niet dat er steeds aparte budgetten beschikbaar moeten worden gesteld. Door aan te sluiten bij de inhoud en planning van bestaande opleidingen, cursussen en communicatie kan veel zonder extra budget worden gedaan. Communicatie over, en ten dienste van het programma drukt geheel op het bestaande communicatiebudget van de afdeling Fysieke Leefomgeving.
- Voor de pijler *Bewuste maatschappij* wordt zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande activiteiten voor inwoners en bedrijven, bijvoorbeeld het keurmerk veilig ondernemen, het keurmerk veilig uitgaan.

4.4 Planning

Voor het totale programma geldt een verwachte looptijd van 4 jaar, aansluitend bij de looptijd van de Veiligheidsvisie. Niet alle onderdelen van het programma kunnen flankerend worden gestart, uitgevoerd en/of gerealiseerd. Dit vanwege de afhankelijkheid van bestaande processen, bestuurlijke- en organisatorische keuzes. Daarom kent het programma een planning in tranches. Bepaalde onderdelen kunnen en worden gelijktijdig uitgewerkt terwijl andere opeenvolgend worden uitgewerkt. Voor de bepaling daarvan is rekening gehouden met:

- Haalbaarheid in de tijd.
- Onderlinge samenhang van de pijlers.
- De scope van het programma.
- De bewustwording binnen de eigen organisatie (pijler I) is tevens noodzakelijk is voor de integrale samenwerking aan het programma zelf en de verdere uitwerking daarvan.
- Het streefbeeld van bestuur en organisatie.
- De mate waarin aangesloten kan worden bij bestaande processen ontwikkelingen.
- De te volgen bestuurlijke en politieke processen voor het vaststellen van beleid en het maken van inhoudelijke keuzes daarbij.

Daar waar kansen ontstaan om eerder aan te sluiten bij werkprocessen, ontwikkelingen en initiatieven dan vooraf wordt voorzien en daarmee de (sub) doelen van het programma eerder kunnen worden bereikt zal daarvoor (weloverwogen) worden gekozen.

Roadmap activiteiten/planning

Tijdspad	2019	2020	2021	2022
Pijler I: bewuste organisatie				
Integriteitsbeleid ondermijning inbedden in bestaand integriteitsbeleid en inwerkprogramma nieuwe medewerkers.	4 ^{de} kwartaal verkenning	1 ^{ste} kwartaal start	1 ^{ste} kwartaal gereed	x
Veilige publieke taak	4 ^{de} kwartaal	1 ^{ste} kwartaal start	1 ^{ste} kwartaal gereed	x

Ondermijning inbedden in beleid uitvoering veilige publieke taak.	verkenning			
Meldingsbereidheid signalen / registreren ondermijning door bestuur en organisatie	4 ^{de} kwartaal verkenning	1 ^{ste} kwartaal start	verschillende onderdelen	1 ^{ste} kwartaal gereed
Pijler II: weerbare organisatie				
Actueel en passend beleid	4 ^{de} kwartaal verkenning	verschillende onderdelen	verschillende onderdelen	1 ^{ste} kwartaal gereed
Barrièremiddelen	4 ^{de} kwartaal verkenning	verschillende onderdelen	verschillende onderdelen	1 ^{ste} kwartaal gereed
Actieve toepassing barrière middelen en beleid stimuleren en faciliteren	4 ^{de} kwartaal verkenning	verschillende onderdelen	verschillende onderdelen	4 ^{de} kwartaal gereed
Pijler II: weerbare maatschappij				
Bewustwording ondernemers	-	2 ^{de} kwartaal start	verschillende onderdelen	4 ^{de} kwartaal gereed
Faciliterende branches weerbaar maken tegen ondermijning	-	4 ^{de} kwartaal start	verschillende onderdelen	4 ^{de} kwartaal gereed
Signalering Onderzoeken en indien wenselijk realiseren meldpunt ondermijning burgers en ondernemers	-	-	1 ^{ste} kwartaal start	4 ^{de} kwartaal gereed
Pijler IV: Lokaal coördinatiepunt ondermijning				
Lokaal coördinatie punt ondermijning -Verkenning vorm en randvoorwaarden - Uitwerken randvoorwaarden en start vormgeving - Inrichten, monitoren en door ontwikkelen	4 ^{de} kwartaal verkenning	4 ^{de} kwartaal opzetten coördinatiepunt gereed	Door ontwikkelen	Door ontwikkelen
Integrale aanpak	4 ^{de} kwartaal verkenning	Gehele jaar door verschillende onderdelen door ontwikkelen	Gehele jaar door verschillende onderdelen door ontwikkelen	4 ^{de} kwartaal gereed
Intern meldingspunt ondermijningssignalen	4 ^{de} kwartaal verkenning	1 ^{ste} kwartaal gereed	x	x

4.5 Risicomanagement

Door risico's en passende beheersmaatregelen vooraf te benoemen is het mogelijk gedurende de looptijd van het programma te monitoren of risico's daadwerkelijk een issue zijn en maakt het mogelijk om tijdig beheersmaatregelen te treffen.

De programmamanager en de trekkers van de pijlers zijn in beginsel verantwoordelijk voor het risicomanagement. De risicoanalyse wordt standaard benoemd in de voortgangsrapportages. Het is een dynamische lijst die constant aandacht heeft en indien nodig wordt aangepast.

Informatienota voor de raad

Datum 9 maart 2020

Onderwerp	Vaststelling programma Ondernijning
Versienummer	1.0

Portefeuillehouder

Informant B.L. Hoekstra
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon 038 498 2379
Email BL.Hoekstra@zwolle.nl
Bijlagen 1. Programmaplan Ondernijning

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de vaststelling van het programma Ondernijning door het college.

Datum 9 maart 2020

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

De gemeenteraad heeft op 11 februari 2019 de Veiligheidsvisie 2019-2022 vastgesteld. Daarin is de intensivering van de aanpak van ondermijning, via een systeemaanpak met verschillende actielijnen, als prioriteit benoemd.

Recent zijn er verschillende ernstige incidenten geweest (waaronder meerdere autobranden en schietpartijen, de laatste met dodelijke afloop) die een grote impact hebben in de stad, en de noodzaak en urgentie van de intensivering van de aanpak van ondermijning illustreren.

Door het programma Ondermijning vast te stellen geeft het college uitvoering aan de ambitie in de Veiligheidsvisie (randvoorwaarden en inhoud) en de intensivering op de inzet van concrete ondermijningscasuïstiek.

Kernboodschap

Binnen het Programma Ondermijning wordt de komende jaren gewerkt aan het onaantrekkelijker maken van de stad Zwolle voor georganiseerde ondermijnende criminaliteit en de gevolgen daarvan op onze samenleving. Dat doen we via vier actielijnen

- 1. We zijn ons als bestuur en organisatie bewust van ondermijnende criminaliteit en de gevolgen daarvan.* Ondermijning wordt onder andere ingebed in ons integriteitsbeleid, sluit aan bij Veilige Publieke Taak en medewerkers en bestuur weten (signalen van) ondermijning te herkennen en te melden. De pijler *Bewuste organisatie* organiseert hiervoor de randvoorwaarden en zorgt voor de invulling.
- 2. We zijn weerbaar tegen ondermijnende criminaliteit.* Door bewust gebruik te maken van passende beleidsinstrumenten en barrièremiddelen kan een ongunstig ondermijningsklimaat worden gecreëerd. Binnen de pijler *Weerbare organisatie* wordt onder andere gewerkt aan het actualiseren van een aantal beleidsdocumenten en werkprocessen en de samenhang daartussen. Daarmee wordt Zwolle onaantrekkelijker voor ondermijnende criminaliteit, de invloed van ondermijning wordt tegengegaan en bestaande ondermijning kan effectiever worden aangepakt. Er wordt daarnaast gekeken of beleid en barrièremiddelen missen en/of ons aanvullend kunnen helpen in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit.
- 3. We versterken de weerbaarheid van de samenleving.* We zijn een professionele partner voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit. Binnen de pijler *Weerbare maatschappij* wordt gewerkt aan het creëren van bewustwording en meldingsbereidheid en het herstellen van de norm bij burgers en bedrijven. De aanpak van ondermijning ligt niet alleen bij de overheid. Preventie, zicht op ondermijning en de effectieve aanpak daarvan vraagt betrokkenheid en mede-eigenaarschap van burgers, bedrijven en instellingen.
- 4. We hanteren een gecoördineerde, effectieve en integrale aanpak van ondermijningscasuïstiek en zijn een professionele en betrouwbare partner voor andere partners op het gebied van ondermijning.* Binnen de pijler *Lokaal coördinatiepunt ondermijning* worden de randvoorwaarden gecreëerd om

Datum 9 maart 2020

samen met andere partners concrete ondermijningscasuïstiek te signaleren, effectief aan te pakken en de samenwerking op ondermijning verder te kunnen door ontwikkelen. Het coördinatiepunt is ook de spil in de daadwerkelijke aanpak van bestaande ondermijning casuïstiek. De aanpak van concrete ondermijningscasuïstiek wordt geïntensiveerd en we willen meer zicht krijgen op (verborgen) ondermijning.

Consequenties

Het programma wordt zo veel mogelijk binnen bestaande budgetten uitgevoerd. Het ontwikkelen van het lokaal ondermijningscoördinatiepunt wordt deels gedekt uit de beschikbare middelen voor weerbaar bestuur. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft hiervoor een incidentele bijdrage ter hoogte van € 120.000,- beschikbaar gesteld.

Als gevolg van de recente ontwikkelingen is de urgentie van de intensivering op ondermijning groter geworden. Dit vereist een directe intensivering van de lokale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit samen met onze partners binnen het lokaal coördinatiepunt. Daarvoor zijn meer capaciteit en middelen nodig dan eerder werd voorzien. Niet alleen de casuïstiek neemt toe maar ook de ernst van de ondermijning en de invloed daarvan op het leven van alledag in Zwolle.

Bij het voorjaarsmoment wordt een aanvraag gedaan voor structurele dekking voor de bemensing van het coördinatiepunt en de facilitering daarvan (ICT).

Communicatie

Het programma Ondermijning raakt de hele gemeentelijke organisatie en ook direct het werk van onze partners (bijvoorbeeld de politie, het Openbaar Ministerie, de Omgevingsdienst, Belastingdienst). Het programma moet daarnaast aansluiten bij landelijke en regionale ontwikkelingen op dit thema die elkaar steeds sneller opvolgen. In de voorbereiding van het programma is dan ook intern en extern afgestemd met een groot aantal stakeholders. Naast de interne stakeholders van de verschillende teams en domeinen, andere gemeenten en de stakeholders van onze directe partners zijn er gesprekken gevoerd met het Ministerie van Binnenlandse Zaken, het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum. Voor het betrekken van burgers, bedrijven en instellingen bij de implementatie wordt in de nadere uitwerking een communicatieplan opgesteld.

Communicatie is ook een essentieel onderdeel bij de uitwerking van het programma. Binnen de verschillende pijlers, en in de onderlinge samenhang daartussen. De communicatie richt zich daarbij onder andere op bewustwording, het vergroten van de kennis en de houding en gedrag van de eigen bestuurders en medewerkers. Hiervoor wordt een gericht communicatieplan opgesteld.

Vervolg

De raad wordt jaarlijks met een informatienota geïnformeerd over de voortgang van het programma.

Openbaarheid

Openbaar

voorstel

Datum 9 maart 2020

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke

Motie meldpunt voor inwoners

De gemeenteraad van Zwolle bijeen op maandag 10 februari 2020, gelezen hebbende de nota Visie Toezicht Openbare Ruimte 2025 en gehoord hebbende de beraadslagingen hierover op 27 januari 2020,

Overwegende dat:

- in de Visie Toezicht Openbare Ruimte 2025 de wijkgerichte aanpak een centrale plek krijgt, waardoor toezichthouders veel kennis en contacten kunnen opbouwen in hun 'eigen' wijken,
- de inwoners van onze woonwijken hun wijk of buurt vaak nog het beste kennen en derhalve opmerkelijke zaken vaak als eerste zien, horen of merken,
- het van grote toegevoegde waarde voor de opsporing van ondermijnende activiteiten kan zijn wanneer inwoners opmerkelijke zaken, waarvan zij vermoeden dat het niet in de haak is, melden;

Van mening dat:

- een meldpunt algemeen bekend, gemakkelijk vindbaar en laagdrempelig toegankelijk moet zijn, zodat inwoners nauwelijks belemmering ervaren om opmerkelijke zaken te melden,
- inwoners die iets melden bij een meldpunt er van op aan moeten kunnen dat hun informatie vertrouwelijk en zorgvuldig wordt behandeld en een terugkoppeling moeten krijgen over de relevantie van hun melding;

Roept het college op:

een meldpunt (al dan niet gekoppeld aan de bestaande meldingsmogelijkheden) voor inwoners in te richten zodanig dat het makkelijk vindbaar en goed toegankelijk is en dat met een passende naam bekend te maken onder Zwollenaren,

En gaat over tot de orde van de dag.

ChristenUnie

Gerdien Rots

CDA

Arjan Spaans

Swollwacht

Guido Pasman

Thom van Campen

VVD

Tegen: D66, PvdA, Sp
Aangenomen 10-02-2020

Informatienota voor de raad

Datum 12 april 2022

Onderwerp	Voorgestelde wijze van afdoening motie inrichten laagdrempelig meldpunt voor inwoners (M12-2)
Versienummer	V .1.1

Portefeuillehouder Peter Snijders, Dorrit de Jong, Michiel van Willigen

Informant B.L. Hoekstra
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon 038 498 2379
Email BL.Hoekstra@zwolle.nl
Bijlagen Motie meldpunt voor inwoners

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de afdoening van de motie inrichten laagdrempelig meldpunt voor inwoners en de lancering van het integraal online meldpunt ondermijning, zorgfraude, mensenhandel en bijstandsfraude.

De inhoud van deze nota is onder embargo tot en met de lancering van het Meldpunt Ondermijning en Zorgfraude op donderdag 21 april 2022.

Datum 12 april 2022

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Voor de aanpak van ondermijning, zorgfraude, mensenhandel en bijstandsfraude is het belangrijk dat signalen daarover bij de gemeente worden gemeld. Op dit moment bestaat al wel de mogelijkheid deze verschillende signalen te melden, alleen nog niet via een integraal en online meldpunt. Ook zijn de bestaande routes van melden niet bij iedereen bekend en/of laagdrempelig.

Het inrichten van een meldpunt ondermijning is één van de focuspunten van het programma ondermijning, net als van de intensivering van de aanpak mensenhandel en de aanpak zorg- en bijstandsfraude. De raad heeft op 20 februari 2020 een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen om een algemeen bekend, gemakkelijk vindbaar en laagdrempelig meldpunt voor inwoners in te richten, om opmerkelijke zaken te kunnen melden. Met de lancering van het meldpunt wordt uitvoering gegeven aan de motie.

Kernboodschap

Op donderdag 21 april wordt het integraal online meldpunt ondermijning, zorgfraude, mensenhandel en bijstandsfraude gelanceerd.

Dit is een integraal online meldpunt waar inwoners van Zwolle, medewerkers van de gemeente en andere professionals signalen over ondermijning, zorgfraude, mensenhandel en bijstandsfraude makkelijk en laagdrempelig kunnen melden.

Boodschap aan Zwollenaren

Zonder dat we het doorhebben, kunnen er criminele activiteiten zijn in onze buurt. Denk bijvoorbeeld aan drugsproductie, witwassen van geld, fraude met zorgbudgetten of bijstandsuitkeringen, mensenhandel en arbeidsuitbuiting. Deze vormen van criminaliteit noemen we ondermijning, omdat het onze samenleving verstoort en ondergraaft. Zwollenaren die het idee hebben dat er in hun buurt verdachte activiteiten plaatsvinden, kunnen dat vanaf 21 april melden bij het Meldpunt Ondermijning en Zorgfraude. Dit kan ook anoniem.

Toelichting

Op de website van de gemeente Zwolle wordt een integraal online meldpunt beschikbaar gesteld. Het meldpunt is te benaderen via de volgende link: www.zwolle.nl/signalen-melden. (Let op: een aantal pagina's is aangepast, deze wijzigingen zijn pas zichtbaar na lancering van het meldpunt). Hier kan worden gekozen om melding te doen van signalen van ondermijning, zorgfraude, mensenhandel en bijstandsfraude. Wanneer op het betreffende thema wordt geklikt verschijnt een nieuwe pagina, waar een link naar een online meldingsformulier is opgenomen. Melden kan anoniem, het invullen van persoonsgegevens is niet verplicht. Mensen die niet digitaal vaardig zijn kunnen telefonisch melden. Ook dan is anoniem melden mogelijk.

De meldingen van signalen van ondermijning en mensenhandel komen binnen bij het team Veiligheid en Leefbaarheid. Hier wordt de melding gecontroleerd, beoordeeld en behandeld. Het is mogelijk dat de melding wordt gedeeld met samenwerkingspartners zoals de politie, justitie en andere veiligheidspartners. Waar nodig wordt actie ondernomen. De melder wordt niet op de hoogte gebracht van het verloop en resultaat van deze acties vanwege de privacy van de betrokkene(n).

Datum 12 april 2022

Voor ondermijning is op de website een aparte themapagina ontwikkeld. Hier is meer informatie te vinden over wat ondermijning is, waarom het belangrijk is signalen te melden en hoe mensen signalen kunnen herkennen en melden. Voor zorgfraude is eveneens een aparte themapagina ontwikkeld. Voor het thema mensenhandel bestaat al een themapagina. De meldingen over zorgfraude komen binnen bij de toezichthouders rechtmatigheid en de meldingen over bijstandsfraude bij de Sociale Recherche.

In de toekomst kan het meldpunt desgewenst worden uitgebreid met andere thema's.

Via het meldpunt hopen we meer meldingen te krijgen over opmerkelijke zaken, wat een bijdrage kan leveren aan de effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Consequenties

Door het lanceren van het meldpunt wordt het makkelijker en laagdrempeliger signalen te melden. De verwachting is dat hierdoor ook daadwerkelijk meer meldingen bij de gemeente worden gedaan. Dit vraagt mogelijk (tijdelijk en/of op termijn) meer capaciteit. Dit monitoren we.

Financiën

Het meldpunt is bekostigd via bestaande budgetten.

Communicatie

In de week van de lancering wordt via de media en via de gemeentelijke kanalen gecommuniceerd over het meldpunt, over de verschillende vormen van ondermijning, het herkennen van signalen en de manieren waarop Zwollenaren (anoniem) melding kunnen doen. Ook binnen de eigen gemeentelijke organisatie wordt hieraan aandacht besteed. Hiervoor is een communicatieplan opgesteld.

Vervolg

Communicatietraject lancering online meldpunt.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

Memo

Fysieke Leefomgeving

Telefoon (038) 498

Aan Burgemeester Snijders

Van

Datum 2 juni 2021

Onderwerp Privacyprotocol aanpak ondermijning

Bespreekpunten

- Zwols privacyprotocol
- Knelpunt informatiedeling
- Afwijkingsmogelijkheid AVG (oplossing knelpunt) / rol BM en college
- Besluit college informatiedeling tav GBLT
- Politieke lobby knelpunten informatiedeling

Inleiding

Voor de aanpak van ondermijning is het noodzakelijk om integraal te werken, ook binnengemeentelijk. Op basis van onze wettelijke taken en bevoegdheden beschikt de gemeente over informatie waarmee ondermijnende activiteiten in kaart kunnen worden gebracht en waarmee interventies uitgevoerd kunnen worden.

Om meldingen / vermoedens van ondermijning te onderzoeken is het nodig om de informatie rondom (rechts)personen en / of adressen in beeld te brengen en de informatie op die manier te verrijken. Het verrijkte signaal kan aanleiding geven om een onderzoek te starten en een plan van aanpak te formuleren. Voor het verrijken van informatie is het nodig om (persoons) gegevens te verzamelen. Persoonsgegevens die op grond van een wettelijke bevoegdheid zijn verzameld mogen niet zomaar gedeeld of verwerkt worden voor de aanpak van ondermijning.

Landelijk onderzoek

Ondermijning is geen wettelijke taak op zichzelf en kent daarmee geen wettelijke basis voor het verwerken van persoonsgegevens. Voordat er persoonsgegevens mogen worden gebruikt voor de aanpak van ondermijning moet er gekeken worden naar de oorspronkelijke wet – en regelgeving op basis waarvan de persoonsgegevens zijn verzameld. Door de landsadvocaat is in opdracht van het Strategisch Beraad Ondermijning onderzocht welke wet- en regelgeving in het kader van de aanpak van ondermijning relevant is en of deze het toelaat om persoonsgegevens binnengemeentelijk te verwerken voor de aanpak van ondermijning. Er moet o.a. sprake zijn van doelbinding. In veel gevallen blijkt dit te kunnen. In een aantal gevallen slechts beperkt. Echter uit de analyse blijkt ook dat een aantal wetten een zodanige geheimhoudingsverplichting bevat, dat informatie die krachtens die wet is verkregen,

Datum

2 juni 2021

niet voor andere doeleinden kan worden benut. De opbrengst van dit landelijke onderzoek heeft geleid tot een modelprotocol 'binnengemeentelijke gegevensdeling' bedoeld om gemeenten een handleiding te bieden bij dit vraagstuk.

Protocol

Op basis van genoemd modelprotocol hebben wij het privacyprotocol voor de gemeente Zwolle ontwikkeld. Dit protocol maakt inzichtelijk op welke wijze de informatiedeling in het kader van ondermijning is ingericht. Het beschrijft aan de hand van een stappenplan welke mogelijkheden we hebben om dat op een rechtmatige manier te doen, waarbij rekening wordt gehouden met de grenzen van bestaande wetgeving om informatie binnengemeentelijk te kunnen delen. Bij iedere stap van het beschreven proces moet een concrete afweging worden gemaakt of bepaalde persoonsinformatie in een voorliggend geval mag worden verstrekt. Dit vloeit voort uit de geldende wetgeving in samenhang met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en waarborgt het op een transparante en zorgvuldige wijze omgaan met persoonsgegevens.

Knelpunten

Uit de genoemde analyse van de landsadvocaat is de onderstaande wet- en regelgeving als mogelijke knelpunt gekomen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen wetten waarbij beperkt mag worden geraadpleegd en waarbij dit in geen enkel geval mag.

Beperkt raadplegen (doelbinding vereist):

- Huisvestingswet
- Woningwet
- Wet algemene bepalingen omgevingswet

Voor persoonsgegevens op grond van de Huisvestingswet, Woningwet en de Wabo geldt dat er een concrete doelbinding ontbreekt, waardoor gegevensdeling ten behoeve van de aanpak van ondermijning niet vanzelfsprekend is. Per casus moet goed worden afgewogen welke gegevens relevant zijn voor de aanpak van ondermijning. Het kan zijn dat er doelbinding ontstaat en de persoonsgegevens gedeeld mogen worden. In veel gevallen is het ook mogelijk om relevante gegevens te delen zonder dat de persoonsgegevens gedeeld worden. Te denken valt aan vergunningen gerelateerd aan adressen etc.

Nooit raadplegen (doelbinding vereist én strikte geheimhouding):

- Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
- Participatiewet
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdwet
- Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen

Bovenstaande wetten kennen een strikte geheimhouding, dit betekent dat de informatie die krachtens die wet is verkregen, niet voor andere doeleinden kan worden benut. Dit kan gaan om informatie die wel degelijk relevant kan zijn voor de aanpak van de

Datum

2 juni 2021

betreffende ondermijningscasus. Door de relevantie van de informatie kan het zijn dat toch doelbinding ontstaat maar dat er nog steeds sprake is van geheimhouding. Dit betekent heel concreet dat de informatie nog steeds niet gedeeld mag worden volgens de AVG. De ontstane doelbinding is wel een sterk argument om toch te kiezen voor informatiedeling.

Afwijkingsmogelijkheid AVG

Om bij ernstige en zware casuïstiek (een (groot) algemeen belang) toch de mogelijk te hebben ook over betreffende relevante informatie te beschikken hebben wij een afwijkingsmogelijkheid van de AVG in het protocol opgenomen. Dit houdt in dat bij voorliggende gevallen de casus voorgelegd wordt aan de Burgemeester en er in dat specifieke geval besloten kan worden om ondanks de geheimhoudingsverplichting toch over de relevante informatie te kunnen beschikken. We gaan dit uiteraard zorgvuldig monitoren en evalueren.

In de praktijk moet blijken hoe vaak we hier tegen aan lopen.

Collegebesluit informatiedeling GBLT

Informatiedeling over gemeentelijke belastingen is in de huidige situatie niet mogelijk. In dit geval kan er een collegebesluit genomen worden om informatiedeling over gemeentelijke belastingen mogelijk te maken voor de aanpak van ondermijning. Het college heeft op grond van de Algemene wet rijksbelastingen en de Invorderingswet 1990 de bevoegheid om dit besluit te nemen. Een voorstel voor dit besluit is in voorbereiding en kan op korte termijn ter besluitvorming bij het college worden aangeboden.

Argumenten

- Om ondermijning te kunnen bestrijden is het bij de aanpak belangrijk om informatie te verzamelen (waaronder persoonsgegevens) en met elkaar te kunnen combineren. Dit geeft inzicht in de criminaliteit, de verwevenheid tussen onder- en bovenwereld, en daarmee ook de faciliterende bedrijvigheid die ondermijning mogelijk maakt. Het kan zelfs zo zijn dat wij als overheid ondermijning onbewust faciliteren door bijvoorbeeld het verstrekken van subsidies of vergunningen.
- Om zorgvuldig om te gaan met binnengemeentelijke (persoons)gegevens hebben wij een privacyprotocol opgesteld waarin wordt beschreven hoe de gemeente Zwolle omgaat met de binnengemeentelijke informatie en gegevensuitwisseling ten behoeve van de bestrijding van ondermijning. In dit protocol zijn waarborgen en privacychecks opgenomen.
- Het privacyprotocol biedt:
 - Inzicht op welke wijze de informatiedeling in het kader van ondermijning is ingericht;
 - transparantie;
 - onderbouwing bij bezwaarprocedures;
 - de mogelijkheid om nieuwe collega's goed in te werken op dit thema.
- In uitzonderlijke gevallen kan het toch nodig zijn om in afwijking van de geheimhoudingsplicht van bepaalde wetten persoonsgegevens te delen. Een

Datum

2 juni 2021

voorbeeld hiervan is een melding over betrokkenheid van een criminele familie bij ondermijnende activiteiten. In dit geval kan het nodig zijn om informatie over jeugdigen in dit gezin te bevragen om zo de juiste interventies in te zetten en daarbij oog te hebben voor de gezinssituatie. Bij een dergelijke casus vragen we specifiek toestemming voor bevragen van informatiebronnen. Het besluit om deze informatie te delen is casus afhankelijk en moet iedere keer zorgvuldig en goed gemotiveerd genomen worden. Aangezien deze informatiedeling wettelijk gezien niet toegestaan is, loopt de gemeente Zwolle risico's die om bestuurlijke verantwoording vragen. Het college is eindverantwoordelijk voor het naleven van de AVG. In verband met de voortgang en afbreukrisico in de casus vragen we het college om deze 'afwijkingsbevoegdheid' bij de burgemeester neer te leggen.

- De privacy-officer is nauw betrokken geweest bij het opstellen van het protocol en ondersteunt dit privacyprotocol.

Risico's

- Aan het vaststellen van het privacy protocol zitten geen risico's verbonden. Er wordt helderheid gegeven over de verwerking van persoonsgegevens en het werkproces voor de aanpak van ondermijning. Het protocol kan het (bestaande) risico op (gegronde) klachten met betrekking tot gegevensverwerkingen mogelijk verkleinen.
- Aan een afwijkingsbesluit om toch informatie te delen en te verwerken ten behoeve van de aanpak van ondermijning zitten risico's verbonden. De kans op een (gegronde) klacht van de persoons die onderzocht wordt is groter. Bij een gegronde klacht kan door de betrokkene een schadevergoeding worden geëist. Indien dit wordt geëist moet er gekeken worden naar de mate waarin betrokkene in zijn of haar persoonlijke levenssfeer is geraakt.

Beslisnota voor het college

Datum 15 juni 2021

Openbaar

Openbaar

Onderwerp Privacy bij de aanpak Ondernijning
Versienummer 0.1

Portefeuillehouder Peter Snijders
Informant Marijn Hageman / Roger Janse
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon (038) 498 2108
Email M.Hageman@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.2.1 We versterken de sociale veiligheid door het voorkomen en tegengaan van criminaliteit, overlast en gevoelens die daarmee samenhangen
Begroting wijzigen Nee
Dekking ten laste van

Parafering datumparaaf
Afdelingshoofd
W. Visser
Portefeuillehouder

Raad
 Informatienota voor de raad
 Opinionota voor de raad
 Beslisnota voor de raad
 n.v.t.

Bijlagen

Ontwerp besluit

Het college besluit:

1. de burgemeester namens het college te laten beslissen om bij uitzonderlijke ondernijningscasuïstiek af te wijken van de geheimhoudingsbeperkingen op grond van de AVG of sectorale wetgeving.

Collegebesluit d.d.:

- Conform
- Gewijzigd
- Aangehouden
- Teruggenomen

Datum 15 juni 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Voor de aanpak van ondermijning is het noodzakelijk om integraal te werken, ook binnengemeentelijk. Op basis van onze wettelijke taken en bevoegdheden beschikt de gemeente over informatie waarmee ondermijnende activiteiten in kaart kunnen worden gebracht en waarmee interventies uitgevoerd kunnen worden.

Om meldingen / vermoedens van ondermijning te onderzoeken is het nodig om de informatie rondom (rechts)personen en / of adressen in beeld te brengen en de informatie op die manier te verrijken. Het verrijkte signaal kan aanleiding geven om een onderzoek te starten en een plan van aanpak te formuleren. Voor het verrijken van informatie is het nodig om (persoons) gegevens te verzamelen. Persoonsgegevens die op grond van een wettelijke bevoegdheid zijn verzameld mogen niet zomaar gedeeld of verwerkt worden voor de aanpak van ondermijning.

Landelijk onderzoek

De aanpak van ondermijning is geen wettelijke taak op zichzelf en kent daarmee geen wettelijke basis voor het verwerken van persoonsgegevens. Voordat er persoonsgegevens mogen worden gebruikt voor de aanpak van ondermijning moet er gekeken worden naar de oorspronkelijke wet – en regelgeving op basis waarvan de persoonsgegevens zijn verzameld. Door de landsadvocaat is in opdracht van het Strategisch Beraad Ondermijning onderzocht welke wet- en regelgeving in het kader van de aanpak van ondermijning relevant is en of deze het toelaat om persoonsgegevens binnengemeentelijk te verwerken voor de aanpak van ondermijning. Er moet o.a. sprake zijn van doelbinding. In veel gevallen blijkt dit te kunnen. In een aantal gevallen slechts beperkt. Echter uit de analyse blijkt ook dat een aantal wetten een zodanige geheimhoudingsverplichting bevat, dat informatie die krachtens die wet is verkregen, niet voor andere doeleinden kan worden benut. De opbrengst van dit landelijke onderzoek heeft geleid tot een modelprotocol 'binnengemeentelijke gegevensdeling' bedoeld om gemeenten een handleiding te bieden bij dit vraagstuk.

Protocol

Op basis van genoemd modelprotocol hebben wij het privacyprotocol voor de gemeente Zwolle ontwikkeld. Dit protocol maakt inzichtelijk op welke wijze de informatiedeling in het kader van de aanpak van ondermijning is ingericht. Het beschrijft aan de hand van een stappenplan welke mogelijkheden we hebben om dat op een rechtmatige manier te doen, waarbij rekening wordt gehouden met de grenzen van bestaande wetgeving om informatie binnengemeentelijk te kunnen delen. Bij iedere stap van het beschreven proces moet een concrete afweging worden gemaakt of bepaalde persoonsinformatie in een voorliggend geval mag worden verstrekt. Dit vloeit voort uit de geldende wetgeving in samenhang met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en waarborgt het op een transparante en zorgvuldige wijze omgaan met persoonsgegevens. Het Zwolse privacyprotocol wordt in juni ter vaststelling aangeboden aan het MTZ danwel het afdelingshoofd.

Knelpunten

Uit onze analyse en de genoemde analyse van de landsadvocaat is de onderstaande wet- en regelgeving als mogelijke knelpunt gekomen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen wetten waarbij beperkt mag worden geraadpleegd en waarbij dit in geen enkel geval mag.

Datum 15 juni 2021

Beperkt raadplegen (doelbinding vereist):

- Huisvestingswet
- Woningwet
- Wet algemene bepalingen omgevingswet

Voor persoonsgegevens op grond van de Huisvestingswet, Woningwet en de Wabo geldt dat er een concrete doelbinding ontbreekt, waardoor gegevensdeling ten behoeve van de aanpak van ondermijning niet vanzelfsprekend is. Per casus moet goed worden afgewogen welke gegevens relevant zijn voor de aanpak van ondermijning. Het kan zijn dat er doelbinding ontstaat en de persoonsgegevens gedeeld mogen worden. In veel gevallen is het ook mogelijk om relevante gegevens te delen zonder dat de persoonsgegevens gedeeld worden. Te denken valt aan vergunningen gerelateerd aan adressen etc.

Nooit raadplegen (doelbinding vereist én strikte geheimhouding):

- Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
- Participatiewet
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdwet
- Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen

Bovenstaande wetten kennen een strikte geheimhouding, dit betekent dat de informatie die krachtens die wet is verkregen, niet voor andere doeleinden kan worden benut. Dit kan gaan om informatie die wel degelijk relevant kan zijn voor de aanpak van de betreffende ondermijningscasus. Door de relevantie van de informatie kan het zijn dat toch doelbinding ontstaat, maar dat er nog steeds sprake is van geheimhouding. Dit betekent heel concreet dat de informatie nog steeds niet gedeeld mag worden volgens de AVG. De ontstane doelbinding is een sterk argument om toch te kiezen voor informatiedeling.

Voorstel

Om bij ernstige en zware casuïstiek (een (groot) algemeen belang) toch de mogelijkheid te hebben ook over betreffende relevante informatie te beschikken stellen wij een afwijkingsmogelijkheid van de AVG voor. Dit houdt in dat bij voorliggende gevallen de casus voorgelegd wordt aan de burgemeester en er in dat specifieke geval besloten kan worden om ondanks de geheimhoudingsverplichting toch over de relevante informatie te kunnen beschikken. Hiervoor is het nodig de burgemeester namens het college te laten beslissen om bij uitzonderlijke ondermijningscasuïstiek af te wijken van de geheimhoudingsbeperkingen op grond van de AVG of sectorale wetgeving. Dit betekent heel concreet dat de AVG en sectorale wetgeving wordt overtreden.

Dit voorstel is een tijdelijke oplossing waarbij we dit uiteraard zorgvuldig monitoren en evalueren. In de praktijk moet blijken hoe vaak we hier tegen aan lopen. Met deze ervaringen en inzichten onder de arm, willen we aandacht vragen in Den Haag voor structurele oplossingen voor de knelpunten rondom deze informatiedeling.

Argumenten

- Om ondermijning te kunnen bestrijden is het bij de aanpak belangrijk om informatie te verzamelen (waaronder persoonsgegevens) en met elkaar te kunnen combineren. Dit geeft

Datum 15 juni 2021

inzicht in de criminaliteit, de verwevenheid tussen onder- en bovenwereld, en daarmee ook de faciliterende bedrijvigheid die ondermijning mogelijk maakt. Het kan zelfs zo zijn dat wij als overheid ondermijning onbewust faciliteren door bijvoorbeeld het verstrekken van subsidies of vergunningen.

- Om zorgvuldig om te gaan met binnengemeentelijke (persoons)gegevens hebben wij een privacyprotocol opgesteld waarin wordt beschreven hoe de gemeente Zwolle omgaat met de binnengemeentelijke informatie en gegevensuitwisseling ten behoeve van de bestrijding van ondermijning. In dit protocol zijn waarborgen en privacychecks opgenomen.
- Het privacyprotocol biedt:
 - Inzicht op welke wijze de informatiedeling in het kader van ondermijning is ingericht;
 - transparantie;
 - onderbouwing bij bezwaarprocedures;
 - de mogelijkheid om nieuwe collega's goed in te werken op dit thema.
- In uitzonderlijke gevallen kan het toch nodig zijn om in afwijking van de geheimhoudingsplicht van bepaalde wetten persoonsgegevens te delen. Een voorbeeld hiervan is een melding over betrokkenheid van een criminele familie bij ondermijnende activiteiten. In dit geval kan het nodig zijn om informatie over jeugdigen in dit gezin te bevragen om zo de juiste interventies in te zetten en daarbij oog te hebben voor de gezinssituatie. Bij een dergelijke casus vragen we specifiek toestemming voor bevragen van deze informatiebronnen (b.v. Jeugdwet / Participatiewet). Het besluit om deze informatie te delen is casus afhankelijk en moet iedere keer zorgvuldig en goed gemotiveerd genomen worden. Aangezien deze informatiedeling wettelijk gezien niet toegestaan is, loopt de gemeente Zwolle risico's die om bestuurlijke verantwoording vragen.
- Als we in uitzonderlijke casuïstiek niet over genoemde informatie kunnen beschikken is de aanpak gericht op interventies die mogelijk afbreuk doen aan de zorgkant van de problematiek (b.v. in het gezin).
- Ook krijgen we beter inzicht in de gevolgen van dit knelpunt als we zien wat delen van deze informatie oplevert en wat we anders gemist hadden. Op deze manier kunnen we de knelpunten beter onder het voetlicht brengen van de landelijke politiek in Den Haag.
- Het college is eindverantwoordelijk voor het naleven van de AVG. In verband met de voortgang en afbreukrisico in de casus vragen we het college om deze 'afwijkingsbevoegdheid' bij de burgemeester neer te leggen.
- De privacy-officer is nauw betrokken geweest bij het opstellen van het protocol en ondersteunt dit privacyprotocol.

Risico's

- Aan het vaststellen van het privacy protocol zitten geen risico's verbonden. Er wordt helderheid gegeven over de verwerking van persoonsgegevens en het werkproces voor de aanpak van ondermijning. Het protocol kan het (bestaande) risico op (gegronde) klachten met betrekking tot gegevensverwerkingen mogelijk verkleinen.
- Aan een afwijkingsbesluit om toch informatie te delen en te verwerken ten behoeve van de aanpak van ondermijning zitten risico's verbonden. De kans op een (gegronde) klacht van de persoons die onderzocht wordt is groter. Bij een gegronde klacht kan door de betrokkene een schadevergoeding worden geëist. Indien dit wordt geëist moet er gekeken worden naar de mate waarin betrokkene in zijn of haar persoonlijke levenssfeer is geraakt.

Fysieke Leefomgeving

Team Veiligheid en Leefbaarheid

Privacyprotocol Binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning

Versie 1.0

Datum: 14-09-2021

Inhoud

	Privacyprotocol	1
1	Leeswijzer	3
1.1	Algemeen	3
1.2	Evaluatie	3
2	Ondermijning	4
2.1	Problematiek en noodzaak van de aanpak ondermijning	4
2.2	Doel (bestuurlijke en geïntegreerde) aanpak ondermijning	5
2.3	Doel protocol	6
3	Waarborgen en privacy	6
3.1	Rechten van betrokkenen	6
4	De vijf fases van het protocol	8
5	Uitwerking van Privacy check 1 (fase 2)	13
	Bijlage 1: schematische weergave	17
	Versiebeheer	18

1 Leeswijzer

1.1 Algemeen

In dit Privacy protocol wordt beschreven hoe de gemeente Zwolle omgaat met de (binnengemeentelijke) gegevensuitwisseling ten behoeve van de bestrijding van ondermijning. In hoofdstuk 2 wordt de aard van de ondermijnende criminaliteit en de noodzaak van de aanpak ondermijning uiteengezet. Hoofdstuk 3 gaat over het waarborgen van de rechten van de betrokkenen. In hoofdstuk 4 volgt een uiteenzetting van de verschillende fases welke doorlopen worden bij het behandelen van een ondermijningssignaal, gevolgd door een lijst met de uitwerking van de privacy checks in hoofdstuk 5.

1.2 Evaluatie

Voor het behandelen van een signaal/casus heeft de gemeente Zwolle een werkproces voor de aanpak van ondermijning ontwikkeld waarin dit privacy protocol is gebord. Ondersteunend aan het werkproces 'aanpak ondermijning' en dit protocol werkt de gemeente Zwolle met het digitale Smart Veiligheid systeem.

In het werkproces zijn periodieke evaluatiemomenten vastgelegd. De privacy officer beoordeelt of er in de praktijk ook conform het privacy protocol wordt gehandeld en daarnaast of het privacy protocol aanpassing behoeft. Bijvoorbeeld wanneer wet- en regelgeving wordt aangepast. Dergelijke veranderingen kunnen immers van invloed zijn op de rechtmatigheid van de verwerkingen van persoonsgegevens en dit kan leiden tot aanpassing van het protocol.

2 Ondernijning

Ondernijnde criminaliteit gaat over vormen van georganiseerde misdaad waarbij de onderwereld en bovenwereld met elkaar verweven raken. Het ondermijnt onze democratie en rechtstaat. Ondernijning is internationaal verweven, maar nestelt zich lokaal in onze wijken en buurten. In Zwolle zien we dit onder andere terug in de drugshandel, zorgfraude, illegale of gedwongen prostitutie en witwaspraktijken. We willen dit intensiever tegengaan en terugdringen.

De gemeente Zwolle zet in op het versterken van de bestuurlijke en ambtelijke bewustheid, het versterken van een weerbare organisatie en het versterken van de weerbaarheid van de samenleving. Ook heeft gemeente Zwolle een Lokaal Coördinatiepunt (LCP) waarbinnen de integrale en effectieve aanpak van ondernijningscasuïstiek plaatsvindt.

2.1 Problematiek en noodzaak van de aanpak ondernijning

Georganiseerde ondernijnde criminaliteit start, wordt ondersteund en in stand gehouden met ondernijnde activiteiten. De negatieve gevolgen hiervan blijken omvangrijker te zijn en dieper in de samenleving geworteld te zijn dan eerder werd gedacht. De Afdeling advisering van de Raad van State wijst in haar voorlichting van 20 maart 2019 over *De rol van gemeenten in de bestuurlijke en integrale aanpak van ondernijning* op het inzicht dat ondernijnde criminaliteit niet alleen langs strafrechtelijke weg kan worden bestreden. Gemeenten hebben in de aanpak van ondernijning een belangrijke rol. Een optreden als één overheid en één gemeente waarbij alle partijen hun eigen rol en bevoegdheden uitoefenen is noodzakelijk. De sluimerende aanwezigheid van georganiseerde criminaliteit en bijbehorende ondernijnde activiteiten leiden tot aantasting van de leefbaarheid in de wijken en hebben ernstige gevolgen voor de samenleving op het gebied van veiligheid en maatschappelijke integriteit. Door de verwevenheid van onder- en bovenwereld, hetgeen kenmerkend is voor ondernijnde activiteiten, is het ook mogelijk dat de overheid deze onbewust faciliteert middels subsidies, vergunningen, uitkeringen etc. Dit leidt tot aantasting van de integriteit van de overheid. Hierdoor ontstaan malafide economische machtsposities binnen de samenleving die zijn opgebouwd met op ondernijnde wijze vergaard kapitaal.

Niet alle signalen van ondernijnde activiteiten passen direct binnen een georganiseerd criminaliteitsverband en vallen daardoor niet direct onder de criteria van het RIEC-samenwerkingsverband, maar zijn wel relevant voor de gemeentelijke taakuitvoering. De gemeente Zwolle wil een toegangspoort zijn voor burgers en organisaties om meldingen te doen van onrechtmatige zaken, wij hebben een belangrijke signaalfunctie. Via onze organisatiestructuur hebben wij meestal goed zicht op de lokale (sociale) structuren. Op basis van onze wettelijke taken en bevoegdheden beschikt gemeente Zwolle over informatie waarmee ondernijnde activiteiten in kaart kunnen worden gebracht. Ook heeft de gemeente verschillende bestuursrechtelijke instrumenten die ons in staat stellen om, in samenhang met de kennis van de fysieke

en sociale omgeving van de wijken, barrières op te werpen tegen ondermijnende activiteiten en deze te voorkomen of te verminderen.

Voor een effectieve aanpak van deze ondermijnende activiteiten (en mogelijk georganiseerde criminaliteit) is een geïntegreerde bestuurlijke aanpak binnen de gemeente een noodzakelijk vereiste. De signalen, afkomstig van inwoners, gemeentelijke afdelingen en ketenpartners, dienen als input voor het signaleren en aanpakken van ondermijnende en mogelijk georganiseerde criminaliteit.

In dit protocol verstaan wij onder ondermijnende criminaliteit¹:

- het gaat om georganiseerde criminaliteit (zij het vooral georganiseerd in flexibele netwerken en niet zozeer in hiërarchieën),
- waarmee meestal grote hoeveelheden geld worden verdiend,
- waarbij de criminele activiteiten en de gehanteerde methodes kunnen wisselen. Zij worden bepaald door winstgevendheid en de kans om onopgemerkt te blijven,
- waarbij de grote winsten worden gebruikt om de bovenwereld te ondermijnen (witwaspraktijken, normvervaging binnen gemeenschappen en wijken, inschakeling van advocaten, accountants en notarissen),
- waarbij de ondermijning ook dreigt door te werken naar de overheid (corruptie, aantasting van integriteit).

2.2 Doel (bestuurlijke en geïntegreerde) aanpak ondermijning

Het doel van deze aanpak is om door middel van binnengemeentelijke samenwerking: ondermijnende activiteiten te signaleren en te analyseren;

- te voorkomen dat de gemeente ondermijnende activiteiten (onbewust) faciliteert;
- vroegtijdig te kunnen signaleren en interveniëren middels een bestuurlijke aanpak;
- onrechtmatigheden en maatschappelijke bedreigingen veroorzaakt door criminele activiteiten te voorkomen, en daarmee bedreigingen voor de leefbaarheid en openbare orde in de gemeente te voorkomen.

Het gaat bij deze aanpak om (rechts)personen/netwerken die binnen de gemeente Zwolle actief zijn in illegale en of onrechtmatige (criminele) activiteiten:

- a) waarbij de gemeente mogelijkheden heeft om de rechtmatige situatie te herstellen, bedreigingen voor de leefbaarheid of openbare orde tegen te gaan, of onrust weg te nemen en/of;
- b) die de gemeente (onbewust) mogelijk faciliteert.

Een goede informatiepositie van gemeente Zwolle draagt bij aan de voorfase van de RIEC-samenwerking. Daarnaast is een goede informatiepositie de basis om analyse en onderzoek in te zetten en (nieuwe) fenomenen in kaart te brengen. Zo kan zowel repressief als preventief gericht ingezet worden op ondermijning.

¹ Voor deze definitie is aansluiting gezocht bij de kenmerken die de Afdeling advisering van de Raad van State zoals in het eerder genoemde advies staat beschreven.

2.3 Doel protocol

Het doel van dit privacy protocol is het schetsen van de kaders waarbinnen, in lijn met de privacy wet- en regelgeving, (binnengemeentelijke) gegevens mogen worden uitgewisseld ten behoeve van de bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijning.

3 Waarborgen en privacy

De kaders in dit protocol vallen in twee waarborgen uiteen:

- Procesmatige waarborgen. De basisuitgangspunten hierbij zijn fasering (voorkomen van bovenmatig gebruik van gegevens), transparantie (vaststellen van een protocol waarbij zichtbaar en inzichtelijk wordt met welk doel en op welke wijze de gemeente persoonsgegevens verwerkt) en de noodzaak (zicht krijgen op waar ondermijning binnen de grenzen van de gemeente aanwezig is). Hierdoor worden alleen de gegevens gebruikt die ten behoeve van de analyse en het plan van aanpak relevant zijn.
- Rechtmatigheidswaarborgen. Toepassing van het protocol moet steeds in lijn met privacy wet- en regelgeving zijn. Zowel de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG (UAVG) als sectorale wetten stellen beperkingen aan het uitwisselen en combineren van persoonsgegevens. Het gaat daarbij veelal om abstracte normen, die in iedere specifieke casus moeten worden geïnterpreteerd en toegepast. Dit protocol biedt handvatten voor de analyse die steeds moet worden gemaakt.

3.1 Rechten van betrokkenen

Het bewaren van signalen en nadien verkregen informatie

De persoonsgegevens van personen die gedurende de vijf fases worden verzameld worden verwerkt in het Smart Veiligheid systeem.

Signalen, met de bijbehorende verkregen informatie, die niet (verder) worden behandeld worden gedurende een jaar bewaard en worden daarna vernietigd.

Persoonsgegevens die worden verwerkt ten behoeve van een behandeld signaal (welke alle fases heeft doorlopen) worden vernietigd zodra zij niet langer noodzakelijk zijn voor het doel van de verwerking en worden in ieder geval uiterlijk vijf jaar na de datum van de eerste verwerking verwijderd.

Het informeren van betrokkenen

Vanuit transparantie-oogpunt is het uitgangspunt dat betrokkenen zo snel en volledig mogelijk worden geïnformeerd over onderzoek dat naar hen wordt gedaan. Dat is evenwel niet altijd mogelijk, omdat het informeren van betrokkenen het onderzoek kan schaden. Per casus moet afgewogen worden of, en zo ja wanneer betrokkenen worden geïnformeerd over onderzoek dat naar hen wordt gedaan. Bij informeren van betrokkenen kan worden aangesloten bij de informatieplicht van de artikelen 13 en 14

AVG en de uitzonderingen daarop zoals opgenomen in artikel 23 AVG en artikel 41 UAVG.

Concreet is het onderstaande van toepassing:

1. Bij het informeren van betrokkenen wordt de volgende informatie verstrekt:

- a) De identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke en de doeleinden van de verwerking.
- b) Nadere informatie die nodig is om tegenover de betrokkene een behoorlijke en zorgvuldige verwerking te waarborgen.

2. De informatieverstrekking kan achterwege blijven voor zover dit in het belang is van:

- a) de veiligheid van de staat;
- b) de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- c) gewichtige economische en financiële belangen van de staat en andere openbare lichamen;
- d) het toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften die zijn gesteld ten behoeve van de belangen, bedoeld onder b en c, of e. de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen.

3. Zodra de belangen als genoemd in het tweede lid informatie verstrekking niet langer in de weg staan, draagt de verwerkingsverantwoordelijke zorg dat de vereiste informatie alsnog aan betrokkene wordt verstrekt.

De afweging over het al dan niet informeren van de betrokkenen vindt voor het eerst plaats in fase 3 (zie hoofdstuk 4). Betrokkene hoeft alleen geïnformeerd te worden wanneer een, op betrokkene betrekking hebbend, signaal wordt geagendeerd voor een casusoverleg. Dit is het moment dat het onderzoek naar betrokkene daadwerkelijk start.

Indien wordt besloten om, in het belang van het onderzoek, betrokkene niet direct te informeren over het onderzoek dan zal er na het afronden van het onderzoek nogmaals beoordeeld moeten worden of betrokkene geïnformeerd moet worden. Dit is afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek en nog verder te nemen stappen.

Rechten van de betrokkenen

Verder hebben betrokkenen, in ieder geval als het gaat om de verwerking van persoonsgegevens, het recht te verzoeken om inzage in de persoonsgegevens die ten aanzien van hen worden verwerkt (artikel 15 AVG). Desgewenst kunnen zij verzoeken om het wissen, rectificeren of beperken van die verwerking (artikel 16, 17 en 18 AVG). Ook hierbij kunnen de uitzonderingen van artikel 23 AVG en artikel 41 UAVG aan inwilliging van de verzoeken in de weg staan.

4 De vijf fases van het protocol

Het proces van het signaleren en aanpakken van signalen van ondermijnende activiteiten verloopt met het oog op proportionaliteit en subsidiariteit in vijf fases. De wegingen en beslismomenten in de fases worden door de aangewezen functionarissen uitgevoerd. Zij waarborgen dat de verschillende fases ook op juiste wijze worden gevolgd. Hieronder worden de verschillende fases toegelicht. Daarbij geldt dat de beoordeling van een binnengekomen signaal het startpunt van het protocol vormt. Er wordt in dit protocol dan ook tot uitgangspunt genomen dat het delen van signalen met het LCP op rechtmatige wijze geschiedt. Vanzelfsprekend zal een verstrekker van een signaal wel steeds moeten vaststellen of die verstrekking in lijn is met de privacyregelgeving. *(zie ook de bijlage voor de schematische weergave van de fases)*

Fase 1 : Registreren signaal

Fase 1 heeft betrekking op de ontvangst en registratie van het signaal. Een signaal kan op verschillende manieren binnenkomen, zoals via een telefonische, schriftelijke (vaak digitale) melding of een Meld Misdaad Anoniem melding via de politie.

Het signaal wordt geregistreerd door de informatiemakelaar.

Fase 2 : Weging van het signaal

In fase 2 vindt de weging en beoordeling van het signaal plaats.

Het signaal wordt na ontvangst en registratie onderzocht door de informatiemakelaar.

Dit onderzoek valt uiteen in drie delen: Weging 1A, 1B en 1C:

Weging 1A betreft de analyse of er sprake is van ondermijning. Deze analyse vindt plaats door te toetsen aan een aantal kenmerken en indicatoren. Deze signaalanalyse is nader uitgewerkt in bijlage 1 van het werkproces aanpak ondermijning: de 'Checklist beoordelingskader Ondermijning'. Het onderzoek en de beoordeling van een signaal vindt plaats binnen het kader 'ondermijnende criminaliteit'. In aanvulling hierop is tenminste sprake van één van de indicatoren 'situatieve en lokale verankering'. Daarna wordt gekeken naar de indicatoren 'signalering', die nader uitgewerkt zijn in een lijst met 'red flags'.

Weging 1B betreft de vraag of het binnengekomen signaal betrekking heeft op een taak of bevoegdheid van de gemeente, en niet op een taak of bevoegdheid van een andere instantie (bijvoorbeeld van de politie, kinderscherming, etc.). Het is hierbij dus van belang te onderzoeken of het signaal in beginsel tot gemeentelijk optreden kan leiden. Een dergelijke gemeentelijke taak is bijvoorbeeld een van de openbare orde bevoegdheden van de burgemeester.

Weging 1C betreft de vraag of het signaal betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente. Het gaat om de vraag of het subject of object waar het signaal betrekking

op heeft binnen de gemeente woont respectievelijk is gevestigd. De volgende vragen moeten daarbij achtereenvolgend worden beantwoord:

1. Gaat het om een object of een subject?
2. In het geval van een object: is het object binnen de gemeentegrenzen gelegen (dan wel is er anderszins een link met de gemeente)?
3. In het geval van een subject: is het subject woonachtig binnen de gemeentegrenzen (dan wel is er anderszins een link met de gemeente)?

Deze vragen worden beantwoord aan de hand van informatie uit (openbare) bronnen zoals de basisregistraties. Daarbij zullen in ieder geval het handelsregister van de Kamer van Koophandel, het Kadaster, de Basisregistratie personen (BRP) en de Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) vaak van belang zijn.

Het bovenstaande onderzoek en de weging door de informatiemakelaar wordt getoetst door de adviseur veiligheid, die de vervolgstap bepaald.

Beslismoment 1

Er zijn twee opties:

→ Het signaal kan mogelijk aanleiding vormen voor inzet van een gemeentelijke taak of bevoegdheid én het signaal heeft betrekking op het grondgebied van de gemeente. In dat geval gaat men door naar de zwaarteweging van het signaal en beslismoment 2;

→ Het signaal valt buiten het taakveld en grondgebied van de gemeente. Het signaal wordt niet in behandeling genomen door de gemeente en zo nodig doorverwezen naar een andere gemeente of instantie.

De informatiemakelaar weegt vervolgens de zwaarte van het signaal en beoordeelt waar het signaal het beste kan worden afgehandeld. De weging van het signaal vindt plaats met behulp van het 'afwegingskader zwaarteweging', bijlage 2 van het werkproces aanpak ondermijning.

De weging en beoordeling door de informatiemakelaar wordt getoetst door de adviseur veiligheid, die de vervolgstap bepaalt.

Beslismoment 2

→ Er gebeurt niets met het signaal. Het signaal wordt niet in behandeling genomen en gearhiveerd voor 1 jaar; of

→ Het signaal wordt overgedragen aan een ketenpartner of ander gemeentelijk onderdeel dat de regie vervolgens voert; of

→ Er wordt vastgesteld dat het signaal zwaar genoeg is en er volgt een analyse en er vindt een hit/no hit (uit)vraag plaats.

De hit/no hit vraag is een bevraging bij de gemeentelijke ketenpartners om 'dat' informatie. Er wordt aan de gemeentelijke ketenpartners gevraagd of er van een persoon of personen bepaalde, voor het signaal relevante, (relevante) gegevens in een

bronbestand van een gemeentelijk onderdeel voorkomen. Indien er sprake is van een 'hit' is er van de betrokken persoon of personen bepaalde info bekend binnen het betreffende gemeentelijke domein.

Het kan zijn dat er bij gemeentelijke ketenpartners, voor het signaal relevante, informatie over een persoon of personen aanwezig is, maar dat het blijkt dat het om (te) oude informatie gaat. In het geval dat het gaat om (te) oude informatie welke niet meer relevant is, is er sprake van een 'no hit' uitkomst. In dat geval zal geen 'wat-informatie' mogen worden opgevraagd.

Als er geen enkele hit ('no hit' uitkomst) is dan wordt verder geen actie ondernomen: het signaal wordt niet in behandeling genomen.

Na een 'hit' uitkomst vindt een weging van de uitkomsten plaats. Er wordt vervolgens bepaald of het signaal verder wordt behandeld, dit betreft beslismoment 3.

Beslismoment 3

- Signaal wordt verder opgepakt door het Lokaal Coördinatiepunt
- melding wordt doorgezet naar ketenpartner(s)
- er is niks geconstateerd, archiveren voor 1 jaar

Als het signaal wordt opgepakt door het LCP dan is privacy check 1 onderdeel van beslismoment 3.

Privacy check 1

De adviseur veiligheid beoordeelt of en zo ja welke (gemeentelijke) bronnen naar aanleiding van het concrete signaal kunnen worden geraadpleegd. Het gaat om de zo genoemde "wat" informatie van de voor het signaal relevante persoon of personen. Bij deze beoordeling komen de volgende vragen aan bod:

- Wat is de wettelijke basis voor het primaire gebruik?
- Is bestrijding van ondermijning verenigbaar met het oorspronkelijk doel waarvoor de gegevens zijn verzameld?
- Is het gebruik van de gegevens noodzakelijk en proportioneel en wordt aan het subsidiariteitsvereiste voldaan?

In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op Privacy check 1.

Aan het einde van fase 2 is op basis van *privacy check 1* vastgesteld welke (gemeentelijke) bronnen naar aanleiding van het concrete signaal kunnen worden geraadpleegd en vastgesteld welke gegevens relevant zijn voor het signaal.

Fase 3 : Inhoudelijke verrijking

In **fase 3** bevaart de informatiemakelaar de gemeentelijke ketenpartners om 'wat' informatie. Bij deze bevraging wordt de uitkomst *van privacy check 1* meegenomen. De informatiemakelaar vraagt alleen (relevante) informatie op als uit *privacy check 1* blijkt dat deze informatie van de gemeentelijke ketenpartners gebruikt mag worden ten behoeve van de aanpak van ondermijning.

Deze 'wat' informatie wordt alleen gedeeld met de informatiemakelaar en de adviseur veiligheid.

Aan de hand van de ontvangen 'wat' informatie worden de uitkomsten van de hit(s) geanalyseerd door de informatiemakelaar en besproken met de adviseur veiligheid. Concreet gaat het om de vraag of de verzamelde 'wat' informatie het signaal in voldoende mate bevestigen om door te gaan met het onderzoek naar het signaal en hoe het verdere onderzoek wordt opgepakt. De adviseur besluit dit bij beslismoment 4.

Beslismoment 4

Een mono- of multidisciplinaire aanpak door één gemeentelijk onderdeel of meerdere samenwerkende gemeentelijke onderdelen: er hoeft geen ondermijnende activiteit te zijn, de regie en uitvoering liggen bij desbetreffend gemeentelijke onderdeel/onderdelen op grond van de daarvoor bedoelde wettelijke bevoegdheid(heden). Hierbij is een regierol vanuit het ondermijningsteam niet benodigd;

→het gemeentelijk casusoverleg met betrokken afgevaardigden van de desbetreffende gemeentelijke onderdelen waar sprake is van een relevante hit en waarbij de regie bij het ondermijningsteam ligt. Dit is dan op grond van het gegeven dat het signaal en de informatie uit de fases 1, 2 en 3 op ondermijning duiden. Het vormt de start van fase 4;

→doorgeleiding naar het RIEC-samenwerkingsverband, omdat er sprake is van georganiseerde criminaliteitsverband waarvoor de partners in het RIEC benodigd zijn;

→afsluiting van het signaal en archivering voor 5 jaar.

Indien er een gemeentelijk casusoverleg georganiseerd wordt voert de adviseur veiligheid **Privacy check 2A** uit.

Privacy check 2A

Er wordt vastgesteld of en zo ja, welke van de in de fases 1 tot en met 3 verzamelde gegevens mogen worden gedeeld met het/de relevante, bij het signaal betrokken, gemeentelijke onderdeel/onderdelen ten behoeve van de verdere aanpak.

Ook kan worden beoordeeld of, naast de in de fase 1 tot en met 3 verzamelde gegevens, eventuele onderliggende gegevens uit een concreet dossier voor de verdere aanpak van de casus (binnengemeentelijk) mogen worden gedeeld en zo ja,

met welk gemeentelijk onderdeel / gemeentelijke onderdelen. Met name de beoordeling van de noodzaak om informatie te delen, zal daarbij centraal staan. Het gaat dan niet alleen om de hoeveelheid gegevens, maar ook om de vraag of alle deelnemers de betreffende informatie nodig hebben. Denkbaar is bijvoorbeeld dat een signaal op maar 3 ketenpartners ziet en de informatie ten aanzien van dat signaal dus ook alleen aan die ketenpartners mag worden verstrekt (in plaats van aan alle ketenpartners die aan tafel zitten).

Indien een signaal wordt geagendeerd voor het casusoverleg dan wordt in fase 3 bepaalt of de betrokkenen, die bij het signaal worden onderzocht, geïnformeerd moeten worden, en zo ja wanneer.

Aan het einde van fase 3 en na het uitvoeren van Privacy check 2A is bekend welke (gemeentelijke) ketenpartners deel zullen nemen aan het casusoverleg en wie welke informatie mag inzien.

Fase 4 : Interventie

Fase 4 betreft het (gemeentelijk) casusoverleg, het ontwikkelen van een plan van aanpak en het voeren van regie op het plan en het afsluiten van de casus. Aan de hand van het casusoverleg wordt bepaald of overgegaan wordt tot een interventie(s) en het opstellen van een plan van aanpak.

Het plan van aanpak wordt door de regisserende adviseur veiligheid ter toetsing aangeboden aan de adviseur veiligheid die geen rol in deze casus heeft. Vervolgens wordt de vervolgstap bepaald.

Beslismoment 5

- akkoord op plan van aanpak
- casus kan worden afgesloten, archivering voor 5 jaar
- casus kan worden afgesloten, procesevaluatie nodig

Als de (gezamenlijke of volgordelijke) aanpak op basis van het casusoverleg is bepaald en duidelijk is welke concrete aanpak en bevoegdheden de gemeente wil inzetten en welke (binnengemeentelijke) gegevensuitwisseling daarvoor nodig is, dan kan de adviseur veiligheid hiervoor **Privacy check 2B** uitvoeren.

Privacy check 2B

Hierbij stelt de adviseur veiligheid vast welke binnengemeentelijke gegevensuitwisseling nodig is voor het verwezenlijken van die aanpak en of dat toelaatbaar is. Deze privacy check is van belang als de gewenste aanpak/interventie een bestraffend karakter heeft. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een strafrechtelijk onderzoek door de politie, een onderzoek naar de rechtmatigheid van een uitkering of het opleggen van een (bestuurlijke) boete.

Deze beoordeling vindt opnieuw plaats aan de hand van de bij de Privacy check 1 te stellen vragen. Deze vragen zijn terug te vinden in hoofdstuk 4 bij de uitgebreide uiteenzetting van *Privacy check 1*.

Fase 5 : Monitoren en afsluiten casus

Fase 5 betreft een waakvlamfunctie en het afsluiten en archiveren van het signaal.

Er kan besloten worden om nog een procesevaluatie te laten plaatsvinden of om direct de casus/het signaal af te sluiten en te archiveren voor 5 jaar.

Bij de archivering van de casus/het signaal wordt rekening gehouden met de in paragraaf 3.3 beschreven bewaartermijnen.

5 Uitwerking van Privacy check 1 (fase 2)

In fase 2 van het protocol bepaalt de adviseur veiligheid in het kader van Privacy check 1 of, en zo ja welke gemeentelijke bronnen naar aanleiding van het concrete signaal kunnen worden geraadpleegd. De adviseur veiligheid doet dit aan de hand van een werkdocument waarin wordt beschreven op basis van welke grondslag informatie wel of niet verwerkt mag worden voor de aanpak van ondermijning. Dit betreft het 'werkdocument binnengemeentelijke gegevensdeling ondermijning', bijlage 3 van het werkproces aanpak ondermijning. De gemeentelijke privacy officer toetst het werkdocument vooraf. De privacy officer zal steekproefsgewijs controleren of het delen van informatie voor een signaal conform dit werkdocument plaatsvindt.

De gemeentelijke partners beschikken over dit werkdocument. Op het moment dat zij een 'wat' informatieverzoek ontvangen kunnen de deelnemers van het casusoverleg op basis van dit werkdocument de grondslag voor het delen van de 'wat' informatie bepalen en verstekken, met benoeming van de grondslag (al dan niet via vastlegging binnen Smart Veiligheidssysteem).

De vraag welke binnengemeentelijke gegevensdeling is toegestaan moet steeds worden beantwoord aan de hand van de specifieke wettelijke regeling die op de betreffende gemeentelijke informatie van toepassing is. De analyse van de relevante wet- en regelgeving is vastgelegd in het hierboven genoemde werkdocument.

Privacy check 1 vormt de belangrijkste privacy beoordeling en vindt plaats na de hit/no hit-analyse. Per geval moeten steeds de volgende vragen worden beantwoord:

A. Wat is de wettelijke basis voor het primaire gebruik?

Naar aanleiding van de resultaten van de hit/no hit-analyse wordt bepaald welke gegevens nodig zijn voor het onderzoek naar een signaal. Op basis daarvan wordt vastgesteld op basis van welke gemeentelijke taak deze gegevens aanvankelijk zijn

verkregen (ook wel: het primaire gebruik van de gegevens). Deze taak zal steeds een wettelijke basis hebben, bijvoorbeeld in de Gemeentewet of een andere sectorale wet.

De wettelijke regeling op basis waarvan gegevens aanvankelijk zijn verkregen, is in sterke mate bepalend voor de vraag of gegevens (ook) kunnen worden gebruikt voor de bestrijding van ondermijning. Zo kan die wettelijke regeling een geheimhoudingsbepaling bevatten die het (verdere) gebruik van gegevens beperkt of anderszins regelen of en zo ja, in hoeverre de gegevens voor bepaalde doeleinden of taken mogen worden gebruikt.

B. Is bestrijding van ondermijning verenigbaar met het oorspronkelijk doel waarvoor de gegevens zijn verzameld?

In aanvulling daarop geldt dat het gebruik van gegevens ter bestrijding van ondermijning een toelaatbare verdere verwerking moet zijn. Van een toelaatbare verdere verwerking is sprake als het gebruik van de gegevens verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens aanvankelijk zijn verkregen. Daarbij moeten de volgende vragen worden beantwoord:

1. Wat is het doel van de wet en/of de wettelijke bepaling op basis waarvan de
2. gegevens aanvankelijk zijn verkregen?
3. Is het bestrijden van ondermijning verenigbaar met dat primaire doel?
4. Wat is het kader waarin de persoonsgegevens zijn verzameld?
5. Wat is de aard van de verwerkte persoonsgegevens?
6. Wat zijn de mogelijke gevolgen voor de betrokkene?
7. Worden er passende waarborgen getroffen?

Van verenigbaarheid in de zin van de vragen 1 en 2 zal sneller sprake zijn als de wettelijke basis voor het primaire gebruik gerelateerd is aan het bestrijden van ondermijning, bijvoorbeeld een openbare orde bevoegdheid van de burgemeester.

“Het bestrijden van ondermijning” als doel voor een verdere verwerking is breed. In het concrete geval wordt dit doel daarom gepreciseerd door het te vertalen naar de gemeentelijke wettelijke bevoegdheden die de gemeente ten behoeve van de aanpak van het signaal zou willen inzetten. Het zal hierbij veelal gaan om wettelijke taken en gemeentelijke bevoegdheden die zien op openbare orde bevoegdheden en bevordering van de leefbaarheid. Van belang hierbij is dat aan het voorzienbaarheids criterium wordt voldaan: een betrokkene moet kunnen voorzien dat de bedoelde gegevensverstrekking zou kunnen plaatsvinden.

Werkdocument binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning

De beantwoording van de bovenstaande vragen en de analyse van deze wettelijke regelingen is vastgelegd in het hierboven genoemde, door de privacy officer goedgekeurde, werkdocument. Nadat de deelnemers het casusoverleg bij de beantwoording van de hit/no hit uitvraag hebben aangegeven of zij relevante informatie

hebben voor het signaal kan de adviseur veiligheid aan de hand van dit werkdocument bepalen welke deelnemers op 'wat' informatie worden bevraagd.

Voor de beantwoording op de vraag of 'wat' informatie van de deelnemers van het casusoverleg verwerkt mag worden ten behoeve van de aanpak van ondermijning (beantwoording van de hierboven genoemde vragen A en B) is het werkdocument verdeeld in drie onderdelen:

1. Altijd raadplegen: er is geen sprake van een strikte (wettelijke) geheimhouding en er is sprake van doelbinding waardoor de betreffende wet of de AVG het raadplegen van de informatie voor de aanpak van ondermijning toe staat. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om informatie die in het kader van de Drank- en Horecawet of openbare orde bevoegdheden van de burgemeester (gemeentewet of APV) is verzameld.
2. Aangepast delen: vanwege strikte (wettelijke) geheimhouding en/of het ontbreken van (wettelijke) doelbinding met de aanpak van ondermijning kan informatie niet worden gedeeld. Het gaat bijvoorbeeld om informatie op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of de Woningwet. De ,voor de aanpak van ondermijning, relevante informatie betreft echter vaak informatie over een perceel/gebouw of bedrijf en niet per se persoonsgegevens. Informatie over een bedrijf of een perceel/gebouw valt niet onder de AVG en kan daarom worden geraadpleegd ten behoeve van de aanpak van ondermijning.
3. Niet raadplegen: vanwege strikte (wettelijke) geheimhouding en/of het ontbreken van (wettelijke) doelbinding met de aanpak van ondermijning kan informatie niet worden gedeeld. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om informatie met betrekking tot uitkeringen en de Wet Bibob. De informatie kan ook niet aangepast worden geraadpleegd ten behoeve van de aanpak van ondermijning. In uitzonderlijke gevallen kan, in afwijking van dit protocol en het werkdocument, door het college van burgemeester en wethouders worden besloten om bepaalde informatie toch te verwerken ten behoeve van de aanpak van ondermijning. Dit zal dan plaatsvinden door middel van een college besluit, voorzien van een motivering voor de afwijking.

Voor de verwerking van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens geldt een bijzonder regime: die gegevens mogen in beginsel alléén worden verwerkt als uit de wet op basis waarvan die gegevens zijn verkregen blijkt dat dat – voor de in die wet genoemde doelen – mag. Voor strafrechtelijke gegevens geldt nog een andere relevante uitzonderingsgrond: een gemeente zal die gegevens mogen verwerken als zij krachtens de Wet politiegegevens (Wpg) of Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens zijn verkregen. Bij de 'wat' bevraging aan de politie zal de politie voorafgaand aan de verstrekking zelf aan de Wpg toetsen of en zo ja welke informatie zij mogen verstrekken. Op de verstrekking zal in ieder geval een strikte geheimhouding berusten waardoor de informatie alleen gebruikt mag worden ten behoeve van de aanpak van het signaal.

C. Is het gebruik van de gegevens noodzakelijk en proportioneel en wordt aan het subsidiariteitsvereiste voldaan?

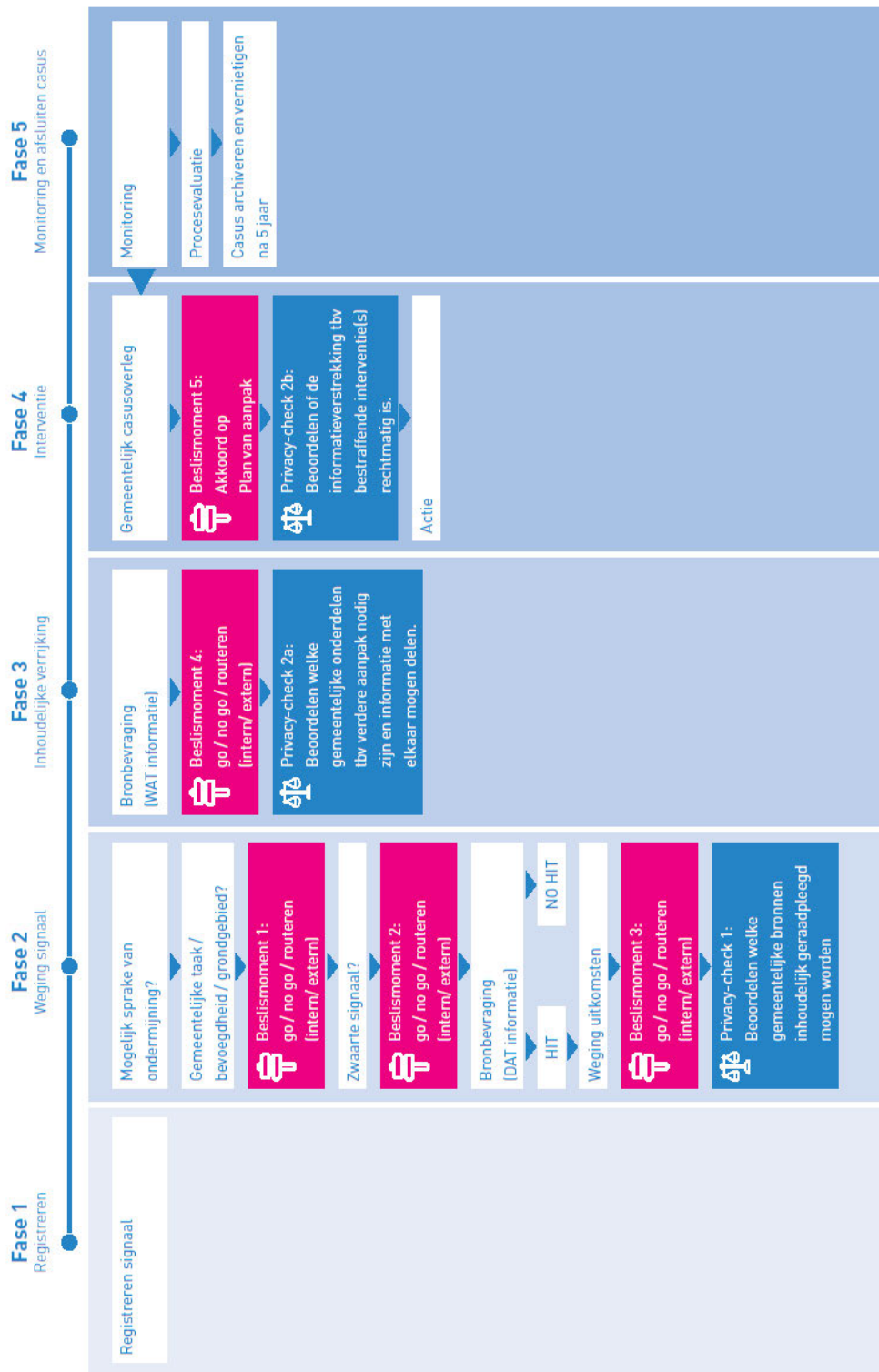
Gegevens mogen alleen worden gebruikt voor de bestrijding van ondermijning als dat gebruik noodzakelijk en proportioneel is en er geen minder ingrijpende middelen voorhanden zijn. Bij de vraag of een verstrekking noodzakelijk en proportioneel is, spelen onder meer de volgende omstandigheden een rol:

- de aard en ernst van een binnengekegen signaal. Bij aanwijzingen dat er ernstige feiten spelen, zal informatie eerder mogen worden gedeeld; de ernst van de inbreuk die op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene wordt gemaakt. Daarbij kan onder meer acht worden geslagen op:
 - de voorzienbaarheid van de (cumulerende) inbreuk die op de persoonlijke levenssfeer wordt gemaakt;
 - de vraag in hoeverre een compleet beeld van de betrokkene ontstaat; in hoeverre een betrokkene negatieve gevolgen zal ondervinden van de gemaakte inbreuk;
 - de aard van de gegevens (hoe gevoeliger, hoe terughoudender ermee moet worden omgegaan);
 - of een betrokkene zich effectief kan verweren tegen gemaakte inbreuken (bijv. rechtsbescherming).

In het kader van de vraag naar subsidiariteit moet bijvoorbeeld, als is vastgesteld dat sprake is van een verenigbare verdere verwerking of een expliciete wettelijke grondslag voor het gebruik, eerst een 'hit/no hit'-check worden gedaan (met andere woorden: eerst nagaan dat er bepaalde informatie bij de gemeente berust), alvorens de informatie zelf kan worden geraadpleegd (wat is de informatie waarover de gemeente beschikt).

Bijlage 1: schematische weergave

Privacy protocol binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning

versie september 2021

Versiebeheer

Versie	Auteur	Wijzigingen	Vastgesteld MTZ
1 september 2021	M. Hageman	Beslismomenten 6 en 7 verwijderd. Dit zijn processtappen geworden. Versiebeheer toegevoegd Nieuwe versie: 1.0	Niet nodig, geen significante wijziging op het gebied van privacy.

Model privacy protocol

Handleiding binnengemeentelijke gegevensuitwisseling
ten behoeve van de bestrijding van ondermijning

Inhoudsopgave

1	LEESWIJZER	4
1.1	<i>Algemeen</i>	4
1.2	<i>Evaluatie</i>	5
2	(DE AANPAK VAN) ONDERMIJNING	6
2.1	<i>Problematiek en noodzaak van de aanpak van ondermijning</i>	6
2.2	<i>Doel (bestuurlijke en geïntegreerde) aanpak "ondermijning"</i>	7
2.3	<i>Doel van dit protocol</i>	8
3	HET PROTOCOL: EEN OVERZICHT	9
3.1	<i>Schematische weergave</i>	9
3.2	<i>Toelichting op de 4 fases van het protocol</i>	10
3.3	<i>Waarborgen in de verschillende fases</i>	15
4	UITWERKING VAN DE TWEE PRIVACY CHECKS IN FASE 3 EN 4	17
	BIJLAGE 1: CHECKLIST TEN BEHOEVE VAN DE SIGNAALANALYSE (NIET LIMITATIEF)	21
	BIJLAGE 2: ANALYSES VAN DE RUIMTE VOOR BINNENGEMEENTELIJKE GEGEVENSUITWISSELING IN RELEVANTE WET- EN REGELGEVING	32
	<i>A. APV/Openbare orde-bevoegdheden</i>	32
	<i>B. Wet politiegegevens</i>	35
	<i>C. Drank- en Horecawet</i>	39
	<i>D. Huisvestingswet</i>	43
	<i>E. Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek</i>	46
	<i>F. Woningwet</i>	52
	<i>G. Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur</i>	55
	<i>H. Algemene wet inzake rijksbelastingen</i>	58
	<i>I. Invorderingswet 1990</i>	62
	<i>J. Wet basisregistratie personen</i>	64
	<i>K. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht</i>	66
	<i>L. Participatiewet</i>	71
	<i>M. Wet maatschappelijke ondersteuning 2015</i>	76
	<i>N. Jeugdwet</i>	80
	<i>O. Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen</i>	85

1 Leeswijzer

1.1 Algemeen

Dit model privacy protocol kan voor gemeenten een handleiding en basis voor een eigen privacy protocol vormen voor de binnengemeentelijke gegevensuitwisseling ten behoeve van de bestrijding van ondermijning.

Het gaat om een *model* voor een mogelijk privacy protocol. Op bepaalde punten moet het model worden aangevuld aan de hand van de concrete lokale omstandigheden. In dit model is aangegeven op welke punten een gemeente dat kan doen, bijvoorbeeld door het model op dat punt aan te vullen met een analyse van de lokale situatie, of aan de hand van de concrete organisatorische structuur van de gemeente, of door aanvullend beleid te formuleren.

In dit model zijn verschillende stappen geformuleerd. Door die stappen langs te lopen, komt de gemeente tot een aanpak van ondermijning die voldoet aan de eisen van de privacywetgeving. Op deze manier kan elke gemeente dit model gebruiken en desgewenst aanpassen aan de eigen organisatie.

Dit model is niet bedoeld als enige mogelijkheid om de aanpak van ondermijning in te richten. Veel gemeenten hebben al een aanpak ontworpen, waarbij op andere wijze aan de privacyregelgeving zal zijn voldaan.

De aanleiding voor dit model protocol is de voorlichting van de Afdeling advisering van de Raad van State van 20 maart 2019 over *De rol van gemeenten in de bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijning*. De Afdeling adviseerde onder meer om te voorzien in een gemeentelijk model privacy protocol voor binnengemeentelijke gegevensuitwisseling rond ondermijnende criminaliteit.

Het doel van het protocol is om gemeenten, die binnengemeentelijk gegevens willen uitwisselen ten behoeve van de aanpak van de bestuurlijke en bestuursrechtelijke aanpak van ondermijning door gemeenten en zich afvragen of en wat mag, langs de vragen te leiden die zij dan moeten beantwoorden. Daarbij staat steeds voorop dat er een gemeentelijke taak of bevoegdheid moet zijn waarvoor de gegevensuitwisseling wordt overwogen.

Het model kent twee soorten waarborgen. In de eerste plaats gaat het om procesmatige waarborgen. Doel van deze waarborgen is onder andere om te voorzien in een proportionele aanpak. In de tweede plaats gaat het om rechtmatigheidswaarborgen. Het gaat dan om de privacy-vragen die de gemeente in ieder geval moet beantwoorden. Van belang daarbij is om steeds aan te knopen bij bestaande gemeentelijke wettelijke taken en bevoegdheden. Het zal daarbij veelal

gaan om wettelijke taken en bevoegdheden die zien op openbare orde bevoegdheden en bevordering van de leefbaarheid.

In hoofdstuk 2 wordt de aard van de ondermijnende criminaliteit en de noodzaak van de aanpak ondermijning uiteengezet. In hoofdstuk 3 volgt een schematische weergave van de werking van dit protocol en een toelichting op de vier fases die daarin worden onderscheiden. Daarin komen de procesmatige en de rechtmatigheidswaarborgen terug.

Aan de basis van dit model privacy protocol staat het privacy protocol dat de gemeente Rotterdam heeft vastgesteld¹. De belangrijkste toevoegingen aan het Rotterdams privacy protocol worden gevormd door twee "privacy checks" in fase 3 en 4 van het protocol en een analyse van de belangrijkste wetten die in de gemeentelijke praktijk het meest relevant zijn voor het verkrijgen van gegevens ter bestrijding van ondermijning. Daarbij zijn de gemeentelijke wettelijke taken en bevoegdheden steeds leidend. De analyses zijn als bijlage 2 bij dit model protocol gevoegd. In die analyses is per wet aangegeven of, en zo ja, in hoeverre, er ruimte bestaat om binnen een gemeente persoonsgegevens te delen met als oogmerk de bestrijding van ondermijning. De aanpak die in de analyses is gevolgd, kan ook als voorbeeld dienen voor nog verder te analyseren andere relevante wet- en regelgeving die (onder meer) taken en bevoegdheden van gemeenten regelen. De analyses van de verschillende wetten vormen het kader voor de privacy checks in fase 3 en 4 van het protocol. Met de privacy checks zal de inhoudelijke beoordeling van de vraag of, en zo ja, in hoeverre gegevens binnengemeentelijk kunnen worden gedeeld, kunnen worden vormgegeven en wordt invulling gegeven aan de rechtmatigheidswaarborgen.

1.2 Evaluatie

Na vaststelling zal de gemeente periodiek evalueren of in de praktijk ook conform het privacy protocol wordt gehandeld en daarnaast beoordelen of het privacy protocol of de bijlagen daarbij aanpassing behoeven, bijvoorbeeld indien wet- en regelgeving wordt aangepast en/of als sprake is van nieuwe verschijningsvormen van ondermijning. Dergelijke veranderingen kunnen immers van invloed zijn op de rechtmatigheid van de verwerkingen van persoonsgegevens en dit kan leiden tot aanpassing van het protocol.

¹ De Afdeling advisering van de Raad van State heeft in haar advies *De rol van gemeenten in de bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijning* van 20 maart 2019 naar de aanpak van Rotterdam verwezen (p. 52 van het advies).

2 (De aanpak van) ondermijning

2.1 Problematiek en noodzaak van de aanpak van ondermijning

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit start, wordt ondersteund en in stand gehouden met ondermijnende activiteiten. De negatieve gevolgen hiervan blijken omvangrijker te zijn en dieper in de samenleving geworteld te zijn dan eerder werd gedacht. De Afdeling advisering van de Raad van State wijst in haar voorlichting van 20 maart 2019 over *De rol van gemeenten in de bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijning* op het inzicht dat ondermijnende criminaliteit niet alleen langs strafrechtelijke weg kan worden bestreden. Gemeenten hebben in de aanpak van ondermijning een belangrijke rol. Een optreden als één overheid en één gemeente waarbij alle partijen hun eigen rol en bevoegdheden uitoefenen is noodzakelijk. De sluimerende aanwezigheid van georganiseerde criminaliteit en bijbehorende ondermijnende activiteiten leiden tot aantasting van de leefbaarheid in de wijken en hebben ernstige gevolgen voor de samenleving op het gebied van veiligheid en maatschappelijke integriteit. Door de verwevenheid van onder- en bovenwereld, hetgeen kenmerkend is voor ondermijnende activiteiten, is het ook mogelijk dat de overheid deze onbewust faciliteert middels subsidies, vergunningen, uitkeringen etc. Dit leidt tot aantasting van de integriteit van de overheid. Hierdoor ontstaan malafide economische machtsposities binnen de samenleving die zijn opgebouwd met op ondermijnende wijze vergaard kapitaal.

Gemeenten ontvangen soms signalen van ondermijnende activiteiten die niet of niet direct passen binnen een georganiseerd criminaliteitsverband en daardoor niet direct onder de criteria van het RIEC-samenwerkingsverband vallen, maar wel relevant zijn voor de gemeentelijke taakuitvoering. De gemeente is veelal een toegangspoort voor burgers en organisaties om meldingen te doen van onrechtmatige zaken. De gemeente heeft hierdoor een belangrijke signaalfunctie. Via haar organisatiestructuur heeft de gemeente veelal ook goed zicht op de lokale (sociale) structuren. Op basis van haar wettelijke taken en bevoegdheden beschikt de gemeente over informatie waarmee ondermijnende activiteiten in kaart kunnen worden gebracht. De gemeente heeft ook verschillende bestuursrechtelijke instrumenten die haar in staat stellen om, in samenhang met de kennis van de fysieke en sociale omgeving van de wijken, barrières op te werpen tegen ondermijnende activiteiten en deze te voorkomen of te verminderen.

Voor een effectieve aanpak van deze ondermijnende activiteiten (en mogelijk georganiseerde criminaliteit) is een geïntegreerde bestuurlijke aanpak binnen de gemeente een noodzakelijk vereiste. De signalen, afkomstig van burgers en

organisaties, dienen als input voor het signaleren en aanpakken van ondermijnende en mogelijk georganiseerde criminaliteit.

In dit rapport wordt voor definiëring van ondermijnende criminaliteit aangesloten bij de kenmerken die de Afdeling advisering van de Raad van State in haar advies noemt:²

- het gaat om georganiseerde criminaliteit (zij het vooral georganiseerd in flexibele netwerken en niet zozeer in hiërarchieën),
- waarmee meestal grote hoeveelheden geld worden verdiend,
- waarbij de criminele activiteiten en de gehanteerde methodes kunnen wisselen. Zij worden bepaald door winstgevendheid en de kans om onopgemerkt te blijven,
- waarbij de grote winsten worden gebruikt om de bovenwereld te ondermijnen (witwaspraktijken, normvervaging binnen gemeenschappen en wijken, inschakeling van advocaten, accountants en notarissen),
- en waarbij de ondermijning ook dreigt door te werken naar de overheid (corruptie, aantasting van integriteit).

2.2 Doel (bestuurlijke en geïntegreerde) aanpak “ondermijning”

Het doel van deze aanpak³ is om door middel van binnengemeentelijke samenwerking:

- ondermijnende activiteiten te signaleren en te analyseren;
- te voorkomen dat de gemeente ondermijnende activiteiten (onbewust) faciliteert;
- vroegtijdig te kunnen signaleren en interveniëren middels een bestuurlijke aanpak;
- onrechtmatigheden en maatschappelijke bedreigingen veroorzaakt door criminele activiteiten te voorkomen, en daarmee bedreigingen voor de leefbaarheid en openbare orde in de gemeente te voorkomen.

Het gaat bij deze aanpak om (rechts)personen/netwerken die binnen de gemeente actief zijn in illegale en of onrechtmatige (criminele) activiteiten:

- a. waarbij de gemeente mogelijkheden heeft om de rechtmatige situatie te herstellen, bedreigingen voor de leefbaarheid of openbare orde tegen te gaan, of onrust weg te nemen en/of;
- b. die de gemeente (onbewust) mogelijk faciliteert.

² Zie het rapport van de Raad van State, ‘De rol van gemeenten in de bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijning’, Voorlichting van de Afdeling advisering van de Raad van State van 20 maart 2019, p. 17.

³ Let op: voor de vraag of gegevens binnengemeentelijk mogen worden verstrekt zal, zoals hierna nog verder zal worden toegelicht, steeds moeten worden aangeknoopt bij bestaande gemeentelijke wettelijke taken en bevoegdheden.

Tevens draagt een goede informatiepositie van gemeenten bij aan de voorfase van de RIEC-samenwerking, althans voor zover gemeenten informatie in RIEC-verband kunnen verstrekken.⁴

2.3 Doel van dit protocol

Dit protocol bevat de benodigde randvoorwaarden om te realiseren dat de gemeentelijke aanpak van ondermijning in lijn met privacywet- en regelgeving plaatsvindt. Deze waarborgen vallen in twee delen uiteen:

- Allereerst gaat het om meer **procesmatige randvoorwaarden**. Hierbij vormen gefaseerdheid (voorkomen van bovenmatig gebruik van gegevens), transparantie (vaststellen van een protocol waarbij zichtbaar en inzichtelijk wordt met welk doel en op welke wijze de gemeente persoonsgegevens verwerkt) en noodzaak (zicht krijgen op waar ondermijning binnen de grenzen van de gemeente aanwezig is) de basisuitgangspunten. Hierdoor worden alleen de gegevens gebruikt die ten behoeve van de analyse en het plan van aanpak relevant zijn.⁵

De procesmatige waarborgen worden gevormd door de opzet van het modelprotocol, zoals opgenomen en toegelicht in hoofdstuk 3.

- Daarnaast gaat het om **rechtmatigheidswaarborgen**. Toepassing van het protocol moet steeds in lijn met privacy wet- en regelgeving zijn. Zowel de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG (UAVG) als sectorale wetten stellen beperkingen aan het uitwisselen en combineren van persoonsgegevens. Het gaat daarbij veelal om abstracte normen, die in iedere specifieke casus moeten worden geïnterpreteerd en toegepast. Dit protocol biedt handvatten voor de analyse die steeds moet worden gemaakt.

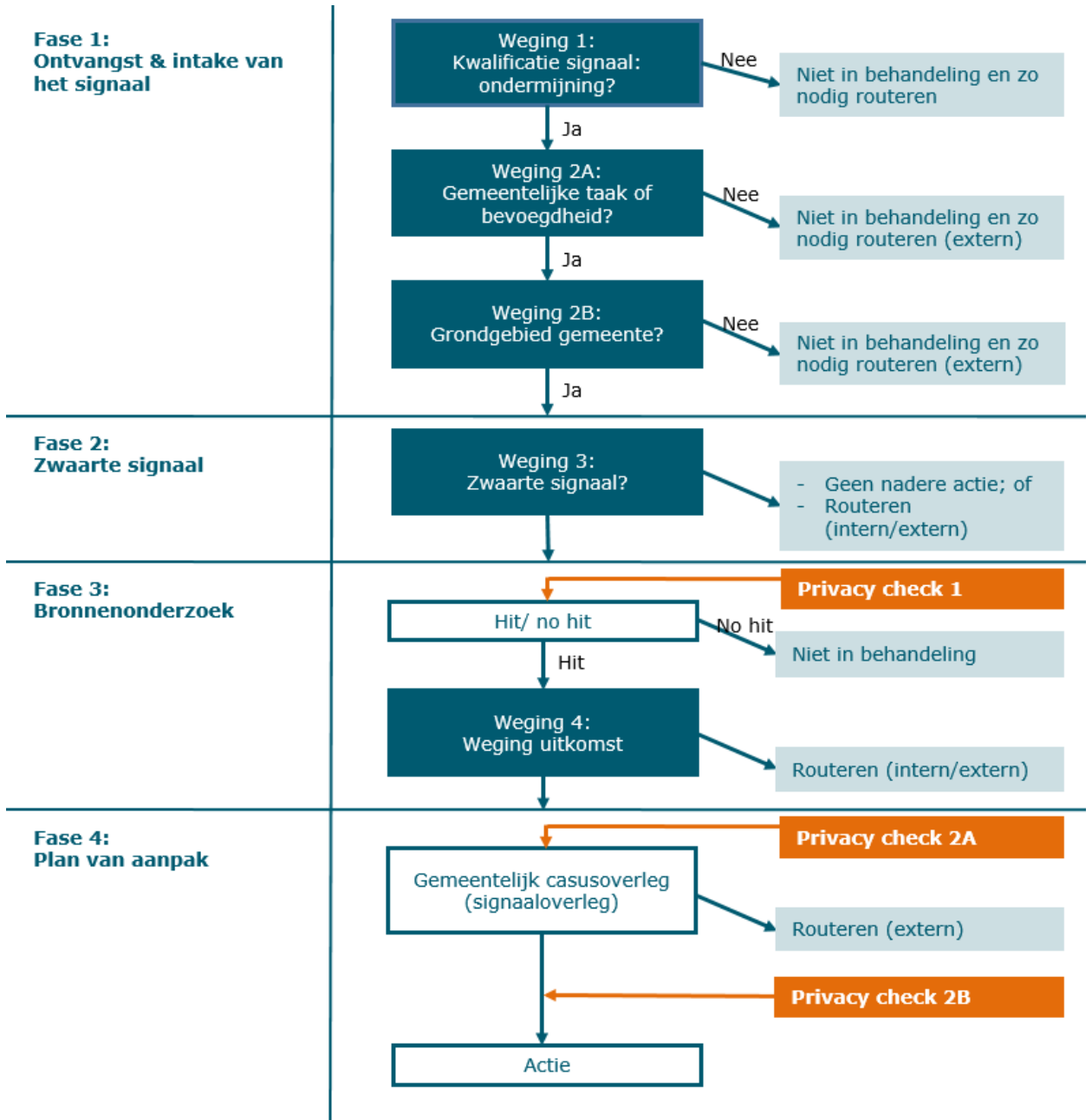
De rechtmatigheidswaarborgen komen in hoofdstuk 4 aan bod in de vorm van een uitwerking van de privacy checks die gedurende het proces moeten worden verricht.

⁴ Onderhavig document heeft geen betrekking op de vraag of en zo ja, in hoeverre gegevens met het RIEC kunnen worden gedeeld.

⁵ De procesmatige randvoorwaarden vormen in zekere zin ook rechtmatigheidswaarborgen.

3 Het protocol: een overzicht

3.1 Schematische weergave

3.2 Toelichting op de 4 fases van het protocol

Het proces van het signaleren en aanpakken van signalen van ondermijnende activiteiten verloopt met het oog op proportionaliteit en subsidiariteit in vier fases, en met de inzet in die fases van een daartoe aangewezen functionaris (hierna: de regisseur ondermijning) die waarborgt dat de verschillende fases ook op juiste wijze worden gevolgd. Hieronder worden de verschillende fases toegelicht. Daarbij geldt dat de beoordeling van een binnengekomen signaal het startpunt van het protocol vormt. Er wordt in dit protocol dan ook tot uitgangspunt genomen dat het delen van signalen met de regisseur ondermijning op rechtmatige wijze geschiedt. Vanzelfsprekend zal een verstrekker van een signaal wel steeds moeten vaststellen of die verstrekking in lijn is met de privacyregelgeving.

Fase 1 heeft betrekking op de ontvangst en de intake van een signaal. Een signaal kan op verschillende manieren binnenkomen, zoals via een telefonische, schriftelijke (vaak digitale) melding van een burger of professional of een melding via Meld Misdad Anoniem.

Het signaal wordt na ontvangst beoordeeld door de regisseur ondermijning. Voor de beoordeling van een signaal is van belang wat het signaal inhoudt en of het betrekking heeft op ondermijning. Dat betreft de **eerste weging**. Een signaal wordt bij intake beoordeeld op grond van een aantal kenmerken en indicatoren.

Deze signaalanalyse is nader uitgewerkt in bijlage 1 van dit model protocol: de 'Checklist ten behoeve van beoordelingskader Ondermijning'. De beoordeling van een signaal vindt plaats binnen het kader 'ondermijnende criminaliteit'. In aanvulling hierop is tenminste sprake van één van de indicatoren 'situationele en lokale verankering'. Daarna wordt gekeken naar de indicatoren 'signalering', die nader uitgewerkt zijn in een lijst met 'red flags'.

Zodra aan de hand van bijlage 1 – die geen limitatief overzicht bevat en die ook kan worden aangepast al naar gelang de eigen gemeentelijke praktijk en ervaringen⁶ – is vastgesteld dat sprake is van een ondermijningssignaal, vindt de **tweede weging** plaats.

De eerste weging valt uiteen in twee delen: weging 2A en weging 2B.

Weging 2A betreft de vraag of het binnengekomen signaal betrekking heeft op een taak of bevoegdheid van de gemeente, en niet op een taak of bevoegdheid van een andere instantie (bijvoorbeeld van de politie, kinderbescherming, etc.). Het is hierbij

⁶ De checklist is overgenomen uit het eerder genoemde privacyprotocol van de gemeente Rotterdam.

dus van belang na te gaan of het signaal in beginsel tot gemeentelijk optreden kan leiden. Een dergelijke gemeentelijke taak is bijvoorbeeld een van de openbare orde-bevoegdheden van de burgemeester.⁷

Vervolgens zijn er twee opties:

- ➔ Het signaal kan mogelijk aanleiding vormen voor inzet van een gemeentelijke taak of bevoegdheid. In dat geval wordt overgegaan naar weging 2B;
- ➔ Het signaal kan geen aanleiding vormen voor inzet van een gemeentelijke taak of bevoegdheid. Het signaal wordt niet in behandeling genomen door de gemeente en zo nodig doorverwezen naar de bevoegde instantie.⁸

Weging 2B betreft de vraag of het signaal betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente. Het gaat, met andere woorden, om de vraag of het subject of object waar het signaal betrekking op heeft binnen de gemeente woont respectievelijk is gevestigd. De volgende vragen moeten daarbij achtereenvolgend worden beantwoord:

1. Gaat het om een object of een subject?
2. In het geval van een object: is het object binnen de gemeentegrenzen gelegen (dan wel is er anderszins een link met de gemeente)?
3. In het geval van een subject: is het subject woonachtig binnen de gemeentegrenzen (dan wel is er anderszins een link met de gemeente)?

Deze vragen worden beantwoord aan de hand van informatie uit openbare bronnen zoals de basisregistraties. Daarbij zullen in ieder geval het handelsregister van de Kamer van Koophandel, het Kadaster, de Basisregistratie personen (BRP) en de Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) vaak van belang zijn.⁹

Ook nu zijn er weer twee opties:

- ➔ Het signaal heeft betrekking op het grondgebied van de gemeente. In dat geval gaat men door naar fase 2;
- ➔ Het signaal valt buiten het grondgebied van de gemeente. Het signaal wordt niet in behandeling genomen door de gemeente en zo nodig doorverwezen naar een andere gemeente of instantie.¹⁰

⁷ Zie voor een uitwerking van de verschillende openbare orde-bevoegdheden van de burgemeester het rapport van de Raad van State, 'De rol van gemeenten in de bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijning', Voorlichting van de Afdeling advisering van de Raad van State van 20 maart 2019, hoofdstuk 3.

⁸ Onderhavig document heeft geen betrekking op de vraag of en zo ja, in hoeverre gegevens met andere (wel bevoegde) instanties kunnen worden gedeeld.

⁹ Zie www.digitaleoverheid.nl/overzicht-van-alle-onderwerpen/basisregistraties-en-afsprakenstelsels/inhoud-basisregistraties/stelselplaat/ voor een overzicht van basisregistraties. Bijlage 2 onder I bevat een uitwerking van de Wet basisregistratie personen.

¹⁰ Onderhavig document heeft geen betrekking op de vraag of en zo ja, in hoeverre gegevens met een andere gemeente of instantie kan worden gedeeld.

*Aan het einde van **fase 1** is vastgesteld of het signaal:*

- betrekking heeft op ondermijning (zie daarvoor bijlage 1);*
- mogelijk aanleiding kan vormen voor inzet van een gemeentelijke taak of bevoegdheid (het zal hierbij veelal gaan om wettelijke taken en bevoegdheden die zien op openbare orde bevoegdheden en bevordering van de leefbaarheid); én*
- betrekking heeft op een subject of object dat binnen de gemeente woont resp. is gevestigd.*

Alleen als dat zo is, komt fase 2 in beeld.

In **fase 2** vindt de beoordeling van signalen van burgers en professionals plaats. Hier vindt dan ook de **derde weging** plaats. De gemeente weegt de zwaarte van het signaal en beoordeelt waar het signaal het beste kan worden afgehandeld.

De gemeente zou ten aanzien van de 'zwaarte-weging' kunnen vastleggen, bijvoorbeeld in gemeentelijk beleid, hoe een dergelijke weging, aansluitend bij lokale omstandigheden, wordt uitgevoerd en welke factoren daarbij relevant zijn, zoals 'is het signaal voldoende concreet?' 'is het signaal van recente datum?', 'heeft het signaal betrekking op een onderwerp ter zake waarvan een trend- en fenomeenanalyse is uitgevoerd waaruit blijkt dat er bijzondere aandacht voor een bepaald fenomeen vereist is?', etc. Ook kan in dit beleid worden opgenomen onder welke omstandigheden in aanvullende openbare bronnen, waaronder op internet, onderzoek kan worden gedaan naar het signaal.¹¹ Het zal in beide gevallen steeds moeten gaan om objectieve criteria.

Na deze tweede weging volgt een beslismoment bij het ondermijningsteam:

- ➔ er gebeurt niets met het signaal. Het signaal wordt niet in behandeling genomen (waarbij het signaal gedurende een jaar versleuteld bewaard wordt en daarna vernietigd wordt); of
- ➔ een signaal wordt naar een gemeentelijk onderdeel gestuurd dat de regie vervolgens voert; of
- ➔ een signaal wordt naar het RIEC gestuurd dat de regie vervolgens voert¹²; of
- ➔ er volgt een vervolganalyse, waarmee fase 3 ingaat.¹³

*Aan het einde van **fase 2** is vastgesteld of het signaal zwaar genoeg is om daar een nadere analyse op te verrichten. Alleen in dat geval komt fase 3 in beeld. Of een signaal zwaar genoeg is, kan worden bepaald aan de hand van daartoe te definiëren gemeentelijke criteria.*

¹¹ Hierbij zou aansluiting gezocht kunnen worden bij het Protocol internetonderzoek door gemeenten. Zie <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/nieuws/besluit-internetonderzoek-door-gemeenten>.

¹² Zie in dit verband voetnoot 4.

¹³ In dit protocol wordt tot uitgangspunt genomen dat het delen van signalen met (de regisseur ondermijning van) het ondermijningsteam en het verder verwerken van die signalen op rechtmatige wijze geschiedt.

In **fase 3** van het protocol bepaalt de privacy officer¹⁴ in het kader van **Privacy check 1** (zie daarover hoofdstuk 4 hierna) of en zo ja welke gemeentelijke bronnen naar aanleiding van het concrete signaal kunnen worden geraadpleegd, en, na raadpleging van de betrokken gemeentelijke bronnen door middel van een hit/no hit-vraag, welke gegevens relevant zijn voor het signaal. Soms zal aan de hand van 'dat'-informatie kunnen worden geconstateerd dat verdere 'wat-informatie' niet nodig is, bijvoorbeeld als uit de 'dat-informatie' blijkt dat het om (te) oude informatie gaat. In dat geval zal geen 'wat-informatie' mogen worden opgevraagd. Onderdeel van de hit/no hit-check is de beoordeling of het om voor het signaal relevante informatie gaat.

- ➔ Als van een persoon bepaalde, voor het signaal relevante, gegevens in een bronbestand van een gemeentelijk onderdeel voorkomen, is sprake van een 'hit': de betrokken persoon/bepaalde info is bekend binnen het betreffende gemeentelijke domein. Zie hierna voor de vervolgstappen.
- ➔ Als er geen hit is dan wordt verder geen actie ondernomen: het signaal wordt niet in behandeling genomen.

Bij een hit volgt de **vierde weging**, waarbij de uitkomsten van de hit(s) worden gewogen. Concreet gaat het om de vraag of de hit(s) een signaal in voldoende mate bevestigen om door te gaan met het onderzoek naar het signaal. De analyse leidt tot:

- a. een mono- of multidisciplinaire aanpak door één gemeentelijk onderdeel of meerdere samenwerkende gemeentelijke onderdelen: er hoeft geen ondermijnende activiteit te zijn, de regie en uitvoering liggen bij desbetreffend gemeentelijk onderdeel/onderdelen op grond van de daarvoor bedoelde wettelijke bevoegdheid(heden). Hierbij is een regierol vanuit het ondermijningsteam niet benodigd;
- b. het gemeentelijk casusoverleg met betrokken afgevaardigden van de desbetreffende gemeentelijke onderdelen waar sprake is van een relevante hit en waarbij de regie bij het ondermijningsteam ligt. Dit is dan op grond van het gegeven dat het signaal en de informatie uit de fases 1, 2 en 3 op ondermijning duiden. Het vormt de start van fase 4;
- c. doorgeleiding naar het RIEC-samenwerkingsverband, omdat er sprake is van georganiseerde criminaliteitsverband waarvoor de partners in het RIEC benodigd zijn.¹⁵

¹⁴ Of een andere daartoe aangewezen deskundig persoon. Hierna wordt het begrip privacy officer gebruikt.

¹⁵ Zie in dit kader voetnoot 4.

*Aan het einde van **fase 3** is door de privacy officer in het kader van **Privacy check 1** vastgesteld welke gemeentelijke bronnen naar aanleiding van het concrete signaal kunnen worden geraadpleegd, en, na raadpleging van de betrokken gemeentelijke bronnen door middel van een hit/no hit-vraag, vastgesteld welke gegevens relevant zijn voor het signaal. Op basis daarvan wordt beoordeeld of het signaal (verder) in behandeling wordt genomen en zo ja of sprake is van situatie a, b of c hierboven. Alleen in geval van situatie b, treedt fase 4 in werking.*

Fase 4 van het protocol gaat over het ontwikkelen van een plan van aanpak en het voeren van regie op het plan en het afsluiten van de casus. Voorafgaand aan het gemeentelijk casusoverleg (signaaloverleg) voert de privacy officer **Privacy check 2** uit (zie daarover hoofdstuk 4 hierna): er wordt vastgesteld of en zo ja, welke van de in de fases 1 t/m 3 verzamelde gegevens mogen worden gedeeld met het/de relevante, bij het signaal betrokken, gemeentelijke onderdeel/onderdelen ten behoeve van de verdere aanpak. De privacy officer kan daarbij ook beoordelen of eventuele onderliggende gegevens uit een concreet dossier voor de verdere aanpak van de casus binnengemeentelijk mogen worden gedeeld en zo ja, met welk gemeentelijk onderdeel/welke gemeentelijke onderdelen.

Als de (gezamenlijke of volgordelijke) aanpak op basis van het signaaloverleg is bepaald en duidelijk is welke concrete aanpak en bevoegdheden de gemeente wil inzetten en welke binnengemeentelijke gegevensuitwisseling daarvoor nodig is, controleert de privacy officer tot slot of de verzamelde gegevens mogen worden gedeeld met het relevante gemeentelijke onderdeel/de relevante gemeentelijke onderdelen ten behoeve van de verdere aanpak en beoogde inzet van bevoegdheden door die gemeentelijke onderdelen. Deze beoordeling vindt opnieuw plaats aan de hand van de bij de privacy checks te stellen vragen. Dit betreft **weging 5**.

Terzijde: tijdens het signaaloverleg kan alsnog blijken dat er geen binnengemeentelijke actie vereist is, maar dat het signaal bij het RIEC moet worden ingebracht.¹⁶

*Aan het einde van **fase 4** is door de privacy officer in het kader van **Privacy check 2** vastgesteld:*

*i) welke in de fases 1 t/m 3 verzamelde gegevens met de relevante, bij het signaal betrokken, gemeentelijke onderdelen mogen worden gedeeld ten behoeve van de vaststelling van de verdere aanpak (**privacy check 2A**); en*

*ii) welke binnengemeentelijke gegevensuitwisseling nodig is voor het verwezenlijken van die aanpak en of dat toelaatbaar is (**privacy check 2B**).*

Tot slot

¹⁶ Zie in dit kader voetnoot 4.

De gemeente bepaalt hoe lang na afsluiting van een casus monitoring volgt (in een actieve omgeving), en hoe lang de informatie over de casus daarna nog bewaard moet worden (in een niet actieve omgeving).

3.3 Waarborgen in de verschillende fases

Het gebruik van de checklist

In de eerste fase wordt aan de hand van de checklist op grond van een aantal kenmerken en indicatoren beoordeeld of daadwerkelijk sprake is van een ondermijningsignaal. Daarmee kan de checklist worden aangemerkt als een verzameling van een of meer kenmerken die mogelijk samenhangen met een hoger (overtredings)risico, namelijk dat sprake is van ondermijning. Op basis daarvan wordt bepaald welke bevoegdheden de gemeente kan en wil inzetten. De kenmerken en indicatoren in de checklist kunnen daarmee worden aangemerkt als selectiecriteria zoals bedoeld in het Mensenrechtelijk Toetsingskader (hierna toetsingskader) van het College voor de Rechten van de Mens. Het toetsingskader helpt overheidsfunctionarissen te bepalen wanneer selectiecriteria leiden tot discriminatie op grond van ras of nationaliteit. Omdat de checklist geen limitatief overzicht bevat en kan worden aangepast al naar gelang de eigen gemeentelijke praktijk en ervaringen, kan het toetsingskader helpen bepalen wanneer selectiecriteria leiden tot discriminatie op grond van ras of nationaliteit. Het presenteert de (denk)stappen die doorlopen moeten worden om te toetsen of een risicoprofiel binnen de grenzen van het discriminatieverbod blijft. Het is aan gemeenten zelf om hun voorgenomen aanvullingen en/of aanpassingen te toetsen aan de hand van het toetsingskader.

[Discriminatie door risicoprofielen - Mensenrechtelijk toetsingskader | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Het bewaren van signalen en nadien verkregen informatie

Uit de hierboven opgenomen toelichting op de vier fases volgt dat in iedere fase de conclusie kan zijn dat een signaal niet (verder) wordt behandeld. De gemeente bepaalt of en zo ja, hoe lang dergelijke signalen (versleuteld) worden bewaard (en wanneer er aanleiding is om een signaal te ontsleutelen). Datzelfde geldt voor informatie betreffende een afgesloten casus. Hoofdregel is dat niet-relevante signalen moeten worden verwijderd.

Het informeren van betrokkenen

Daarnaast legt de gemeente, bijvoorbeeld in beleid, vast wanneer de betrokken persoon of het betrokken bedrijf wordt geïnformeerd over een onderzoek. Vanuit

transparantie-oogpunt is het uitgangspunt dat betrokkenen zo snel en volledig mogelijk worden geïnformeerd over onderzoek dat naar hen wordt gedaan. Dat is evenwel niet altijd mogelijk, omdat het informeren van betrokkenen het onderzoek kan schaden. Dat doet niet af aan de mogelijkheid om meer in algemene zin te informeren over de mogelijkheid dat gegevens verder worden verwerkt ter bestrijding van ondermijning, bijvoorbeeld in het algemene privacybeleid van de gemeente of, beter nog, bij het in eerste instantie verzamelen van de gegevens bij de betrokkene. In beleid over het informeren van betrokkenen kan worden aangesloten bij de informatieplicht van de artikelen 13 en 14 AVG en de uitzonderingen daarop zoals opgenomen in artikel 23 AVG en artikel 41 UAVG. Bij verwerkingen van persoonsgegevens die onder het toepassingsbereik van de AVG vallen, is het vanzelfsprekend verplicht te voldoen aan deze bepalingen inzake de informatieplicht.

Rechten van de betrokkenen

Verder hebben betrokkenen, in ieder geval als het gaat om de verwerking van persoonsgegevens, het recht te verzoeken om inzage in de persoonsgegevens die ten aanzien van hen worden verwerkt (artikel 15 AVG). Desgewenst kunnen zij verzoeken om rectificatie, wissing of beperking van die verwerking (artikel 16, 17 en 18 AVG). Ook hierbij kunnen de uitzonderingen van artikel 23 AVG en artikel 41 UAVG aan inwilliging van de verzoeken in de weg staan.

4 **Uitwerking van de twee privacy checks in fase 3 en 4**

In **fase 3** van het protocol bepaalt de privacy officer in het kader van **Privacy check 1** of en zo ja welke gemeentelijke bronnen naar aanleiding van het concrete signaal kunnen worden geraadpleegd. In **fase 4** stelt de privacy officer in het kader van **Privacy check 1** vast:

- i) welke in de fases 1 t/m 3 verzamelde gegevens met de relevante, bij het signaal betrokken, gemeentelijke onderdelen mogen worden gedeeld ten behoeve van de vaststelling van de verdere aanpak; en
- ii) welke binnengemeentelijke gegevensuitwisseling nodig is voor het verwezenlijken van die aanpak en of dat toelaatbaar is.

De vraag welke binnengemeentelijke gegevensdeling is toegestaan moet steeds worden beantwoord aan de hand van de specifieke wettelijke regeling die op de betreffende gemeentelijke informatie van toepassing is.

Dat is nog niet zo eenvoudig: niet alleen zijn op de verschillende soorten gemeentelijke bronnen verschillende wettelijke regelingen van toepassing, ook is iedere casus anders en zal daarom steeds een op het geval toegespitste afweging moeten worden gemaakt. Er is dan ook niet één simpel antwoord te geven op de vraag wie, wanneer, welke informatie binnen de gemeente mag delen ter bestrijding van ondermijning.

Privacy check 1 (start van fase 3)

Privacy check 1 vormt de belangrijkste privacybeoordeling en vindt plaats in het kader van de hit/no hit-analyse (start van fase 3). Per geval moeten steeds de volgende privacyvragen worden beantwoord.

A. Wat is de wettelijke basis voor het primaire gebruik?

Allereerst wordt bepaald welke gegevens nodig zijn voor het onderzoek naar een signaal. Op basis daarvan wordt vastgesteld op basis van welke gemeentelijke taak deze gegevens aanvankelijk zijn verkregen (ook wel: het primaire gebruik van de gegevens). Deze taak zal steeds een wettelijke basis hebben, bijvoorbeeld in de Gemeentewet of een andere sectorale wet.

De wettelijke regeling op basis waarvan gegevens aanvankelijk zijn verkregen, is in sterke mate bepalend voor de vraag of gegevens (ook) kunnen worden gebruikt voor de bestrijding van ondermijning. Zo kan die wettelijke regeling een geheimhoudingsbepaling bevatten die het (verdere) gebruik van gegevens beperkt of anderszins regelen of en zo ja, in hoeverre de gegevens voor bepaalde doeleinden of taken mogen worden gebruikt.

B. Is bestrijding van ondermijning verenigbaar met het oorspronkelijk doel waarvoor de gegevens zijn verzameld?

In aanvulling daarop geldt dat het gebruik van gegevens ter bestrijding van ondermijning een toelaatbare verdere verwerking moet zijn. Van een toelaatbare verdere verwerking is sprake als het gebruik van de gegevens verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens aanvankelijk zijn verkregen. Daarbij moeten de volgende vragen worden beantwoord:

1. Wat is het doel van de wet en/of de wettelijke bepaling op basis waarvan de gegevens aanvankelijk zijn verkregen?
2. Is het bestrijden van ondermijning verenigbaar met dat primaire doel?
3. Wat is het kader waarin de persoonsgegevens zijn verzameld?
4. Wat is de aard van de verwerkte persoonsgegevens?
5. Wat zijn de mogelijke gevolgen voor de betrokkene?
6. Worden er passende waarborgen getroffen?¹⁷

Van verenigbaarheid in de zin van de vragen 1 en 2¹⁸ zal sneller sprake zijn als de wettelijke basis voor het primaire gebruik gerelateerd is aan het bestrijden van ondermijning, bijvoorbeeld een openbare orde bevoegdheid van de burgemeester. Dat wordt lastiger als de wettelijke basis betrekking heeft op een geheel ander domein, zoals het sociaal domein.

“Het bestrijden van ondermijning” als doel voor een verdere verwerking is breed. In het concrete geval wordt dit doel daarom gepreciseerd door het te vertalen naar de gemeentelijke wettelijke bevoegdheden die de gemeente ten behoeve van de aanpak van het signaal zou willen inzetten. Het zal hierbij veelal gaan om wettelijke taken en gemeentelijke bevoegdheden die zien op openbare orde bevoegdheden en bevordering van de leefbaarheid. Van belang hierbij is dat aan het voorzienbaarheids criterium wordt voldaan: een betrokkene moet kunnen voorzien dat de bedoelde gegevensverstrekking zou kunnen plaatsvinden.

Indien de privacy officer concludeert dat sprake is van onverenigbaarheid, kan het gebruik van de gegevens ter bestrijding van ondermijning toch toelaatbaar zijn als er een expliciete wettelijke grondslag voor dat gebruik is (zie onder het kopje: *Wat is de wettelijke basis voor het primaire gebruik?*).

Bijlage 2 bevat voorbeelden van bovenstaande analyse met betrekking tot wetten op basis waarvan gegevens kunnen worden verkregen die vaak relevant zullen zijn voor het tegengaan van ondermijning door gemeenten (als gezegd zal het hierbij veelal

¹⁷ Zie artikel 6, vierde lid, AVG voor de factoren waar rekening mee moet worden gehouden bij de vraag of een verdere verwerking verenigbaar is met het doel waarvoor (persoons)gegevens aanvankelijk zijn verkregen.

¹⁸ Zie hierna achter C voor de vragen 3 t/m 6.

gaan om wettelijke taken en bevoegdheden die zien op openbare orde bevoegdheden en bevordering van de leefbaarheid).

Voor de verwerking van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens geldt een bijzonder regime: die gegevens mogen in beginsel alléén worden verwerkt als uit de wet op basis waarvan die gegevens zijn verkregen blijkt dat dat – voor de in die wet genoemde doelen – mag. Voor strafrechtelijke gegevens geldt nog een andere relevante uitzonderingsgrond: een gemeente zal die gegevens mogen verwerken als zij krachtens de Wet politiegegevens of Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens zijn verkregen (zie voor een uitwerking van verstrekking op grond van de Wet politiegegevens bijlage 2).

C. Is het gebruik van de gegevens noodzakelijk en proportioneel en wordt aan het subsidiariteitsvereiste voldaan?

Gegevens mogen alleen worden gebruikt voor de bestrijding van ondermijning als dat gebruik noodzakelijk en proportioneel is en er geen minder ingrijpende middelen voorhanden zijn. Bij de vraag of een verstrekking noodzakelijk en proportioneel is, spelen onder meer de volgende omstandigheden een rol:

- de aard en ernst van een binnengekregen signaal. Bij aanwijzingen dat er ernstige feiten spelen, zal informatie eerder mogen worden gedeeld;
- de ernst van de inbreuk die op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene wordt gemaakt. Daarbij kan onder meer acht worden geslagen op:
 - de voorzienbaarheid van de (cumulerende) inbreuk die op de persoonlijke levenssfeer wordt gemaakt;
 - de vraag in hoeverre een compleet beeld van de betrokkene ontstaat;
 - in hoeverre een betrokkene negatieve gevolgen zal ondervinden van de gemaakte inbreuk;
 - de aard van de gegevens (hoe gevoeliger, hoe terughoudender ermee moet worden omgegaan);
 - of een betrokkene zich effectief kan verweren tegen gemaakte inbreuken (bijv. rechtsbescherming).

In het kader van de vraag naar subsidiariteit moet bijvoorbeeld, als is vastgesteld dat sprake is van een verenigbare verdere verwerking of een expliciete wettelijke grondslag voor het gebruik, eerst een 'hit/no hit'-check worden gedaan (met andere woorden: eerst nagaan dat er bepaalde informatie bij de gemeente berust), alvorens de informatie zelf kan worden geraadpleegd (wat is de informatie waarover de gemeente beschikt). In sommige gevallen kan de eerste vorm van informatie volstaan (subsidiariteit).

Aanvullende waarborg: privacy check 2A en 2B

Als aanvullende waarborg is in dit protocol een tweede privacy beoordelingsmoment opgenomen: privacy check 2A en 2B.

Deze wordt door de privacy officer uitgevoerd voorafgaand aan het signaaloverleg (start fase 4). De privacy officer stelt bij iedere casus vast of en zo ja welke verzamelde gegevens daadwerkelijk mogen worden gedeeld met de/het relevante, bij het signaal betrokken, gemeentelijke onderdeel/de relevante gemeentelijke onderdelen ten behoeve van de verdere aanpak. De privacy officer kan daarbij ook beoordelen of eventuele onderliggende gegevens uit een concreet dossier voor de verdere aanpak van de casus binnengemeentelijk mogen worden gedeeld en zo ja, met welk gemeentelijk onderdeel / gemeentelijke onderdelen. Met name de beoordeling van de *noodzaak* om informatie te delen, zal daarbij centraal staan. Het gaat dan niet alleen om de hoeveelheid gegevens, maar ook om de vraag of alle deelnemers de betreffende informatie nodig hebben. Denkbaar is bijvoorbeeld dat een signaal op maar 3 domeinen ziet en de informatie ten aanzien van dat signaal dus ook alleen aan de deelnemers vanuit die domeinen mag worden verstrekt (in plaats van aan alle domeinen die aan tafel zitten).

Zoals aangegeven in paragraaf 3.2 kan ook in fase 4 – bij het bepalen van het plan van aanpak voor een casus – een privacy check nodig zijn, te weten om te bepalen of de verzamelde gegevens daadwerkelijk mogen worden gedeeld met het relevante gemeentelijke onderdeel/de relevante gemeentelijke onderdelen ten behoeve van de verdere aanpak en beoogde inzet van bevoegdheden. Daartoe zullen dezelfde vragen moeten worden gesteld als hierboven omschreven.

Bijlage 1: checklist ten behoeve van de signaalanalyse (niet limitatief)¹⁹

Aan de hand van onderstaande checklist wordt stapsgewijs beoordeeld of het signaal betrekking heeft op ondermijning. De checklist is afhankelijk van maatschappelijke ontwikkelingen en kan reeds daarom niet als limitatief worden beschouwd. Vanzelfsprekend kan de checklist worden aangepast al naar gelang de eigen gemeentelijke praktijk en ervaringen.

De ontvangst van een signaal door de regisseur ondermijning vormt het startpunt voor het protocol. Er wordt tot uitgangspunt genomen dat het delen van signalen met de regisseur ondermijning op rechtmatige wijze geschiedt. Vanzelfsprekend zal een verstrekker van een signaal wel steeds moeten vaststellen of die verstrekking in lijn is met de privacyregelgeving.

Stap 1:

Het signaal heeft betrekking op een dan wel meer van de volgende categorieën personen.

Openbare inrichtingen

- a. pandeigenaar
- b. verhuurder
- c. huurder/pachter
- d. exploitant
- e. beheerder/Leidinggevende
- f. tussenpersoon
- g. geldschietters

Georganiseerde hennepcultuur/drugs(-handel)

- a. Huis/pandeigenaar
- b. Verhuurder
- c. Huurder
- d. Tussenpersoon (verhuurmakelaar, evt. andere vormen?)

Mensenhandel, -smokkel en uitbuiting (o.a. illegale prostitutie)

- a. Huis/pandeigenaar
- b. Verhuurder
- c. Huurder
- d. eigenaar (illegale) seksinrichting
- e. eigenaar (illegale) massagesalon
- f. exploitant van een vergunde seksinrichting
- g. beheerder van een vergunde seksinrichting
- h. illegaal werkende prostituee (dwz zonder vergunning)

¹⁹ De checklist is overgenomen uit het eerder genoemde privacyprotocol van de gemeente Rotterdam.

Fraude in de vastgoedsector

- a. Huis/pandeigenaar
- b. Verhuurder
- c. Huurder
- d. Tussenpersoon (verhuurmakelaar, andere vormen?)
- e. stichting, vereniging of andere ondernemingsvorm (of bestuurders hiervan)

Misbruik in de vastgoedsector

- a. Huis/pandeigenaar
- b. Verhuurder
- c. Huurder
- d. Tussenpersoon (verhuurmakelaar, andere vormen?)
- e. stichtingvereniging of andere ondernemingsvorm (of bestuurders hiervan)

Fraude en/of witwassen en daaraan gerelateerde vormen of andere vormen van financieel-economische criminaliteit

(o.a. ook illegaal gokken/heling/underground banking)

- a. ontvanger/begunstigde uitkering vanuit de gemeente
- b. ontvanger/begunstigde subsidie vanuit de gemeente
- c. andersoortige begunstigende beschikking vanuit de gemeente
- d. een tussenpersoon/gemachtigde met betrekking tot zorg
- e. pandeigenaar

Overig

- a. overige faciliteerders die ondermijnende of criminele activiteiten mogelijk maken en/of (on)bewust in stand houden;
- b. en/of personen die een rol spelen bij een regionaal thema of een handhavingsknelpunt.

Stap 2:

Het signaal kan een van onderstaande kenmerken omvatten:

Kader/begripsbepaling 'ondermijnende criminaliteit'	
Aantasting van instituten die zich richten op legale perspectieven en de werking van het samenlevingssysteem borgen en sturen	
Aantasting van de gezagspositie van bestuur, politie en/of andere overheidsorganen	
Aantasting of latente c.q. mogelijke aantasting van de openbare orde en veiligheid	
Ontwrichting of latente c.q. mogelijke ontwrichting van de maatschappelijke, politieke en/of economische structuren	
Onrechtmatigheden, maatschappelijke bedreigingen en/of georganiseerde criminaliteit	

In aanvulling is tenminste sprake van één van onderstaan- de locatie-, persoons- en/of bedrijfsgebonden indicatoren binnen het grondgebied van gemeente.

Indicator 'situatieve en lokale verankering'	
Gelegenheidsstructuren (of criminaliteit bevorderende condities) in de bestuurlijke omgeving (wet en regelgeving; toezicht en handhaving)	
Gelegenheidsstructuren (of criminaliteit bevorderende condities) in de (sociaal-)maatschappelijke omgeving (fysieke omgevingskenmerken, maatschappelijke ontwikkelingen, sociale relaties of netwerken, informele controle)	
Gelegenheidsstructuren (of criminaliteit bevorderende condities) in de zakelijke / economische omgeving (beroepen, branches, marktpartijen).	
Processen, procedures, instructies en/of structuren binnen (een) (publieke) organisatie(s) die het mogelijk maakt (on-)bewust te faciliteren	
Bij de gelegenheidsstructuren is een locatie (zoals een pand of bedrijf/onderneming), een persoon, een groep, een familie en/of netwerk (meerdere personen die samenwerken) betrokken	

Stap 3

En kan tenminste sprake zijn van één van onderstaande indicatoren, hetgeen nader uitgewerkt is in de bijbehorende lijst met 'red flags'.

Indicator 'signalering'	
Incongruenties (omstandigheden en gedragingen); feit dat indicaties niet goed bij elkaar passen, niet goed overeenstemmen in aard, omvang en intensiteit	
Malafide en/of criminele activiteiten, hinder en/of overlast	
Veelal systematisch en structureel gepleegd	
Latent aanwezig	
Complex	

Lijst met 'red flags'

Algemeen
<ul style="list-style-type: none"> • Salaris uitbetalen per week en/of per kas. • Financiële man/financieel 'directeur' kan factuur niet plaatsen en moet navraag doen/fiat vragen bij de baas. • Sterke waardeestijging van moeilijk waardeerbare aandelen. • Grootaandeelhouder heeft geen weet van wat überhaupt in de onderneming gaande is. • De officiële eigendomsverhoudingen in rechtspersoon zijn niet in verhouding met de daadwerkelijke gezagsverhoudingen. • Huurders/gebruikers/kopers die ook op een andere wijze een functie bij koper of verkoper van een onroerende zaak vervullen • Onmogelijkheid om gezien inkomen en/of vermogen onroerende zaken te kopen en/of financiering te krijgen. • Waarde van afzonderlijke appartementsrechten na splitsing (in het bijzonder indien een deel in de privé- en een deel de zakelijke sfeer terecht komen. • Leningen met aflossingen/geldstromen, waarvan de herkomst niet of onvoldoende herleidbaar is. • Plotselinge stijgingen in vermogensopstellingen box 3 inkomstenbelasting. • Niet gebruikelijke juridische vastgoedconstructies, mede in combinatie met verzoek om vrijstelling ex art. 15 lid 1 letter h WBR. • Vastgoedondernemingen die volgens het handelsregister geen werkzame personen hebben. • Aangifte door huurder van bedreiging/ intimidatie omdat hij het idee heeft dat de verhuurder hem uit de woning wil hebben. (Een dergelijke aangifte kan duiden op een criminele verhuurder.) • Meerdere provisies naar verschillende personen. Personen die voor elkaar betalen. • Onlogische geldstromen en/of facturen. • Vaste 'functionele' relatie tussen bankmedewerker en specifieke personen van overige zakelijke dienstverleners. • Onvoldoende waarborgen binnen de financiële onderneming voor de bescherming van de integriteit van medewerkers door functiescheiding.

- Exclusieve relatie tussen medewerker van hypotheekbank, notaris en belastingadviseur.
- Geconstateerd is dat grote bedragen niet opvallen en vertrouwen wekken. Juist bij grote bedragen dient de financiële onderneming echter alert te zijn omdat daarin schijn en wezen kunnen verschillen
- Het gebruik van waardeverklaringen in plaats van officiële taxatierapporten.
- Afwijkend tarief voor (ogenschijnlijke) standaardopdracht.
- Waardebepaling van panden met krakers en panden met mogelijke bestemmingswijziging.
- Het gebruik van oude beschikbare bronnen (bijvoorbeeld oud kadastraal uittreksel of bewijs van eigendom).
- Meerdere sterk wisselende taxaties voor eenzelfde vastgoed in een relatief korte periode.
- Exclusieve relatie (volume- en/of prijsafspraken) tussen de makelaar/taxateur en de intermediair/financiële onderneming voor taxaties ten behoeve van de financiering.
- Eigen belang bij de uitkomst van de taxatie of de hoogte van het taxatiebedrag.
- Retourprovisie of commerciële afspraken met intermediairs en financiële onderneming.
- Ontbreken van vaste onderdelen in het onderzoek ten behoeve van de waardebepaling door de makelaar/taxateur (informatie over vergelijkbare panden, WOZ-waarden, gebruik van het puntensysteem voor het vaststellen van de waarde of de hoogte van de huren, sloop-/handhavenafweging).
- Ontbreken standaarddossieropbouw met onderliggende documentatie en uitzonderingsrapportages
- Onvoldoende waarborgen bij de makelaar/taxateur voor de bescherming van de integriteit van medewerkers door functiescheiding (afhankelijk van omvang kantoor; bijvoorbeeld scheiding tussen de intake en de uitvoering van opdrachten en review van uit te brengen taxatierapporten en waardeverklaringen).
- Exclusieve relatie tussen notaris, belastingadviseur en medewerker van hypotheekbank.
- Aparte belastingadviseur voor offshore structuur.
- Hoge vergoeding voor belastingadviseur (vast maandbedrag en uurtarief).
- De koper verricht betalingen aan de (fiscaal) adviseur van de verkoper.
- Exclusieve relatie tussen belastingadviseur, notaris en medewerker van hypotheekbank.
- Bedrijfskosten van de onderneming zijn zeer laag.
- Een combinatie van een beperkt inkomen en een grote investering in vastgoed.
- Personen die bij volmacht handelen (dit kan wijzen op het buiten beeld houden van de 'ultimate beneficial owner').
- Doorverwijzen van cliënten naar banken, waar men gebruik maakt van (bank)rekeningen waarvan de eigenaar of begunstigde niet bekend is (zoals anonieme coderekeningen).
- Trustkantoor geeft opdracht terug en/of beëindigt de relatie.
- Aanpassen jaarstukken door accountant t.b.v. het verkrijgen van hypothecaire lening.
- Van de investeerder zijn het vermogen en/of de herkomst daarvan niet of onvoldoende inzichtelijk is.
- Een combinatie van een beperkt inkomen en een grote investering in vastgoed.
- Grote afhankelijkheid overige zakelijke dienstverlener van één klant.
- Iemand met een minderheidsbelang heeft feitelijke leiding over de onderneming, terwijl de overige partijen met een belang opvallend passief zijn en blijven.

- Makelaar/verhuurmakelaar/tussenpersoon die bij meerdere panden betrokken is geweest waar overtredingen zijn geconstateerd

Loveboys: minderjarigen (< 18 jaar)

- Spijbelen
- Haalt ('ineens') slechte cijfers
- Lijkt ineens veel geld te hebben (dure kleding, telefoon etc.)
- Keert zich af van ouders/vrienden
- Grensoverschrijdend gedrag
- Komt alleen nog thuis om te slapen
- Heeft onverklaarbare schulden
- Loopt regelmatig weg, is veel weekenden en nachten weg

Financiering

T.a.v. partijen

- Ontbreken van een overzicht dan wel registratie van aandeelhouders.
- Combinatie van een offshore vennootschap en een geldstroom die uit een land met een bankgeheim komt, waardoor de herkomst van gelden niet of onvoldoende inzichtelijk is.
- Complexe vennootschappelijke constructies.

T.a.v. kredietdossiers

- Onvoldoende CDD.
- Onvolledig kredietdossier en (te) oude stukken (bijvoorbeeld niet aantreffen van originele door de makelaar/taxateur gewaarmerkte taxatierapporten).
- Financiële onderneming gaat akkoord met passeren akte, terwijl het dossier nog incompleet is.
- Kredietdossier is in één keer compleet/ spoed.
- Kredietbeoordelaar controleert niet de door kredietaanvrager opgegeven vermogensbestanddelen, inkomen en/of winst.
- Bij financiering wordt verkoopwaarde van een pand meegenomen, terwijl persoon pand niet op naam heeft staan.
- ABC-constructie (specifiek igv financiële problemengeld- lener: risico dat A voor te lage waarde uit boedel wordt getild, B-C transactie wel tegen normale waarde)
- Hypotheken worden verstrekt aan personen met (financiële) antecedenten (bijvoorbeeld persoon staat opgenomen in BKR als wanbetaler van geldleningen).
- Meerdere malen BKR getoetst in korte tijd.
- BKR-registratie recent beëindigd (check BKR historie)
- Op de loonstrook die wordt overgelegd aan de hypotheekverstrekker staat aangegeven dat het salaris per kas wordt uitbetaald.
- Vormfouten in aangeleverde documenten, zoals loonstrook, werkgeversverklaringen, taxatierapporten en depotnota's.
- Recente datum indiensttreding.
- Afwijkende adressen op verschillende documenten.
- Aanvragers hebben meerdere onderpanden.
- Gefingeerd samenwonen (personen 'bij elkaar geplakt').
- Taxatierapporten zijn niet in fysieke originele vorm opgenomen in het kredietdossier.
- Het aantreffen van meerdere – kort na elkaar – vervaardigde / gedateerde taxatierapporten (kan wijzen op een situationeel gebruik hiervan).
- Aanvraag financiering voor verbouwing terwijl verbouwing al (nagenoeg) gereed is.
- Makelaar/taxateur/notaris/bouwkundig deskundige betrokken bij transactie die niet afkomstig is uit 'de streek'.

T.a.v. de taxatie

- Huren die gezien de locatie / pand opvallend hoog zijn (hiermee kan een te hoge taxatie worden bewerkstelligd en kan worden witgewassen).
- Aanwezigheid van risicovolle ondernemingen en/of bedrijfsomschrijvingen volgens gegevens van de KvK op het adres van het te financieren vastgoed.
- Taxaties voor financieringsaanvraag die de waarde na verbouwing vermelden, zonder dat de financiële onderneming een goede controle laat plaatsvinden op de relatie waardevermeerdering vs. verbouwing en op de nota's.
- Exclusieve relatie tussen de financiële onderneming en de makelaar/taxateur die taxaties verricht ten behoeve van de financiering.
- Opdrachtgever taxatie is (onbekende) derde.
- Het als financiële onderneming slechts gebruik maken van één vaste makelaar/taxateur voor taxaties, zonder dat er een controle plaatsvindt indien de gevraagde kredietfaciliteit onder een bepaald bedrag blijft.

T.a.v. verstrekking hypotheek en bouwdepot

- De bewuste bankmedewerker (accountmanager) is de medewerker met hoogste provisie.
- Het verstrekte bedrag van de hypotheek staat niet in verhouding tot de (legale) inkomsten (salaris, huur of uit onderneming)/ verhouding leeftijd vs. inkomen vs. Beroep
- Meerdere hypotheek gevestigd op één pand in combinatie met herhaaldelijk oversluiten.
- Hypotheken worden in korte tijd meerdere keren substantieel verhoogd.
- Onttrekkingen aan bouwdepots zonder facturen.

Financiering

- (Ver)bouw nota's worden onwaarschijnlijk snel achter elkaar ter uitbetaling ingezonden.
- Offertes ingediend als factuur.
- Werkzaamheden op factuur zijn niet gespecificeerd (indicator valse factuur)/ hoogte van het uit te betalen bedrag staat in geen verhouding tot de uitgevoerde werkzaamheden/geleverde goederen.
- Op factuur wordt niet verwezen naar de termijn van de aannemingsovereenkomst (indicator valse factuur).
- Het onttrekken van gelden inclusief omzetbelasting aan bouwdepots van zakelijke entiteiten.
- Nationale Hypotheek Garantie (NHG) meerdere keren verstrekt tbv dezelfde partij.
- Adres volgens Basisregistratie Personen (BRP) wijkt af van adres volgens NHG.

T.a.v. transport hypotheekakte

- Discrepancie aan begin of eind van transactie tussen degene die het geld fourneert en degene die eigenaar wordt.
- Op het moment van transport wordt de hypotheek doorgehaald. Het lijkt alsof (een deel van) de verkoopopbrengst voor verrekening wordt gebruikt. Dit is echter niet het geval. Op de afrekening van de notaris staat ("aflossing hoofdsom X: nihil").
- Waarborg wordt niet ingeroepen dan wel niet opgeëist (wijst op gelieerde partijen).

T.a.v. gebruik rekeningen

- Omschrijving 'one of our clients' op bankafschriften.

- Contante stortingen middels sealbags op rekeningen waarvoor geen dergelijke overeenkomst is afgesloten met de bank.
- Sealbagstortingen op derdengeldenrekeningen (of andere rekeningen) van advocatenkantoren of notariskantoren (verschoningsgerechtigden).
- Kosten voor contante geldtransporten in opdracht van de bank die worden doorbelast aan de cliënt.
- Grote aflossing hypotheek zonder dat dat onderbouwd kan worden door verkoop vorige woning of andere bronnen.
- Ontvangen aflossingen vanaf derdengeldenrekeningen van advocaten, terwijl geen sprake is van een boedel- scheiding of een faillissement.
- Taxaties voor financieringsaanvraag die de waarde na verbouwing vermelden.

T.a.v. financierende partijen

- Financierende partij is een niet-financiële instelling.
- Financierende partij is een vennootschap waarvan de aandelen aan toonder zijn
- Financiering door verkoper.
- De waarborgsom wordt bijeengebracht door anderen dan de juridische eigenaar of diens hypotheeknemer.
- Financierende partij is een niet-zakelijke partij.
- Financierende partij is onbekend.
- Financierende partij is een vennootschap waarvan de aandelen aan toonder zijn.

T.a.v. financiering zelf

- Hypotheek is niet beschikbaar op datum van levering.
- Financiering, waarbij geen hypotheek wordt gesteld.
- Grote aankoop vindt plaats zonder financiering.
- Koper blijft bedrag schuldig aan verkoper.
- Financiering door verkoper, waarbij ten gunste van verkoper een hypotheek wordt gevestigd.
- Financiering vindt plaats door verkoper tegen een hoge rente.
- Niet betaalde interest, waar geen (juridisch) gevolg aan wordt gegeven (Dit kan duiden op een feitelijke macht en/of eigendomsverhouding die niet strookt met de geregistreerde juridische overeenkomsten).
- Herfinanciering gaat niet naar de verkoper, de verkoper wordt uit andere bron betaald.
- Financiering, waarbij geen hypotheek wordt gesteld.

T.a.v. geldstroom

- Geldstroom komt van een niet-financiële instelling.
- Geldstroom komt vanuit (constructie met) offshore structuur en/of komt uit een land met een bankgeheim, waardoor de herkomst van gelden niet of onvoldoende inzichtelijk is.
- Geldstroom komt van een vennootschap waarvan de aandelen aan toonder zijn.
- Geldstroom is afkomstig van een anonieme bankrekening, zoals een coderekening.
- Uitbetaling aan derde partij die niet betrokken is bij de akte.
- Aflossing niet aan degene die oorspronkelijk heeft gefinancierd.

Financiering

T.a.v. ongebruikelijke geldstroom

- Geldstroom komt van een niet zakelijke partij.
- Geldstroom komt van een vennootschap waarvan de aandelen aan toonder zijn.

- Geldstroom afkomstig van de derdengeldenrekeningen van verschoningsgerechtigden.
- Betalingen provisies, commissies, advieskosten.

Koop/verkoop

T.a.v. partijen

- De koper heeft geen kennis van het te kopen object / de te kopen objecten.
- Koper partij 'houdt' voor een ander.
- Levering aan verschillende rechtspersonen die door dezelfde persoon worden vertegenwoordigd.
- Gebrek aan transparantie m.b.t. uiteindelijke koper ('nader te noemen meester').
- Transacties tussen gelieerde partijen(privé/B.V., familieleden)
- De personen in de koopovereenkomst komen niet allen terug in de akte van levering.
- Koper in koopakte en in uiteindelijke leveringsakte verschillen, er is een partij bijgekomen (mutaties in partijen gedurende traject).
- Betrokkenheid bij transport van een persoon die niet aanwijsbaar bij de transactie is betrokken.

T.a.v. transport vastgoed

- ABC-transactie met opvallende waardestijgingen.
- Groot aantal transporten bij de notaris in een zeer kort tijdsbestek.
- Naadloze aansluiting tussen taxatiewaarde en koopsom.

T.a.v. financiële afwikkeling

- Bij verkoop stort de notaris het aankoopbedrag op een door de verkoper opgegeven rekening, niet zijnde zijn eigen rekening of die van de kredietverstrekker (hypotheeknemer).
- Notaris stort aanbetaling van cliënt terug op andere rekening(en).
- Bij het niet doorgaan van de transactie omdat de koper niet afneemt, betaalt de verkoper een afkoopsom aan de partij die zou kopen.

Algemeen

- Een combinatie van een beperkt inkomen en een grote investering in vastgoed.
- Verhouding koopsom t.o.v. huur is heel hoog.
- Verlies op vastgoedtransactie na recente verkrijging.
- Overdracht economisch eigendom.
- Bij ABC-transactie: Verkoop B-C vindt plaats vóór A-B transactie (wijst op orkestreren, gelieerde partijen).
- In het jaar voorafgaand aan de koop/verkoop door de institutionele belegger heeft een ABC-transactie plaats- gevonden waarbij sprake is van onverklaarbare waar- de-stijgingen en/of dubieuze partijen.
- In het jaar na de koop/verkoop door de institutionele belegger heeft een ABC-transactie plaatsgevonden waarbij sprake is van onverklaarbare waardestijgingen en/of dubieuze partijen.
- 'Handelingsvrijheid' vermogensbeheerder.
- In het jaar voorafgaand aan de koop/verkoop door het pensioenfonds heeft een ABC-transactie plaatsgevonden waarbij sprake is van onverklaarbare waardestijgingen en/of dubieuze partijen.
- In het jaar na de koop/verkoop door het pensioenfonds heeft een ABC-transactie plaatsgevonden waarbij sprake is van onverklaarbare waardestijgingen en/of dubieuze partijen.
- Commissiebetalingen/winstdelingen/aanbrengprovisies.
- Provisiebetalingen zonder zichtbare tegenprestatie.

- De verkoper factureert ten tijde van de verkoop aan koper voor advieskosten.
- Bevoordeling sociaal netwerk (familielid/relatie). Betrokken partijen melden een verschillende koopsom. (Sommige partijen hebben het over de officiële koopsom, andere partijen bedoelen vermoedelijk de totale koopsom inclusief betalingen buiten de akte om.)

Koop/verkoop

- Transactie wordt met terugwerkende kracht ongedaan gemaakt.
- Grote afwaardering in het jaar van aankoop ten laste van de (fiscale) winst.
- Zeer snel groeiende vastgoedportefeuille.
- Onverklaarbare waardesprongen (in verhouding tot verstreken tijdspanne).
- 'Handelingsvrijheid' vermogensbeheerder.
- De naadloze aansluiting van de taxatiewaarde bij de koopsom op het moment van verkoop.

Gebruik/exploitatie van een pand

Algemeen

- Wijziging van beheerder vastgoed of andere adviseur kan duiden op wijziging van de ubo.
- De als stroman naar voren geschoven koper, bestuurder en/of aandeelhouder heeft geen daadwerkelijke bemoeienis met exploitatie, maar komen alleen met een volmacht naar voren bij de notaris. Voorts heeft bijv. een belasting- adviseur of advocaat een relatief grote rol.
- Criminelen zijn direct (loondienst) of indirect (verrichten van diensten, inzet sociaal netwerk) betrokken bij exploitatie in risicovolle sectoren.
- Commissies voor het aanbrengen van werkzaamheden aan een partij buiten de directe keten.
- Huurder wordt geïnformeerd over het vestigen van een hypotheek op het gehuurde.
- Niet betaalde huren, waar geen (juridisch) gevolg aan wordt gegeven. (Dit kan duiden op een feitelijke macht en/of eigendomsverhouding die niet strookt met de geregistreerde juridische overeenkomsten.)
- Verzekeringsclaims voor brand- en/of opstalverzekeringen, net voordat een grote verbouwing gaat plaatsvinden.
- Contante huurontvangsten (op rekening van persoon die het betreffende pand niet in bezit heeft).
- Grote contante opnamen.
- Betalingen protectiegelden.
- Een vreemde verhouding tussen ontvangen huren en getaxeerde waarde.
- Huren die gezien de locatie / pand opvallend hoog zijn (hiermee kan een te hoge taxatie worden bewerkstelligd en kan worden witgewassen).
- De als stroman naar voren geschoven koper, bestuurder en/ of aandeelhouder heeft geen daadwerkelijke bemoeienis met exploitatie, maar komen alleen met een volmacht naar voren bij de notaris. Voorts heeft bijv. een belastingadviseur of advocaat een relatief grote rol.
- Criminelen zijn direct (loondienst) of indirect (verrichten van diensten, inzet sociaal netwerk) betrokken bij exploitatie in risicovolle sectoren.
- Commissies voor het aanbrengen van werkzaamheden aan een partij buiten de directe keten.
- Huurder wordt geïnformeerd over het vestigen van een hypotheek op het gehuurde.

T.a.v. gebruik pand voor mensenhandel

- Er is geen arbeidsovereenkomst, de arbeidsvoorwaarden zijn slecht gedefinieerd of de arbeidsovereenkomst is opgesteld in een taal die de betreffende persoon niet machtig is.
- Lijkt bang te zijn voor de man/vrouw die hem/haar begeleidt
- De personen beschikken niet zelf over eigen identiteitspapieren
- Slechte huisvesting
- Er is sprake van hoge huren
- Huur wordt inhoudend op salaris
- Ontbreken van huurcontracten
- Vertoont tekenen van angst of lijkt zich ongemakkelijk te voelen, vooral in de aanwezigheid van de supervisor,
- Tijdens gesprek vertelt hij/zij tegenstrijdigheden
- De persoon/personen lijken niet goed te weten waar men is/verblijft
- Iemand anders voert steeds het woord, er lijkt sprake te zijn van controle/gezagsverhouding
- De betalingen vinden onregelmatig en/of vaak te laat plaats.
- Weet niet hoeveel hij/zij verdient.
- Niet vrijelijk kunnen beschikken over (een deel) van de eigen verdiensten, geen eigen bankrekening/ bankpas in bezit)
- Inhouden boetes, (onduidelijke) kosten werkgever en/of borg
- Verplicht om transport, levensmiddelen en/of andere diensten bij één aanbieder (werkgever) af te nemen
- Illegaal verblijf.
- Moet een buitensporige vergoeding terugbetalen voor werving, vervoer, huisvesting, eten, gereedschap of veiligheidsuitrusting en die vergoeding wordt rechtstreeks ingehouden op zijn/haar loon.
- De terugbetalingsregeling voor voorschotten op het loon is onduidelijk of gemanipuleerd.

Gebruik/exploitatie van een pand

- Personen verklaren lange werkdagen te moeten maken
- Bevindt zich in een situatie waarin hij/zij op meerdere manieren van anderen afhankelijk is (hij/zij is bijvoorbeeld afhankelijk van de werkgever voor onderdak, eten, banen voor familieleden of voor andere behoeften).
- Men beschikt niet over eigen inkomsten
- Schaars gekleed en weinig bezit
- Er zijn diverse telefoons en/of laptops in de woning
- Wonen en slapen op de werkplek
- Er lijkt een vorm van toezicht te zijn (een persoon in de woning aanwezig, of de telefoon gaat zeer regelmatig over tijdens pandcontrole)
- Vertoont tekenen van angst of lijkt zich ongemakkelijk te voelen, vooral in de aanwezigheid van de supervisor,
- Weet niet wat zijn/haar verblijfplaats of adres is.
- Heeft regelmatig klanten, maar geen geld om bijv. huur te betalen
- Wordt bij ziekte of zwangerschap gedwongen te werken
- Huren de woning niet zelf
- Alle vragen worden door de begeleidende persoon beantwoordt in plaats van door het potentiële slachtoffer.
- De opmerkingen van het potentiële slachtoffer vertonen geen samenhang of komen ingestudeerd over, door middel van indoctrinatie.

Bijlage 2: analyses van de ruimte voor binnengemeentelijke gegevensuitwisseling in relevante wet- en regelgeving

A. APV/Openbare orde-bevoegdheden

Doelstelling

Zowel in de Gemeentewet als in de meeste APV's zijn bevoegdheden voor de burgemeester opgenomen op het terrein van de openbare orde en bevordering van de leefbaarheid. De burgemeester is in artikel 172 lid 1 Gemeentewet belast met de handhaving van de openbare orde, en op grond van artikel 172 lid 2 Gemeentewet bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de openbare orde te beletten of te beëindigen. Voorbeelden van meer concrete taken en bevoegdheden zijn artikel 172a Gemeentewet (gebiedsverbod), toezicht houden op openbare samenkomsten en gemakkelikheden en op voor het publiek openstaande gebouwen (artikel 174 Gemeentewet), diverse sluitingsbevoegdheden (zoals artikel 174a Gemeentewet, artikel 13b Opiumwet, en sluitingsbevoegdheden in APV's) en toezicht en regulering van activiteiten als de exploitatie van seksinrichtingen en evenementen (zie daarvoor ook APV-bepalingen).

De doelstellingen van deze taken en bevoegdheden zijn gelegen op het terrein van de handhaving van de openbare orde, waaronder het voorkomen van (veiligheids)risico's, tegengaan van overlast en bevorderen van de leefbaarheid.

Wettelijke grondslag²⁰

De Gemeentewet en APV's kennen geen specifieke bepalingen die de burgemeester de bevoegdheid geven bepaalde persoonsgegevens te verwerken. Daarvoor moet worden teruggevallen op de algemene grondslagen voor een rechtmatige gegevensverwerking in de AVG, in het bijzonder de grond dat de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak in het kader van een taak van algemeen belang of de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de burgemeester is opgedragen.

In het kader van de vergunningverlening – bijvoorbeeld een evenementenvergunning of een vergunning voor de exploitatie van een seksbedrijf – is de burgemeester dus in ieder geval bevoegd de gegevens te verwerken die nodig zijn om de vergunningaanvraag te kunnen beoordelen, waaronder de gegevens die de aanvragers hebben verstrekt.

Voor zover in het kader van de vergunningverlening een Bibob-toets wordt uitgevoerd, wordt verwezen naar de juridische analyse over de Wet Bibob.

²⁰ Veelal in verbinding met artikel 6 onder c en/of e AVG.

In het kader van het uitoefenen van toezicht geldt in algemene zin voor toezichthouders dat zij op grond van de Awb inlichtingen kunnen vorderen (artikel 5:16 Awb) en zakelijke gegevens en bescheiden kunnen opvragen (artikel 5:17 Awb). Op grond van deze bepalingen kunnen ook kopieën van stukken en bescheiden worden gevorderd. In beginsel kunnen inlichtingen van een ieder worden gevorderd, mits dat in lijn is met het evenredigheidsbeginsel (artikel 5:13 Awb). Het uitgangspunt is dat de toezichthouder zijn bevoegdheden niet mag uitoefenen als dat niet noodzakelijk is en dat hij zijn bevoegdheden op een voor de burger zo min mogelijk belastende wijze uitoefent. Deze gegevens mogen ook worden verwerkt voor zover dat voor de uitoefening van het toezicht nodig is.

In het kader van de handhaving van de openbare orde geldt dat evenzeer.

Voor zover de burgemeester bij de uitvoering van zijn taken gebruik maakt van persoonsgegevens die in bestuurlijke rapportages van de politie zijn opgenomen, wordt verwezen naar de juridische analyse over de Wet politiegegevens.

Geheimhoudingsplicht

De Gemeentewet en APV's bevatten geen specifieke geheimhoudingsplicht.

Doelbinding

Het doelbindingsbeginsel vindt zijn uitwerking in artikel 5 lid 1 sub b en 6 lid 4 AVG. De openbare ordebevoegdheden van de burgemeester in de Gemeentewet en APV's bieden de mogelijkheid om gegevens te verwerken met als doel om een goede invulling aan die bevoegdheden te kunnen geven, en kort gezegd de openbare orde te handhaven, risico's in dat verband tegen te gaan, overlast te bestrijden en de leefbaarheid te bevorderen.

Vraag is vervolgens of deze gegevens ook kunnen worden geraadpleegd als ter bestrijding van ondermijning de inzet van gemeentelijke bevoegdheden wordt overwogen. Voor zover het daarbij ook om de mogelijke inzet van bevoegdheden van de burgemeester gaat op het terrein van openbare orde, bestrijden van overlast en bevordering van leefbaarheid – wat bij de bestrijding van ondermijning vaak het geval zal zijn – zal al snel aan het doelbindingsbeginsel zijn voldaan. Als de mogelijke inzet van eventuele andere bevoegdheden wordt onderzocht, zal de vraag of aan het doelbindingsvereiste wordt voldaan, scherp moeten worden beoordeeld en van geval tot geval moeten worden bezien.

Conclusie

- In de Gemeentewet en APV's zijn taken en bevoegdheden van de burgemeester op het terrein van openbare orde, bestrijden van overlast, en bevorderen van de leefbaarheid opgenomen.
- Die regelingen kennen geen specifieke bepalingen omtrent geheimhouding of doelbinding.
- De ratio achter de bestrijding van ondermijning ligt op het terrein van openbare orde, bestrijden van overlast en bevorderen van de leefbaarheid.
- Als de inzet van bevoegdheden op die terreinen wordt overwogen, kunnen in aangewezen gevallen gegevens die zijn verkregen bij de uitoefening van burgemeestersbevoegdheden worden geraadpleegd ter bestrijding van ondermijning.

B. Wet politiegegevens

Doelstelling

De Wet politiegegevens (hierna: Wpg) regelt de verwerking van politiegegevens. Politiegegevens zijn persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de uitoefening van de politietaak (artikel 1, sub a, Wpg). De Wpg voorziet naast bepalingen over de verwerking van gegevens binnen de politie, ook in bepalingen over de verstrekking van politiegegevens aan anderen buiten de politie, waaronder aan gezagdragers.²¹ Onder gezagdragers vallen ingevolge artikel 16, lid 1, sub b, Wpg ook burgemeesters.

Wettelijke grondslag

Artikel 16, lid 1, sub b, onder 1 en 2 Wpg bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke²² politiegegevens aan burgemeesters verstrekt voor zover zij deze behoeven (i) in verband met hun gezag en zeggenschap over de politie, of (ii) in het kader van de handhaving van de openbare orde.

De taak van de burgemeester met betrekking tot het gezag en zeggenschap over de politie volgt uit artikel 11 Politiewet 2012. Die bepaling luidt:

"1 Indien de politie in een gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak, staat zij onder gezag van de burgemeester.

2 De burgemeester kan de betrokken ambtenaren van politie de nodige aanwijzingen geven voor de vervulling van de in het eerste lid bedoelde taken."

In het kader van het gezag dat en de zeggenschap die de burgemeester binnen de gemeente over de politie heeft, voert de burgemeester onder meer overleg met de officier van justitie, het hoofd en zo nodig de politiechef van de regionale politie-eenheid over de taakuitvoering van de politie en het beleid ten aanzien van de taakuitvoering (het zogenoemde driehoeksoverleg). Zie daarover artikel 13 Politiewet 2012:

"1 De burgemeester en de officier van justitie overleggen regelmatig tezamen met het hoofd van het territoriale onderdeel van de regionale eenheid binnen welker grondgebied de gemeente geheel of ten dele valt, en zo nodig met de

²¹ *Kamerstukken II 2005-06, 30327, nr. 3, p. 5.*

²² Dat is bij de politie de korpschef, bij de rijksrecherche het College van procureurs-generaal, bij de Koninklijke marechaussee de Minister van Defensie en bij een gemeenschappelijke verwerking de verwerkingsverantwoordelijke die is belast met de feitelijke zorg voor de verwerking en het treffen van de maatregelen ten behoeve van onder meer de juistheid, volledigheid en de beveiliging van de gegevens (artikel 1, sub f, Wpg).

politiechef van een regionale eenheid, over de taakuitvoering van de politie en over het beleid ten aanzien van de taakuitvoering (driehoeksoverleg).

2 In het driehoeksoverleg worden door de burgemeester en de officier van justitie afspraken gemaakt over de inzet van de politie ten behoeve van de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening, onderscheidenlijk ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de taken ten dienste van de justitie. De afspraken worden mede gemaakt op basis van de doelen, bedoeld in artikel 38b, eerste lid.

3 Op verzoek van de burgemeester vindt het driehoeksoverleg plaats op gemeentelijk niveau.

4 In het driehoeksoverleg worden door de burgemeester en de officier van justitie afspraken gemaakt over lokale prioriteiten en criminaliteitsbestrijding.”

De taak van de burgemeester met betrekking tot de handhaving van de openbare orde volgt uit artikel 172 Gemeentewet:

"1 De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde.

2 De burgemeester is bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de openbare orde, te beletten of te beëindigen. Hij bedient zich daarbij van de onder zijn gezag staande politie.

3 De burgemeester is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde.

4 De commissaris van de Koning geeft, indien een ordeverstoring van meer dan plaatselijke betekenis dan wel ernstige vrees voor het ontstaan van zodanige ordeverstoring zulks noodzakelijk maakt, de burgemeesters in de provincie zoveel mogelijk na overleg met hen, de nodige aanwijzingen met betrekking tot het door hen ter handhaving van de openbare orde te voeren beleid. De aanwijzingen worden zo enigszins mogelijk schriftelijk gegeven.”

Daarnaast bevatten artikel 19 en 20 Wpg grondslagen voor de verwerkingsverantwoordelijke²³ om, in overeenstemming met het bevoegd gezag,²⁴ te beslissen incidenteel politiegegevens te verstrekken aan personen of instanties respectievelijk structureel politiegegevens te verstrekken ten behoeve van een samenwerkingsverband van de bevoegde autoriteiten met personen of instanties. De verstrekking moet daarbij steeds noodzakelijk zijn met oog op een zwaarwegend algemeen belang en bedoeld zijn voor de volgende doeleinden:

a. het voorkomen en opsporen van strafbare feiten;

²³ Zie voetnoot 21.

²⁴ Als bedoeld in de artikelen 11, 12 en 14 van de Politiewet 2012.

- b. het handhaven van de openbare orde;
- c. het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven;
- d. het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving.

Een bestuursorgaan van de gemeente zou een dergelijke persoon of instantie kunnen zijn.²⁵

Geheimhoudingsplicht

Artikel 7 Wpg bevat een geheimhoudingsplicht voor politiegegevens. Deze geldt zowel voor degenen binnen de politie aan wie politiegegevens ter beschikking zijn gesteld (artikel 7 lid 1 Wpg) als voor personen buiten de politie aan wie politiegegevens zijn verstrekt (artikel 7 lid 2 Wpg).

In artikel 7 lid 1 Wpg is voor de ambtenaar van de politie bepaald dat de geheimhoudingsplicht niet geldt voor zover een bij of krachtens de wet gegeven voorschrift tot verstrekking verplicht, de bepalingen van paragraaf 3 verstrekking toelaten of de politietaak in bijzondere gevallen tot verstrekking noodzaakt. De mogelijkheid om politiegegevens te verstrekken aan burgemeesters (artikel 16, lid 1, sub b, onder 1 en 2, de Wpg) is opgenomen in paragraaf 3 van de Wpg en is daarmee een toelaatbare doorbreking van de geheimhoudingsplicht.

De burgemeester is vervolgens op grond van artikel 7 lid 2 Wpg verplicht tot geheimhouding, behoudens voor zover een bij of krachtens de wet gegeven voorschrift tot verstrekking verplicht of zijn taak daartoe noodzaakt.

Doelbinding

In artikel 3 Wpg is het vereiste van doelbinding opgenomen. Uit het vierde lid volgt dat politiegegevens voor een ander doel dan de politietaak kunnen worden verwerkt door personen of instanties die bij of krachtens de wet met het oog op een zwaarwegend algemeen belang of wetgeving van de Europese Unie zijn aangewezen.

Conclusie

- Burgemeesters krijgen politiegegevens verstrekt voor zover zij deze behoeven (i) in verband met hun gezag en zeggenschap over de politie of (ii) in het kader van de handhaving van de openbare orde. Ook kunnen bestuursorganen van de gemeente bijvoorbeeld incidenteel politiegegevens verstrekt krijgen dan wel structureel ten behoeve van een samenwerkingsverband.

²⁵ Hiervoor is geen uitputtend overzicht gegeven van de mogelijkheden om politiegegevens aan (bestuursorganen binnen) gemeenten te verstrekken op basis van de Wet politiegegevens (en daarop gebaseerde regelgeving, zoals het Besluit politiegegevens, het Besluit politiegegevens buitengewoon opsporingsambtenaren en het Besluit politiegegevens bijzondere opsporingsdiensten). Zo kan bijvoorbeeld ook nog worden gewezen op artikel 18 Wpg jo. artikel 4:3 Besluit politiegegevens.

- Gelet op (de expliciete doelbindingsbepaling en) de strikte geheimhoudingsplicht in de Wpg zien wij geen ruimte voor burgemeesters om politiegegevens binnen de gemeente verder te verwerken voor andere doeleinden. Dat betekent ons inziens dat niet bij ieder signaal een hit/no hit-vraag kan worden gesteld aan de burgemeester met betrekking tot de politiegegevens die hij heeft ontvangen.
- Wel kan een signaal op zichzelf aanleiding vormen voor de burgemeester om informatie op te vragen bij de politie in het kader van zijn openbare orde-taak of om de politie op te dragen op te treden ten aanzien van bepaalde verstoringen.
- Verder staat de geheimhoudingsplicht van de Wpg niet in de weg aan het delen van *het gegeven dat de burgemeester een besluit heeft genomen* op basis van politiegegevens binnen de gemeente. Daarvoor achten wij relevant dat het gegeven dat een bepaald besluit is genomen op zichzelf geen politiegegeven is, nu dat gegeven niet wordt verwerkt in het kader van de uitvoering van de politietaak (vgl. artikel 1, sub a, Wpg).

C. Drank- en Horecawet

Doelstelling

Het doel van de Drank- en Horecawet (hierna: DHW) is gezondheidsschade door alcohol bij (met name) jongeren voorkomen en verstoring van de openbare orde door alcoholmisbruik terug te dringen. De DHW regelt de bevoegdheid om horecaverunningen te verlenen en hierop toezicht te houden. De gemeente is verantwoordelijk om het toezicht op en de handhaving van deze wet te organiseren. Bij gemeentelijke verordening kunnen voorts nadere regels worden gesteld over het verstrekken van alcoholhoudende dranken (artikel 25a e.v. DHW).

Wettelijke grondslag²⁶

Verstrekking van gegevens aan de burgemeester in het kader van vergunningverlening

De burgemeester is bevoegd kennis te nemen van de informatie die een aanvrager van een horecaverunning verstrekt op grond van artikel 3 DHW jo. artikel 26 DHW jo. Regeling aanvraaggegevens en formulieren DHW.

- Zie voor de inhoud van het aanvraagformulier artikel 26 DHW jo. Regeling aanvraaggegevens en formulieren DHW.
- In de vergunning zelf worden diverse gegevens opgenomen (artikel 29, eerste lid, DHW).²⁷
- Ook vermeldt het aanhangsel bij de vergunning de leidinggevende(n) (artikel 29, tweede lid, DHW).

De burgemeester kan vervolgens een horecaverunning verlenen op grond van artikel 3 DHW. Een horecaverunning wordt geweigerd indien de leidinggevende(n) in enig opzicht van slecht leefgedrag is/zijn (artikel 27 lid 1 sub a DHW jo. artikel 8 lid 1 sub b DHW).

Wat slecht leefgedrag precies inhoudt, wordt nader uitgewerkt in het Besluit eisen zedelijk gedrag Drank- en Horecawet 1999. Het gaat hier onder andere om:

- Plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis;
- Veroordeling tot een gevangenisstraf wegens een misdrijf binnen de afgelopen vijf jaar;
- Veroordeling tot een geldboete van 500 euro of meer binnen de afgelopen vijf jaar;

²⁶ Veelal in verbinding met artikel 6 onder c en/of e AVG.

²⁷ In de vergunning worden vermeld (i) de vergunninghouders, (ii) tot welke bedrijfsuitoefening de vergunning strekt, (iii) de plaats waar de inrichting zich bevindt (iv) de situering en de oppervlakten van de horeca- en slijterijlokaliteiten en terrassen en (v) de voorschriften of beperkingen welke aan de vergunning zijn verbonden.

- Leiderschap over een inrichting waarvan de vergunning is ingetrokken of die tenminste een maand is gesloten binnen de afgelopen vijf jaar.

In het kader van de vergunningverlening is de burgemeester bevoegd de gegevens te verwerken die nodig zijn om te kunnen beoordelen of de leidinggevende(n) in enig opzicht van slecht leefgedrag is/zijn. Bij deze beoordeling kunnen dus bijvoorbeeld strafrechtelijke gegevens worden verwerkt.

Verder kan zowel de burgemeester als de DHW-toezichthouder een register raadplegen dat wordt bijgehouden door de minister van VWS en waarin bewijsstukken zijn opgenomen over de kennis en het inzicht van de leidinggevende in sociale hygiëne. Dat is mogelijk op grond van artikel 8 lid 5 DHW. Dit register bevat de volgende bewijsstukken:

- een verklaring afgegeven door de examencommissie van de Stichting Vakbekwaamheid Horeca 2.0; en
- een verklaring van vakbekwaamheid.²⁸

Raadpleging van het register door de burgemeester is toegestaan in het kader van:

- het verlenen van een horecaverunning;
- het verlenen van een ontheffing;
- het beoordelen van een melding van het instellen van een nieuwe leidinggevende.

Raadpleging van het register door de DHW-toezichthouders is mogelijk zonder nadere voorwaarden (artikel 8 lid 5 sub b DHW).²⁹

Ook geldt een meldingsplicht van een vergunninghoudende inrichting aan de burgemeester indien zich voor de vergunning relevante wijzigingen voordoen (artikel 30 DHW).

De burgemeester is bevoegd meldingen te ontvangen van een vergunninghoudende instelling over wijzigingen ten aanzien van de leidinggevende op grond van artikel 30a DHW.

De burgemeester kan toepassing geven aan de Wet Bibob en het Landelijk Bureau Bibob om een advies vragen in het kader van de vergunningverlening (artikel 27 lid 3 en 4 DHW), van een verzoek tot het bijschrijven van een leidinggevende (artikel 30a lid 5 en lid 6 DHW) en om een reeds verleende vergunning intrekken (artikel 31 lid 3 sub a DHW).

²⁸ Artikel 1 Regeling bewijsstukken sociale hygiëne Drank- en Horecawet 2015.

²⁹ Het register is overigens voor een ieder toegankelijk via www.svh.nl.

Verwerking van gegevens in het kader van toezicht en handhaving

De DHW kent geen specifieke bepalingen die DHW-toezichthouders de bevoegdheid verschaffen bepaalde persoonsgegevens te verwerken, afgezien van de bevoegdheid van zowel de burgemeester als de DHW-toezichthouders het register te raadplegen dat wordt bijgehouden door de minister van VWS en waarin bewijsstukken zijn opgenomen over de kennis en het inzicht van de leidinggevende in sociale hygiëne (artikel 8 lid 5 sub b DHW).

In algemene zin geldt voor toezichthouders dat zij op grond van de Awb inlichtingen kunnen vorderen (artikel 5:16 Awb) en zakelijke gegevens en bescheiden kunnen opvragen (artikel 5:17 Awb). Op grond van deze bepalingen kunnen ook kopieën van stukken en bescheiden worden gevorderd. In beginsel kunnen inlichtingen van een ieder worden gevorderd, mits dat in lijn is met het evenredigheidsbeginsel (artikel 5:13 Awb). Het uitgangspunt is dat de DHW-toezichthouder zijn bevoegdheden niet mag uitoefenen als dat niet noodzakelijk is en dat hij zijn bevoegdheden op een voor de burger zo min mogelijk belastende wijze uitoefent. Ook ligt het in de rede dat de DHW-toezichthouder zijn vordering motiveert. In beginsel is een ieder verplicht tot medewerking aan dergelijke vorderingen (artikel 5:20 Awb).

Geheimhoudingsplicht

De DHW bevat geen specifieke geheimhoudingsplicht.

Doelbinding

Het doelbindingsbeginsel vindt zijn uitwerking in artikel 5 lid 1 sub b en 6 lid 4 AVG. De DHW biedt mogelijkheden gegevens te verwerken met als doel het al dan niet verlenen van horecaverunningen en – breder – de regulering van alcoholgebruik.

Vraag is vervolgens of DHW-gegevens ook kunnen worden geraadpleegd ter bestrijding van ondermijning. Ons lijkt dat op voorhand niet uitgesloten, omdat zowel de regulering van alcoholgebruik als de bestrijding van ondermijning verband houden met de leefbaarheid en goede zeden binnen een gemeente. Ook wordt in de memorie van toelichting op de DHW het tegengaan van criminaliteit als een van de doelstellingen van de Drank- en Horecawetgeving genoemd.³⁰ Gelet op deze tot op zekere hoogte vergelijkbare doelen kunnen wij ons voorstellen dat DHW-gegevens in voorkomende gevallen kunnen worden geraadpleegd als ter bestrijding van ondermijning de inzet van gemeentelijke bevoegdheden wordt overwogen die soortgelijke doelen dienen (bevoegdheden van de burgemeester op het terrein van openbare orde, bestrijden van overlast en bevordering van leefbaarheid). Eventuele

³⁰ *Kamerstukken II 1997-1998, 25 969, nr. 3, p. 4-5.*

stafrechtelijke gegevens zullen alleen kunnen worden bekeken als de betrokken medewerkers van de gemeente daarvoor een expliciete grondslag hebben.

Conclusie

- De DHW regelt de bevoegdheid om horecaverunningen te verlenen en daarop toezicht te houden;
- De DHW kent geen specifieke bepalingen omtrent geheimhouding of doelbinding;
- De ratio achter de bestrijding van ondermijning en achter de drank- en horecawetgeving ligt in zekere zin in elkaars verlengde, nu in beide gevallen wordt beoogd de leefbaarheid en goede zeden in een gemeente te bevorderen;
- Gelet daarop kunnen in aangewezen gevallen DHW-gegevens worden geraadpleegd ter bestrijding van ondermijning.

D. Huisvestingswet

Doelstelling

Doelstelling van de Huisvestingswet 2014 is om gemeenten een instrumentarium te bieden om in te grijpen in de woonruimteverdeling en de samenstelling van de woonruimtevoorraad voor het bestrijden van onevenwichtige en onrechtvaardige effecten van schaarste aan woonruimte³¹. Als er schaarste is, kunnen maatregelen om in te grijpen op de samenstelling van de woonruimtevoorraad ook de bevordering van leefbaarheid als motief hebben³².

De Huisvestingswet 2014 biedt gemeenten een grondslag voor het vaststellen van een huisvestingsverordening. Daarin kunnen regels over woonruimteverdeling worden opgenomen; denk aan regels over urgentie, en regels over het verplicht stellen van een huisvestingsvergunning. Daarnaast kunnen daar regels over de samenstelling van de woonruimtevoorraad worden opgenomen. Denk bijvoorbeeld aan vergunningplichten voor onttrekking aan de bestemming tot bewoning, voor het samenvoegen van woonruimte, voor het omzetten van zelfstandige in onzelfstandige woonruimte, voor het verbouwen van één woonruimte tot twee of meer woonruimten en voor het splitsen van gebouwen (artikel 21 en 22 Huisvestingswet 2014).

De doelstelling van de gemeentelijke huisverordening is dus eveneens ingrijpen in de woonruimteverdeling en/of ingrijpen in de samenstelling van de woonruimtevoorraad om onevenwichtige en onrechtvaardige effecten van schaarste te bestrijden, en leefbaarheid te bevorderen.

Wettelijke grondslag

Ten behoeve van deze doelstellingen en de daarmee verbonden gemeentelijke taken zullen gemeenten onder meer de volgende soorten gegevens verwerken:

- gegevens die woningzoekenden aan de gemeente verstrekken als zij een huisvestingsvergunning aanvragen, zoals: naam, adres, samenstelling van het huishouden en een verklaring over de hoogte en bron van het inkomen;
- gegevens die eigenaren aan de gemeente verstrekken als zij een onttrekkingsvergunning, een vergunning voor kamerbewoning, een vergunning voor woningvorming of een splitsingsvergunning aanvragen, zoals: naam, adres, aantal personen dat van de om te zetten woonruimte gebruik zal maken (o.a. bij kamerbewoning), namen eventuele huidige bewoners;
- gegevens die de gemeente verkrijgt als zij toezicht houdt op de naleving van de Huisvestingswet 2014 en de huisvestingsverordening, zoals: gegevens

³¹ Kamerstukken II, 2009/2010, 32 271, nr. 3, blz. 1.

³² ABRvS 19 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA3620; Kamerstukken I, 2013/2014, 32 271, nr. C, blz. 7.

over illegale kamerbewoning, splitsing of woningvorming (artikel 32 e.v. Huisvestingswet 2014).

Vooral die laatste soort gegevens lijken relevant in het kader van binnengemeentelijke gegevensuitwisseling ter bestrijding van ondermijning. In algemene zin geldt daarvoor dat toezichthouders op grond van de Awb inlichtingen kunnen vorderen (artikel 5:16 Awb) en zakelijke gegevens en bescheiden kunnen opvragen (artikel 5:17 Awb). Op grond van deze bepalingen kunnen ook kopieën van stukken en bescheiden worden gevorderd. In beginsel kunnen inlichtingen van een ieder worden gevorderd, mits dat in lijn is met het evenredigheidsbeginsel (artikel 5:13 Awb). Het uitgangspunt is dat de toezichthouder zijn bevoegdheden niet mag uitoefenen als dat niet noodzakelijk is en dat hij zijn bevoegdheden op een voor de burger zo min mogelijk belastende wijze uitoefent. Ook ligt het in de rede dat de toezichthouder zijn vordering motiveert. In beginsel is een ieder verplicht tot medewerking aan dergelijke vorderingen (artikel 5:20 Awb).

In de Huisvestingswet 2014 is geen specifieke regeling voor gegevensverwerking of gegevensuitwisseling opgenomen.

[Geheimhoudingsplicht en doelbinding](#)

De Huisvestingswet 2014 bevat ook geen specifieke geheimhoudingsplicht. Het doelbindingsbeginsel van artikel 5 lid 1 aanhef en onder b en 6 lid 4 AVG is vanzelfsprekend van toepassing.

De vergunningplicht voor kamerbewoning, splitsing en woningvorming wordt gehandhaafd om de gewenste samenstelling van de woonruimtevoorraad te bevorderen, maar kan door gemeenten ook worden ingezet om, als er schaarste is, de leefbaarheid te bevorderen. Zo kunnen illegale kamerbewoning of illegale splitsing van woonruimte tot overlast en verloedering leiden, met negatieve effecten op de leefbaarheid tot gevolg. Dat geldt ook voor onttrekking van woonruimte ten behoeve van bijvoorbeeld hennepkwekerijen. Handhaving van de huisvestingsverordening kan in dit soort gevallen nauw samenhangen met de bestrijding van ondermijning. Als de inzet van andere bevoegdheden wordt overwogen die doelen hebben die dicht tegen de doelstellingen van de gemeentelijke huisvestingsverordening aan liggen, zal uitwisseling van die gegevens mogelijk snel gerechtvaardigd zijn. Daarbij zou ook een rol kunnen spelen of op basis van ervaring kan worden aangenomen dat bijvoorbeeld illegale kamerverhuur vaak samengaat met en dus een risico vormt op gebreken in de brandveiligheid. Daarbij kan gedacht worden aan gebruik van gegevens ten behoeve van bevoegdheden in het kader van bouw- en woningtoezicht.

Er zal in het concrete geval moeten worden afgewogen of de bevoegdheden die men overweegt in te zetten, dicht genoeg tegen de doelstellingen van de

huisvestingsverordening aanliggen om de uitwisseling en verder gebruik van persoonsgegevens te rechtvaardigen.

Conclusie

- Doelstellingen van de Huisvestingswet 2014 zijn: bestrijding van nadelige effecten van schaarste aan woonruimtevoorraad door in te grijpen in de verdeling van woonruimte en de samenstelling van de woonruimtevoorraad, en, als er schaarste is, door ingrijpen in de samenstelling van de woonruimtevoorraad de leefbaarheid te bevorderen.
- De Huisvestingswet 2014 kent geen specifieke geheimhoudingsbepaling.
- Gegevens mogen worden verwerkt voor zover aan het vereiste van doelbinding wordt voldaan.
- De regisseur ondermijning zal in het concrete geval moeten afwegen of de bevoegdheden die de gemeente wil inzetten, dicht genoeg tegen de doelstellingen van de huisvestingsverordening aanliggen om de uitwisseling en verder gebruik van persoonsgegevens te rechtvaardigen.
- Denk daarbij bijvoorbeeld aan bouw- en woningtoezicht.

E. Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek

Doelstelling

De Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp) heeft tot doel de leefbaarheid in bepaalde buurten of wijken te vergroten door middel van selectieve woningtoewijzing. De gemeenteraad kan hiervoor wooncomplexen, straten of gebieden laten aanwijzen door de minister op basis van bepaalde selectiecriteria te weten: (i) aard van het inkomen, (ii) sociaal-economische kenmerken en (iii) overlast en crimineel gedrag.

Wettelijke grondslag

Algemene verwerkingsgrondslagen³³

Op grond van artikel 5 lid 3 juncto artikel 10b lid 9 Wbmgp is het Besluit verwerking persoonsgegevens bij selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag (het Besluit) van toepassing indien de burgemeester of het college persoonsgegevens verwerkt in het kader van het afgeven van een woonverklaring of in het kader van een besluit op aanvraag van een huisvestingsvergunning voor een complex, straat of gebied. Het Besluit bevat zowel verwerkingsgrondslagen voor het college als voor de burgemeester. De volgende grondslagen kunnen worden onderscheiden:

- Verwerking van persoonsgegevens door het college in een bestand in het kader van de aanvraag van een huisvestingsvergunning door een woningzoekende waarvoor een verklaring omtrent gedrag is vereist (artikel 3 lid 1 Besluit).

Indien in de huisvestingsverordening is bepaald dat een verklaring omtrent gedrag is vereist voor het verlenen van een huisvestingsvergunning in het aangewezen gebied, dan verwerkt het college de volgende persoonsgegevens in een bestand:

- a. de datum van de aanvraag;
- b. de naam, de geboortedatum, de geboorteplaats en het adres, bedoeld in artikel 1.1, onderdeel q, van de Wet basisregistratie personen, van de woningzoekende;
- c. het adres van de woonruimte waarvoor de huisvestingsvergunning wordt aangevraagd;

³³ Het is mogelijk dat de bevoegdheden van het college op basis van artikel 19 Huisvestingswet 2014 zijn gemandateerd aan eigenaren of beheerders van woonruimte. Op basis van artikel 10 Besluit verwerking persoonsgegevens bij selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag hebben zij dan dezelfde bevoegdheden (in het kader van de Wbmgp) als het college.

- d. de bereidverklaring;
- e. de verklaring omtrent het gedrag van de woningzoekende.

- Verwerking van persoonsgegevens van de woningzoekende door het college in een bestand ten behoeve van de beoordeling van een aanvraag waarvoor een woonverklaring is vereist (artikel 3 lid 2 Besluit).

Indien in de huisvestingsverordening is bepaald dat bij een aanvraag van een huisvestingsvergunning een onderzoek op basis van politiegegevens is vereist, dan verwerkt het college de volgende gegevens in een bestand:

- a. de datum van de aanvraag;
- b. de naam, de geboortedatum, de geboorteplaats en het adres, bedoeld in artikel 1.1, onderdeel q, van de Wet basisregistratie personen, van de woningzoekende;
- c. het adres van de woonruimte waarvoor de huisvestingsvergunning wordt aangevraagd;
- d. de bereidverklaring.

- Komt de woningzoekende op basis van de criteria die zijn opgenomen in de huisvestingsverordening en die geen betrekking hebben op gedragingen uit de politiegegevens, bedoeld in artikel 10a lid 2 Wbmgp in aanmerking voor een huisvestingsvergunning, dan stelt het college de burgemeester in kennis van de aanvraag en verstrekt het college de gegevens als bedoeld in artikel 3 lid 2 sub a-c van het Besluit aan de burgemeester (artikel 4 lid 2 Besluit).
- Op grond van artikel 5 lid 5 Wbmgp houdt het college voor de evaluatie van de maatregel die op grond van de aanwijzing in een complex, straat of gebied is toegepast noodzakelijke gegevens bij. Welke gegevens dit betreffen is geregeld in artikel 9 van het Besluit. In artikel 10b lid 9 Wbmgp juncto artikel 13 lid 1, onder a, Besluit is bepaald dat het college ervoor zorgdraagt dat de persoonsgegevens in het bestand als bedoeld in artikel 3 van het Besluit worden bewaard voor de evaluatie van de maatregel.
- Verwerking van de beslissing/woonverklaring van de burgemeester in het bestand door het college (artikel 9 Besluit).

Het college is bevoegd tot het verwerken in een bestand van:

- de verlening of weigering van de huisvestingsvergunning door de burgemeester;
- de woonverklaring;
- de persoonsgegevens verkregen van eigenaren of beheerders van woonruimte.

- Als de burgemeester in kennis is gesteld van de aanvraag van een huisvestigingsvergunning, dan moet hij volgende persoonsgegevens in een bestand verwerken (artikel 7 Besluit):
 - de persoonsgegevens verkregen van het college;
 - de politiegegevens ontvangen van de politiechef;
 - het hoorverslag (indien de woningzoekende op grond van artikel 10b lid 6 Wbmgp is gehoord);
 - de woonverklaring;
 - een afschrift van de mededeling die de burgemeester heeft verstrekt aan de aanvrager van de huisvestigingsvergunning.

- Het bijhouden van een bestand van namen door de burgemeester van personen die onder zijn verantwoordelijkheid werkzaam zijn met betrekking tot de taken als bedoeld in artikel 5 lid 1, 6, 7, 11 en 13 lid 2 van het Besluit (artikel 8 lid 1 Besluit).

Verstrekking van gegevens aan de burgemeester

De beoordeling van de vergunningaanvraag is in handen van de burgemeester. Met het oog daarop zijn voor de burgermeester verschillende verstrekkinggrondslagen opgenomen in het Besluit:

- Verstrekking van de gegevens van de woningzoekende door het college aan de burgemeester (artikel 4 lid 2 Besluit).³⁴

- Verstrekking van een overzicht van de politiegegevens door de politiechef van de lokale eenheid van de betreffende gemeente aan de burgemeester ten behoeve van de beoordeling van de aanvraag van een huisvestigingsvergunning in een aangewezen gebied waarvoor een woonverklaring is vereist (artikel 10b lid 1 Wbmgp jo. artikel 5 Besluit).
 - Er mag slechts een overzicht van de relevante politiegegevens van de vier jaren vóór het tijdstip van de aanvraag van de huisvestigingsvergunning worden verstrekt door de politiechef;
 - Deze periode bedraagt ten hoogste twee jaren indien de betrokkene op het tijdstip van die aanvraag nog niet de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt;
 - De politiechef geeft duiding aan de politiegegevens;³⁵

³⁴ Het is mogelijk dat de bevoegdheden van het college op basis van artikel 19 Huisvestingswet 2014 zijn gemandateerd aan eigenaren of beheerders van woonruimte. Op basis van artikel 10 van het Besluit hebben zij dan dezelfde bevoegdheden (in het kader van de Wbmgp) als het college.

³⁵ Artikel 10b lid 3 Wbmgp.

- De politiegegevens bevatten geen tot andere personen dan de woningzoekende herleidbare persoonsgegevens.³⁶

Verstrekking van gegevens door de burgemeester

Tot slot biedt de Wbmgp ook grondslagen voor gegevensverstrekking door de burgemeester:

- Verstrekking van de woonverklaring door de burgemeester aan het college (artikel 6 lid 2 Besluit).
- Verlenen van inzage in de in het bestand opgenomen persoonsgegevens over de woningzoekende door de burgemeester bij bezwaar en beroep aan het bestuursorgaan dat belast is met de beslissing op bezwaar respectievelijk aan de bestuursrechter (artikel 11 Besluit).

Geheimhoudingsplicht

De Wbmgp bevat geen specifieke geheimhoudingsplicht. Wel geldt een geheimhoudingsplicht voor politiegegevens die op basis van de Wet politiegegevens zijn verkregen (artikel 7 Wet politiegegevens).³⁷

Doelbinding

De Wbmgp en het onderliggende Besluit kennen een strikte doelbinding ten aanzien van de te verwerken gegevens. Dit blijkt uit de volgende bepalingen:

- De politiegegevens en de duiding daarvan die de burgemeester heeft verkregen van de politiechef in het kader van het onderzoek naar de woonverklaring mag uitsluitend worden gebruikt voor de beoordeling van de aanvraag van de huisvestigingsvergunning (artikel 10b lid 7 Wbmgp).
- Daarnaast is de burgemeester verplicht om te voorkomen dat onder zijn verantwoordelijkheid werkzame personen de persoonsgegevens in het bestand voor andere doeleinden dan de uitvoering van de Wbmgp gebruiken (artikel 8 lid 3 Besluit).
- Persoonsgegevens in het bestand van de burgemeester als bedoeld in artikel 7 van het Besluit moeten – na het onherroepelijk worden van het besluit – door de burgemeester worden verwijderd en vernietigd (artikel 13 lid 2 Besluit).
- Uit artikel 13 lid 3, onder a, van het Besluit volgt dat de persoonsgegevens die het college verwerkt in een bestand als bedoeld in artikel 3 van het Besluit

³⁶ Artikel 5 lid 2 van het Besluit.

³⁷ Artikel 18 Wpg jo. artikel 4:3 lid 1 sub b onder 2 en sub m Besluit politiegegevens.

mogen worden bewaard in het kader van de evaluatie van de maatregel en de evaluatie ten behoeve van het verslag. Na het onherroepelijk worden van het besluit tot het al dan niet verlenen van een huisvestingsvergunning, mogen deze persoonsgegevens daarom uitsluitend ter beschikking worden gesteld aan degenen die belast zijn met de evaluatie op basis van een schriftelijke machtiging van het college, na raadpleging door het college van de functionaris gegevensbescherming (artikel 13 lid 3, onder b, Besluit). Zodra de desbetreffende gegevens niet meer noodzakelijk zijn voor de evaluatie(s) dient over te worden gegaan tot verwijdering en vernietiging van de gegevens (artikel 13 lid 3, onder c, Besluit).

Uit het voorgaande kan worden afgeleid dat de gegevens in het bestand als bedoeld in artikel 7 van het Besluit dat door de burgemeester wordt bijgehouden alleen mogen worden gebruikt voor de uitvoering van de Wbmgp. Voor de politiegegevens is daar nog een specifieke bepaling (artikel 10b Wbmgp) aan toegevoegd en bovendien moeten al deze gegevens in het bestand zo snel mogelijk na het onherroepelijk worden van het besluit worden vernietigd. De gegevens die het college verwerkt in een bestand als bedoeld in artikel 3 van het Besluit mogen na het onherroepelijk worden van het besluit uitsluitend voor evaluatiedoeleinden ter beschikking worden gesteld aan degenen die belast zijn met de evaluatie(s). Wanneer deze gegevens hiervoor niet meer noodzakelijk zijn moeten ook deze gegevens worden verwijderd en vernietigd. Ieder andere vorm van verwerking is niet toegestaan, met uitzondering van het geven van inzage aan degene wiens persoonsgegevens zijn verwerkt.

Zie in dit verband ook de Nota van Toelichting bij het Besluit, p. 10:

“Gezien de privacygevoeligheid van de persoonsgegevens is in de wet uitdrukkelijk bepaald dat de burgemeester de aan hem verstrekte politiegegevens, de duiding ervan en de periode waarop deze gegevens betrekking hebben, mag gebruiken voor de beoordeling van de aanvraag van een huisvestingsvergunning waarvoor hij een woonverklaring afgeeft aan het college van burgemeester en wethouders. De overige persoonsgegevens mogen op basis van deze algemene maatregel van bestuur worden bewaard voor evaluatie van deze maatregel. Deze persoonsgegevens kunnen na het onherroepelijk worden van het besluit van het college van burgemeester en wethouders tot het al dan niet verlenen van een huisvestingsvergunning uitsluitend ter beschikking worden gesteld nadat het college van burgemeester en wethouders daartoe een machtiging heeft gegeven aan personen die zijn belast met de evaluatie van de screeningsmaatregel op lokaal niveau of de evaluatie van de wet op rijksniveau. Zulke een machtiging wordt slechts verleend nadat het college de functionaris voor de gegevensbescherming hierover heeft geraadpleegd. Ieder andere vorm van verwerking is niet toegestaan met uitzondering van het op verzoek van de

persoon wiens persoonsgegevens in het bestand zijn verwerkt, inzage geven in diens persoonsgegevens.”

Conclusie

- De Wbmgp heeft tot doel de leefbaarheid in bepaalde buurten of wijken te vergroten door middel van selectieve woningtoewijzing. Om dit doel te verwezenlijken wordt onder andere rekening gehouden met de mate van criminaliteit.
- Op grond van de Wbmgp kunnen verscheidene gegevens worden verwerkt, waaronder politiegegevens over de aanvrager van een huisvestingsvergunning.
- Deze gegevens zijn gebonden aan een strikte wettelijke doelbinding en, waar het politiegegevens betreft, een strikte geheimhoudingsplicht.
- Gezien deze strikte doelbinding (en geheimhoudingsplicht) kunnen de gegevens die op grond van de Wbmgp zijn verzameld in de regel niet verder worden verwerkt voor de bestrijding van ondermijnende criminaliteit.

F. Woningwet

Doelstelling

De Woningwet stelt regels over het handelen van woningcorporaties en over de algemene (bouwkundige) staat van woningen en overige bouwwerken. Voor de aanpak van ondermijning is vooral van belang dat het college zorgdraagt voor de bestuursrechtelijke handhaving van de regels uit hoofdstuk I tot en met III van de Woningwet. In deze hoofdstukken staan onder andere voorschriften waaraan woningen moeten voldoen. De bestuursrechtelijke handhaving van deze voorschriften heeft als doel dat er geen gevaar ontstaat voor de gezondheid of veiligheid van bewoners en omwonenden.

Wettelijke grondslag

In de Woningwet staan verschillende grondslagen voor verkrijging van gegevens door het college. Bij de aanpak van ondermijning kan met name gedacht worden aan:

- Het verkrijgen van gegevens en bescheiden in het kader van de aanvraag van vergunningen voor bouw- of sloopwerkzaamheden (artikel 2 lid 3 Woningwet).
- Het verkrijgen van een verplicht gesteld onderhoudsplan van de vereniging van eigenaars (artikel 12d lid 4 Woningwet).
- De bepaling die het bevoegd gezag (veelal het college) verplicht zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van hetgeen is bepaald in hoofdstuk I tot en met III Woningwet (artikel 92 lid 1 Woningwet). Het college kan gegevens verzamelen bij de handhaving van onder andere de volgende voorschriften:
 - De eigenaar van een bouwwerk moet voorkomen dat als gevolg van de staat van het bouwwerk, open erf of terrein gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt (artikel 1a Woningwet). Deze bepaling dient als vangnet om in te kunnen grijpen bij een noodsituatie.³⁸
 - De eigenaar moet bepaalde (technische of omgevingsrechtelijke/ruimtelijke) voorschriften over het bouwen, de staat van bestaande bouwwerken, het gebruik van bepaalde bouwwerken en het slopen daarvan hanteren (artikel 1b jo. 2-12c Woningwet).
- De bepaling op basis waarvan het bevoegd gezag, indien dat naar zijn oordeel noodzakelijk is, de eigenaar (of een ander die bevoegd is tot het treffen van voorzieningen) van een gebouw of bouwwerk kan verplichten tot het treffen van de nodige voorzieningen (artikel 13 Woningwet). Deze voorzieningen moeten ervoor zorgen dat de staat van het gebouw daarna komt te liggen

³⁸ Kamerstukken II 2003/04, 29392, 3 p. 21 en 26

tussen het niveau voor bestaande bouw en het niveau voor nieuwbouw. Deze voorwaarden worden verder uitgewerkt in het Bouwbesluit.

In algemene zin geldt voor toezichthouders dat zij op grond van de Awb inlichtingen kunnen vorderen (artikel 5:16 Awb) en zakelijke gegevens en bescheiden kunnen opvragen (artikel 5:17 Awb). Op grond van deze bepalingen kunnen ook kopieën van stukken en bescheiden worden gevorderd. In beginsel kunnen inlichtingen van een ieder worden gevorderd, mits dat in lijn is met het evenredigheidsbeginsel (artikel 5:13 Awb). Het uitgangspunt is dat de toezichthouder zijn bevoegdheden niet mag uitoefenen als dat niet noodzakelijk is en dat hij zijn bevoegdheden op een voor de burger zo min mogelijk belastende wijze uitoefent. Ook ligt het in de rede dat de toezichthouder zijn vordering motiveert. In beginsel is een ieder verplicht tot medewerking aan dergelijke vorderingen (artikel 5:20 Awb).

Geheimhoudingsplicht en doelbinding

De Woningwet bevat, behoudens de geheimhoudingsplicht voor woningcorporaties met betrekking tot inkomensgegevens van de huurders (55 lid 4 Woningwet), geen specifieke geheimhoudingsplicht.

In de Woningwet is geen specifiek doelbindingsbeginsel opgenomen. Rekening moet worden gehouden met het algemene doelbindingsbeginsel uit artikel 5 lid 1 sub b en 6 lid 4 AVG.

De hierboven opgesomde verwerkingsgrondslagen hebben veelal betrekking op de bouwkundige staat van de woning. Handhaving van de voorschriften heeft tot doel de veiligheid en gezondheid van bewoners en omwonenden te waarborgen. Vraag is vervolgens of de ter uitvoering van de Woningwet verkregen gegevens ook kunnen worden geraadpleegd als ter bestrijding van ondermijning de inzet van gemeentelijke bevoegdheden wordt overwogen. Er zal in het concrete geval moeten worden afgewogen of de bevoegdheden die men overweegt in te zetten, dicht genoeg tegen de doelstellingen van de Woningwet aanliggen om de uitwisseling en verder gebruik van persoonsgegevens te rechtvaardigen.

Conclusie

- De Woningwet stelt, voor zover relevant in dit kader, regels met betrekking tot de handhaving van bepaalde woningvoorschriften. Het gaat daarbij veelal om voorschriften met betrekking tot gebouwen;
- De Woningwet kent, behoudens voor woningcorporaties met betrekking tot de inkomensgegevens, geen specifieke bepalingen omtrent geheimhouding of doelbinding;

- De informatie die verwerkt wordt op grond van de Woningwet zou onder omstandigheden gebruikt kunnen worden voor de aanpak van ondermijning. Daarbij dient te vraag te worden beantwoord of de bevoegdheid die de gemeente wil inzetten dicht genoeg aanligt tegen de doelstellingen van de Woningwet, te weten: het voorkomen van gevaar voor de veiligheid en gezondheid van bewoners en omwonenden.

G. Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

Doelstelling

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob) verschaft bestuursorganen³⁹ de mogelijkheid om een vergunning, ontheffing of subsidie (gedeeltelijk) te weigeren of in te trekken indien zich het gevaar voordoet dat de beschikking wordt gebruikt voor – kort gezegd – het plegen van strafbare feiten dan wel voor het benutten van uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen op geld waardeerbare voordelen. Ook bij vastgoedtransacties en bij bepaalde aanbestedingen kunnen bestuursorganen onderzoek doen naar de integriteit van de natuurlijke persoon of rechtspersoon met wie een vastgoedtransactie wordt aangegaan respectievelijk die in aanmerking komt voor het uitvoeren van een overheidsopdracht.

Een bestuursorgaan verkrijgt bij het onderzoek dat het doet bij toepassing van de Wet Bibob (het zgn. "eigen onderzoek") persoonsgegevens over de aanvrager/gedagigde (hierna: de betrokkene). Daarnaast kan een bestuursorgaan zich wenden tot het Landelijk Bureau Bibob voor een advies over de mate van gevaar dat een vergunning, ontheffing, subsidie, vastgoedtransactie of opdracht wordt misbruikt. Een dergelijk advies zal ook persoonsgegevens bevatten. Het Landelijk Bureau Bibob heeft toegang tot meer relevante (gesloten) bronnen dan dat bestuursorganen bij het eigen onderzoek hebben.

Wettelijke grondslag

Een bestuursorgaan kan voor het eigen onderzoek in het kader van de Wet Bibob verschillende bronnen gebruiken:⁴⁰

- Dat betreft allereerst de door de betrokken (rechts)persoon aangeleverde informatie via het Bibob-vragenformulier (artikel 30 Wet Bibob);
- Daarnaast kunnen bestuursorganen ten behoeve van het eigen onderzoek in openbare bronnen zoeken en – in beperkte mate – uit niet-openbare bronnen informatie opvragen over de betrokkene. Voor wat betreft de niet-openbare bronnen gaat het om gegevens die gemeenten bij of krachtens andere wetten mogen ontvangen ten behoeve van de toepassing van de Wet Bibob. Het gaat dan bijvoorbeeld om justitiële gegevens, politiegegevens en strafvorderlijke gegevens (artikel 15 Besluit justitiële en strafvorderlijke

³⁹ Afhankelijk van de omstandigheden van het concrete geval gaat het hier om het college of de burgemeester.

⁴⁰ Op het moment van schrijven van deze analyse is een voorstel tot wijziging van de Wet Bibob aanhangig. Dat wetsvoorstel beoogt onder meer de informatiepositie van bestuursorganen bij het eigen onderzoek te verbeteren. Het wetsvoorstel bevat onder andere een rechtstreekse tipfunctie van het Landelijk Bureau Bibob aan bestuursorganen. Zie *Kamerstukken II 2018/19*, 35 152, nr. 2. Zie ook de toelichting op dat wetsvoorstel, *Kamerstukken II 2018/19*, 35 152, nr. 3, p. 11-12. Met deze wijzigingen is in onderstaande analyse nog geen rekening gehouden.

gegevens; artikel 4:3, eerste lid, onder I, Besluit politiegegevens; en artikel 39f lid 1, onder d en g, en lid 2 Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens jo. hoofdstuk III, onderdeel 3, onder d en g, van de Aanwijzing Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens). Ook kunnen bestuursorganen netwerktekeningen ontvangen van de Dienst Justis, waarin de onderlinge relaties tussen bevroegde natuurlijke personen en/of rechtspersonen worden weergegeven, evenals relevante faillissementen en ontbindingen (artikel 6, onder g, Besluit controle op rechtspersonen);

- Ook kan gebruik worden gemaakt van een mededeling van het Landelijk Bureau Bibob over eerdere advisering ten aanzien van dezelfde betrokkene (artikel 11a Wet Bibob), van de tipfunctie van de officier van justitie (artikel 26 Wet Bibob) en van informatie die in een Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) wordt gedeeld (artikel 28, tweede lid, onder d, Wet Bibob);
- Tot slot kunnen bestuursorganen gebruikmaken van interne bronnen die gegevens bevatten die in het kader van andere taken zijn verzameld, bijvoorbeeld van de bij een vergunningaanvraag door de aanvrager aangeleverde informatie.⁴¹

Daarnaast kan een bestuursorgaan het Landelijk Bureau Bibob verzoeken advies uit te brengen over de mate van gevaar. Dat advies wordt vervolgens aan het bestuursorgaan verstrekt (artikel 9 Wet Bibob). Het advies mag gedurende twee jaar worden gebruikt voor een andere beslissing (artikel 29 Wet Bibob).

Geheimhoudingsplicht

Artikel 28 lid 1 Wet Bibob bevat een geheimhoudingsplicht voor een ieder die krachtens de Wet Bibob de beschikking krijgt over gegevens met betrekking tot een derde, tenzij de verstrekking uitdrukkelijk is toegestaan in de Wet Bibob.

Artikel 28 lid 2 Wet Bibob bepaalt vervolgens dat bestuursorganen de gegevens uit het Bibob-advies niet mogen doorgeven, behalve aan de in datzelfde lid genoemde (potentiële) ontvangers. Op grond van artikel 30 lid 6 Wet Bibob is artikel 28 lid 2 Wet Bibob van overeenkomstige toepassing op de bevindingen van het eigen onderzoek van het bestuursorgaan.

Uit het voorgaande volgt dat informatie die wordt verkregen door toepassing van de Wet Bibob alleen mag worden gedeeld met de in artikel 28 lid 2 Wet Bibob genoemde ontvangers. Een team dat verantwoordelijk is voor de aanpak van ondermijning en/of een ander gemeentelijk team wordt niet genoemd als ontvanger. In het kader van het eigen onderzoek verkregen informatie en de via het Landelijk Bureau Bibob verkregen informatie mag dus niet worden gedeeld met een ondermijningsteam en/of een ander team van de gemeente. Andersom mogen de medewerkers van de gemeente die

⁴¹ Vgl. de conceptmemorie van toelichting tot wijzigingen van de Wet Bibob (www.internetconsulatie.nl/wetbibob), p. 3; en *Kamerstukken II 2018/19*, 35 152, nr. 3, p. 11-12.

belast zijn met de toepassing van de Wet Bibob wel kennisnemen van de informatie die bij andere gemeentelijke teams berust.

Doelbinding

Het doelbindingsbeginsel wordt ingekleurd door de geheimhoudingsplicht van artikel 28 en 30 lid 6 Wet Bibob. Genoemde artikelen staan eraan in de weg dat een bestuursorgaan de gegevens die het krachtens de Wet Bibob heeft verkregen aanwendt voor andere doeleinden.

Conclusie

- De Wet Bibob biedt bestuursorganen de mogelijkheid de integriteit van partijen te beoordelen in het kader van vergunningen, ontheffingen, subsidies, (bepaalde) aanbestedingen en vastgoedtransacties, met als uiteindelijk doel om de integriteit van het bestuursorgaan te beschermen;
- Daartoe kan een bestuursorgaan zelf onderzoek doen (het zogenoemde eigen huiswerk) en zo nodig advies vragen van het Landelijk Bureau Bibob;
- Op de in het kader van de Wet Bibob verkregen gegevens rust een geheimhoudingsplicht. Een ieder die krachtens de Wet Bibob over gegevens beschikking krijgt, is verplicht tot geheimhouding. De partijen met wie wel gegevens mogen worden gedeeld, zijn limitatief opgesomd in artikel 28 lid 2 Wet Bibob. Daaruit volgt dat de gegevens die zijn verkregen in het kader van de Wet Bibob niet mogen worden gebruikt voor andere taken/doelen van de gemeente;
- Tegelijkertijd hebben de medewerkers van gemeenten die belast zijn met de Wet Bibob toegang tot verschillende open, gesloten en interne bronnen over een betrokkene. Daarmee bestaat binnen gemeenten bij (beslissingen rondom de verlening van) vergunningen, ontheffingen, subsidies, (bepaalde) aanbestedingen en vastgoedtransacties de mogelijkheid om een grote verscheidenheid aan informatie te verzamelen over natuurlijke personen en rechtspersonen.

H. Algemene wet inzake rijksbelastingen

Doelstelling

In de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) zijn regels opgenomen met betrekking tot het heffen van de rijksbelastingen. De AWR en de bijbehorende Uitvoeringsregeling AWR 1994 bevatten verschillende grondslagen voor gegevensverwerking, met name voor de Belastingdienst en de inspecteur. Een deel van de bepalingen uit de AWR is ook van toepassing bij de heffing van gemeentelijke belastingen.

Wettelijke grondslag

Algemene verwerkingsgrondslagen

De AWR bevat voornamelijk informatieverplichtingen aan en verwerkingsgrondslagen voor de inspecteur/Belastingdienst. In het kader van de gemeentelijke belastingheffing moet in plaats van de inspecteur/Belastingdienst gelezen worden: de gemeenteambtenaar die belast is met de heffing van gemeentelijke belastingen. Op grond van de AWR:⁴²

- verkrijgt de inspecteur of gemeenteambtenaar gegevens of bescheiden die noodzakelijk zijn voor het doen van aangifte van belastingplichtigen (artikel 7 jo. artikel 8 AWR);
- ontvangt de inspecteur of gemeenteambtenaar mededelingen van belastingplichtige / inhoudingsplichtige over eventuele onjuistheden / onvolledigheden in de relevante gegevens (artikel 10a lid 1 AWR);
- is de inspecteur of gemeenteambtenaar belast met het bijhouden en uitvoeren van de basisregistratie inkomen (artikel 21b jo. 21a AWR);
- verkrijgt de inspecteur alle gegevens en inlichtingen die noodzakelijk zijn voor de belastingheffing en die vallen onder de informatieverplichting van artikel 47 en 47b AWR.⁴³

⁴² Op grond van artikel 231 Gemeentewet gelden de opgesomde bepalingen in de AWR ook voor de gemeentelijke belastingheffing.

⁴³ Vgl. voor de overige informatieverplichtingen en bijkomende verplichtingen artikelen 47b – 51 AWR.

Verstrekking van inkomensgegevens aan het college/de gemeente

Het verstrekken van inkomensgegevens uit de basisregistratie inkomen (inclusief authentieke gegevens uit andere basisregistraties) door de inspecteur aan het college⁴⁴ is geoorloofd op grond van artikel 21b lid 1 jo. artikel 21e AWR.

Geheimhoudingsplicht

Het is een ieder op grond van artikel 67 AWR verboden hetgeen hem uit of in verband met de uitvoering van de belastingwet over de persoon of zaken van een ander blijkt of wordt meegedeeld, verder bekend te maken dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de belastingwet of voor de invordering van een rijksbelasting als bedoeld in de Invorderingswet 1990. Deze geheimhoudingsverplichting kan volgens het tweede lid slechts doorbroken worden:

- d. indien er een wettelijk voorschrift is dat tot bekendmaking verplicht (een voorbeeld is artikel 64 lid 1, onderdeel c, Participatiewet, dat de Belastingdienst verplicht tot verstrekking aan het college);
- e. indien de Minister van Financiën in een regeling heeft bepaald dat de bekendmaking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van een bestuursorgaan. Dat is uitgewerkt in artikel 43c van de Uitvoeringsregeling AWR 1994. Artikel 43c lid 1 aanhef en onder j,⁴⁵ m⁴⁶ en w⁴⁷ van de Uitvoeringsregeling AWR geven een mogelijkheid tot verstrekking van bepaalde gegevens aan de gemeente voor specifiek bepaalde doelen;
- f. indien gegevens worden verstrekt aan degene op wie de gegevens betrekking hebben en die gegevens ook door of namens diegene zijn verstrekt.

⁴⁴ Het college is een afnemer in de zin van artikel 21, onder f, AWR voor zover hij bevoegd is tot het uitvoeren van inkomensafhankelijke regelingen zoals bijvoorbeeld de Participatiewet.

⁴⁵ Dat zijn: 1) gegevens over winst uit onderneming, loon, en resultaat uit overige werkzaamheden in de zin van de Wet inkomstenbelasting 2001 over een bepaalde periode en identificerende gegevens van een eventuele inhoudingsplichtige in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 van (voormalige) ambtenaren, ten behoeve van de vaststelling van en controle op betalingen van werkloosheidsuitkeringen op grond van gemeentelijke verordeningen; 2) gegevens over het inkomen van voormalige ambtsdragers ter uitvoering van de wachtgeldregeling; 3) gegevens over uit te betalen voorlopige teruggaven inkomstenbelasting wegens toegekende heffingskortingen, op naam van de belastingschuldige staande bankrekeningnummers, kentekenregistergegevens en identificeerbare gegevens van een eventuele inhoudingsplichtige ten behoeve van de inning van gemeentelijke belastingen; 4) gegevens over bewoning van eigen woning ten behoeve van het tegengaan van permanente bewoning van recreatiewoningen; 5) kentekenregistergegevens van circus- en kermisauto's ten behoeve van de uitvoering en handhaving van het gemeentelijke ontheffingenbeleid inrijverbod milieuzones; 6) NAW-gegevens van erfgenamen voor het innen van openstaande gemeentelijke belastingschulden van de overledene; en 7) gegevens die van belang kunnen zijn voor vergunningverlening en het houden van toezicht in het kader van de Wet milieubeheer.

⁴⁶ Het gaat daarbij om gegevens die nodig zijn om de samenwerking in het kader van de integrale toepassing en handhaving van overheidsregelingen effectief en efficiënt te laten verlopen voor zover een convenant is gesloten met deze bestuursorganen, zoals het RIEC-convenant.

⁴⁷ Het gaat daarbij om gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van samenwerkingsprojecten door middel van interventieteams ter voorkoming en terugdringing van belasting- en premiefraude, toeslagenfraude, uitkeringsfraude, overtredingen van arbeidswetgeving en de daarmee samenhangende misstanden.

Daarnaast kan de minister ontheffing verlenen voor het doorbreken van de geheimhoudingsplicht (artikel 67 lid 3 AWR).

De geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR is ook van toepassing op 'gemeentelijke belastinggegevens'. In artikel 67 AWR staat, zoals besproken, onder meer dat de geheimhoudingsplicht niet geldt als bij regeling van de minister is bepaald dat bekendmaking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van een bestuursorgaan. Die regeling is de Uitvoeringsregeling AWR (artikel 43c), zoals eveneens reeds is toegelicht. De vraag is dan of de doorbrekingsgronden uit artikel 43c van de Uitvoeringsregeling AWR óók gelden voor zover het gaat om gemeentelijke belastinggegevens. Dat is niet zo, omdat de Uitvoeringsregeling AWR (anders dan de AWR en de Iw 1990 zelf) níet van overeenkomstige toepassing is.⁴⁸ Daar staat echter tegenover dat het college ter zake gemeentelijke belastinggegevens een soortgelijke doorbrekingsregeling kan treffen in de vorm van een college-besluit, mits de bekendmaking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van een bestuursorgaan. In dat besluit zal dan heel precies moeten worden uitgewerkt ten behoeve van welke publiekrechtelijke taken van welke bestuursorganen het noodzakelijk is dat de geheimhoudingsplicht ten aanzien van de gemeentelijke belastinggegevens niet geldt (zie artikel 231 lid 3 Gemeentewet⁴⁹).

Ook ten aanzien van inkomensgegevens uit de basisregistratie inkomen geldt een geheimhoudingsplicht. Het college is niet bevoegd om een inkomensgegeven verder bekend te maken dan noodzakelijk voor de uitvoering van de hiervoor bedoelde wettelijke bevoegdheid (artikel 21f lid 2 AWR).

Doelbinding

Artikel 67 AWR bevat, als gezegd, een strikte geheimhoudingsplicht die alleen in een aantal limitatief bedoelde gevallen kan worden doorbroken. Dat kleurt het doelbindingsbeginsel in. Bij de bespreking van de doorbreking van de geheimhoudingsplicht is genoemd dat gemeenten fiscale gegevens verkrijgen voor specifiek bepaalde doelen. Deze gegevens mogen alleen voor die doelen worden gebruikt. Verdere verwerking voor andere doelen is niet toegestaan.

Voorts geldt ten aanzien van de inkomensgegevens uit de basisregistratie inkomen een specifieke doelbindingsbepaling. Het college mag deze inkomensgegevens als afnemer uitsluitend gebruiken voor bij de uitoefening van een op grond van een wettelijk voorschrift verleende bevoegdheid tot gebruik van dit gegeven (artikel 21f lid 1 AWR).

⁴⁸ *Kamerstukken II 1995/96, 24 771, nr. 3, p. 26.*

⁴⁹ *En zie Kamerstukken II 1995/96, 24 771, nr. 3, p. 26 en Kamerstukken II 1996-1997, 25 280, nr. 3, p. 70-71.*

Conclusie

- In de AWR zijn regels opgenomen met betrekking tot het heffen van de rijksbelastingen. Deze regels zijn deels van overeenkomstige toepassing op het heffen van gemeentelijke belastingen. Daarnaast kan het college voor zover hij bevoegd is tot het uitvoeren van inkomensafhankelijke regelingen inkomensgegevens uit de basisregistratie inkomen ontvangen.
- De AWR kent een strikte geheimhoudingsplicht, die alleen in limitatief omschreven gevallen kan worden doorbroken.
- Fiscale gegevens kunnen worden geraadpleegd ten behoeve van de aanpak van ondermijnende criminaliteit, voor zover dat is te brengen onder de in de Uitvoeringsregeling AWR omschreven gevallen of, waar het gaat om gemeentelijke belastinggegevens, een eventueel college-besluit dat een doorbrekingsgrond bevat.
- Ten aanzien van de inkomensgegevens uit de basisregistratie inkomen geldt nog een specifieke doelbindingsbepaling. Het college mag deze inkomensgegevens als afnemer uitsluitend gebruiken voor bij de uitoefening van een op grond van een wettelijk voorschrift verleende bevoegdheid tot gebruik van dit gegeven.

I. Invorderingswet 1990

Doelstelling

De Invorderingswet 1990 (Iw 1990) regelt de invorderingsbevoegdheden van de ontvanger. De ontvanger is in de eerste plaats de invorderingsambtenaar van de Belastingdienst. Dit kan ook de gemeenteambtenaar zijn die is belast met de invordering van gemeentelijke belastingen.⁵⁰ Een deel van de bepalingen uit de Iw 1990 is ook van toepassing op de heffing van gemeentelijke belastingen.

Wettelijke grondslag

De invorderingsbevoegdheden van de (gemeentelijke) invorderingsambtenaren gaan gepaard met diverse informatieverplichtingen en bijbehorende verwerkingsgrondslagen. Wij wijzen onder meer op:⁵¹

- de inlichtingenverplichting, met betrekking tot gegevens die van belang kunnen zijn voor de invordering, van een ieder jegens de ontvanger (artikel 58 Iw 1990) en van bepaalde financiële ondernemingen (artikel 62bis Invorderingswet);
- de inlichtingenverplichting van rechtspersonen om gegevens over te leggen aan de ontvanger die noodzakelijk zijn voor de vaststelling van de betalingsonmacht of voor de bepaling van de financiële situatie, indien blijkt dat de rechtspersoon niet in staat is belasting te betalen (artikel 36 lid 2 Iw 1990 jo. artikel 8 Uitvoeringsbesluit Invorderingswet 1990).

Geheimhoudingsplicht

De Iw 1990 bevat een geheimhoudingsplicht die vergelijkbaar is met de geheimhoudingsplicht van artikel 67 Algemene wet inzake rijksbelastingen (artikel 67 Iw 1990). Wij verwijzen op dit punt dan ook naar hetgeen bij de AWR is opgemerkt over de geheimhoudingsplicht.

Artikel 43c Uitvoeringsregeling AWR 1994, waarin de doorbrekingsgronden van de geheimhoudingsplicht staan opgesomd, geldt ook voor de geheimhoudingsplicht van artikel 67 Iw 1990. Goed verdedigbaar is dat het college ter zake gemeentelijke invorderingsgegevens een soortgelijke doorbrekingsregeling kan treffen in de vorm van een college-besluit, mits de bekendmaking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van een bestuursorgaan. In dat besluit zal dan heel precies moeten worden uitgewerkt ten behoeve van welke publiekrechtelijke

⁵⁰ Artikel 3 Iw 1990 belast de ontvanger met de invordering van Rijksbelastingen. Artikel 231 lid 2 Gemeentewet bepaalt kort gezegd dat voor 'ontvanger' de 'gemeenteambtenaar' moet worden gelezen bij gemeentelijke belastingheffingen.

⁵¹ Op grond van artikel 231 Gemeentewet gelden de volgende bepalingen in de AWR ook voor de gemeentelijke belastingheffing.

taken van welke bestuursorganen het noodzakelijk is dat de geheimhoudingsplicht ten aanzien van de gemeentelijke invorderingsgegevens niet geldt (zie artikel 231 lid 3 Gemeentewet⁵²).

Doelbinding

Zie de bespreking van de geheimhouding en doelbinding bij de AWR. Hier zijn de doelen genoemd waarvoor de gemeente op grond van de Iw 1990 verkregen gegevens mag gebruiken. Verdere verwerking voor andere doelen zal niet zijn toegestaan.

Conclusie

- De Iw 1990 regelt de invorderingsbevoegdheden van de (gemeentelijke) ontvanger.
- De Iw 1990 kent een strikte geheimhoudingsplicht, die alleen in limitatief omschreven gevallen kan worden doorbroken.
- Op grond van de Iw 1990 verkregen gegevens kunnen worden geraadpleegd ten behoeve van de aanpak van ondermijnende criminaliteit, voor zover dat is te brengen onder de in de Uitvoeringsregeling AWR omschreven gevallen of, waar het gaat om gemeentelijke invorderingsgegevens, een eventueel college-besluit dat een doorbrekingsgrond bevat.

⁵² En zie *Kamerstukken II 1995/96*, 24 771, nr. 3, p. 26 en *Kamerstukken II 1996-1997*, 25 280, nr. 3, p. 70-71. Vgl. daarnaast onderdeel H hiervoor bij geheimhoudingsplicht

J. Wet basisregistratie personen

Doelstelling

De Brp is een centrale database met persoonsgegevens van inwoners van Nederland (ingezetenen) en van personen die Nederland hebben verlaten (niet ingezetenen). Overheidsorganen die voor de uitvoering van hun taken persoonsgegevens nodig hebben en derden⁵³, kunnen verzoeken om informatie uit de Brp. Beide verstrekkingen worden geregeld in de Wet basisregistratie personen en het besluit Brp. Zoals blijkt uit de artikelen 3.1 t/m 3.9 Wet Brp, moet daarbij onderscheid gemaakt worden tussen verstrekkingen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en verstrekkingen door colleges van B&W van een gemeente. Verstrekkingen door colleges van B&W kunnen onderscheiden worden in verstrekkingen over alle ingeschrevenen en verstrekkingen over (in beginsel) de ingezetenen van de eigen gemeente.

Een bestuursorgaan dat bij de vervulling van zijn taak informatie over een ingeschrevene nodig heeft die in de vorm van een authentiek gegeven beschikbaar is in de basisregistratie (zoals het woonadres van ingezetenen⁵⁴) is op grond van de Wet Brp *verplicht* dat authentieke gegeven te gebruiken, enkele uitzonderingen daargelaten.⁵⁵

Wettelijke grondslag

De minister van BZK verstrekt Brp-gegevens aan een overheidsorgaan⁵⁶, voor zover dat is bepaald in een zogenaamd autorisatiebesluit van de minister van BZK. Criterium daarbij is dat de gegevens noodzakelijk zijn voor de goede vervulling van de taak van het overheidsorgaan dat om de autorisatie verzoekt. Het betreft een zogenaamde systematische verstrekking, waarbij het gaat om Brp-gegevens over zowel binnengemeentelijke als buitengemeentelijke inwoners.⁵⁷

Daarnaast kan het college van B&W op verzoek van een overheidsorgaan aan hem Brp-gegevens verstrekken, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de goede vervulling van de taak van dat overheidsorgaan.⁵⁸ Voorwaarde daarbij is wel dat het aantal verstrekkingen per jaar aan het overheidsorgaan naar redelijke verwachting van het college niet meer zal zijn dan vijfduizend verstrekkingen.⁵⁹ Het gaat hier om Brp-gegevens over zowel binnengemeentelijke als buitengemeentelijke inwoners.

⁵³ Gelet op de irrelevantie daarvan voor het onderwerp zal hierna geen aandacht meer worden besteed aan de verstrekking aan derden.

⁵⁴ Zie artikel 1.1 aanhef en onder n jo. artikel 1.6 Wet Brp jo. artikel 2 en bijlage 1 Besluit Brp. Het woonadres van de niet-ingezetene is geen authentiek gegeven.

⁵⁵ Zie artikel 1.7 Wet Brp.

⁵⁶ Dat is i) een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of ii) een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

⁵⁷ Artikel 3.1 t/m 3.3 Wet Brp.

⁵⁸ Artikelen 3.4 en 3.5 Wet Brp.

⁵⁹ Artikel 3.5 Wet Brp j. artikel 40 Besluit Brp.

Tot slot wijzen wij op artikel 3.8 Wet Brp. Op grond van dat artikel kunnen bij of krachtens gemeentelijke verordening regels gesteld worden omtrent de verstrekking van Brp-gegevens aan overheidsorganen die een orgaan zijn van de gemeente. Daarbij geldt wel de eis dat slechts Brp-gegevens aan een overheidsorgaan worden verstrekt voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de goede vervulling van zijn taak. Het gaat hierbij slechts om gegevens over *binnengemeentelijke* inwoners.⁶⁰

Geheimhoudingsplicht

De Wet Brp geen specifieke geheimhoudingsplicht. Overheidsorganen (zoals gemeentelijke bestuursorganen) hebben juist een ruime bevoegdheid – en soms zelfs een verplichting – om van Brp-gegevens gebruik te maken, namelijk voor zover dat noodzakelijk is voor de goede vervulling van hun taak.

Doelbinding

Voor zover de raadpleging van Brp-gegevens is te koppelen aan de vervulling van die taak, hetgeen bij de bestrijding van ondermijning (waarbij wordt aangeknoopt bij gemeentelijke wettelijke taken en bevoegdheden) al snel aan de orde zal zijn, speelt het doelbindingsbeginsel niet: er wordt dan primair (en geen secundair) gebruik van Brp-gegevens gemaakt.

Conclusie

- Gemeentelijke bestuursorganen hebben een ruime bevoegdheid – en soms zelfs een verplichting – om van Brp-gegevens gebruik te maken, namelijk voor zover dat noodzakelijk is voor de goede vervulling van hun taak.
- Bij de bestrijding van ondermijning (waarbij wordt aangeknoopt bij gemeentelijke wettelijke taken en bevoegdheden) is van een dergelijke publieke taak al snel sprake.
- Dat betekent dat ten behoeve van de bestrijding van ondermijning Brp-gegevens zullen kunnen worden geraadpleegd.

⁶⁰ “over ingeschrevenen ten aanzien van wie het college op grond van artikel 1.4 verantwoordelijk is voor de bijhouding van de persoonslijst”, zie art. 3.7 lid 2 Wet Brp.

K. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Doelstelling

Doelstelling van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is om de regels over de toestemmingen om te slopen, te bouwen, op te richten of (in strijd met het bestemmingsplan) te gaan gebruiken te verzamelen in één wettelijke regeling. Het samenvoegen van deze toestemmingen in één omgevingsvergunning heeft administratieve (schaal)voordelen en zorgt voor een betere dienstverlening aan de burger en bedrijven. Daarnaast moest de samenvoeging leiden tot een impuls om samenwerking binnen en tussen overheden te verbeteren. De Wabo zorgt ervoor dat er voor een fysiek project één integrale vergunningprocedure kan worden doorlopen. Er is dan ook één bestuursorgaan eindverantwoordelijk voor de beoordeling van het fysieke project. De Wabo heeft een reguliere en een uitgebreide procedure om tot een oordeel over de verzochte omgevingsvergunning te kunnen komen met het oog op de fysieke leefomgeving. Ook de handhaving wordt in de Wabo zo veel mogelijk geüniformeerd. In paragraaf 5.2 Wabo zijn regels opgenomen omtrent de samenwerking tussen verschillende bestuursorganen. Hier komt ook de onderlinge uitwisseling van gegevens aan de orde.

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Ror) worden de regels uit de Wabo nader uitgewerkt.

Wettelijke grondslag

De specifieke verwerkingsgrondslagen uit de Wabo gaan uit van het 'bevoegd gezag'. Het bevoegd gezag is het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning. Dat is in beginsel het college van burgemeester en wethouders, maar kunnen ook gedeputeerde staten of de betrokken minister zijn. In dat geval zijn de hiernavolgende wettelijke grondslagen van belang.

Aanvraag omgevingsvergunning

De aanvrager van een omgevingsvergunning is verplicht tot het verstrekken van gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag (artikel 2.8 lid 1 Wabo jo. artikel 4.4 Bor jo. artikel 1.3 Ror). Het gaat daarbij om de volgende gegevens:

- a. de naam, het adres en de woonplaats van de aanvrager, alsmede het elektronisch adres van de aanvrager, indien de aanvraag met een elektronisch formulier wordt ingediend;
- b. het adres, de kadastrale aanduiding dan wel de ligging van het project;
- c. een omschrijving van de aard en omvang van het project;

- d. indien de aanvraag wordt ingediend door een gemachtigde: zijn naam, adres en woonplaats, alsmede het elektronisch adres van de gemachtigde, indien de aanvraag met een elektronisch formulier wordt ingediend;
- e. indien het project wordt uitgevoerd door een ander dan de aanvrager: zijn naam, adres en woonplaats.

De aanvrager en de vergunninghouder dienen diverse persoonsgegevens te vermelden bij het doen van een melding aan het bevoegd gezag van de overgang van een omgevingsvergunning (artikel 2.25 lid 2 van de Wabo en artikel 4.8 Bor). Het gaat daarbij om de volgende gegevens:

- a. zijn naam en adres;
- b. de omgevingsvergunning of omgevingsvergunningen krachtens welke de activiteiten worden verricht;
- c. de naam, het adres en het telefoonnummer van degene voor wie de omgevingsvergunning zal gaan gelden;
- d. een contactpersoon van degene voor wie de omgevingsvergunning zal gaan gelden;
- e. het beoogde tijdstip dat de omgevingsvergunning zal gaan gelden voor de onder c bedoelde persoon.

Het bevoegd gezag moet de gegevens en bescheiden die betrekking hebben op aanvragen van omgevingsvergunningen opnemen in de landelijke voorziening (Omgevingsloket online). Deze gegevens kunnen worden geraadpleegd door het bevoegd gezag en overige bestuursorganen die betrokken zijn bij de verlening van de omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het beheer en de verstrekking van de gegevens aan de overige bestuursorganen (artikel 7.6 Wabo en artikel 1.2 Ror).

Handhaving Wabo

Het bevoegd gezag kan gegevens die nodig zijn voor de bestuursrechtelijke handhaving van de geldende voorschriften verzamelen en registreren (artikel 5.2 lid 1 onder a en b, van de Wabo). Daarbij kunnen de betrokken ministers en betrokken bestuursorganen aan elkaar en aan instanties die belast zijn met strafrechtelijke handhaving van de Wabo gegevens delen die zij/de omgevingsdienst hebben verkregen (artikel 5.8 Wabo). Het gaat daarbij om gegevensuitwisseling van gegevens die het bestuursorgaan/de omgevingsdienst hebben verkregen in het kader van de uitvoering en handhaving van de Wabo.⁶¹

⁶¹ Juridisch gezien wijst artikel 5.8 lid 1 Wabo naar artikel 5.3 lid 4 Wabo, waarin geregeld is dat bij amvb taken worden aangewezen voor de omgevingsdienst. In artikel 7.1 Bor worden deze taken uitgewerkt. Het gaat daarbij om toezicht op de naleving van omgevingsvergunningen en andere ruimtelijke voorschriften.

Het college is op grond van artikel 7.2 Bor verplicht tot het opstellen van een handhavingsbeleid inzake vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht. Het handhavingsbeleid wordt jaarlijks uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma (artikel 7.3 Bor). Ter monitoring van het handhavingsbeleid is het college op grond van artikel 7.6 Bor verplicht om de gegevens verkregen in het kader van de handhaving van het Bor te verwerken in de landelijke voorziening. Volgens artikel 10.6 Ror bevat het geautomatiseerde systeem in ieder geval een overzicht van:

- a. uitgevoerde controles;
- b. geconstateerde overtredingen;
- c. opgelegde bestuurlijke sancties;
- d. processen-verbaal;
- e. over mogelijke overtredingen ontvangen klachten.

Het doel van deze verwerking in de landelijke regeling is het monitoren en bewaken van de resultaten en de voortgang van (a) de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en (b) het bereiken van de doelen van het handhavingsbeleid (artikel 7.6 Bor).

In sommige (uitzonderlijke) gevallen is het college weliswaar niet het bevoegd gezag, maar verwerkt het college of de burgemeester toch gegevens. Hiervan is in de volgende gevallen sprake:

- Het toezenden van een afschrift van de beschikking op aanvraag door het bevoegd gezag aan het college (artikel 6.13 Bor).
- Het toezenden van de aanvraag voor een activiteit binnen een hogedrempelinrichting en de bijbehorende (persoons)gegevens en bescheiden door het bevoegd gezag aan de burgemeester voor zover de inrichting geheel of gedeeltelijk gelegen is in de gemeente (artikel 6.15, eerste lid, Bor).
- Het toezenden van een afschrift van een omgevingsvergunning voor een BRZO-inrichting door het bevoegd gezag aan het college (artikel 6.15, tweede lid, Bor).
- Het toezenden van (een samenvatting van) de risicoanalyse door het bevoegd gezag aan de burgemeester, voor zover de betreffende inrichting geheel of gedeeltelijk is gelegen in de gemeente (artikel 6.16 Bor).
- Het toezenden van het veiligheidsrapport door het bevoegd gezag aan de burgemeester van de gemeente die kan worden getroffen door een zwaar

ongeval bij een inrichting waarop het veiligheidsrapport betrekking heeft (artikel 6.17, eerste lid, Bor).

Inspectieview Milieu

Vanaf 1 januari 2018 bestaat de mogelijkheid voor toezichthouders en vergunningverleners om gebruik te maken van de zgn. Inspectieview Milieu. Dit is ingevoerd met het *Besluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving*. Deze nieuwe manier van gegevensuitwisseling is opgenomen in artikel 7.8-7.12 van het Bor en dient ter uitwerking van de bovengenoemde mogelijkheid (of eigenlijk verplichting) om gegevens te delen in verband met de handhaving van de Wabo.

In de toelichting bij het Besluit wordt de Inspectieview Milieu als volgt omschreven:

“Inspectieview Milieu is een beveiligde website die vooral toezichthouders, maar ook vergunningverleners in staat stelt via een gestandaardiseerd format informatie over (toezicht)objecten te raadplegen die afkomstig is van de database van andere inspectie- en omgevingsdiensten. Het systeem voorziet in de mogelijkheid van enkelvoudige bevraging, maar ook in de mogelijkheid van bulkbevraging. In het eerste geval worden de inspectiegegevens van één enkel bedrijf door een inspecteur opgevraagd en bekeken. Dat kan zijn vanwege een vergunningaanvraag, een melding of het voorbereiden van een concrete toezichtactie. In het tweede geval wordt informatie door een analist opgevraagd, bijvoorbeeld over een groep bedrijven binnen een bepaalde branche of binnen een bepaalde regio, voor de analyse en selectie ten behoeve van de prioritering van inspecties.” (Stb. 2017, 193, p. 16)

Hierbij moet opgemerkt worden dat de Inspectieview slechts een tool is om gegevens onderling uit te wisselen:

“Het systeem wordt uitsluitend gebruikt voor het voor elkaar toegankelijk maken van gegevens. Met Inspectieview Milieu wordt geen dossier opgebouwd, maar kunnen gegevens worden opgevraagd en ingezien. Inspectieview Milieu voorziet niet in de mogelijkheid om gegevens op te slaan of te bewaren. Na bevraging verdwijnen de opgevraagde gegevens uit Inspectieview Milieu. De gegevens, belegd bij inspectie- en omgevingsdiensten door het bevoegde gezag, blijven aanwezig in de eigen database van die diensten en zijn opnieuw opvraagbaar.” (Stb. 2017, 193, p. 16)

Geheimhoudingsplicht

De Wabo, het Bor en de Ror bevatten geen specifieke geheimhoudingsplicht.

Doelbinding

In de Wabo is geen specifiek doelbindingsbeginsel opgenomen. Rekening moet worden gehouden met het algemene doelbindingsbeginsel uit artikel 5 lid 1 sub b en 6 lid 4 AVG.

De vraag is dan of gegevens verkregen op grond van de Wabo (en het Bor en de Ror) ook kunnen worden geraadpleegd ter bestrijding van ondermijning. Op voorhand is lastig in te zien hoe de bestrijding van ondermijning zich verhoudt tot het doel van de Wabo, te weten het samenvoegen van regels omtrent de fysieke leefomgeving.

Conclusie

- De Wabo (alsmede het Bor en de Ror) regelt de samenvoeging van regels omtrent de fysieke leefomgeving, waarbij onder meer regels worden gesteld over de toestemming om te slopen, te bouwen, op te richten of grond (in strijd met het bestemmingsplan) te gaan gebruiken.
- De Wabo kent geen specifieke bepalingen omtrent geheimhouding of doelbinding.

De ratio achter de bestrijding van ondermijning en achter de Wabo verschillen dusdanig van elkaar, dat op voorhand lastig denkbaar is in welke gevallen de bestrijding van ondermijning verenigbaar is met doel waarvoor gegevens op grond van de Wabo zijn verkregen. In specifieke gevallen kan wellicht tot een andere conclusie worden gekomen.

L. Participatiewet

Doelstelling

De Participatiewet (hierna: Pw) vervangt de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening en een gedeelte van de oude Wajong. De Pw bundelt de regelingen op het terrein van werk en inkomen. Het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) is verantwoordelijk voor verschillende taken, waaronder het vaststellen van het recht op bijstand, het verlenen van individuele inkomenstoeslag en het verlenen van tijdelijke ontheffing van de arbeidsverplichting (artikelen 43/44, 36 en 9 Pw). Bij de uitvoering van de Pw spelen onder meer het college, het UWV en de SVB een belangrijke rol. De Pw biedt specifieke verwerkingsgrondslagen, gekoppeld aan bijbehorende geheimhoudingsplichten en doelbindingsprincipes. Deze onderwerpen komen hierna achtereenvolgend aan de orde.

Wettelijke grondslag

De Pw bevat verschillende bepalingen over de uitwisseling van gegevens, waaronder begrepen persoonsgegevens als bedoeld in de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG).⁶² Meer in het bijzonder gaat het daarbij om de artikelen 17 en 53a (inlichtingenplicht belanghebbende), 47e (gegevensverstrekkingen aan en door de Sociale Verzekeringsbank), 63 (inlichtingen van werkgever), 64 (inlichtingen van instanties), 66 (vermoeden misdrijf) en 67 (inlichtingen door college) Pw.

De verwerking van gegevens voor, kort gezegd, de aanpak van ondermijnende criminaliteit zal niet kunnen worden gebaseerd op de artikelen 17, 53a, 63 en 64 Pw, nu die artikelen verstrekking van anderen, buiten de gemeente, *aan* de gemeente (het college) mogelijk maken.⁶³ Ook artikel 47e Pw zal geen uitkomst bieden, reeds omdat geen verstrekking aan de SVB is beoogd.

Aan de artikelen 66 en 67 Pw besteden wij nadere aandacht. Artikel 66 verplicht het college ertoe om het "betrokken orgaan" ervan in kennis te stellen als er een gegrond vermoeden bestaat dat een misdrijf is gepleegd ten nadele van, voor zover van belang, i) een uitvoeringsorgaan van de sociale verzekeringswetten of ii) een overheidsorgaan, voorzover dit is belast met het verrichten van uitkeringen, het doen van verstrekkingen dan wel het heffen van bijdragen. Een team of afdeling binnen de gemeente dat verantwoordelijk is voor het bestrijden van ondermijning (hierna ook:

⁶² Zie artikel 6a Pw: "In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt onder gegevens mede verstaan persoonsgegevens als bedoeld in de Algemene verordening gegevensbescherming."

⁶³ Een uitzondering hierop geldt voor artikel 53 lid 6 Pw, dat het college de bevoegdheid geeft om zo nodig onderzoek in te stellen naar gegevens die noodzakelijk zijn voor de verlening dan wel de voortzetting van bijstand. Deze bepaling lijkt geen ruimte te bieden voor binnengemeentelijke gegevensuitwisseling ter bestrijding van ondermijning, omdat de bepaling is gericht op de vaststelling van aanspraken van betrokkenen op basis van de Pw.

een ondermijningsteam) lijkt niet als een dergelijk betrokken orgaan te kunnen worden aangemerkt. Om die reden zal ook artikel 66 Pw geen soelaas kunnen bieden.

Artikel 67 Pw geeft het college de bevoegdheid om uit de administratie terzake van de uitvoering van de Pw aan verschillende instanties gegevens te verstrekken. Die instanties zijn genoemd in het eerste lid, samen met het doel waarvoor de gegevens aan de betreffende instanties verstrekt mogen worden. De ontvangers zijn:

- het UWV en de SVB;
- de Belastingdienst;
- het college van andere gemeenten (voor de uitvoering van de Pw, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen);
- het CAK, de Nederlandse Zorgautoriteit, zorgverzekeraars en Wlz-uitvoerders;
- derden die in het kader van de uitoefening van beroep op bedrijf de arbeidsinschakeling van personen bevorderen;
- buitenlandse organen (voor de vervulling van een taak van zwaarwegend algemeen belang);
- bestuursorganen van Aruba, Curaçao, en Sint Maarten (voor de vervulling van een taak van zwaarwegend algemeen belang);
- de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voor de uitvoering van de Wet inburgering);
- de minister van Veiligheid en Justitie (in verband met de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen).

Op grond van het eerste lid zullen ten behoeve van de aanpak van ondermijning door de gemeente dus geen gegevens mogen worden verstrekt. Mogelijk zou lid 5 van artikel 67 Pw op termijn echter uitkomst kunnen bieden. Op grond van dat lid kunnen bij algemene maatregel van bestuur namelijk andere instanties dan genoemd in het eerste lid worden aangewezen. Een dergelijke amvb is er nu nog niet, maar daarop zou wel aangestuurd kunnen worden.⁶⁴ Dit mede tegen de achtergrond dat aan *buitenlandse* organen (wel) Pw-gegevens kunnen worden verstrekt voor de vervulling van een taak van zwaarwegend algemeen belang.

Verder wijzen wij volledigheidshalve op artikel 76a Pw, waarin is bepaald dat het college bij besluit ambtenaren kan aanwijzen die met de toezicht op de naleving van de Pw zijn belast. Het biedt geen oplossing deze toezichthouder (ook) onderdeel uit te laten maken van het ondermijningsteam, omdat de gegevens waarover die persoon in

⁶⁴ In het concrete geval zou dan wel nog moeten worden nagegaan of, kort gezegd, degene van het ondermijningsteam die de gegevens ontvangt, bevoegd is te achten de gegevens te verkrijgen, zie artikel 65 lid 4 Pw.

zijn toezichhoudende rol beschikt, gelet op de strikte geheimhoudingsplicht van artikel 65 Pw (zie hierna), geheim zal moeten blijven.

Vraag is tot slot nog of kan worden teruggevallen op de grondslagen uit artikel 6 van de AVG. Dat zal gelet op de strikte geheimhoudingsplicht van artikel 65 Pw, waarop wij in het volgende onderdeel nog verder in gaan, slechts het geval zijn als de betrokkene toestemming heeft gegeven in de zin van artikel 6 lid 1 aanhef en onder a AVG en, als sprake zou zijn van bijzondere persoonsgegevens of strafrechtelijke persoonsgegevens⁶⁵, van uitdrukkelijke toestemming als bedoeld in artikel 9 lid 2 aanhef en onder a AVG jo. artikel 22 lid 2 aanhef en onder a Uitvoeringswet AVG (hierna: UAVG; voor bijzondere persoonsgegevens) respectievelijk artikel 32 aanhef en onder a UAVG (voor strafrechtelijke persoonsgegevens). Toestemming kan slechts een grondslag vormen indien sprake is van een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting (artikel 4 aanhef en onder 11 AVG). Van een vrije toestemming zal i.c. doorgaans geen sprake zijn, omdat de betrokkene in een afhankelijkheidsrelatie verkeert ten opzichte van de overheid. Dit nog afgezien van de vraag of een betrokkene bereid zou zijn toestemming te geven voor een gegevensverwerking waarvan hij of zij mogelijk nadeel zal ondervinden. Een andere optie zou kunnen zijn een wettelijke verplichting als bedoeld in artikel 6 lid 1 aanhef en onder c AVG. Met een dergelijke wettelijke verplichting zijn wij echter niet bekend.

Volledigheidshalve merken wij op dat als toestemming in een voorkomend geval (toch) als grondslag kan gelden, die toestemming dan óók zo zou kunnen worden begrepen dat de betrokkene geen bezwaar heeft tegen verstrekking van de gegevens. Dat is een doorbrekingsgrond van de geheimhoudingsplicht van artikel 65 Pw (zie hierna). Blijkens artikel 65 lid 4 Pw zal dan wel nog steeds moeten worden nagegaan of, kort gezegd, de ontvanger (de aangewezen persoon uit het ondermijningsteam) bevoegd is te achten de gegevens te verkrijgen.

Geheimhoudingsplicht

Artikel 65 Pw bevat een strikte geheimhoudingsplicht. Het is blijkens het eerste lid een ieder verboden om hetgeen hem uit of in verband met enige werkzaamheid bij de uitvoering van de Pw over de persoon of zaken van een ander blijkt of wordt meegedeeld, verder bekend te maken dan voor de uitvoering van de Pw noodzakelijk is (die situatie zal zich bij de beoogde verstrekking ten behoeve van de aanpak van ondermijning naar verwachting niet voordoen) dan wel op grond van de Pw is voorgeschreven of toegestaan (zoals hiervoor is beschreven is dat op dit moment niet het geval, maar zou dat anders kunnen worden als de verstrekkingmogelijkheid bij amvb zou worden geregeld).

⁶⁵ In artikel 9 AVG worden de bijzondere persoonsgegevens genoemd en in artikel 10 AVG strafrechtelijke persoonsgegevens.

De geheimhoudingsplicht kan blijkens het tweede lid worden doorbroken als i) enig wettelijk voorschrift tot bekendmaking verplicht, ii) degene op wie de gegevens betrekking hebben schriftelijk heeft verklaard tegen de verstrekking van gegevens geen bezwaar te hebben, of tot slot iii) de gegevens niet herleidbaar zijn tot individuele natuurlijke personen. De enige relevante uitzondering is die beschreven achter ii (geen bezwaar tegen verstrekking). Het is echter de vraag of een betrokkene bereid zou zijn toestemming te geven voor een gegevensverwerking waarvan hij of zij mogelijk nadeel zal ondervinden. Zou dat wel het geval zijn, dan bepaalt het vierde lid van artikel 65 Pw nog dat degene die op grond van, voor zover van belang, artikel 67 lid 5 en 65 lid 2 Pw gegevens verstrekt, moet nagaan of de ontvanger (de aangewezen persoon uit het ondermijningsteam) redelijkerwijs bevoegd is te achten om die gegevens te verkrijgen.

Het voorgaande neemt volgens ons niet weg dat het in zeer uitzonderlijke omstandigheden (conflict van plichten) toch mogelijk kan zijn om de geheimhoudingsplicht te doorbreken c.q. de gegevens verder te verwerken. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld levensgevaar of een zeer ernstig strafbaar feit.

De vraag zou nog kunnen rijzen of dat-informatie ('deze betrokkene is binnen het Participatiewet-domein bekend'), anders dan wat-informatie ('deze betrokkene maakt op grond van a, b en c aanspraak op x'), wellicht niet onder het bereik van de geheimhoudingsplicht valt, waarbij de redenering dan zou zijn dat de geheimhoudingsplicht zo moet worden uitgelegd dat deze slechts ziet op gegevens die de betrokkene zelf heeft verstrekt.⁶⁶ Wij achten de kans dat een dergelijke redenering zou slagen klein. Zou die redenering toch stand houden, dan zou vervolgens nog moeten worden beoordeeld of er een grondslag is voor de verstrekking in de zin van de AVG. Vraag is dan of verstrekking van de dat-informatie kan worden gebaseerd op artikel 6 lid 1 AVG – dat zal vermoedelijk niet het geval zijn, omdat de verstrekking niet de publieke (Participatiewet-)taak van de verstrekker zal dienen – of een verenigbare verdere verwerking vormt in de zin van artikel 6 lid 4 AVG. Bij de verstrekking van gegevens die zijn verkregen op grond van de Pw ten behoeve van de bestrijding van ondermijning valt lastig vol te houden dat sprake is van een verenigbare verdere verwerking. Daarvan zou bijvoorbeeld eerder sprake kunnen zijn bij (gegevens verkregen op grond van de Drank- en Horecawet (hierna: DHW), omdat de doelstellingen van de DHW meer raken aan het voorkomen van ondermijning, dan de doelstellingen van de Pw.

Volledigheidshalve merken wij op dat college desgevraagd wel Participatiewet-gegevens kan verstrekken aan het Landelijk Bureau Bibob. Dat betekent dat in het kader van een Bibob-onderzoek wel acht kan worden geslagen op relevante gegevens die zijn verkregen op basis van de Pw. Voorwaarde daarvoor is dat de gegevens

⁶⁶ Vgl. *Kamerstukken II 2002/03*, 28 870, nr. 3, p. 81: "Degenen die betrokken zijn bij de uitvoering van deze wet dragen kennis van persoonlijke informatie van degenen die bijstand aanvragen of ontvangen dan wel gebruik maken van een reïntegratietraject."

noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taak van het Bureau (artikel 27, lid 1, onder g, Wet Bibob) en geen van de uitzonderingen op deze verstrekingsgrondslag aan de orde is (zoals een zwaarwegend belang van het college bij het niet-verstrekken van de gegevens).

Ook gegevens die worden verwerkt voor de uitvoering van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen kunnen desgevraagd aan het Landelijk Bureau Bibob worden verstrekt.

Doelbinding

De hiervoor beschreven geheimhoudingsplicht kleurt naar ons oordeel het doelbindingsbeginsel in. De Pw-gegevens zullen alleen verder mogen worden verwerkt voor de aanpak van ondermijning als dat in een op artikel 67 lid 2 Pw gebaseerde amvb wordt geregeld (artikel 67 lid 5 Pw) of als de betrokkene toestemming geeft (artikel 65 lid 2 Pw) én de ontvanger (de aangewezen persoon uit het ondermijningsteam) bevoegd is te achten de gegevens te verkrijgen.

Conclusie

- Het college is op grond van de Pw verantwoordelijk voor verschillende taken, waaronder het vaststellen van het recht op bijstand, het verlenen van individuele inkomstenstoeslag en het verlenen van tijdelijke ontheffing van de arbeidsverplichting;
- Vanwege de geheimhoudingsbepaling van artikel 65 Pw zijn de mogelijkheden om Pw-gegevens te gebruiken ter bestrijding van ondermijning op dit moment beperkt;
- Er zal binnen het huidige stelsel van de Pw sprake zijn van een wettelijke grondslag voor de verstrekking van Pw-gegevens voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit (en derhalve voor verstrekking aan de aangewezen persoon uit het ondermijningsteam) als dat in de in artikel 67 lid 5 Pw bedoelde amvb zou worden geregeld of als de betrokkene schriftelijk toestemming voor de verstrekking geeft (artikel 65 lid 2 Pw) én de ontvanger (de aangewezen persoon uit het ondermijningsteam) bevoegd is te achten de gegevens te verkrijgen (artikel 65 lid 4 Pw).
- Deze conclusie volgt (mede) uit de geheimhoudingsbepaling van artikel 65 Pw, welke bepaling ook het doelbindingsbeginsel inkleurt.
- Het Landelijk Bureau Bibob kan in het kader van zijn adviestaak wel gegevens verwerken die het college in verband met de Participatiewet verwerkt.

M. Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Doelstelling

Op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015) is de gemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning van haar inwoners op het gebied van zelfredzaamheid en participatie. Vanzelfsprekend verwerkt het college hierbij tal van persoonsgegevens, waaronder bijzondere (medische) persoonsgegevens.

Wettelijke grondslag

Algemene verwerkingsgrondslagen

Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (hierna: AMHK)⁶⁷ is op grond van artikel 4.2.12 Wmo 2015 verplicht kosteloos gegevens aan het college te verstrekken ten behoeve van de verwerking als bedoeld in de artikelen 7.4.0 lid 1 en 7.4.1 lid 1 en 2 Jeugdwet (hierna: Jw) (kort gezegd: bepaalde jeugdwet-taken resp. beleid). Het kan daarbij ook gaan om persoonsgegevens, waaronder bijzondere persoonsgegevens en het burgerservicenummer (zie artikel 4.2.12 Wmo 2015 lid 2 jo. artikel 7.4.4 Jw).

Artikel 5.1.1 Wmo 2015 biedt het college de wettelijke grondslag voor de verwerking van bepaalde persoonsgegevens, over bepaalde personen en ten behoeve van bepaalde doelen (die verband houden met de uitvoering van Wmo-taken), soms gekoppeld aan bepaalde voorwaarden (zoals ondubbelzinnige toestemming van de betrokkene, bijvoorbeeld als het gaat om gegevens die het college heeft verkregen ten behoeve van de uitvoering van de taken die bij of krachtens de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening aan het college zijn opgedragen). Een en ander is uitgewerkt in artikel 5.1.1 Wmo 2015.

Artikel 5.1.5 Wmo 2015 biedt aan de toezichthoudende ambtenaren een grondslag om bepaalde persoonsgegevens over bepaalde personen te verwerken die noodzakelijk zijn voor een goede uitoefening van het toezicht of het nemen van maatregelen ter handhaving van wettelijke voorschriften. Met het toezicht is bedoeld het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Wmo 2015 bepaalde (artikel 4.3.1, 6.1 of 6.2 Wmo 2015). Hoewel het begrip 'wettelijke voorschriften' in de wet niet nader is uitgewerkt en daar ook in de parlementaire geschiedenis geen (expliciete) aandacht aan is besteed, moet naar ons oordeel worden aangenomen dat het ook bij wettelijke voorschriften gaat om het bij of krachtens de Wmo 2015 bepaalde, nu de

⁶⁷ Tegenwoordig heet het AMHK 'Veilig Thuis'. Omdat de wet nog wel spreekt van het AMHK doen wij dat ook in dit advies.

toezichthoudende ambtenaren juist zijn belast met het toezicht op de naleving van de Wmo 2015.⁶⁸

Hierna zal verder steeds worden gesproken over "noodzakelijk zijn voor een goede uitoefening van het toezicht of het nemen van maatregelen ter handhaving van wettelijke voorschriften". Daarmee is dan het bovenstaande bedoeld.

De toezichthoudende ambtenaren zijn, voor zover dat voor de vervulling van hun taak noodzakelijk is en in afwijking van artikel 5:20, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, bevoegd tot inzage in dossiers.

Verstrekking van gegevens aan het college

Op grond van artikel 5.2.4 lid 3 Wmo 2015 zijn de toezichthoudende ambtenaren bevoegd uit eigen beweging en desgevraagd verplicht persoonsgegevens, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid, die zijn verkregen ten behoeve van de uitoefening van het toezicht, bedoeld in artikel 6.1 Wmo 2015, te verstrekken aan het college, voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de collegetaken genoemd in artikel 2.1.4, 2.1.5, 2.3.6, 2.3.9, 2.3.10 of 2.4.3 Wmo 2015.

Daarnaast zijn er nog een aantal andere partijen bevoegd om ten behoeve van bepaalde doelen bepaalde persoonsgegevens aan het college te verstrekken. Zie voor de wettelijke grondslagen en uitwerking daarvan de volgende artikelen in Wmo 2015:

- artikel 5.2.2 (aanbieder die een maatwerkvoorziening levert + een derde aan wie ten laste van een persoonsgebonden budget (PGB) betalingen worden gedaan);
- artikel 5.2.3 (rijksbelastingdienst);
- artikel 5.2.4 (CAK + de instantie die in de (gemeentelijke) verordening is aangewezen als instantie die de bijdragen voor een maatwerkvoorziening dan wel een PGB voor opvang vaststelt en int + de SVB);
- artikel 5.2.5 (zorgverzekeraar + zorgaanbieder als bedoeld in de Zorgverzekeringswet + CIZ).

Verstrekking van gegevens door het college

Artikel 5.2.1 Wmo 2015 bevat een grondslag voor het college om bepaalde persoonsgegevens aan bepaalde derden te verstrekken ten behoeve van bepaalde doelen. Het gaat daarbij onder meer om toezichthoudende ambtenaren, aan wie het college de in lid 1 van het artikel bedoelde persoonsgegevens mag verstrekken voor

⁶⁸ Hierna zal verder steeds worden gesproken over "noodzakelijk zijn voor een goede uitoefening van het toezicht of het nemen van maatregelen ter handhaving van wettelijke voorschriften".

zover die gegevens noodzakelijk zijn voor een goede uitoefening van het toezicht of het nemen van maatregelen ter handhaving van wettelijke voorschriften.

Geheimhoudingsplicht

De Wmo 2015 kent een strikte geheimhoudingsplicht (artikel 5.3.3 Wmo 2015). Blijkens het eerste lid is het – tenzij sprake is van toestemming van de betrokkene⁶⁹ – het college, een aanbieder, een derde aan wie ten laste van een persoonsgebonden budget betalingen worden gedaan, het CAK en een andere instantie als bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid Wmo 2015, de Sociale verzekeringsbank, toezichthoudende ambtenaren en het AMHK verboden aan anderen dan de betrokkene⁷⁰ inlichtingen over betrokkene, dan wel inzage in of afschrift van de bescheiden te verstrekken.

Voor de toezichthoudende ambtenaren kan daar nog een afgeleide geheimhoudingsplicht aan worden toegevoegd (artikel 6.1 lid 3 Wmo 2015). Hierbij geldt dat voor zover de toezichthoudende ambtenaar door inzage in bescheiden bij de vervulling van zijn taak dan wel door verstrekking van gegevens in het kader een melding als bedoeld in artikel 3.4 Wmo 2015 (een calamiteits- of geweldmelding), gegevens, daaronder begrepen bijzondere persoonsgegevens, heeft verkregen, ter zake waarvan de beroepskracht uit hoofde van zijn beroep tot geheimhouding verplicht is, een gelijke verplichting voor de toezichthoudende ambtenaar geldt, onverminderd het bepaalde in artikel 5.2.4 Wmo 2015.

Doelbinding

Voor gegevens verkregen in verband met de Wmo 2015 geldt een strikt doelbindingsprincipe. Om de doelbinding te waarborgen, is, zo staat in de MvT, per actor zo concreet en nauw mogelijk omschreven voor welke specifieke taken gegevensverwerking en gegevensverstrekking is toegestaan. Dat is gebeurd door in Wmo-bepalingen per actor de taak neer te leggen waarvoor gegevensverwerking of gegevensverstrekking mag plaatsvinden. Die artikelen zijn hiervoor in grote lijnen genoemd. Voor andere verwerkingen zal gelet op het doelbindingsprincipe in beginsel geen ruimte zijn.

De vraag naar de mogelijkheid van verdere verwerking en domeinoverstijgend gebruik van gegevens is in de Eerste Kamer (ook) aan de orde gekomen:

⁶⁹ Uit het tweede lid volgt dat indien de betrokkene minderjarig is, in plaats van diens toestemming de toestemming van zijn wettelijke vertegenwoordiger is vereist, indien hij jonger is dan twaalf jaren, of de leeftijd van twaalf jaren heeft bereikt en niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.

⁷⁰ Het derde lid bepaalt dat onder 'anderen dan betrokkene' niet begrepen zijn degenen van wie beroepshalve de medewerking vereist is bij de uitvoering van de taken van het college, een aanbieder, een derde aan wie ten laste van een persoonsgebonden budget betalingen worden gedaan, het CAK en een andere instantie als bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid Wmo 2015, de Sociale verzekeringsbank, toezichthoudende ambtenaren en het AMHK.

“Als een vraag van verdere verwerking aan de orde komt, is het uitgangspunt in het kader van de decentralisaties (...) nadrukkelijk de hulpvraag. Het is deze hulpvraag die in het concrete geval het doel van het verzamelen en het verdere verwerken van gegevens bepaalt. In het beperkte aantal gevallen dat een hulpvraag zich uitstrekt over meerdere deeldomeinen en waarbij sprake is van multiproblematiek, is het deze hulpvraag die aanleiding geeft tot eventueel domeinoverstijgend gebruik van gegevens. Het gebruik van gegevens moet in relatie staan tot en noodzakelijk zijn voor het beantwoorden van de hulpvraag. In die zin is er dan ook geen sprake van (...) ‘grootschalig gebruik van gegevens’.”⁷¹

Het voorgaande neemt volgens ons niet weg dat het in zeer uitzonderlijke omstandigheden (conflict van plichten) toch mogelijk kan zijn om de geheimhoudingsplicht te doorbreken c.q. de gegevens verder te verwerken. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld levensgevaar of een zeer ernstig strafbaar feit.

Conclusie

- De Wmo 2015 regelt (onder meer) de gemeentelijke taak voor de maatschappelijke ondersteuning van haar inwoners op het gebied van zelfredzaamheid en participatie;
- In de Wmo 2015 is specifiek geregeld wie voor welke specifieke taken gegevens mag verzamelen en verstrekken. De Wmo 2015 kent geen bepaling om gegevens te verwerken ten behoeve van de bestrijding van ondermijning;
- Daar komt bij dat artikel 5.3.3 Wmo 2015 een geheimhoudingsplicht bevat. Alleen met toestemming van de betrokkene kunnen Wmo-gegevens worden gedeeld met anderen dan de betrokkene en de organisaties die Wmo-voorzieningen uitvoeren. In aanvulling daarop geldt voor de toezichthoudende ambtenaar een afgeleide geheimhoudingsplicht in voorkomende gevallen.
- Mede gezien de strikte geheimhoudingsplicht van artikel 5.3.3 Wmo 2015 is naar onze mening geen sprake van een wettelijke grondslag voor de verstrekking van Wmo-gegevens ten behoeve van de aanpak van ondermijning, tenzij sprake is van toestemming van de betrokkene. Hierbij is ook van belang dat de Wmo 2015 een strikt doelbindingsprincipe kent en het aanpakken van (ondermijnende) criminaliteit niet als een van de doelen wordt genoemd. Het voorgaande is slechts anders wanneer sprake is van een uitzonderlijke omstandigheid, zoals onderzoek naar een zeer ernstig strafbaar feit.

⁷¹ Kamerstukken II 2013-2014, 33 841, nr. 3, p. 66.

N. Jeugdwet

Doelstelling

Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet (hierna: Jw) verantwoordelijk voor (de organisatie van) verschillende jeugdzorgtaken. Vanzelfsprekend krijgt het college in dit kader de beschikking over persoonsgegevens, waaronder bijzondere (medische) persoonsgegevens van jeugdigen en andere betrokkenen. De Jw bevat strikte gegevensbeschermingsregels, afhankelijk van de soort gegevens.

Wettelijke grondslagen, geheimhoudingsplichten en doelbinding

Bij de beoordeling van de Jw maken wij een onderscheid naar type (persoons)gegevens:

1. gegevens in het kader van de verwijsindex risicjongeren;
2. gegevens uit het dossier van de jeugdhulpverlener;
3. 'gemeentelijke' gegevens ter uitvoering van de Jeugdwet; en
4. gegevens in het kader van gemeentelijk jeugdwetbeleid.

1. Gegevens in het kader van de verwijsindex risicjongeren

De verwijsindex risicjongeren is een landelijk elektronisch systeem, waarin persoonsgegevens alsmede andere gegevens worden verwerkt (artikel 7.1.2.1 lid 1 Jw). De verwijsindex heeft tot doel vroegtijdige en onderlinge afstemming tussen meldingsbevoegden te bewerkstelligen, opdat zij jeugdigen tijdig passende hulp, zorg of bijsturing kunnen verlenen om daadwerkelijke bedreigingen van de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling naar volwassenheid te voorkomen, te beperken of weg te nemen (artikel 7.1.2.1 lid 2 Jw). De verwijsindex mag *uitsluitend* worden gebruikt voor dat doel (artikel 7.1.2.1 lid 3 Jw). Daar wordt in artikel 7.1.4.4 Jw nog aan toegevoegd dat de verwerking van gegevens betreffende gezondheid en strafrechtelijke persoonsgegevens *uitsluitend* plaatsvindt om meldingsbevoegden uit de domeinen jeugdgezondheidszorg, gezondheidszorg en politie en justitie in staat te stellen een jeugdige aan de verwijsindex te melden en andere meldingsbevoegden in staat te stellen van deze melding kennis te nemen. Reeds op dit samenstel van bepalingen zal er geen wettelijke grondslag zijn de gegevens, die in het kader van de verwijsindex worden verwerkt, aan een ondermijningsteam te verstrekken ten behoeve van de aanpak van ondermijning.

2. Gegevens uit het dossier van de jeugdhulpverlener

Een jeugdhulpverlener moet op grond van artikel 7.3.8 Jw een dossier inrichten.⁷² Wij gaan daar op in, omdat de jeugdhulpverlener, afhankelijk van de inrichting van het gemeentelijke jeugdstelsel, een gemeentelijke medewerker zou kunnen zijn.

De jeugdhulpverlener mag aan een ander alleen inlichtingen over de jeugdige geven en inzage in of afschrift van het betreffende dossier verstrekken als de jeugdige⁷³ daar toestemming voor verleent aan de jeugdhulpverlener (artikel 7.3.11 lid 1 Jw⁷⁴). Indien verstrekking plaatsvindt, mogen alleen gegevens worden verstrekt voor zover daardoor de persoonlijke levenssfeer van een ander niet wordt geschaad. Als die 'ander' wordt, voor zover van belang, niet gezien degene die rechtstreeks betrokken is bij de verlening van de jeugdhulp en degene die optreedt als vervanger van de jeugdhulpverlener, voor zover de verstrekking noodzakelijk is voor de door hen in dat kader te verrichten werkzaamheden (artikel 7.3.11 lid 2 aanhef en onder a Jw⁷⁵). Hierbij dient het te gaan om andere hulpverleners die ingeschakeld zijn en daadwerkelijk werkzaamheden verrichten bij de verlening van die *specifieke* hulp aan de jeugdige.

Er zijn wel uitzonderingen op deze geheimhoudingsplicht mogelijk. Naast de hiervoor al genoemde toestemming, is er een aantal gronden op basis waarvan de geheimhoudingsplicht van de jeugdhulpverlener kan worden doorbroken en dus informatie over de jeugdige aan een ander kan worden verstrekt:

- Als het belang van de jeugdige vereist dat informatie aan een ander wordt verstrekt (artikel 7.3.2 lid 3 Jw⁷⁶);
- Als er een wettelijke verplichting op de jeugdhulpverlener rust om informatie te verschaffen (artikel 7.3.11 lid 1 Jw⁷⁷ respectievelijk artikel 7:457 BW lid 1);
- Als sprake is van een zogenaamd conflict van plichten c.q. van een overmachtsituatie;

De jeugdhulpverlener mag zijn geheimhoudingsplicht doorbreken als dat noodzakelijk is om een belang te dienen dat zwaarder weegt dan het belang dat met de

⁷² Het gaat hier om jeugdhulp zónder dat sprake is van een geneeskundige behandelingsovereenkomst. Als wel van een geneeskundige behandelingsovereenkomst sprake is, geldt een zelfde dossierplicht, maar dan op grond van artikel 7:454 BW.

⁷³ In bepaalde gevallen is de toestemming van bijvoorbeeld de met het gezag belaste ouders vereist. Zie artikel 7.3.15 Jw / 7:465 BW.

⁷⁴ Zie artikel 7:457 als sprake is van een geneeskundige behandelingsovereenkomst. Op de BIG-geregistreerde professionals is bovendien artikel 88 van de Wet BIG van toepassing. Op grond van dat artikel is eenieder die zorg verleent op het gebied van de individuele gezondheidszorg verplicht tot geheimhouding van datgene wat hem in de uitvoering van het beroep is toevertrouwd.

⁷⁵ Zie artikel 7:457 lid 2 BW als sprake is van een geneeskundige behandelingsovereenkomst.

⁷⁶ Zie artikel 7:448 lid 3 BW als sprake is van een geneeskundige behandelingsovereenkomst.

⁷⁷ Zie artikel 7:457 lid 1 BW als sprake is van een geneeskundige behandelingsovereenkomst.

geheimhouding is gediend. De jeugdhulpverlener moet zelf afwegen of sprake is van een conflict van plichten en welk belang hij laat prevaleren. Een conflict van plichten mag niet snel worden aangenomen; het betreft hoogst uitzonderlijke situaties.⁷⁸ Er zal moeten zijn voldaan aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. Zo moet bijvoorbeeld alles in het werk zijn gesteld om toestemming tot doorbreking van het geheim te verkrijgen. Verder zal het niet doorbreken van het geheim een ernstig nadeel moeten opleveren en moet doorbreking van de geheimhoudingsplicht dat nadeel kunnen voorkomen of beperken. Daarnaast mag er geen andere weg zijn dan doorbreking van het geheim om het probleem op te lossen.

- Als sprake is van een zwaarwegend belang.

Een andere uitzonderingsgrond betreft de aanwezigheid van een zwaarwegend belang, zonder dat zich (direct) een conflict van plichten aandient. Als er voldoende concrete aanwijzingen zijn dat door handhaving van de geheimhoudingsplicht een ander zwaarwegend belang wordt geschaad en het medisch dossier of de inlichting opheldering kan verschaffen, welke opheldering niet op andere wijze kan worden verkregen, dan zal de geheimhoudingsplicht mogen worden doorbroken.⁷⁹ Een voorbeeld kan zijn de verdediging van de jeugdhulpverlener in een straf- of tuchtzaak. Ook kan gedacht worden aan de situatie dat de gegevensverwerking noodzakelijk is ter bescherming van een vitaal belang van de betrokkene (vgl. artikel 6 lid 1 sub d AVG).

Gelet op deze uitzonderingsmogelijkheden is dus niet uitgesloten dat het in zeer uitzonderlijke situaties ook mogelijk is om buiten het kader van de hulpvraag persoonsgegevens te verwerken. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan levensgevaar of een zeer ernstig strafbaar feit.

3. Gemeentelijke gegevens ter uitvoering van de Jeugdwet

De Jeugdwet geeft in artikel 7.4.0 Jw een grondslag aan, voor zover van belang, (een door) het college (aangewezen persoon) om (bijzondere) persoonsgegevens over de jeugdige en zijn ouders te verwerken voor die gegevens noodzakelijk zijn voor:

- de toeleiding naar, advisering over, bepaling van of het inzetten van een voorziening op het gebied van de jeugdhulp;
- het doen van een verzoek tot onderzoek bij de raad voor de kinderbescherming of de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering;

⁷⁸ *Kamerstukken II* 1989-90, 21 561, nr. 3, p. 40.

⁷⁹ Zie HR 20 april 2001, *NJ* 2001, 600.

- de bekostiging van preventie, jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering of werkzaamheden als bedoeld in de artikelen 6.1.2, zesde lid, 6.1.3, derde lid, en 6.1.4, vierde lid Jw;⁸⁰
- het verrichten van controle of fraudeonderzoek.⁸¹

De verwerking van gegevens voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit zal hier niet onder kunnen worden gebracht. De wetgever lijkt ook te hebben beoogd dat de (persoons)gegevens niet voor andere doelen mogen worden verwerkt, tenzij de betrokkene daarvoor toestemming geeft.⁸² Voor wat betreft het derde doel (bekostiging) kan in dit verband worden gewezen op artikel 6a.7 Regeling Jeugdwet, dat bepaalt dat de bekostigingsgegevens slechts mogen worden verwerkt voor zover zij noodzakelijk zijn ten behoeve van het verrichten van formele controle, het betalen van het gedeclareerde bedrag of het zo nodig bij de declarant opvragen van nadere persoonsgegevens. Ten aanzien van het vierde doel (controle of fraudeonderzoek) wijzen wij op artikel 6b.7 Regeling Jeugdwet, dat bepaalt dat het college bij het fraudeonderzoek verkregen gegevens slechts verder verwerkt voor zover dat noodzakelijk is voor het verrichten van werkzaamheden die uit dat onderzoek voortvloeien.

4. Gegevens in het kader van gemeentelijk jeugdwetbeleid

De Jeugdwet geeft in artikel 7.4.1 lid 2 en 7.4.4 Jw een grondslag aan het college voor de verwerking van (persoons)gegevens, waaronder het BSN en bijzondere persoonsgegevens ten behoeve van, kort gezegd, een doelmatig, doeltreffend en samenhangend gemeentelijk beleid ten aanzien van preventie, de toegang tot en verlening van jeugdhulp, de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering en het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. De verwerking van persoonsgegevens mag alleen plaatsvinden voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor:

- het doelmatig en doeltreffend functioneren van de toegang tot de jeugdhulp, de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering;

⁸⁰ Zie de artikelen 6a.1 t/m 6a.8 van de Regeling Jeugdwet voor een nadere uitwerking hiervan.

⁸¹ Zie de artikelen 6b.1 t/m 6b.7 van de Regeling Jeugdwet voor een nadere uitwerking hiervan.

⁸² Vgl. *Kamerstukken II* 2013-14, 33 684, nr. 3, p. 71: "Het vereiste van doelbinding houdt in dat persoonsgegevens alleen worden gebruikt voor het doel waarvoor ze verzameld zijn. In hoofdstuk 7 van deze wet wordt omschreven in welke gevallen en voor welke doelen persoonsgegevens verwerkt mogen worden."; *Kamerstukken II* 2013-14, 33 684, F, p. 68 : "Dit betekent dat de gemeenten gebonden zijn aan de regels zoals deze gelden op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens, de Jeugdwet en de wetgeving inzake de andere domeinen. Er is geen specifieke wettelijke grondslag voor domeinoverschrijdende uitwisseling van persoonsgegevens, buiten toestemming van de betrokkene."

- het doelmatig en doeltreffend functioneren van de aanbieders van preventie, de jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen en van de raad voor de kinderbescherming;
- de doelmatigheid en doeltreffendheid van het aanbod van preventie, jeugdhulp en gecertificeerde instellingen;
- het waarborgen van de stelselverantwoordelijkheid.

Conclusie

- Op grond van de Jw zijn gemeenten verantwoordelijk voor jeugdzorgtaken.
- De gegevens die in het kader van de verwijzindex worden verwerkt zullen in beginsel niet aan de regisseur ondermijning kunnen worden verstrekt.
- Dat geldt ook voor gegevens uit het dossier van de jeugdhulpverlener, 'gemeentelijke' gegevens ter uitvoering van de Jeugdwet en gegevens in het kader van gemeentelijk jeugdwetbeleid, tenzij de betrokkene daarvoor toestemming geeft of sprake is van de uitzonderlijke situatie van een conflict van plichten / zwaarwegend belang.

O. Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen

Doelstelling

De Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (hierna: Wet SUWI) bevat regels over de uitvoering van de regelingen op het gebied van werk en inkomen en de samenwerking die in dat kader plaatsvindt tussen onder meer het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college), het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (hierna: UWV) en de Sociale verzekeringsbank (hierna: SVB). De Wet SUWI maakt het mogelijk dat bij de uitvoering van de Wet SUWI betrokken personen en bestuursorganen samenwerkingsverbanden aangaan – en in dat kader persoonsgegevens met elkaar uitwisselen – ter voorkoming en bestrijding van onrechtmatig gebruik van overheidsmiddelen en overheidsvoorzieningen op het terrein van de sociale zekerheid en de inkomensafhankelijke regelingen, de voorkoming en bestrijding van belasting- en premiefraude en het niet naleven van de arbeidswetten (hierna: bestrijding van sociale zekerheidsfraude). De Wet SUWI biedt in dat kader de mogelijkheid tot het verrichten van een Systeem risico indicatie (hierna: SyRY'-analyse).

Wettelijke grondslag

De Wet SUWI bevat verschillende bepalingen over de uitwisseling van gegevens. In artikel 1, tweede lid, Wet SUWI is bepaald dat onder 'gegevens' mede wordt verstaan persoonsgegevens als bedoeld in de AVG.

Artikel 9 lid 1 Wet SUWI bevat een samenwerkingsverplichting tussen het UWV, de SVB en het college. In het kader van deze samenwerking verstrekken de betrokken partijen elkaar uit eigen beweging en op verzoek alle gegevens en inlichtingen die noodzakelijk zijn (artikel 62 Wet SUWI). De samenwerking genoemd in artikel 9 lid 1 Wet SUWI ziet op de (doeltreffende en klantgerichte) uitvoering van de taken op grond van de Wet SUWI en enkele andere sociale wetten⁸³ en heeft ingevolge artikel 9 lid 2 Wet SUWI ook betrekking op andere taken waarmee de het UWV, de SVB en het college zijn belast. Deze andere taken moeten wel verband houden met de taken op grond van de Wet SUWI en de andere in artikel 9 lid 1 Wet SUWI genoemde wetten. Het gaat dan vooral om de andere taken dan de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten met betrekking tot gemeentelijke voorzieningen op grond van andere wetten die de colleges van B&W uitvoeren.⁸⁴ Hierbij kan worden gedacht aan de Wet maatschappelijk ondersteuning (WMO) en de Jeugdwet.

⁸³ Artikel 9, eerste lid, Wet SUWI noemt ook de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

⁸⁴ *Kamerstukken II 2007/08, 31 514, nr. 3, p. 32*

Een andere samenwerkingsvorm op grond van de Wet SUWI is, kort gezegd, die ter bestrijding van sociale zekerheidsfraude.⁸⁵ Met het oog daarop kunnen de in artikel 64 genoemde bestuursorganen en personen onder omstandigheden persoonsgegevens uitwisselen. Het gaat daarbij op dit moment om het UWV, de SVB, de Belastingdienst, toezichthouders op het beleidsterrein van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) en de IND⁸⁶. (Partijen in) het samenwerkingsverband kan (kunnen) de Minister van SZW in dat kader ook vragen het instrument SyRI toe te passen. Met behulp van SyRI kunnen onder bepaalde strikte (wettelijke) voorwaarden⁸⁷ en afhankelijk van de opzet van het onderzoek in kwestie, (persoons)gegevens die partijen in het samenwerkingsverband hebben verkregen en die onder andere zijn verzameld om controle en toezicht te kunnen uitoefenen, met elkaar worden vergeleken. Die vergelijking wordt uitgevoerd door een derde partij, het Inlichtingenbureau⁸⁸, dat de gegevens pseudonimiseert. De vergelijking van gegevens strekt er toe op basis van risico-indicatoren discrepanties tussen de verschillende bestaande gegevens waar te nemen, en op die manier gevallen te selecteren waarin nader onderzoek kan worden gedaan naar de rechtmatigheid van aanspraken op bijvoorbeeld een uitkering.

De Wet SUWI bevat voorts nog enkele andere aan het college gerelateerde verstrekingsbepalingen. Zo kan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) aan het college alle gegevens verstrekken die het nodig heeft voor de goede uitvoering van zijn wettelijke taken (artikel 73 lid 8 Wet SUWI). Verder is het college bijvoorbeeld verplicht tot het desgevraagd verstrekken van gegevens en inlichtingen aan de Inspectie SZW (artikel 42, eerste lid, wet SUWI), en bevoegd (of op verzoek verplicht) gegevens en inlichtingen te verstrekken aan toezichthouders genoemd in artikel 5.4 Besluit SUWI.

Geheimhoudingsplicht

De Wet SUWI kent twee bepalingen inzake geheimhouding waar het college bij de vraag naar binnengemeentelijke uitwisseling ten behoeve van de aanpak van ondermijning rekening mee dient te houden.

Allereerst bevat artikel 74 Wet SUWI een geheimhoudingsplicht voor een ieder die bij de uitvoering van de Wet SUWI de beschikking krijgt over gegevens. Die gegevens mogen niet verder bekend worden gemaakt dan voor de uitvoering van de Wet SUWI noodzakelijk is dan wel op grond van de Wet SUWI is voorgeschreven of toegestaan.

⁸⁵ Het gaat meer precies om voorkoming en bestrijding van onrechtmatig gebruik van overheidsmiddelen en overheidsvoorzieningen op het terrein van de sociale zekerheid en de inkomensafhankelijke regelingen, de voorkoming en bestrijding van belasting- en premiefraude en het niet naleven van de arbeidswetten.

⁸⁶ Artikel 64 lid 1 sub d jo. *Stcrt* 2017, 17799.

⁸⁷ Artikel 64 en 65 Wet SUWI en hoofdstuk 5a Besluit SUWI.

⁸⁸ Zie artikel 1, lid 1 aanhef en onder m Wet SUWI: "de als zodanig door Onze Minister aangewezen instelling die is belast met de coördinatie en dienstverlening ten behoeve van de gemeenten bij de verwerking van gegevens, voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van taken op het gebied van sociale zekerheid."

De geheimhoudingsplicht geldt niet indien i) een wettelijke voorschrift tot bekendmaking verplicht, ii) degene op wie de gegevens betrekking hebben schriftelijk heeft verklaard geen bezwaar tegen de verstrekking te hebben of iii) de gegevens niet herleidbaar zijn tot individuele natuurlijke personen (artikel 74, tweede lid, Wet SUWI).

Naast deze 'algemene' geheimhoudingsplicht bevat de Wet SUWI ook nog een aanvullende geheimhoudingsplicht ten aanzien van risicomeldingen die voortkomen uit toepassing van het instrument SyRI. Artikel 65, vierde lid, SUWI bepaalt dat een ieder die krachtens artikel 65 Wet SUWI de beschikking krijgt over in een risicomelding neergelegde gegevens verplicht is tot geheimhouding daarvan met overeenkomstige toepassing van de ten aanzien van die gegevens geldende wettelijke geheimhoudingsplicht. Dit betekent dat de geheimhoudingsplicht van de organisatie die de gegevens heeft verstrekt voor de betreffende SyRI-analyse onverkort van kracht blijft.⁸⁹

Het voorgaande neemt niet weg dat het in zeer uitzonderlijke omstandigheden (conflict van plichten) toch mogelijk kan zijn om de geheimhoudingsplicht te doorbreken c.q. de gegevens verder te verwerken. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld levensgevaar of een zeer ernstig strafbaar feit.

Doelbinding

De hiervoor beschreven generieke geheimhoudingsplicht van artikel 74 Wet SUWI kleurt naar ons oordeel het doelbindingsbeginsel in. Gegevens die het college op grond van de Wet SUWI heeft verkregen mogen alleen worden verwerkt (bekend gemaakt) voor zover dat voor de uitvoering van de Wet SUWI noodzakelijk is dan wel op grond van de Wet SUWI is voorgeschreven of toegestaan. Dat betekent bijvoorbeeld dat het college gegevens die het op grond van artikel 9 jo artikel 62 Wet SUWI heeft verkregen, alleen mag verwerken voor i) de taken die bij of krachtens de Wet SUWI, de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening aan het college zijn opgedragen en ii) de taken die met deze wetten verband houden (artikel 9 jo. artikel 62 Wet SUWI).

Het voorgaande geldt ook voor de gegevens die het college binnen samenwerkingsverbanden gericht op, kort gezegd, de bestrijding van sociale

⁸⁹ Dit betekent bijvoorbeeld dat op gegevens afkomstig van de Belastingdienst de geheimhoudingsplicht van artikel 67 Algemene wet inzake rijksbelastingen van toepassing blijft (*Kamerstukken II 2012/13, 33 579, nr. 3, p. 39*).

zekerheidsfraude heeft verkregen.⁹⁰ Die verkregen gegevens mag het college alleen voor dat doel gebruiken.

Conclusie

- De Wet SUWI bevat diverse grondslagen die het voor het college (onder meer) mogelijk maakt om ter voorkoming en bestrijding van onrechtmatig gebruik van overheidsgelden en overheidsvoorzieningen op het terrein van de sociale zekerheid en de inkomensafhankelijke regelingen, de voorkoming en bestrijding van belasting- en premiefraude en het niet naleven van de arbeidswetten persoonsgegevens te verwerken.
- Hoewel de bestrijding van ondermijning in het verlengde kan liggen van de voorkoming en bestrijding van dergelijke sociale zekerheidsfraude, lijken de strikte geheimhoudingsbepalingen en de strikte doelbinding van de Wet SUWI een belemmering te vormen voor het binnengemeentelijk uitwisselen van persoonsgegevens die in het kader van de Wet SUWI door het college zijn verkregen ten behoeve van de aanpak van ondermijning.

⁹⁰ Het gaat meer precies om voorkoming en bestrijding van onrechtmatig gebruik van overheidsgelden en overheidsvoorzieningen op het terrein van de sociale zekerheid en de inkomensafhankelijke regelingen, de voorkoming en bestrijding van belasting- en premiefraude en het niet naleven van de arbeidswetten.

Privacy protocol binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning

Werkproces Aanpak Ondernijning

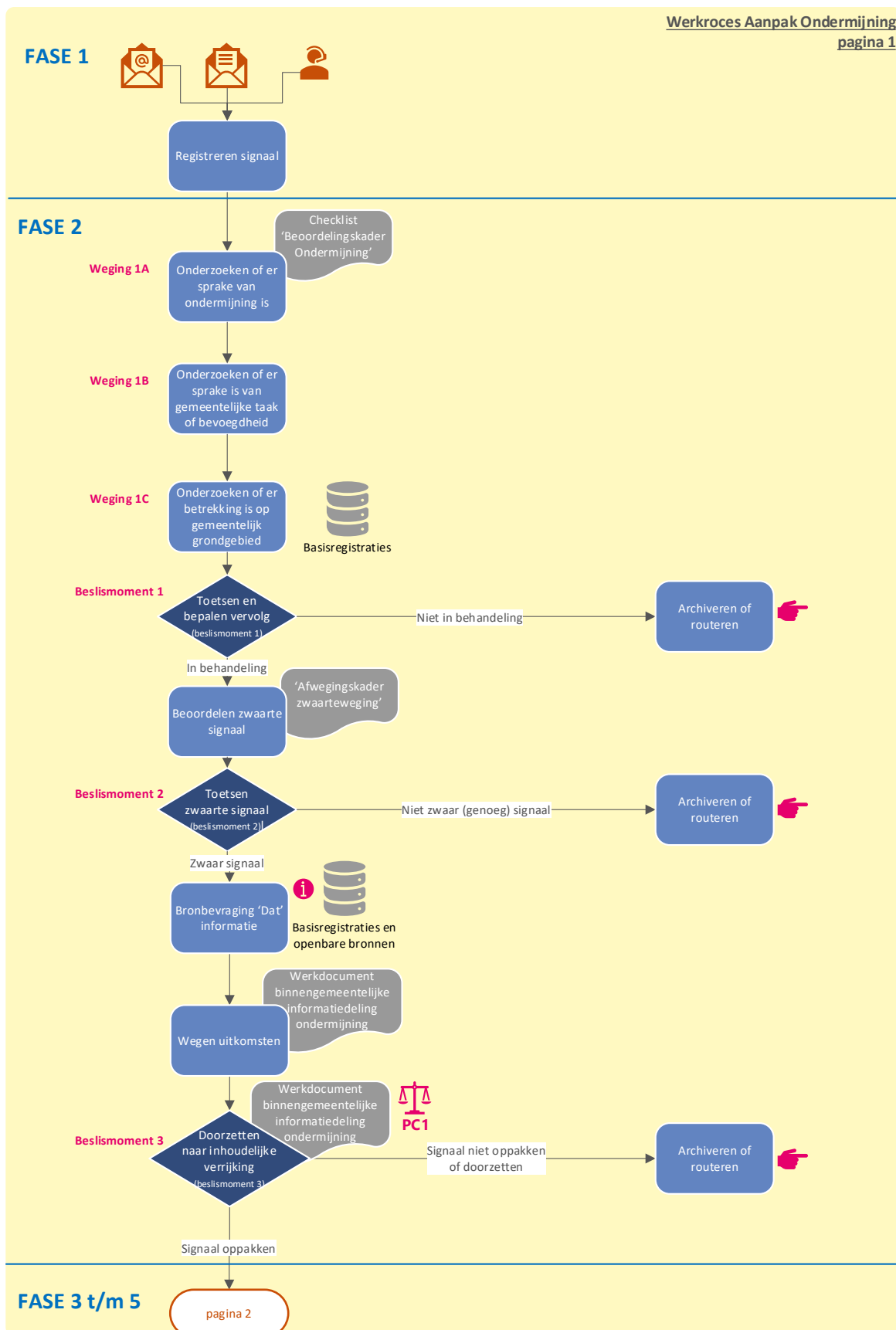
VERSIE 1.0

PROCESEIGENAAR: WILLY VISSER

Klik of tik hier om tekst in te voeren.

Titel	Werkproces Aanpak Ondernijning
Auteur	
Gemaakt	12-5-2021
Laatst gewijzigd	23-9-2021

1 Overzicht

FASE 1 en 2

pagina 1

Signaal oppakken

FASE 3

Bronbevraging "Wat" informatie

Duiding ontvangen informatie

Werkdocument binnengemeentelijke informatiedeling ondernijning

Beslismoment 4

Toetsen vervolgstappen (beslismoment 4)

PC2A

Regie elders of stoppen

Archiveren of routeren

Regie bij LCP

Voorbereiden casuoverleg

Afwegen informeren van betrokkene

Werkdocument binnengemeentelijke informatiedeling ondernijning

FASE 4

Casuoverleg

Plan van Aanpak

Geen gezamenlijke aanpak

Archiveren of routeren

Gezamenlijke aanpak/ interventie(s)

Maken Plan van Aanpak en voorbereiden interventie(s)

Plan van Aanpak

Afkeuren

Beslismoment 5

Toetsen Plan van Aanpak (beslismoment 5)

Plan van Aanpak

PC2B

Goedkeuren

Uitvoeren interventies

Beoordelen resultaten PVA

FASE 5

Waakvlamfunctie

Afsluiten met procesevaluatie?

Ja

Procesevaluatie

Nee

Casus archiveren en vernietigen na 5 jaar

Einde

Aanvullende waarborgen Privacy bij Aanpak Ondernijning

1. In Zwolle hebben we 'Privacyprotocol binnengemeentelijke gegevensdeling ondernijning' vastgesteld. Daarin is beschreven hoe de gemeente Zwolle omgaat met de (binnengemeentelijke) gegevensuitwisseling ten behoeve van de bestrijding van ondernijning. Dit protocol is met de PO en FG afgestemd.
2. In het 1e jaar wordt de **toepassing van dit privacyprotocol periodiek (1x 2 mnd) geëvalueerd met de PO**. Er wordt gezamenlijk gekeken naar de toepassing van het privacyprotocol op de casuïstiek.
3. De **FG** kan **steeksproefsgewijs controles uitvoeren** om te zien hoe er binnen de aanpak van ondernijningscasuïstiek is omgegaan met persoonsgegevens.
4. **Na 1 jaar** wordt het werkproces ondernijning en het privacyprotocol **geëvalueerd**.

Privacy Officer (PO) adviseert op casusniveau bij gegevensbescherming binnen de organisatie.

Functionaris gegevensbescherming (FG) is de onafhankelijk toezichthouder op de omgang met persoonsgegevens binnen de gemeente. De FG heeft een toezichthoudende en controlerende rol op het gebied van gegevensbescherming.

 Bij 'Niet in behandeling nemen of routeren' zijn diverse mogelijkheden:

- Er **gebeurt niets** met het signaal => het signaal wordt niet in behandeling genomen;
- Het **signaal wordt overgedragen** aan een ketenpartner of ander gemeentelijk onderdeel dat de regie vervolgens voert. Het signaal kan ook worden overgedragen aan het RIEC.
- Tot slot wordt het signaal in dit systeem **gearchiveerd voor 1 jaar** (in fase 1 en 2) of **voor 5 jaar** (in fase 3 t/m 5).

A d.h.v. het 'Werkdocument binnengemeentelijke informatiedeling ondernijning' wordt er bij de privacy checks (PC) het volgende beoordeeld :

- **PC1**: beoordelen welke gemeentelijke bronnen naar aanleiding van het concrete signaal kunnen worden geraadpleegd;
- **PC2A**: beoordelen welke verzamelde gegevens mogen worden gedeeld met de relevante gemeentelijke onderdelen;
- **PC2B**: beoordelen of informatieverstrekking t.b.v. bestraffende interventie(s) rechtmatig is.

Het uitgangspunt is dat **betrokkenen** zo snel en volledig mogelijk **worden geïnformeerd** over onderzoek dat naar hen wordt gedaan. Dat is evenwel niet altijd mogelijk, omdat het informeren van betrokkenen het onderzoek kan schaden.

Per casus moet afgewogen worden of, en zo ja wanneer betrokkenen worden geïnformeerd over onderzoek dat naar hen wordt gedaan. Deze afweging vindt hier voor het eerst plaats.

Uitvraag 'dat' en "wat" informatie

De uitvraag naar 'dat' informatie wordt gedaan bij de interne afdelingen van de gemeente die over interessante informatie kunnen beschikken; ook bij de afdelingen die geen informatie mogen delen in het kader van doelbinding en/of geheimhoudingsplicht.

Op het moment dat deze laatst genoemde afdeling over 'dat' informatie beschikt, weet de Adviseur Veiligheid dat er (relevante) informatie kan zijn. Er kan dan voor gekozen worden om de casus aan te melden bij het RIEC en op die manier de informatie te verkrijgen. Hierbij kun je denken aan uitkeringen.

De partners die aangesloten zijn bij het ondernijningscentrum en onder het RIEC convenant vallen mogen daar de informatie wel delen.

Beslismomenten

Bij ieder beslis moment wordt er het 'vier ogen'-principe gehanteerd: één medewerker voert de activiteit uit, een andere medewerker toetst de uitvoering.

Deze toetsing wordt door goedkeuring of afkeuring in het systeem vastgelegd. Aan **beslismomenten 3, 4 en 5** is ook een **Privacy Check** gekoppeld.

Bij **beslismoment 5** wordt de toetsing door een andere Adviseur Veiligheid gedaan dan de regisserende (casus) adviseur.

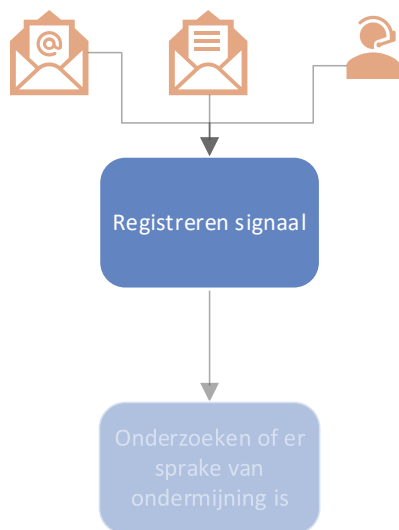
Uitvoerende:
Informatiemakelaar

Uitvoerende:
Adviseur Veiligheid

Uitvoerende:
Samenwerkingspartner(s)

2 Gedetailleerde weergave

2.1 Registreren signaal

Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Vastleggen van het signaal t.b.v. verder onderzoek naar ondermijnende criminaliteit
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Onderzoeken of er sprake van ondermijning is

2.2 Onderzoeken of er sprake van ondermijning is

Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	Checklist 'Beoordelingskader Ondernijning'
Verwerkingsdoeleind	Onderzoeken of er mogelijk sprake van ondernijning is en uitkomst vastleggen
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Registreren signaal Onderzoeken of er sprake is van gemeentelijke taak of bevoegdheid

2.3 Onderzoeken of er sprake is van gemeentelijke taak of bevoegdheid

Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Onderzoeken of het signaal betrekking heeft op een taak of bevoegdheid van de gemeente en uitkomst vastleggen.
Bijzonderheden	Het is van belang na te gaan of het signaal in beginsel tot gemeentelijk optreden kan leiden.
Verbonden stap(pen)	Onderzoeken of er betrekking is op gemeentelijk grondgebied Onderzoeken of er sprake van ondernijning is

2.4 Onderzoeken of er betrekking is op gemeentelijk grondgebied

Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3); basisregistraties en openbare bronnen
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Onderzoeken of het signaal betrekking heeft op grondgebied van de gemeente en uitkomst vastleggen.
Bijzonderheden	Hiervoor kunnen de basisregistraties worden geraadpleegd.
Verbonden stap(pen)	Onderzoeken of er sprake is van gemeentelijke taak of bevoegdheid Toetsen en bepalen vervolg (beslismoment 1)

2.5 Toetsen en bepalen vervolg (beslismoment 1)

Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	

Verwerkingsdoeleind	Beoordelen of het onderzoek naar het signaal wordt voortgezet. . Dit wordt vastgelegd door middel van het goed- of afkeuren en de casus door te zetten naar de volgende processtap in het systeem.
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Onderzoeken of er betrekking is op gemeentelijk grondgebied Beoordelen zwaarte signaal Archiveren of routeren

2.6 Archiveren of routeren

Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Vastleggen van archivering van signaal of vastleggen naar welke gemeentelijke/ externe partner of andere gemeente het signaal wordt doorgezet.
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Toetsen en bepalen vervolg (beslismoment 1)

2.7 Beoordelen zwaarte signaal

Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	"Afwegingskader Zwaarteweging"

Verwerkingsdoeleind	Onderzoeken zwaarte signaal en waar deze het beste kan worden afgehandeld, uitkomst registreren.
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Toetsen en bepalen vervolg (beslismoment 1) Toetsen zwaarte signaal (beslismoment 2)

2.8 Toetsen zwaarte signaal (beslismoment 2)

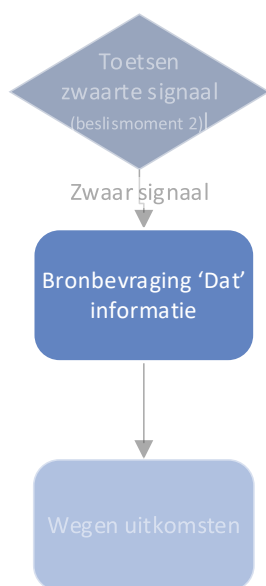
Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Beoordelen of het onderzoek naar het signaal wordt voortgezet. Dit wordt vastgelegd door middel van het goed- of afkeuren en de casus door te zetten naar de volgende processtap in het systeem.
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Bronbevraging 'Dat' informatie Beoordelen zwaarte signaal Archiveren of routeren

2.9 Archiveren of routeren

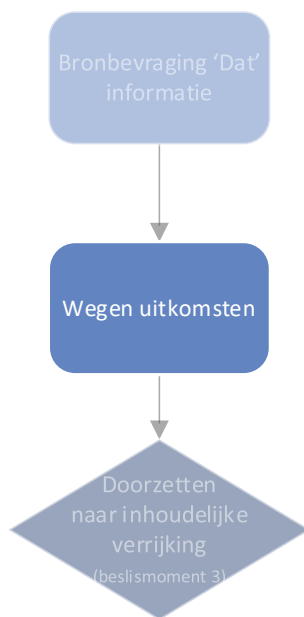
Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Vastleggen van archivering van signaal of vastleggen naar welke gemeentelijke of externe partner het signaal wordt doorgezet.
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Toetsen zwaarte signaal (beslismoment 2)

2.10 Bronbevraging 'Dat' informatie

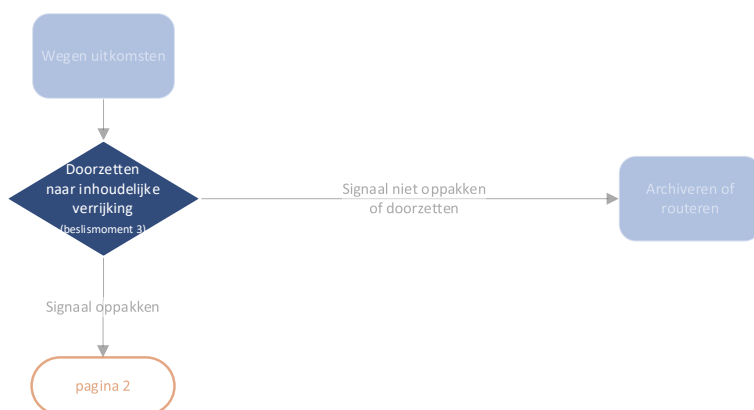
Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Opvragen intern informatie (hit/ no hit) t.b.v. verdere analyse signaal
Bijzonderheden	Bij deze stap wordt er bij relevante afdelingen/ partners gevraagd of zij over informatie over een subject of object beschikken. De inhoudelijke informatie wordt nog niet gedeeld. Zij geven alleen aan of er sprake is van een 'hit' of een 'no hit'. De afdelingen of teams die geen persoonsgegevens mogen delen i.h.k.v. ondermijning kunnen in deze stap wel worden meegenomen. Op het moment dat er een hit is, kan er in een later stadium besloten worden om toch over deze informatie te moeten beschikken d.m.v. opschaling naar het RIEC of door de casus voor te leggen aan de BM (afwijkingsbesluit). Ook kan in deze processtap al een eerste openbare bronnen en internet onderzoek gedaan worden.
Verbonden stap(pen)	Toetsen zwaarte signaal (beslismoment 2) Wegen uitkomsten

2.11 Wegen uitkomsten

Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	Werkdocument binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning
Verwerkingsdoeleind	Onderzoeken of uitvraag 'hit'/ 'no hit' oplevert, uitkomst analyse vastleggen
Bijzonderheden	De informatiemakelaar beoordeelt de reacties op de 'dat' uitvraag en doet een voorstel voor de 1e privacy check. M.a.w. naar welke gemeentelijke afdelingen / teams het signaal doorgezet zou moeten worden voor de 'wat' informatie (inhoudelijke verrijking).
Verbonden stap(pen)	Doorzetten naar inhoudelijke verrijking (beslismoment 3) Bronbevraging 'Dat' informatie

2.12 Doorzetten naar inhoudelijke verrijking (beslismoment 3)

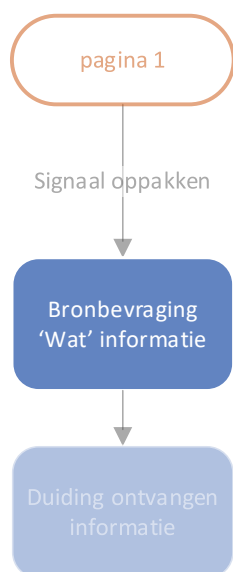
Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	Werkdocument binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning
Verwerkingsdoeleind	Beoordelen of de inhoudelijke verrijking mag plaatsvinden. Dit wordt vastgelegd door middel van het goed- of afkeuren en de casus door te zetten naar de volgende processtap in het systeem.
Bijzonderheden	Tevens is dit beslismoment privacy check 1. De Informatiemakelaar maakt een voorzet voor privacy check 1 en legt dit vast in het systeem (bv in het logboek). Het voorstel van de Informatiemakelaar wordt beoordeeld door de Adviseur Veiligheid. De Adviseur Veiligheid legt in de beoordeling vast welke gemeentelijke bronnen mogen worden geraadpleegd.
Verbonden stap(pen)	Wegen uitkomsten Archiveren of routeren

2.13 Archiveren of routeren

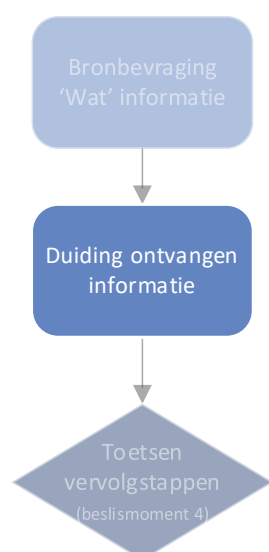
Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Vastleggen van archivering van signaal of vastleggen naar welke gemeentelijke of externe partner het signaal wordt doorgezet.
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Doorzetten naar inhoudelijke verrijking (beslismoment 3)

2.14 Bronbevraging 'Wat' informatie

Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Opvragen interne gegevens t.b.v. verdere analyse signaal
Bijzonderheden	In deze stap worden de inhoudelijke gegevens opgevraagd bij de afdelingen / partners die een hit hadden gegeven op de uitvraag naar 'dat' informatie.
Verbonden stap(pen)	Duiding ontvangen informatie

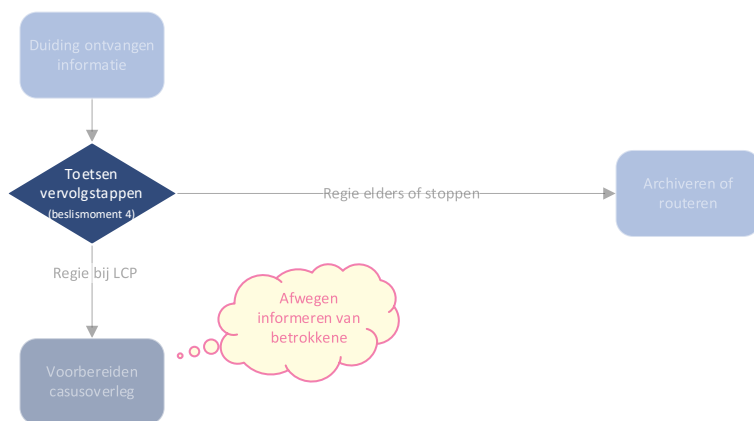
2.15 Duiding ontvangen informatie

Uitvoerende	Informatiemakelaar
-------------	--------------------

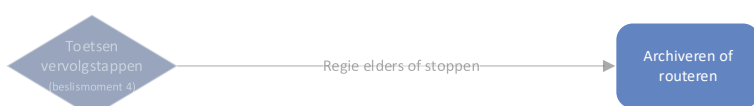
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	Werkdocument binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning
Verwerkingsdoeleind	Onderzoeken of uitvraag relevante informatie oplevert, uitkomst van de analyse vastleggen.
Bijzonderheden	De informatiemakelaar geeft duiding aan de ontvangen informatie en bespreekt deze met de adviseur veiligheid.
Verbonden stap(pen)	Bronbevraging 'Wat' informatie Toetsen vervolgstappen (beslismoment 4)

2.16 Toetsen vervolgstappen (beslismoment 4)

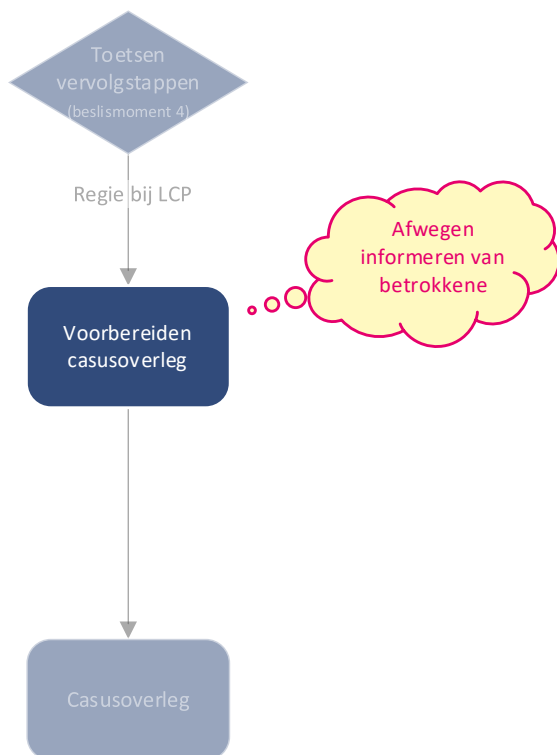
Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	Werkdocument binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning
Verwerkingsdoeleind	Beoordelen of er verder onderzoek vanuit LCP gaat plaatsvinden en er een casusoverleg wordt georganiseerd. Dit wordt vastgelegd door middel van het goed- of afkeuren en de casus door te zetten naar de volgende processtap in het systeem.
Bijzonderheden	Tevens is dit beslismoment privacy check 2a. Er wordt beoordeeld en vastgelegd of en zo ja, welke van de in de fases 1 tot en met 3 verzamelde gegevens mogen worden gedeeld met de relevante, bij het signaal betrokken, gemeentelijke afdelingen ten behoeve van de verdere aanpak. De casus is hierna overgedragen aan de adviseur Veiligheid.
Verbonden stap(pen)	Voorbereiden casusoverleg Duiding ontvangen informatie Archiveren of routeren

2.17 Archiveren of routeren

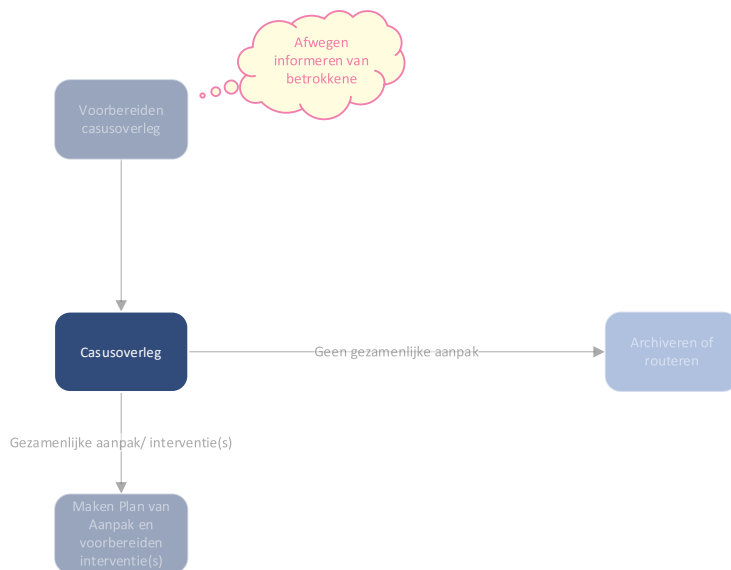
Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Vastleggen van archivering van signaal of vastleggen naar welke gemeentelijke of externe partner het signaal wordt doorgezet.
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Toetsen vervolgstappen (beslismoment 4)

2.18 Voorbereiden casusoverleg

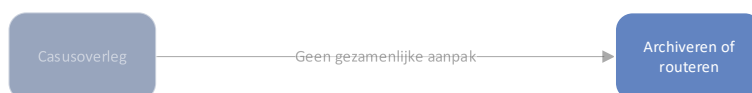
Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	Werkdocument binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning
Verwerkingsdoeleind	In kaart brengen van verbanden. Informeren van samenwerkingspartner(s).
Bijzonderheden	Het casusoverleg wordt voorbereid. Indien gewenst kan de informatiemakelaar een netwerkanalyse maken of andere informatiebeelden voorbereiden. Samenwerkingspartner(s) worden uitgenodigd.
Verbonden stap(pen)	Toetsen vervolgstappen (beslismoment 4) Casusoverleg

2.19 Casusoverleg

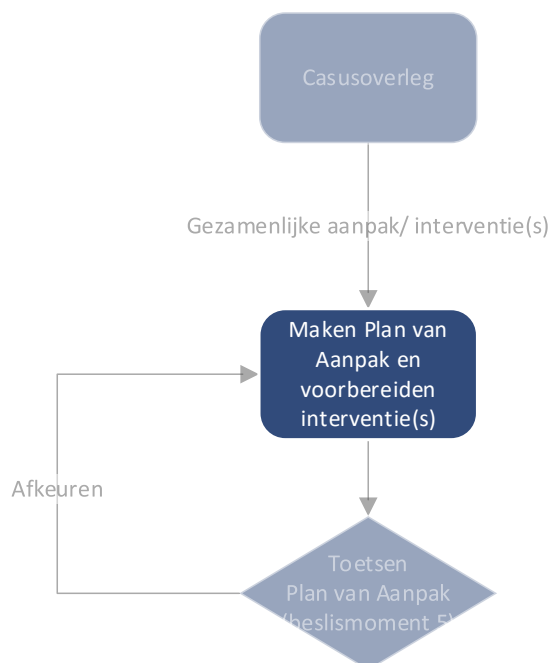
Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	Plan van aanpak
Verwerkingsdoeleind	Vastleggen van nieuwe aanvullende informatie, acties, besluiten. Bepalen en vastleggen van plan van aanpak.
Bijzonderheden	Informatiemakelaar heeft een ondersteunende rol tijdens het casusoverleg en legt e.e.a. vast. Tijdens het casusoverleg wordt de casus besproken, informatie wordt gedeeld en er wordt gezamenlijk gesproken over een plan van aanpak.
Verbonden stap(pen)	Vorbereiden casusoverleg Maken Plan van Aanpak en voorbereiden interventie(s) Archiveren of routeren

2.20 Archiveren of routeren

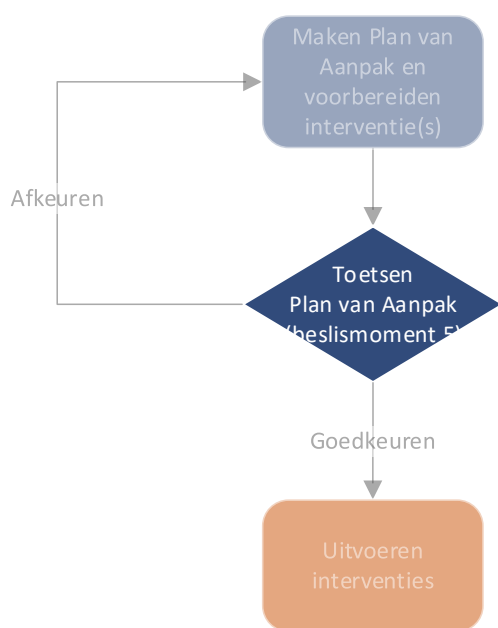
Uitvoerende	Informatiemakelaar
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Vastleggen van archivering van signaal of vastleggen naar welke gemeentelijke of externe partner het signaal wordt doorgezet.
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Casusoverleg

2.21 Maken Plan van Aanpak en voorbereiden interventie(s)

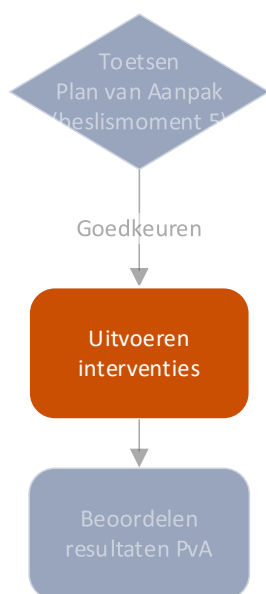
Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	Plan van aanpak
Verwerkingsdoeleind	Vastleggen van afgesproken acties en interventies.
Bijzonderheden	Het plan van aanpak wordt vastgelegd en gedeeld met de samenwerkingspartner(s). Interventies worden voorbereid. Zolang afstemming hierover nog loopt blijft de casus in deze processtap.
Verbonden stap(pen)	Casusoverleg Toetsen Plan van Aanpak (beslismoment 5)

2.22 Toetsen Plan van Aanpak (beslismoment 5)

Uitvoerende	Adviseur veiligheid (andere dan de regisserende (casus) adviseur).
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Beoordelen of het onderzoek naar ondermijning wordt voortgezet. Dit wordt vastgelegd door middel van het goed- of afkeuren en de casus door te zetten naar de volgende processtap in het systeem.
Bijzonderheden	Indien in het plan van aanpak acties / interventies met een bestraffend karakter zijn opgenomen, is dit beslismoment ook privacy check 2b. De adviseur veiligheid stelt vast welke binnengemeentelijke gegevensuitwisseling nodig is voor het verwezenlijken van die aanpak en of dat toelaatbaar is. M.a.w. ligt er een rechtmatige informatie uitwisseling aan ten grondslag.
Verbonden stap(pen)	Maken Plan van Aanpak en voorbereiden interventie(s) Uitvoeren interventies

2.23 Uitvoeren interventies

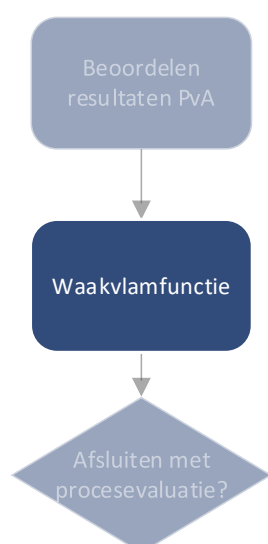
Uitvoerende	Samenwerkingspartner(s)
Te gebruiken systemen	
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	-
Bijzonderheden	De samenwerkingspartner(s) voert (-en) de afgesproken interventies uit en koppelt (-en) de uitkomsten/ resultaten terug. De terugkoppeling kan via een casuoverleg plaatsvinden.
Verbonden stap(pen)	Beoordelen resultaten PvA Toetsen Plan van Aanpak (beslismoment 5)

2.24 Beoordelen resultaten PvA

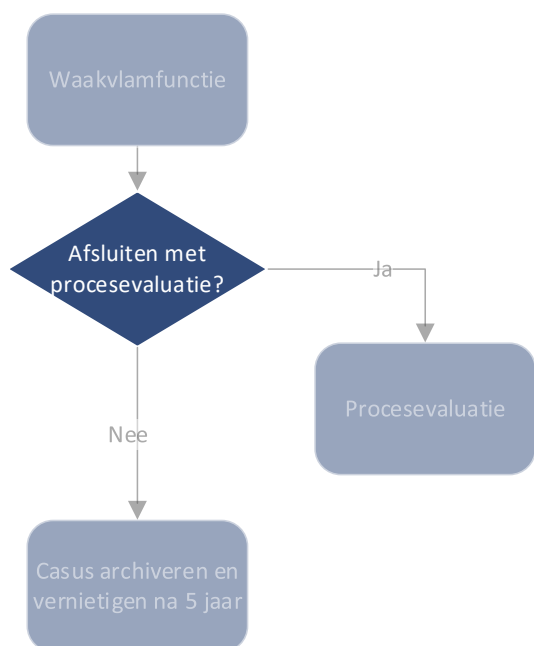
Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Vastleggen van uitkomsten van interventies. Bepalen en vastleggen van vervolg.
Bijzonderheden	De regisseur legt de terugkoppeling en resultaten vast in het systeem. De resultaten worden beoordeeld en er wordt gekeken wat er nodig is in de casus. De casus kan worden afgerond of het plan van aanpak kan worden bijgesteld omdat er nog aanvullende interventies nodig zijn. Er kan dan eventueel een nieuw casusoverleg gepland worden of dit is direct in het vorige casusoverleg besproken. De casus blijft zolang in deze processtap.
Verbonden stap(pen)	Waakvlamfunctie Uitvoeren interventies

2.25 Waakvlamfunctie

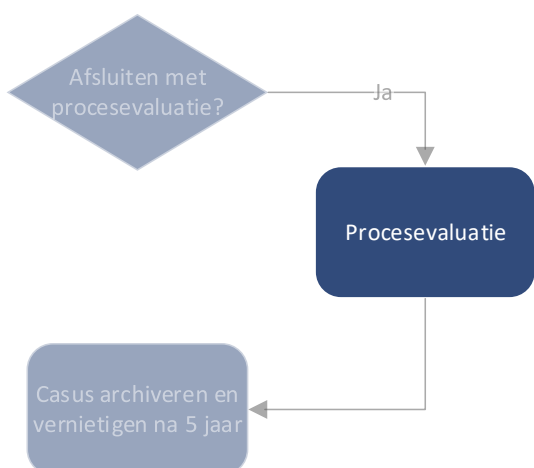
Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	-
Bijzonderheden	Fase waarin de casus korte periode gemonitord wordt. Bijvoorbeeld of er zich nog nieuwe zaken aandienen voordat de casus afgesloten wordt.
Verbonden stap(pen)	Beoordelen resultaten PvA Afsluiten met procesevaluatie?

2.26 Afsluiten met procesevaluatie?

Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	-
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Procesevaluatie Casus archiveren en vernietigen na 5 jaar Waakvlamfunctie

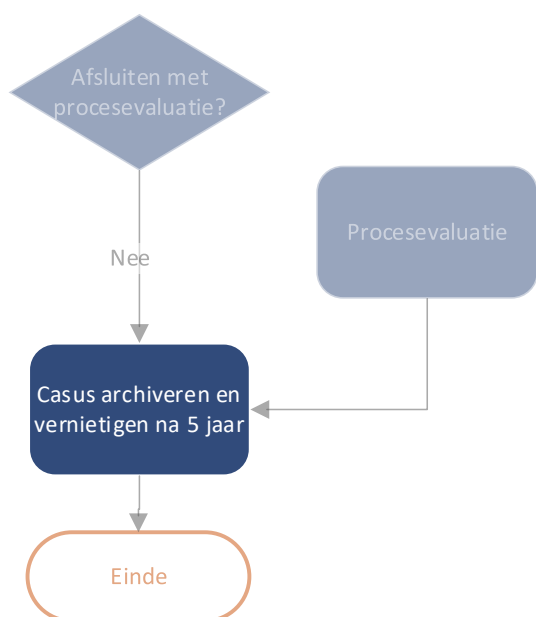
2.27 Procesevaluatie

Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
-------------	---------------------

Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	Vastleggen van leerervaringen en verbeterpunten in de samenwerking danwel t.a.v. inhoudelijke keuzes/ interventies.
Bijzonderheden	
Verbonden stap(pen)	Casus archiveren en vernietigen na 5 jaar Afsluiten met procesevaluatie?

2.28 Casus archiveren en vernietigen na 5 jaar

Uitvoerende	Adviseur Veiligheid
Te gebruiken systemen	SmartVeiligheid-platform (C3)
Te gebruiken documenten	
Verwerkingsdoeleind	De casus wordt voor 5 jaar gearhiveerd en na verloop van tijd vernietigd.
Bijzonderheden	Zie procedure Casusvernietiging.
Verbonden stap(pen)	Procesevaluatie Afsluiten met procesevaluatie?

Uitgebreide analyse wet- en regelgeving.

Altijd raadplegen

1. APV/Openbare orde-bevoegdheden

Doelstelling

Zowel in de Gemeentewet als in de meeste APV's zijn bevoegdheden voor de burgemeester opgenomen op het terrein van de openbare orde en bevordering van leefbaarheid. De burgemeester is in artikel 172 lid 1 Gemeentewet belast met de handhaving van de openbare orde, en op grond van artikel 172 lid 2 Gemeentewet bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de openbare orde te beletten of te beëindigen. Voorbeelden van meer concrete taken en bevoegdheden zijn artikel 172a Gemeentewet (gebiedsverbod), toezicht houden op openbare samenkomsten en verzamelingen en op voor het publiek openstaande gebouwen (artikel 174 Gemeentewet), diverse sluitingsbevoegdheden (zoals artikel 174a Gemeentewet, artikel 13b Opiumwet, en sluitingsbevoegdheden in APV's) en toezicht en regulering van activiteiten als de exploitatie van seksinrichtingen en evenementen (zie daarvoor ook APV-bepalingen).

De doelstellingen van deze taken en bevoegdheden zijn gelegen op het terrein van de handhaving van de openbare orde, waaronder het voorkomen van (veiligheids)risico's, tegengaan van overlast en bevorderen van de leefbaarheid.

Wettelijke grondslag

De Gemeentewet en APV's kennen geen specifieke bepalingen die de burgemeester de bevoegdheid geven bepaalde persoonsgegevens te verwerken. Daarvoor moet worden teruggevallen op de algemene grondslagen voor een rechtmatige gegevensverwerking in de AVG, in het bijzonder de grond dat de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak in het kader van een taak van algemeen belang of de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de burgemeester is opgedragen.

In het kader van de vergunningverlening – bijvoorbeeld een evenementenvergunning of een vergunning voor de exploitatie van een seksbedrijf – is de burgemeester dus in ieder geval bevoegd de gegevens te verwerken die nodig zijn om de vergunningaanvraag te kunnen beoordelen, waaronder de gegevens die de aanvragers hebben verstrekt. Voor zover in het kader van de vergunningverlening een Bibob-toets wordt uitgevoerd, wordt verwezen naar de juridische analyse over de Wet Bibob.

In het kader van het uitoefenen van toezicht geldt in algemene zin voor toezichthouders dat zij op grond van de Awb inlichtingen kunnen vorderen (artikel 5:16 Awb) en zakelijke gegevens en bescheiden kunnen opvragen (artikel 5:17 Awb). Op grond van deze bepalingen kunnen ook kopieën van stukken en bescheiden worden gevorderd. In beginsel kunnen inlichtingen van een ieder worden gevorderd, mits dat in lijn is met het evenredigheidsbeginsel (artikel 5:13 Awb). Het uitgangspunt is dat de toezichthouder zijn bevoegdheden niet mag uitoefenen als dat niet noodzakelijk is en dat hij zijn bevoegdheden op een voor de burger zo min mogelijk belastende wijze

uitoefent. Deze gegevens mogen ook worden verwerkt voor zover dat voor de uitoefening van het toezicht nodig is.

In het kader van de handhaving van de openbare orde geldt dat evenzeer. Voor zover de burgemeester bij de uitvoering van zijn taken gebruik maakt van persoonsgegevens die in bestuurlijke rapportages van de politie zijn opgenomen, wordt verwezen naar de juridische analyse over de Wet politiegegevens.

Geheimhoudingsplicht

De Gemeentewet en APV's bevatten geen specifieke geheimhoudingsplicht.

Doelbinding

Het doelbindingsbeginsel vindt zijn uitwerking in artikel 5 lid 1 sub b en 6 lid 4 AVG. De openbare ordebevoegdheden van de burgemeester in de Gemeentewet en APV's bieden de mogelijkheid om gegevens te verwerken met als doel om een goede invulling aan die bevoegdheden te kunnen geven, en kort gezegd de openbare orde te handhaven, risico's in dat verband tegen te gaan, overlast te bestrijden en de leefbaarheid te bevorderen.

Vraag is vervolgens of deze gegevens ook kunnen worden geraadpleegd als ter bestrijding van ondermijning de inzet van gemeentelijke bevoegdheden wordt overwogen. Voor zover het daarbij ook om de mogelijke inzet van bevoegdheden van de burgemeester gaat op het terrein van openbare orde, bestrijden van overlast en bevordering van leefbaarheid – wat bij de bestrijding van ondermijning vaak het geval zal zijn – zal al snel aan het doelbindingsbeginsel zijn voldaan. Als de mogelijke inzet van eventuele andere bevoegdheden wordt onderzocht, zal de vraag of aan het doelbindingsvereiste wordt voldaan, scherp moeten worden beoordeeld en van geval tot geval moeten worden bezien.

Conclusie

- In de Gemeentewet en APV's zijn taken en bevoegdheden van de burgemeester op het terrein van openbare orde, bestrijden van overlast, en bevorderen van de leefbaarheid opgenomen.
- Die regelingen kennen geen specifieke bepalingen omtrent geheimhouding of doelbinding.
- De ratio achter de bestrijding van ondermijning ligt op het terrein van openbare orde, bestrijden van overlast en bevorderen van de leefbaarheid.
- Als de inzet van bevoegdheden op die terreinen wordt overwogen, kunnen in aangewezen gevallen gegevens die zijn verkregen bij de uitoefening van burgemeestersbevoegdheden worden geraadpleegd ter bestrijding van ondermijning.

2. Drank- en Horecawet

Doelstelling

Het doel van de Drank- en Horecawet (hierna: DHW) is gezondheidsschade door alcohol bij (met name) jongeren voorkomen en verstoring van de openbare orde door alcoholmisbruik terug te dringen. De DHW regelt de bevoegdheid om horecaverunningen te verlenen en hierop toezicht te houden. De gemeente is verantwoordelijk om het toezicht op en de handhaving van deze wet te organiseren. Bij gemeentelijke verordening kunnen voorts nadere regels worden gesteld over het verstrekken van alcoholhoudende dranken (artikel 25a e.v. DHW).

Wettelijke grondslag

Verstrekking van gegevens aan de burgemeester in het kader van vergunningverlening
De burgemeester is bevoegd kennis te nemen van de informatie die een aanvrager van een horecaverunning verstrekt op grond van artikel 3 DHW jo. artikel 26 DHW jo.
Regeling aanvraaggegevens en formulieren DHW.

- Zie voor de inhoud van het aanvraagformulier artikel 26 DHW jo. Regeling aanvraaggegevens en formulieren DHW.
- In de vergunning zelf worden diverse gegevens opgenomen (artikel 29, eerste lid, DHW).²⁷
- Ook vermeldt het aanhangsel bij de vergunning de leidinggevende(n) (artikel 29, tweede lid, DHW).

De burgemeester kan vervolgens een horecaverunning verlenen op grond van artikel 3 DHW. Een horecaverunning wordt geweigerd indien de leidinggevende(n) in enig opzicht van slecht leefgedrag is/zijn (artikel 27 lid 1 sub a DHW jo. artikel 8 lid 1 sub b DHW).

Wat slecht leefgedrag precies inhoudt, wordt nader uitgewerkt in het Besluit eisen zedelijk gedrag Drank- en Horecawet 1999. Het gaat hier onder andere om:

- Plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis;
- Veroordeling tot een gevangenisstraf wegens een misdrijf binnen de afgelopen vijf jaar;
- Veroordeling tot een geldboete van 500 euro of meer binnen de afgelopen vijf jaar;
- Leiderschap over een inrichting waarvan de vergunning is ingetrokken of die tenminste een maand is gesloten binnen de afgelopen vijf jaar.

In het kader van de vergunningverlening is de burgemeester bevoegd de gegevens te verwerken die nodig zijn om te kunnen beoordelen of de leidinggevende(n) in enig opzicht van slecht leefgedrag is/zijn. Bij deze beoordeling kunnen dus bijvoorbeeld strafrechtelijke gegevens worden verwerkt.

Verder kan zowel de burgemeester als de DHW-toezichthouder een register raadplegen dat wordt bijgehouden door de minister van VWS en waarin bewijsstukken zijn opgenomen over de kennis en het inzicht van de leidinggevende in sociale hygiëne.

Dat is mogelijk op grond van artikel 8 lid 5 DHW. Dit register bevat de volgende bewijsstukken:

- een verklaring afgegeven door de examencommissie van de Stichting Vakbekwaamheid Horeca 2.0; en
- een verklaring van vakbekwaamheid.

Raadpleging van het register door de burgemeester is toegestaan in het kader van:

- het verlenen van een horecaverunning;
- het verlenen van een ontheffing;
- het beoordelen van een melding van het instellen van een nieuwe leidinggevende.

Raadpleging van het register door de DHW-toezichthouders is mogelijk zonder nadere voorwaarden (artikel 8 lid 5 sub b DHW).

Ook geldt een meldingsplicht van een vergunninghoudende inrichting aan de burgemeester indien zich voor de vergunning relevante wijzigingen voordoen (artikel 30 DHW).

De burgemeester is bevoegd meldingen te ontvangen van een vergunninghoudende instelling over wijzigingen ten aanzien van de leidinggevende op grond van artikel 30a DHW.

De burgemeester kan toepassing geven aan de Wet Bibob en het Landelijk Bureau Bibob om een advies vragen in het kader van de vergunningverlening (artikel 27 lid 3 en 4 DHW), van een verzoek tot het bijschrijven van een leidinggevende (artikel 30a lid 5 en lid 6 DHW) en om een reeds verleende vergunning intrekken (artikel 31 lid 3 sub a DHW).

Verwerking van gegevens in het kader van toezicht en handhaving

De DHW kent geen specifieke bepalingen die DHW-toezichthouders de bevoegdheid verschaffen bepaalde persoonsgegevens te verwerken, afgezien van de bevoegdheid van zowel de burgemeester als de DHW-toezichthouders het register te raadplegen dat wordt bijgehouden door de minister van VWS en waarin bewijsstukken zijn opgenomen over de kennis en het inzicht van de leidinggevende in sociale hygiëne (artikel 8 lid 5 sub b DHW).

In algemene zin geldt voor toezichthouders dat zij op grond van de Awb inlichtingen kunnen vorderen (artikel 5:16 Awb) en zakelijke gegevens en bescheiden kunnen opvragen (artikel 5:17 Awb). Op grond van deze bepalingen kunnen ook kopieën van stukken en bescheiden worden gevorderd. In beginsel kunnen inlichtingen van een ieder worden gevorderd, mits dat in lijn is met het evenredigheidsbeginsel (artikel 5:13 Awb). Het uitgangspunt is dat de DHW-toezichthouder zijn bevoegdheden niet mag uitoefenen als dat niet noodzakelijk is en dat hij zijn bevoegdheden op een voor de burger zo min mogelijk belastende wijze uitoefent. Ook ligt het in de rede dat de DHW-toezichthouder zijn vordering motiveert. In beginsel is een ieder verplicht tot medewerking aan dergelijke vorderingen (artikel 5:20 Awb).

Geheimhoudingsplicht

De DHW bevat geen specifieke geheimhoudingsplicht.

Doelbinding

Het doelbindingsbeginsel vindt zijn uitwerking in artikel 5 lid 1 sub b en 6 lid 4 AVG. De DHW biedt mogelijkheden gegevens te verwerken met als doel het al dan niet verlenen van horecaverunningen en – breder – de regulering van alcoholgebruik. Vraag is vervolgens of DHW-gegevens ook kunnen worden geraadpleegd ter bestrijding van ondermijning. Ons lijkt dat op voorhand niet uitgesloten, omdat zowel de regulering van alcoholgebruik als de bestrijding van ondermijning verband houden met de leefbaarheid en goede zeden binnen een gemeente. Ook wordt in de memorie van toelichting op de DHW het tegengaan van criminaliteit als een van de doelstellingen van de Drank- en Horecawetgeving genoemd. Gelet op deze tot op zekere hoogte vergelijkbare doelen kunnen DHW-gegevens in voorkomende gevallen worden geraadpleegd als ter bestrijding van ondermijning de inzet van gemeentelijke bevoegdheden wordt overwogen die soortgelijke doelen dienen (bevoegdheden van de burgemeester op het terrein van openbare orde, bestrijden van overlast en bevordering van leefbaarheid). Eventuele stafrechtelijke gegevens zullen alleen kunnen worden bekeken als de betrokken medewerkers van de gemeente daarvoor een expliciete grondslag hebben.

Conclusie

- De DHW regelt de bevoegdheid om horecaverunningen te verlenen en daarop toezicht te houden;
- De DHW kent geen specifieke bepalingen omtrent geheimhouding of doelbinding;
- De ratio achter de bestrijding van ondermijning en achter de drank- en horecawetgeving ligt in zekere zin in elkaars verlengde, nu in beide gevallen wordt beoogd de leefbaarheid en goede zeden in een gemeente te bevorderen;
- Gelet daarop kunnen in aangewezen gevallen DHW-gegevens worden geraadpleegd ter bestrijding van ondermijning.

3. Wet basisregistratie personen

Doelstelling

Overheidsorganen die voor de uitvoering van hun taken persoonsgegevens nodig hebben en derden, kunnen verzoeken om informatie uit de Brp. Beide verstrekkingen worden geregeld in de Wet basisregistratie personen en het besluit Brp. Zoals blijkt uit de artikelen 3.1 t/m 3.9 Wet Brp, moet daarbij onderscheid gemaakt worden tussen verstrekkingen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en verstrekkingen door colleges van B&W van een gemeente. Verstrekkingen door colleges van B&W kunnen onderscheiden worden in verstrekkingen over alle ingeschrevenen en verstrekkingen over (in beginsel) de ingezetenen van de eigen gemeente.

Een bestuursorgaan dat bij de vervulling van zijn taak informatie over een ingeschrevene nodig heeft die in de vorm van een authentiek gegeven beschikbaar is in de basisregistratie (zoals het woonadres van ingezetenen) is op grond van de Wet Brp verplicht dat authentieke gegevens te gebruiken, enkele uitzonderingen daargelaten.

Wettelijke grondslag

De minister van BZK verstrekt Brp-gegevens aan een overheidsorgaan, voor zover dat is bepaald in een zogenaamd autorisatiebesluit van de minister van BZK. Criterium daarbij is dat de gegevens noodzakelijk zijn voor de goede vervulling van de taak van het overheidsorgaan dat om de autorisatie verzoekt. Het betreft een zogenaamde systematische verstrekking, waarbij het gaat om Brp-gegevens over zowel binnengemeentelijke als buitengemeentelijke inwoners.

Daarnaast kan het college van B&W op verzoek van een overheidsorgaan aan hem Brp-gegevens verstrekken, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de goede vervulling van de taak van dat overheidsorgaan. Voorwaarde daarbij is wel dat het aantal verstrekkingen per jaar aan het overheidsorgaan naar redelijke verwachting van het college niet meer zal zijn dan vijfduizend verstrekkingen. Het gaat hier om Brp-gegevens over zowel binnengemeentelijke als buitengemeentelijke inwoners.

Tot slot wijzen wij op artikel 3.8 Wet Brp. Op grond van dat artikel kunnen bij of krachtens gemeentelijke verordening regels gesteld worden omtrent de verstrekking van Brp-gegevens aan overheidsorganen die een orgaan zijn van de gemeente. Daarbij geldt wel de eis dat slechts Brp-gegevens aan een overheidsorgaan worden verstrekt voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de goede vervulling van zijn taak. Het gaat hierbij slechts om gegevens over binnengemeentelijke inwoners.

Geheimhoudingsplicht

De Wet Brp geen specifieke geheimhoudingsplicht. Overheidsorganen (zoals gemeentelijke bestuursorganen) hebben juist een ruime bevoegdheid – en soms zelfs een verplichting – om van Brp-gegevens gebruik te maken, namelijk voor zover dat noodzakelijk is voor de goede vervulling van hun taak.

Doelbinding

Voor zover de raadpleging van Brp-gegevens is te koppelen aan de vervulling van die taak, hetgeen bij de bestrijding van ondermijning (waarbij wordt aangeknoopt bij gemeentelijke wettelijke taken en bevoegdheden) al snel aan de orde zal zijn, speelt het doelbindingsbeginsel niet: er wordt dan primair (en geen secundair) gebruik van Brp-gegevens gemaakt.

Conclusie

- Gemeentelijke bestuursorganen hebben een ruime bevoegdheid – en soms zelfs een verplichting – om van Brp-gegevens gebruik te maken, namelijk voor zover dat noodzakelijk is voor de goede vervulling van hun taak.
- Bij de bestrijding van ondermijning (waarbij wordt aangeknoopt bij gemeentelijke wettelijke taken en bevoegdheden) is van een dergelijke publieke taak al snel sprake.
- Dat betekent dat ten behoeve van de bestrijding van ondermijning Brp-gegevens zullen kunnen worden geraadpleegd.

4. Algemene wet inzake rijksbelastingen

Doelstelling

In de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) zijn regels opgenomen met betrekking tot het heffen van de rijksbelastingen. De AWR en de bijbehorende Uitvoeringsregeling AWR 1994 bevatten verschillende grondslagen voor gegevensverwerking, met name voor de Belastingdienst en de inspecteur. Een deel van de bepalingen uit de AWR is ook van toepassing bij de heffing van gemeentelijke belastingen.

Wettelijke grondslag

Algemene verwerkingsgrondslagen

De AWR bevat voornamelijk informatieverplichtingen aan en verwerkingsgrondslagen voor de inspecteur/Belastingdienst. In het kader van de gemeentelijke belastingheffing moet in plaats van de inspecteur/Belastingdienst gelezen worden: de gemeenteambtenaar die belast is met de heffing van gemeentelijke belastingen. Op grond van de AWR:

- verkrijgt de inspecteur of gemeenteambtenaar gegevens of bescheiden die noodzakelijk zijn voor het doen van aangifte van belastingplichtigen (artikel 7 jo. artikel 8 AWR);
- ontvangt de inspecteur of gemeenteambtenaar mededelingen van belastingplichtige / inhoudingsplichtige over eventuele onjuistheden / onvolledigheden in de relevante gegevens (artikel 10a lid 1 AWR);
- is de inspecteur of gemeenteambtenaar belast met het bijhouden en uitvoeren van de basisregistratie inkomen (artikel 21b jo. 21a AWR);
- verkrijgt de inspecteur alle gegevens en inlichtingen die noodzakelijk zijn voor de belastingheffing en die vallen onder de informatieverplichting van artikel 47 en 47b AWR.

Verstrekking van inkomensgegevens aan het college/de gemeente

Het verstrekken van inkomensgegevens uit de basisregistratie inkomen (inclusief authentieke gegevens uit andere basisregistraties) door de inspecteur aan het college is geoorloofd op grond van artikel 21b lid 1 jo. artikel 21e AWR.

Geheimhoudingsplicht

Het is een ieder op grond van artikel 67 AWR verboden hetgeen hem uit of in verband met de uitvoering van de belastingwet over de persoon of zaken van een ander blijkt of wordt meegedeeld, verder bekend te maken dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de belastingwet of voor de invordering van een rijksbelasting als bedoeld in de Invorderingswet 1990. Deze geheimhoudingsverplichting kan volgens het tweede lid slechts doorbroken worden:

- c. indien er een wettelijk voorschrift is dat tot bekendmaking verplicht (een voorbeeld is artikel 64 lid 1, onderdeel c, Participatiewet, dat de Belastingdienst verplicht tot verstrekking aan het college);
- d. indien de Minister van Financiën in een regeling heeft bepaald dat de bekendmaking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van een bestuursorgaan. Dat is uitgewerkt in artikel 43c van de Uitvoeringsregeling AWR 1994. Artikel 43c lid 1 aanhef en onder j, m en w van de Uitvoeringsregeling AWR geven een mogelijkheid tot verstrekking van bepaalde gegevens aan de gemeente voor specifiek bepaalde doelen;
- e. indien gegevens worden verstrekt aan degene op wie de gegevens betrekking hebben en die gegevens ook door of namens diegene zijn verstrekt.

Daarnaast kan de minister ontheffing verlenen voor het doorbreken van de geheimhoudingsplicht (artikel 67 lid 3 AWR).

De geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR is ook van toepassing op 'gemeentelijke belastinggegevens'. In artikel 67 AWR staat, zoals besproken, onder meer dat de geheimhoudingsplicht niet geldt als bij regeling van de minister is bepaald dat bekendmaking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van een bestuursorgaan. Die regeling is de Uitvoeringsregeling AWR (artikel 43c), zoals eveneens reeds is toegelicht. De vraag is dan of de doorbrekingsgronden uit artikel 43c van de Uitvoeringsregeling AWR óók gelden voor zover het gaat om gemeentelijke belastinggegevens. Dat is niet zo, omdat de Uitvoeringsregeling AWR (anders dan de AWR en de Iw 1990 zelf) niet van overeenkomstige toepassing is. Daar staat echter tegenover dat het college ter zake gemeentelijke belastinggegevens een soortgelijke doorbrekingsregeling kan treffen in de vorm van een college-besluit, mits de bekendmaking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van een bestuursorgaan. In dat besluit zal dan heel precies moeten worden uitgewerkt ten behoeve van welke publiekrechtelijke taken van welke

bestuursorganen het noodzakelijk is dat de geheimhoudingsplicht ten aanzien van de gemeentelijke belastinggegevens niet geldt (zie artikel 231 lid 3 Gemeentewet).

Ook ten aanzien van inkomensgegevens uit de basisregistratie inkomen geldt een geheimhoudingsplicht. Het college is niet bevoegd om een inkomensgegeven verder bekend te maken dan noodzakelijk voor de uitvoering van de hiervoor bedoelde wettelijke bevoegdheid (artikel 21f lid 2 AWR).

Doelbinding

Artikel 67 AWR bevat, als gezegd, een strikte geheimhoudingsplicht die alleen in een aantal limitatief bedoelde gevallen kan worden doorbroken. Dat kleurt het doelbindingsbeginsel in. Bij de bespreking van de doorbreking van de geheimhoudingsplicht is genoemd dat gemeenten fiscale gegevens verkrijgen voor specifiek bepaalde doelen. Deze gegevens mogen alleen voor die doelen worden gebruikt. Verdere verwerking voor andere doelen is niet toegestaan.

Voorts geldt ten aanzien van de inkomensgegevens uit de basisregistratie inkomen een specifieke doelbindingsbepaling. Het college mag deze inkomensgegevens als afnemer uitsluitend gebruiken voor bij de uitoefening van een op grond van een wettelijk voorschrift verleende bevoegdheid tot gebruik van dit gegeven (artikel 21f lid 1 AWR).

Conclusie

- In de AWR zijn regels opgenomen met betrekking tot het heffen van de rijksbelastingen. Deze regels zijn deels van overeenkomstige toepassing op het heffen van gemeentelijke belastingen. Daarnaast kan het college voor zover hij bevoegd is tot het uitvoeren van inkomensafhankelijke regelingen inkomensgegevens uit de basisregistratie inkomen ontvangen.
- De AWR kent een strikte geheimhoudingsplicht, die alleen in limitatief omschreven gevallen kan worden doorbroken.
- Fiscale gegevens kunnen worden geraadpleegd ten behoeve van de aanpak van ondermijnende criminaliteit, voor zover dat is te brengen onder de in de Uitvoeringsregeling AWR omschreven gevallen of, waar het gaat om gemeentelijke belastinggegevens, een eventueel college-besluit dat een doorbrekingsgrond bevat.
- Ten aanzien van de inkomensgegevens uit de basisregistratie inkomen geldt nog een specifieke doelbindingsbepaling. Het college mag deze inkomensgegevens als afnemer uitsluitend gebruiken voor bij de uitoefening van een op grond van een wettelijk voorschrift verleende bevoegdheid tot gebruik van dit gegeven.

5. Invorderingswet 1990

Doelstelling

De Invorderingswet 1990 (Iw 1990) regelt de invorderingsbevoegdheden van de ontvanger. De ontvanger is in de eerste plaats de invorderingsambtenaar van de Belastingdienst. Dit kan ook de gemeenteambtenaar zijn die is belast met de invordering van gemeentelijke belastingen. Een deel van de bepalingen uit de Iw 1990 is ook van toepassing op de heffing van gemeentelijke belastingen.

Wettelijke grondslag

De invorderingsbevoegdheden van de (gemeentelijke) invorderingsambtenaren gaan gepaard met diverse informatieverplichtingen en bijbehorende verwerkingsgrondslagen:

- de inlichtingenverplichting, met betrekking tot gegevens die van belang kunnen zijn voor de invordering, van een ieder jegens de ontvanger (artikel 58 Iw 1990) en van bepaalde financiële ondernemingen (artikel 62bis Invorderingswet);
- de inlichtingenverplichting van rechtspersonen om gegevens over te leggen aan de ontvanger die noodzakelijk zijn voor de vaststelling van de betalingsonmacht of voor de bepaling van de financiële situatie, indien blijkt dat de rechtspersoon niet in staat is belasting te betalen (artikel 36 lid 2 Iw 1990 jo. artikel 8 Uitvoeringsbesluit Invorderingswet 1990).

Geheimhoudingsplicht

De Iw 1990 bevat een geheimhoudingsplicht die vergelijkbaar is met de geheimhoudingsplicht van artikel 67 Algemene wet inzake rijksbelastingen (artikel 67 Iw 1990). Wij verwijzen op dit punt dan ook naar hetgeen bij de AWR is opgemerkt over de geheimhoudingsplicht.

Artikel 43c Uitvoeringsregeling AWR 1994, waarin de doorbrekingsgronden van de geheimhoudingsplicht staan opgesomd, geldt ook voor de geheimhoudingsplicht van artikel 67 Iw 1990. Goed verdedigbaar is dat het college ter zake gemeentelijke invorderingsgegevens een soortgelijke doorbrekingsregeling kan treffen in de vorm van een college-besluit, mits de bekendmaking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van een bestuursorgaan. In dat besluit zal dan heel precies moeten worden uitgewerkt ten behoeve van welke publiekrechtelijke taken van welke bestuursorganen het noodzakelijk is dat de geheimhoudingsplicht ten aanzien van de gemeentelijke invorderingsgegevens niet geldt (zie artikel 231 lid 3 Gemeentewet).

Doelbinding

Zie de bespreking van de geheimhouding en doelbinding bij de AWR. Hier zijn de doelen genoemd waarvoor de gemeente op grond van de Iw 1990 verkregen gegevens mag gebruiken. Verdere verwerking voor andere doelen zal niet zijn toegestaan.

Conclusie

- De Iw 1990 regelt de invorderingsbevoegdheden van de (gemeentelijke) ontvanger.
- De Iw 1990 kent een strikte geheimhoudingsplicht, die alleen in limitatief omschreven gevallen kan worden doorbroken.
- Op grond van de Iw 1990 verkregen gegevens kunnen worden geraadpleegd ten behoeve van de aanpak van ondermijnende criminaliteit, voor zover dat is te brengen onder de in de Uitvoeringsregeling AWR omschreven gevallen of, waar het gaat om gemeentelijke invorderingsgegevens, een eventueel college-besluit dat een doorbrekingsgrond bevat.

Aangepast raadplegen

1. Wet politiegegevens

Doelstelling

De Wet politiegegevens (hierna: Wpg) regelt de verwerking van politiegegevens. Politiegegevens zijn persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de uitoefening van de politietaak (artikel 1, sub a, Wpg). De Wpg voorziet naast bepalingen over de verwerking van gegevens binnen de politie, ook in bepalingen over de verstrekking van politiegegevens aan anderen buiten de politie, waaronder aan gezagdragers.²¹ Onder gezagdragers vallen ingevolge artikel 16, lid 1, sub b, Wpg ook burgemeesters.

Wettelijke grondslag

Artikel 16, lid 1, sub b, onder 1 en 2 Wpg bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke politiegegevens aan burgemeesters verstrekt voor zover zij deze behoeven in verband met hun gezag en zeggenschap over de politie, of in het kader van de handhaving van de openbare orde. De taak van de burgemeester met betrekking tot het gezag en zeggenschap over de politie volgt uit artikel 11 Politiewet 2012. Die bepaling luidt:

“1. Indien de politie in een gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak, staat zij onder gezag van de burgemeester.

2. De burgemeester kan de betrokken ambtenaren van politie de nodige aanwijzingen geven voor de vervulling van de in het eerste lid bedoelde taken.”

In het kader van het gezag dat en de zeggenschap die de burgemeester binnen de gemeente over de politie heeft, voert de burgemeester onder meer overleg met de officier van justitie, het hoofd en zo nodig de politiechef van de regionale politie eenheid over de taakuitvoering van de politie en het beleid ten aanzien van de taakuitvoering (het zogenoemde driehoeksoverleg). Zie daarover artikel 13 Politiewet 2012:

1. De burgemeester en de officier van justitie overleggen regelmatig tezamen met het hoofd van het territoriale onderdeel van de regionale eenheid binnen welker grondgebied de gemeente geheel of ten dele valt, en zo nodig met de politiechef van een regionale eenheid, over de taakuitvoering van de politie en over het beleid ten aanzien van de taakuitvoering (driehoeksoverleg).

2. In het driehoeksoverleg worden door de burgemeester en de officier van justitie afspraken gemaakt over de inzet van de politie ten behoeve van de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening, onderscheidenlijk ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de taken ten dienste van de justitie. De afspraken worden mede gemaakt op basis van de doelen, bedoeld in artikel 38b, eerste lid.

3. Op verzoek van de burgemeester vindt het driehoeksoverleg plaats op gemeentelijk niveau.

4 In het driehoeksoverleg worden door de burgemeester en de officier van justitie afspraken gemaakt over lokale prioriteiten en criminaliteitsbestrijding.

De taak van de burgemeester met betrekking tot de handhaving van de openbare orde volgt uit artikel 172 Gemeentewet:

- 1. De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde.*
- 2. De burgemeester is bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de openbare orde, te beletten of te beëindigen. Hij bedient zich daarbij van de onder zijn gezag staande politie.*
- 3. De burgemeester is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde.*
- 4. De commissaris van de Koning geeft, indien een ordeverstoring van meer dan plaatselijke betekenis dan wel ernstige vrees voor het ontstaan van zodanige ordeverstoring zulks noodzakelijk maakt, de burgemeesters in de provincie zoveel mogelijk na overleg met hen, de nodige aanwijzingen met betrekking tot het door hen ter handhaving van de openbare orde te voeren beleid. De aanwijzingen worden zo enigszins mogelijk schriftelijk gegeven.*

Daarnaast bevatten artikel 19 en 20 Wpg grondslagen voor de verwerkingsverantwoordelijke om, in overeenstemming met het bevoegd gezag, te beslissen incidenteel politiegegevens te verstrekken aan personen of instanties respectievelijk structureel politiegegevens te verstrekken ten behoeve van een samenwerkingsverband van de bevoegde autoriteiten met personen of instanties. De verstrekking moet daarbij steeds noodzakelijk zijn met oog op een zwaarwegend algemeen belang en bedoeld zijn voor de volgende doeleinden:

- a. het voorkomen en opsporen van strafbare feiten;
- b. het handhaven van de openbare orde;
- c. het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven;
- d. het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving.

Een bestuursorgaan van de gemeente zou een dergelijke persoon of instantie kunnen zijn.

Geheimhoudingsplicht

Artikel 7 Wpg bevat een geheimhoudingsplicht voor politiegegevens. Deze geldt zowel voor degenen binnen de politie aan wie politiegegevens ter beschikking zijn gesteld (artikel 7 lid 1 Wpg) als voor personen buiten de politie aan wie politiegegevens zijn verstrekt (artikel 7 lid 2 Wpg).

In artikel 7 lid 1 Wpg is voor de ambtenaar van de politie bepaald dat de geheimhoudingsplicht niet geldt voor zover een bij of krachtens de wet gegeven voorschrift tot verstrekking verplicht, de bepalingen van paragraaf 3 verstrekking toelaten of de politietaak in bijzondere gevallen tot verstrekking noodzaakt. De mogelijkheid om politiegegevens te verstrekken aan burgemeesters (artikel 16, lid 1, sub b, onder 1 en 2, de Wpg) is opgenomen in paragraaf 3 van de Wpg en is daarmee een toelaatbare doorbreking van de geheimhoudingsplicht.

De burgemeester is vervolgens op grond van artikel 7 lid 2 Wpg verplicht tot geheimhouding, behoudens voor zover een bij of krachtens de wet gegeven voorschrift tot verstrekking verplicht of zijn taak daartoe noodzaakt.

Doelbinding

In artikel 3 Wpg is het vereiste van doelbinding opgenomen. Uit het vierde lid volgt dat politiegegevens voor een ander doel dan de politietaak kunnen worden verwerkt door personen of instanties die bij of krachtens de wet met het oog op een zwaarwegend algemeen belang of wetgeving van de Europese Unie zijn aangewezen.

Conclusie

- Burgemeesters krijgen politiegegevens verstrekt voor zover zij deze behoeven in verband met hun gezag en zeggenschap over de politie of in het kader van de handhaving van de openbare orde. Ook kunnen bestuursorganen van de gemeente bijvoorbeeld incidenteel politiegegevens verstrekt krijgen dan wel structureel ten behoeve van een samenwerkingsverband.
- Gelet op (de expliciete doelbindingsbepaling en) de strikte geheimhoudingsplicht in de Wpg is er geen ruimte voor burgemeesters om politiegegevens binnen de gemeente verder te verwerken voor andere doeleinden.
- Wel kan een signaal op zichzelf aanleiding vormen voor de burgemeester om informatie op te vragen bij de politie in het kader van zijn openbare ordetaak of om de politie op te dragen op te treden ten aanzien van bepaalde verstoringen.
- Verder staat de geheimhoudingsplicht van de Wpg niet in de weg aan het delen van het gegeven dat de burgemeester een besluit heeft genomen op basis van politiegegevens binnen de gemeente. Daarvoor is het relevant dat het gegeven dat een bepaald besluit is genomen op zichzelf geen politiegegeven is, nu dat gegeven niet wordt verwerkt in het kader van de uitvoering van de politietaak (vgl. artikel 1, sub a, Wpg).

2. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Doelstelling

Doelstelling van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is om de regels over de toestemmingen om te slopen, te bouwen, op te richten of (in strijd met het bestemmingsplan) te gaan gebruiken te verzamelen in één wettelijke regeling. Het samenvoegen van deze toestemmingen in één omgevingsvergunning heeft administratieve (schaal)voordelen en zorgt voor een betere dienstverlening aan de burger en bedrijven. Daarnaast moest de samenvoeging leiden tot een impuls om samenwerking binnen en tussen overheden te verbeteren. De Wabo zorgt ervoor dat er voor een fysiek project één integrale vergunningprocedure kan worden doorlopen. Er is dan ook één bestuursorgaan eindverantwoordelijk voor de beoordeling van het fysieke project. De Wabo heeft een reguliere en een uitgebreide procedure om tot een oordeel over de verzochte omgevingsvergunning te kunnen komen met het oog op de fysieke leefomgeving. Ook de handhaving wordt in de Wabo zo veel mogelijk geüniformeerd. In paragraaf 5.2 Wabo zijn regels opgenomen omtrent de samenwerking tussen verschillende bestuursorganen. Hier komt ook de onderlinge uitwisseling van gegevens aan de orde.

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Ror) worden de regels uit de Wabo nader uitgewerkt.

Wettelijke grondslag

De specifieke verwerkingsgrondslagen uit de Wabo gaan uit van het 'bevoegd gezag'. Het bevoegd gezag is het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning. Dat is in beginsel het college van burgemeester en wethouders, maar kunnen ook gedeputeerde staten of de betrokken minister zijn. In dat geval zijn de hiernavolgende wettelijke grondslagen van belang.

Aanvraag omgevingsvergunning

De aanvrager van een omgevingsvergunning is verplicht tot het verstrekken van gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag (artikel 2.8 lid 1 Wabo jo. artikel 4.4 Bor jo. artikel 1.3 Ror). Het gaat daarbij om de volgende gegevens:

- a. de naam, het adres en de woonplaats van de aanvrager, alsmede het elektronisch adres van de aanvrager, indien de aanvraag met een elektronisch formulier wordt ingediend;
- b. het adres, de kadastrale aanduiding dan wel de ligging van het project;
- c. een omschrijving van de aard en omvang van het project;
- d. indien de aanvraag wordt ingediend door een gemachtigde: zijn naam, adres en woonplaats, alsmede het elektronisch adres van de gemachtigde,
- e. indien de aanvraag met een elektronisch formulier wordt ingediend;
- f. indien het project wordt uitgevoerd door een ander dan de aanvrager: zijn naam, adres en woonplaats.

De aanvrager en de vergunninghouder dienen diverse persoonsgegevens te vermelden bij het doen van een melding aan het bevoegd gezag van de overgang van een omgevingsvergunning (artikel 2.25 lid 2 van de Wabo en artikel 4.8 Bor). Het gaat daarbij om de volgende gegevens:

- a. zijn naam en adres;
- b. de omgevingsvergunning of omgevingsvergunningen krachtens welke de activiteiten worden verricht;
- c. de naam, het adres en het telefoonnummer van degene voor wie de omgevingsvergunning zal gaan gelden;
- d. een contactpersoon van degene voor wie de omgevingsvergunning zal gaan gelden;
- e. het beoogde tijdstip dat de omgevingsvergunning zal gaan gelden voor de onder c bedoelde persoon.

Het bevoegd gezag moet de gegevens en bescheiden die betrekking hebben op aanvragen van omgevingsvergunningen opnemen in de landelijke voorziening (Omgevingsloket online). Deze gegevens kunnen worden geraadpleegd door het bevoegd gezag en overige bestuursorganen die betrokken zijn bij de verlening van de omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het beheer en de verstrekking van de gegevens aan de overige bestuursorganen (artikel 7.6 Wabo en artikel 1.2 Ror).

Handhaving Wabo

Het bevoegd gezag kan gegevens die nodig zijn voor de bestuursrechtelijke handhaving van de geldende voorschriften verzamelen en registreren (artikel 5.2 lid 1 onder a en b, van de Wabo). Daarbij kunnen de betrokken ministers en betrokken bestuursorganen aan elkaar en aan instanties die belast zijn met strafrechtelijke handhaving van de Wabo gegevens delen die zij/de omgevingsdienst hebben verkregen (artikel 5.8 Wabo). Het gaat daarbij om gegevensuitwisseling van gegevens die het bestuursorgaan/de omgevingsdienst hebben verkregen in het kader van de uitvoering en handhaving van de Wabo.

Het college is op grond van artikel 7.2 Bor verplicht tot het opstellen van een handhavingsbeleid inzake vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht. Het handhavingsbeleid wordt jaarlijks uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma (artikel 7.3 Bor). Ter monitoring van het handhavingsbeleid is het college op grond van artikel 7.6 Bor verplicht om de gegevens verkregen in het kader van de handhaving van het Bor te verwerken in de landelijke voorziening. Volgens artikel 10.6 Ror bevat het geautomatiseerde systeem in ieder geval een overzicht van:

- a. uitgevoerde controles;
- b. geconstateerde overtredingen;
- c. opgelegde bestuurlijke sancties;
- d. processen-verbaal;
- e. over mogelijke overtredingen ontvangen klachten.

Het doel van deze verwerking in de landelijke regeling is het monitoren en bewaken van de resultaten en de voortgang van (a) de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en (b) het bereiken van de doelen van het handhavingsbeleid (artikel 7.6 Bor).

In sommige (uitzonderlijke) gevallen is het college weliswaar niet het bevoegd gezag,

maar verwerkt het college of de burgemeester toch gegevens. Hiervan is in de volgende gevallen sprake:

- Het toezenden van een afschrift van de beschikking op aanvraag door het bevoegd gezag aan het college (artikel 6.13 Bor).
- Het toezenden van de aanvraag voor een activiteit binnen een hogedrempelinrichting en de bijbehorende (persoons)gegevens en bescheiden door het bevoegd gezag aan de burgemeester voor zover de inrichting geheel of gedeeltelijk gelegen is in de gemeente (artikel 6.15, eerste lid, Bor).
- Het toezenden van een afschrift van een omgevingsvergunning voor een BRZO-inrichting door het bevoegd gezag aan het college (artikel 6.15, tweede lid, Bor).
- Het toezenden van (een samenvatting van) de risicoanalyse door het bevoegd gezag aan de burgemeester, voor zover de betreffende inrichting geheel of gedeeltelijk is gelegen in de gemeente (artikel 6.16 Bor).
- Het toezenden van het veiligheidsrapport door het bevoegd gezag aan de burgemeester van de gemeente die kan worden getroffen door een zwaar ongeval bij een inrichting waarop het veiligheidsrapport betrekking heeft (artikel 6.17, eerste lid, Bor).

Inspectieview Milieu

Vanaf 1 januari 2018 bestaat de mogelijkheid voor toezichthouders en vergunningverleners om gebruik te maken van de zgn. Inspectieview Milieu. Dit is ingevoerd met het Besluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze nieuwe manier van gegevensuitwisseling is opgenomen in artikel 7.8-7.12 van het Bor en dient ter uitwerking van de bovengenoemde mogelijkheid (of eigenlijk verplichting) om gegevens te delen in verband met de handhaving van de Wabo.

In de toelichting bij het Besluit wordt de Inspectieview Milieu als volgt omschreven:

“Inspectieview Milieu is een beveiligde website die vooral toezichthouders, maar ook vergunningverleners in staat stelt via een gestandaardiseerd format informatie over (toezicht)objecten te raadplegen die afkomstig is van de database van andere inspectie- en omgevingsdiensten. Het systeem voorziet in de mogelijkheid van enkelvoudige bevraging, maar ook in de mogelijkheid van bulkbevraging. In het eerste geval worden de inspectiegegevens van één enkel bedrijf door een inspecteur opgevraagd en bekeken. Dat kan zijn vanwege een vergunningaanvraag, een melding of het voorbereiden van een concrete toezichtactie. In het tweede geval wordt informatie door een analist opgevraagd, bijvoorbeeld over een groep bedrijven binnen een bepaalde branche of binnen een bepaalde regio, voor de analyse en selectie ten behoeve van de prioritering van inspecties.”

Hierbij moet opgemerkt worden dat de Inspectieview slechts een tool is om gegevens onderling uit te wisselen:

“Het systeem wordt uitsluitend gebruikt voor het voor elkaar toegankelijk maken van gegevens. Met Inspectieview Milieu wordt geen dossier opgebouwd, maar kunnen gegevens worden opgevraagd en ingezien. Inspectieview Milieu voorziet niet in de mogelijkheid om gegevens op te slaan of te bewaren. Na bevraging verdwijnen de opgevraagde gegevens uit Inspectieview Milieu. De gegevens, belegd bij inspectie- en omgevingsdiensten door het bevoegde gezag, blijven aanwezig in de eigen database van die diensten en zijn opnieuw opvraagbaar.”

Geheimhoudingsplicht

De Wabo, het Bor en de Ror bevatten geen specifieke geheimhoudingsplicht.

Doelbinding

In de Wabo is geen specifiek doelbindingsbeginsel opgenomen. Rekening moet worden gehouden met het algemene doelbindingsbeginsel uit artikel 5 lid 1 sub b en 6 lid 4 AVG.

De vraag is dan of gegevens verkregen op grond van de Wabo (en het Bor en de Ror) ook kunnen worden geraadpleegd ter bestrijding van ondermijning. Op voorhand is lastig in te zien hoe de bestrijding van ondermijning zich verhoudt tot het doel van de Wabo, te weten het samenvoegen van regels omtrent de fysieke leefomgeving.

Conclusie

- De Wabo (alsmede het Bor en de Ror) regelt de samenvoeging van regels omtrent de fysieke leefomgeving, waarbij onder meer regels worden gesteld over de toestemming om te slopen, te bouwen, op te richten of grond (in strijd met het bestemmingsplan) te gaan gebruiken.
- De Wabo kent geen specifieke bepalingen omtrent geheimhouding of doelbinding.

De ratio achter de bestrijding van ondermijning en achter de Wabo verschillen dusdanig van elkaar, dat op voorhand lastig denkbaar is in welke gevallen de bestrijding van ondermijning verenigbaar is met doel waarvoor gegevens op grond van de Wabo zijn verkregen. In specifieke gevallen kan wellicht tot een andere conclusie worden gekomen.

3A. Huisvestingswet

Doelstelling

Doelstelling van de Huisvestingswet 2014 is om gemeenten een instrumentarium te bieden om in te grijpen in de woonruimteverdeling en de samenstelling van de woonruimtevoorraad voor het bestrijden van onevenwichtige en onrechtvaardige effecten van schaarste aan woonruimte. Als er schaarste is, kunnen maatregelen om in te grijpen op de samenstelling van de woonruimtevoorraad ook de bevordering van leefbaarheid als motief hebben.

De Huisvestingswet 2014 biedt gemeenten een grondslag voor het vaststellen van een huisvestingsverordening. Daarin kunnen regels over woonruimteverdeling worden opgenomen; denk aan regels over urgentie, en regels over het verplicht stellen van een huisvestingsvergunning. Daarnaast kunnen daar regels over de samenstelling van de woonruimtevoorraad worden opgenomen. Denk bijvoorbeeld aan vergunningplichten voor onttrekking aan de bestemming tot bewoning, voor het samenvoegen van woonruimte, voor het omzetten van zelfstandige in onzelfstandige woonruimte, voor het verbouwen van één woonruimte tot twee of meer woonruimten en voor het splitsen van gebouwen (artikel 21 en 22 Huisvestingswet 2014).

De doelstelling van de gemeentelijke huisverordening is dus eveneens ingrijpen in de woonruimteverdeling en/of ingrijpen in de samenstelling van de woonruimtevoorraad om onevenwichtige en onrechtvaardige effecten van schaarste te bestrijden, en leefbaarheid te bevorderen.

Wettelijke grondslag

Ten behoeve van deze doelstellingen en de daarmee verbonden gemeentelijke taken zullen gemeenten onder meer de volgende soorten gegevens verwerken:

- gegevens die woningzoekenden aan de gemeente verstrekken als zij een huisvestingsvergunning aanvragen, zoals: naam, adres, samenstelling van het huishouden en een verklaring over de hoogte en bron van het inkomen;
- gegevens die eigenaren aan de gemeente verstrekken als zij een onttrekkingsvergunning, een vergunning voor kamerbewoning, een vergunning voor woningvorming of een splitsingsvergunning aanvragen, zoals: naam, adres, aantal personen dat van de om te zetten woonruimte gebruik zal maken (o.a. bij kamerbewoning), namen eventuele huidige bewoners;
- gegevens die de gemeente verkrijgt als zij toezicht houdt op de naleving van de Huisvestingswet 2014 en de huisvestingsverordening, zoals: gegevens over illegale kamerbewoning, splitsing of woningvorming (artikel 32 e.v. Huisvestingswet 2014).

Vooraf die laatste soort gegevens lijken relevant in het kader van binnengemeentelijke gegevensuitwisseling ter bestrijding van ondermijning. In algemene zin geldt daarvoor dat toezichthouders op grond van de Awb inlichtingen kunnen vorderen (artikel 5:16 Awb) en zakelijke gegevens en bescheiden kunnen opvragen (artikel 5:17 Awb). Op grond van deze bepalingen kunnen ook kopieën van stukken en bescheiden worden gevorderd. In beginsel kunnen inlichtingen van een ieder worden gevorderd, mits dat in lijn is met het evenredigheidsbeginsel (artikel 5:13 Awb). Het uitgangspunt is dat de toezichthouder zijn bevoegdheden niet mag uitoefenen als dat niet noodzakelijk is en dat hij zijn bevoegdheden op een voor de burger zo min mogelijk belastende wijze uitoefent. Ook ligt het in de rede dat de toezichthouder zijn vordering motiveert. In beginsel is een ieder verplicht tot medewerking aan dergelijke vorderingen (artikel 5:20 Awb).

In de Huisvestingswet 2014 is geen specifieke regeling voor gegevensverwerking of gegevensuitwisseling opgenomen.

Geheimhoudingsplicht en doelbinding

De Huisvestingswet 2014 bevat ook geen specifieke geheimhoudingsplicht. Het doelbindingsbeginsel van artikel 5 lid 1 aanhef en onder b en 6 lid 4 AVG is vanzelfsprekend van toepassing.

De vergunningplicht voor kamerbewoning, splitsing en woningvorming wordt gehandhaafd om de gewenste samenstelling van de woonruimtevoorraad te bevorderen, maar kan door gemeenten ook worden ingezet om, als er schaarste is, de leefbaarheid te bevorderen. Zo kunnen illegale kamerbewoning of illegale splitsing van woonruimte tot overlast en verloedering leiden, met negatieve effecten op de leefbaarheid tot gevolg. Dat geldt ook voor onttrekking van woonruimte ten behoeve van bijvoorbeeld hennepkwekerijen. Handhaving van de huisvestingsverordening kan in dit soort gevallen nauw samenhangen met de bestrijding van ondermijning. Als de inzet van andere bevoegdheden wordt overwogen die doelen hebben die dicht tegen de doelstellingen van de gemeentelijke huisvestingsverordening aan liggen, zal uitwisseling van die gegevens mogelijk snel gerechtvaardigd zijn. Daarbij zou ook een rol kunnen spelen of op basis van ervaring kan worden aangenomen dat bijvoorbeeld illegale kamerverhuur vaak samengaat met en dus een risico vormt op gebreken in de brandveiligheid. Daarbij kan gedacht worden aan gebruik van gegevens ten behoeve van bevoegdheden in het kader van bouw- en woningtoezicht.

Conclusie

- Doelstellingen van de Huisvestingswet 2014 zijn: bestrijding van nadelige effecten van schaarste aan woonruimtevoorraad door in te grijpen in de verdeling van woonruimte en de samenstelling van de woonruimtevoorraad, en, als er schaarste is, door ingrijpen in de samenstelling van de woonruimtevoorraad de leefbaarheid te bevorderen.
- De Huisvestingswet 2014 kent geen specifieke geheimhoudingsbepaling.

- Gegevens mogen worden verwerkt voor zover aan het vereiste van doelbinding wordt voldaan.
- De regisseur ondermijning zal in het concrete geval moeten afwegen of de bevoegdheden die de gemeente wil inzetten, dicht genoeg tegen de doelstellingen van de huisvestingsverordening aanliggen om de uitwisseling en verder gebruik van persoonsgegevens te rechtvaardigen. Bijvoorbeeld bij bouw- en woningtoezicht.

3B. Woningwet

Doelstelling

De Woningwet stelt regels over het handelen van woningcorporaties en over de algemene (bouwkundige) staat van woningen en overige bouwwerken. Voor de aanpak van ondermijning is vooral van belang dat het college zorgdraagt voor de bestuursrechtelijke handhaving van de regels uit hoofdstuk I tot en met III van de Woningwet. In deze hoofdstukken staan onder andere voorschriften waaraan woningen moeten voldoen. De bestuursrechtelijke handhaving van deze voorschriften heeft als doel dat er geen gevaar ontstaat voor de gezondheid of veiligheid van bewoners en omwonenden.

Wettelijke grondslag

In de Woningwet staan verschillende grondslagen voor verkrijging van gegevens door het college. Bij de aanpak van ondermijning kan met name gedacht worden aan:

- Het verkrijgen van gegevens en bescheiden in het kader van de aanvraag van vergunningen voor bouw- of sloopwerkzaamheden (artikel 2 lid 3 Woningwet).
- Het verkrijgen van een verplicht gesteld onderhoudsplan van de vereniging van eigenaars (artikel 12d lid 4 Woningwet).
- De bepaling die het bevoegd gezag (veelal het college) verplicht zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van hetgeen is bepaald in hoofdstuk I tot en met III Woningwet (artikel 92 lid 1 Woningwet). Het college kan gegevens verzamelen bij de handhaving van onder andere de volgende voorschriften:
 - De eigenaar van een bouwwerk moet voorkomen dat als gevolg van de staat van het bouwwerk, open erf of terrein gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt (artikel 1a Woningwet). Deze bepaling dient als vangnet om in te kunnen grijpen bij een noodsituatie.³⁸
 - De eigenaar moet bepaalde (technische of omgevingsrechtelijke/ruimtelijke) voorschriften over het bouwen, de staat van bestaande bouwwerken, het gebruik van bepaalde bouwwerken en het slopen daarvan hanteren (artikel 1b jo. 2-12c Woningwet).
- De bepaling op basis waarvan het bevoegd gezag, indien dat naar zijn oordeel noodzakelijk is, de eigenaar (of een ander die bevoegd is tot het treffen van voorzieningen) van een gebouw of bouwwerk kan verplichten tot het treffen van de nodige voorzieningen (artikel 13 Woningwet). Deze voorzieningen moeten ervoor zorgen dat de staat van het gebouw daarna komt te liggen tussen het niveau voor bestaande bouw en het niveau voor nieuwbouw. Deze voorwaarden worden verder uitgewerkt in het Bouwbesluit.

In algemene zin geldt voor toezichthouders dat zij op grond van de Awb inlichtingen kunnen vorderen (artikel 5:16 Awb) en zakelijke gegevens en bescheiden kunnen opvragen (artikel 5:17 Awb). Op grond van deze bepalingen kunnen ook kopieën van stukken en bescheiden worden gevorderd. In beginsel kunnen inlichtingen van een ieder worden gevorderd, mits dat in lijn is met het evenredigheidsbeginsel (artikel 5:13 Awb). Het uitgangspunt is dat de toezichthouder zijn bevoegdheden niet mag uitoefenen als dat niet noodzakelijk is en dat hij zijn bevoegdheden op een voor de

burger zo min mogelijk belastende wijze uitoefent. Ook ligt het in de rede dat de toezichthouder zijn vordering motiveert. In beginsel is een ieder verplicht tot medewerking aan dergelijke vorderingen (artikel 5:20 Awb).

Geheimhoudingsplicht en doelbinding

De Woningwet bevat, behoudens de geheimhoudingsplicht voor woningcorporaties met betrekking tot inkomensgegevens van de huurders (55 lid 4 Woningwet), geen specifieke geheimhoudingsplicht.

In de Woningwet is geen specifiek doelbindingsbeginsel opgenomen. Rekening moet worden gehouden met het algemene doelbindingsbeginsel uit artikel 5 lid 1 sub b en 6 lid 4 AVG.

De hierboven opgesomde verwerkingsgrondslagen hebben veelal betrekking op de bouwkundige staat van de woning. Handhaving van de voorschriften heeft tot doel de veiligheid en gezondheid van bewoners en omwonenden te waarborgen. Vraag is vervolgens of de ter uitvoering van de Woningwet verkregen gegevens ook kunnen worden geraadpleegd als ter bestrijding van ondermijning de inzet van gemeentelijke bevoegdheden wordt overwogen. Er zal in het concrete geval moeten worden afgewogen of de bevoegdheden die men overweegt in te zetten, dicht genoeg tegen de doelstellingen van de Woningwet aanliggen om de uitwisseling en verder gebruik van persoonsgegevens te rechtvaardigen.

Conclusie

- De Woningwet stelt, voor zover relevant in dit kader, regels met betrekking tot de handhaving van bepaalde woningvoorschriften. Het gaat daarbij veelal om voorschriften met betrekking tot gebouwen;
- De Woningwet kent, behoudens voor woningcorporaties met betrekking tot de inkomensgegevens, geen specifieke bepalingen omtrent geheimhouding of doelbinding;
- De informatie die verwerkt wordt op grond van de Woningwet zou onder omstandigheden gebruikt kunnen worden voor de aanpak van ondermijning. Daarbij dient te vraag te worden beantwoord of de bevoegdheid die de gemeente wil inzetten dicht genoeg aanligt tegen de doelstellingen van de Woningwet, te weten: het voorkomen van gevaar voor de veiligheid en gezondheid van bewoners en omwonenden.

Bijlage 1 checklist ten behoeve van de signaalanalyse

Aan de hand van onderstaande checklist wordt stapsgewijs beoordeeld of het signaal betrekking heeft op ondermijning. De checklist is afhankelijk van maatschappelijke ontwikkelingen en kan reeds daarom niet als limitatief worden beschouwd.

Vanzelfsprekend kan de checklist worden aangepast al naar gelang de eigen gemeentelijke praktijk en ervaringen.

De ontvangst van een signaal door de regisseur ondermijning vormt het startpunt voor het protocol. Er wordt tot uitgangspunt genomen dat het delen van signalen met de regisseur ondermijning op rechtmatige wijze geschiedt. Vanzelfsprekend zal een verstrekker van een signaal wel steeds moeten vaststellen of die verstrekking in lijn is met de privacyregelgeving.

Stap 1:

Het signaal heeft betrekking op een dan wel meer van de volgende categorieën personen.

Openbare inrichtingen

- a. pandeigenaar
- b. verhuurder
- c. huurder/pachter
- d. exploitant
- e. beheerder/Leidinggevende
- f. tussenpersoon
- g. geldschietters

Georganiseerde hennepteelt/drugs(-handel)

- a. Huis/pandeigenaar
- b. Verhuurder
- c. Huurder
- d. Tussenpersoon (verhuurmakelaar, evt. andere vormen?)

Mensenhandel, -smokkel en uitbuiting (o.a. illegale prostitutie)

- a. Huis/pandeigenaar
- b. Verhuurder
- c. Huurder
- d. eigenaar (illegale) seksinrichting
- e. eigenaar (illegale) massagesalon
- f. exploitant van een vergunde seksinrichting
- g. beheerder van een vergunde seksinrichting
- h. illegaal werkende prostituee (dwz zonder vergunning)

Fraude in de vastgoedsector

- a. Huis/pandeigenaar
- b. Verhuurder
- c. Huurder
- d. Tussenpersoon (verhuurmakelaar, andere vormen?)
- e. stichting, vereniging of andere ondernemingsvorm (of bestuurders hiervan)

Misbruik in de vastgoedsector

- a. Huis/pandeigenaar
- b. Verhuurder
- c. Huurder
- d. Tussenpersoon (verhuurmakelaar, andere vormen?)

- e. stichtingvereniging of andere ondernemingsvorm (of bestuurders hiervan)

Fraude en/of witwassen en daaraan gerelateerde vormen of andere vormen van financieel-economische criminaliteit

(o.a. ook illegaal gokken/heling/underground banking)

- a. ontvanger/begunstigde uitkering vanuit de gemeente
- b. ontvanger/begunstigde subsidie vanuit de gemeente
- c. andersoortige begunstigende beschikking vanuit de gemeente
- d. een tussenpersoon/gemachtigde met betrekking tot zorg
- e. pandeigenaar

Overig

- a. overige faciliteerders die ondermijnende of criminele activiteiten mogelijk maken en/of (on)bewust in stand houden;
- b. en/of personen die een rol spelen bij een regionaal thema of een handhavingknelpunt zoals:
 - Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's): leden van OMG's;
 - Woonwagencentra: eigenaren woonwagens, huurders, bewoners;
 - Windhappers (personen met veel geld en geen inkomen dan wel personen van wie de levensstijl niet past bij het bekende inkomen);
 - Harddrugs.

Stap 2:

Het signaal kan een van onderstaande kenmerken omvatten:

Kader/begripsbepaling 'ondermijnende criminaliteit'

Aantasting van instituten die zich richten op legale perspectieven en de werking van het samenlevingssysteem borgen en sturen

Aantasting van de gezagspositie van bestuur, politie en/of andere overheidsorganen

Aantasting of latente c.q. mogelijke aantasting van de openbare orde en veiligheid

Ontwrichting of latente c.q. mogelijke ontwrichting van de maatschappelijke, politieke en/of economische structuren

Onrechtmatigheden, maatschappelijke bedreigingen en/of georganiseerde criminaliteit

In aanvulling is tenminste sprake van één van onderstaande de locatie-, persoons- en/of bedrijfsgebonden indicatoren binnen het grondgebied van gemeente.

Indicator 'situatieve en lokale verankering'

Gelegenheidsstructuren (of criminaliteit bevorderende condities) in de bestuurlijke omgeving (wet en regelgeving; toezicht en handhaving).

Gelegenheidsstructuren (of criminaliteit bevorderende condities) in de (sociaal-)maatschappelijke omgeving (fysieke

omgevingskenmerken, maatschappelijke ontwikkelingen, sociale relaties of netwerken, informele controle).
Gelegenheidsstructuren (of criminaliteit bevorderende condities) in de zakelijke / economische omgeving (beroepen, branches, marktpartijen).
Processen, procedures, instructies en/of structuren binnen (een) (publieke) organisatie(s) die het mogelijk maakt (on-)bewust te faciliteren.
Bij de gelegenheidsstructuren is een locatie (zoals een pand of bedrijf/onderneming), een persoon, een groep, een familie en/of netwerk (meerdere personen die samenwerken) betrokken.

Stap 3:

En kan tenminste sprake zijn van één van onderstaande indicatoren, hetgeen nader uitgewerkt is in de bijbehorende lijst met 'red flags'.

Indicator 'signalering'

Incongruenties (omstandigheden en gedragingen); feit dat indicaties niet goed bij elkaar passen, niet goed overeenstemmen in aard, omvang en intensiteit.

Malafide en/of criminele activiteiten, hinder en/of overlast.

Veelal systematisch en structureel gepleegd.

Latent aanwezig.

Complex.

Lijst met 'red flags'

Algemeen

- Salaris uitbetalen per week en/of per kas.
- Financiële man/financieel 'directeur' kan factuur niet plaatsen en moet navraag doen/fiat vragen bij de baas.
- Sterke waardeestijging van moeilijk waardebare aandelen.
- Grootaandeelhouder heeft geen weet van wat überhaupt in de onderneming gaande is.
- De officiële eigendomsverhoudingen in rechtspersoon zijn niet in verhouding met de daadwerkelijke gezagsverhoudingen.
- Huurders/gebruikers/kopers die ook op een andere wijze een functie bij koper of verkoper van een onroerende zaak vervullen.
- Onmogelijkheid om gezien inkomen en/of vermogen onroerende zaken te kopen en/of financiering te krijgen.

- Waarde van afzonderlijke appartementsrechten na splitsing (in het bijzonder indien een deel in de privé- en een deel de zakelijke sfeer terecht komen).
- Leningen met aflossingen/geldstromen vanuit het buitenland.
- Plotselinge stijgingen in vermogensopstellingen box 3 inkomstenbelasting.
- Niet gebruikelijke juridische vastgoedconstructies, mede in combinatie met verzoek om vrijstelling ex art. 15 lid 1 letter h WBR.
- Vastgoedondernemingen die volgens het handelsregister geen werkzame personen hebben.
- Aangifte door huurder van bedreiging/ intimidatie omdat hij het idee heeft dat de verhuurder hem uit de woning wil hebben. (Een dergelijke aangifte kan duiden op een criminele verhuurder.)
- Meerdere provisies naar verschillende personen. Personen die voor elkaar betalen.
- Onlogische geldstromen en/of facturen.
- Vaste 'functionele' relatie tussen bankmedewerker en specifieke personen van overige zakelijke dienstverleners.
- Onvoldoende waarborgen binnen de financiële onderneming voor de bescherming van de integriteit van medewerkers door functiescheiding.
- Exclusieve relatie tussen medewerker van hypotheekbank, notaris en belastingadviseur.
- Geconstateerd is dat grote bedragen niet opvallen en vertrouwen wekken. Juist bij grote bedragen dient de financiële onderneming echter alert te zijn omdat daarin schijn en wezen kunnen verschillen.
- Het gebruik van waardeverklaringen in plaats van officiële taxatierapporten.
- Afwijkend tarief voor (ogenschijnlijke) standaardopdracht.
- Waardebepaling van panden met krakers en panden met mogelijke bestemmingswijziging.
- Het gebruik van oude beschikbare bronnen (bijvoorbeeld oud kadastraal uittreksel of bewijs van eigendom).
- Meerdere sterk wisselende taxaties voor eenzelfde vastgoed in een relatief korte periode.
- Exclusieve relatie (volume- en/of prijsafspraken) tussen de makelaar/taxateur en de intermediair/financiële onderneming voor taxaties ten behoeve van de financiering.
- Eigen belang bij de uitkomst van de taxatie of de hoogte van het taxatiebedrag.
- Retourprovisie of commerciële afspraken met intermediairs en financiële onderneming.
- Ontbreken van vaste onderdelen in het onderzoek ten behoeve van de waardebepaling door de makelaar/taxateur (informatie over vergelijkbare panden, WOZ-waarden, gebruik van het puntensysteem voor het vaststellen van de waarde of de hoogte van de huren, sloop-/handhavenafweging).
- Ontbreken standaarddossieropbouw met onderliggende documentatie en uitzonderingsrapportages
- Onvoldoende waarborgen bij de makelaar/taxateur voor de bescherming van de integriteit van medewerkers door functiescheiding (afhankelijk van omvang kantoor; bijvoorbeeld scheiding tussen de intake en de uitvoering van opdrachten en review van uit te brengen taxatierapporten en waardeverklaringen).
- Exclusieve relatie tussen notaris, belastingadviseur en medewerker van hypotheekbank.
- Aparte belastingadviseur voor offshore structuur.
- Hoge vergoeding voor belastingadviseur (vast maandbedrag en uurtarief).
- De koper verricht betalingen aan de (fiscaal) adviseur van de verkoper.

- Exclusieve relatie tussen belastingadviseur, notaris en medewerker van hypotheekbank.
- Bedrijfskosten van de onderneming zijn zeer laag.
- Een combinatie van een beperkt inkomen en een grote investering in vastgoed.
- Personen die bij volmacht handelen (dit kan wijzen op het buiten beeld houden van de 'ultimate beneficial owner').
- Doorverwijzen van Nederlandse cliënten door trustkantoren naar buitenlandse banken, waar men coderekeningen kan aanhouden.
- Trustkantoor geeft opdracht terug en/of beëindigt de relatie.
- Aanpassen jaarstukken door accountant t.b.v. het verkrijgen van hypothecaire lening.
- Investeerder is een wereldburger die nergens of ieder geval niet in Nederland belastingplichtig is.
- Een combinatie van een beperkt inkomen en een grote investering in vastgoed.
- Grote afhankelijkheid overige zakelijke dienstverlener van één klant.
- Iemand met een minderheidsbelang heeft feitelijke leiding over de onderneming, terwijl de overige partijen met een belang opvallend passief zijn en blijven.
- Makelaar/verhuurmakelaar/tussenpersoon die bij meerdere panden betrokken is geweest waar overtredingen zijn geconstateerd

Loveboys: minderjarigen (< 18 jaar):

- Spijbelen
- Haalt ('ineens') slechte cijfers
- Lijkt ineens veel geld te hebben (dure kleding, telefoon etc.)
- Keert zich af van ouders/vrienden
- Grensoverschrijdend gedrag
- Komt alleen nog thuis om te slapen
- Heeft onverklaarbare schulden
- Loopt regelmatig weg, is veel weekenden en nachten weg

Financiering

T.a.v. partijen

- Gebruik vennootschappen in een land waar niet wordt geregistreerd wie de aandeelhouder is.
- Combinatie van een offshore vennootschap en een geldstroom die uit een land met een bankgeheim komt.
- Complexe vennootschappelijke constructies.

T.a.v. kredietdossiers

- Onvoldoende CDD.
- Onvolledig kredietdossier en (te) oude stukken (bijvoorbeeld niet aantreffen van originele door de makelaar/taxateur gewaarmerkte taxatierapporten).
- Financiële onderneming gaat akkoord met passeren akte, terwijl het dossier nog incompleet is.
- Kredietdossier is in één keer compleet/ spoed.
- Kredietbeoordelaar controleert niet de door kredietaanvrager opgegeven

vermogensbestanddelen, inkomen en/of winst.

- Bij financiering wordt verkoopwaarde van een pand meegenomen, terwijl persoon pand niet op naam heeft staan.
- ABC-constructie (specifiek igv financiële problemengeld- lener: risico dat A voor te lage waarde uit boedel wordt getild, B-C transactie wel tegen normale waarde)
- Hypotheken worden verstrekt aan personen met (financiële) antecedenten (bijvoorbeeld persoon staat opgenomen in BKR als wanbetaler van geldleningen).
- Meerdere malen BKR getoetst in korte tijd.
- BKR-registratie recent beëindigd (check BKR historie)
- Op de loonstrook die wordt overgelegd aan de hypotheekverstrekker staat aangegeven dat het salaris per kas wordt uitbetaald.
- Vormfouten in aangeleverde documenten, zoals loonstrook, werkgeversverklaringen, taxatierapporten en depotnota's.
- Recente datum indiensttreding.
- Afwijkende adressen op verschillende documenten.
- Aanvragers hebben meerdere onderpanden.
- Gefingeerd samenwonen (personen 'bij elkaar geplakt').
- Taxatierapporten zijn niet in fysieke originele vorm opgenomen in het kredietdossier.
- Het aantreffen van meerdere – kort na elkaar – vervaardigde / gedateerde taxatierapporten (kan wijzen op een situationeel gebruik hiervan).
- Aanvraag financiering voor verbouwing terwijl verbouwing al (nagenoeg) gereed is.
- Makelaar/taxateur/notaris/bouwkundige deskundige betrokken bij transactie die niet afkomstig is uit 'de streek'.

T.a.v. de taxatie

- Huren die gezien de locatie / pand opvallend hoog zijn (hiermee kan een te hoge taxatie worden bewerkstelligd en kan worden wiggewassen).
- Aanwezigheid van risicovolle ondernemingen en/of bedrijfsomschrijvingen volgens gegevens van de KvK op het adres van het te financieren vastgoed.
- Taxaties voor financieringsaanvraag die de waarde na verbouwing vermelden, zonder dat de financiële onderneming een goede controle laat plaatsvinden op de relatie waardevermeerdering vs. verbouwing en op de nota's.
- Exclusieve relatie tussen de financiële onderneming en de makelaar/taxateur die taxaties verricht ten behoeve van de financiering.
- Opdrachtgever taxatie is (onbekende) derde.
- Het als financiële onderneming slechts gebruik maken van één vaste makelaar/taxateur voor taxaties, zonder dat er een controle plaatsvindt indien de gevraagde kredietfaciliteit onder een bepaald bedrag blijft.

.v. verstrekking hypotheek en bouwdepot

- De bewuste bankmedewerker (accountmanager) is de medewerker met hoogste provisie.
- Het verstrekte bedrag van de hypotheek staat niet in verhouding tot de (legale) inkomsten (salaris, huur of uit onderneming)/ verhouding leeftijd vs. inkomen vs. Beroep
- Meerdere hypotheekleningen gevestigd op één pand in combinatie met herhaaldelijk oversluiten.
- Hypotheken worden in korte tijd meerdere keren substantieel verhoogd.
- Onttrekkingen aan bouwdepots zonder facturen.

Financiering

- (Ver)bouw nota's worden onwaarschijnlijk snel achter elkaar ter uitbetaling ingezonden.
- Offertes ingediend als factuur.
- Werkzaamheden op factuur zijn niet gespecificeerd (indicator valse factuur)/ hoogte van het uit te betalen bedrag staat in geen verhouding tot de uitgevoerde werkzaamheden/geleverde goederen.
- Op factuur wordt niet verwezen naar de termijn van de aannemingsovereenkomst (indicator valse factuur).
- Het onttrekken van gelden inclusief omzetbelasting aan bouwdepots van zakelijke entiteiten.
- Nationale Hypotheek Garantie (NHG) meerdere keren verstrekt tbv dezelfde partij.
- Adres volgens Basisregistratie Personen (BRP) wijkt af van adres volgens NHG.

T.a.v. transport hypotheekakte

- Discrepancie aan begin of eind van transactie tussen degene die het geld fourneert en degene die eigenaar wordt.
- Op het moment van transport wordt de hypotheek doorgehaald. Het lijkt alsof (een deel van) de verkoopopbrengst voor verrekening wordt gebruikt.
- Dit is echter niet het geval. Op de afrekening van de notaris staat ("aflossing hoofdsom X: nihil").
- Waarborg wordt niet ingeroepen dan wel niet opgeëist (wijst op gelieerde partijen).

T.a.v. gebruik rekeningen

- Omschrijving 'one of our clients' op bankafschriften.
- Contante stortingen middels sealbags op rekeningen waarvoor geen dergelijke overeenkomst is afgesloten met de bank.
- Sealbagstortingen op derdengeldenrekeningen (of andere rekeningen) van advocatenkantoren of notariskantoren (verschoningsgerechtigden).
- Kosten voor contante geldtransporten in opdracht van de bank die worden doorbelast aan de cliënt.
- Grote aflossing hypotheek zonder dat dat onderbouwd kan worden door verkoop vorige woning of andere bronnen.
- Ontvangen aflossingen vanaf derdengeldenrekeningen van advocaten, terwijl geen sprake is van een boedel- scheiding of een faillissement.
- Taxaties voor financieringsaanvraag die de waarde na verbouwing vermelden.

T.a.v. financierende partijen

- Financierende partij is een buitenlandse niet-financiële instelling.
- Financierende partij is een (constructie met) offshore vennootschap(pen) en/of komt uit land met een bankgeheim en/of kort na het ontstaan van een dergelijke constructie wordt vastgoed aangeschaft.
- Financierende partij is een vennootschap waarvan de aandelen aan toonder zijn.
- Financiering door verkoper.
- De waarborgsom wordt bijeengebracht door anderen dan de juridische eigenaar of diens hypotheeknemer.

- Financierende partij is een niet-zakelijke partij.
- Financierende partij is onbekend.
- Financierende partij is een vennootschap waarvan de aandelen aan toonder zijn.

T.a.v. financiering zelf

- Hypotheek is niet beschikbaar op datum van levering.
- Financiering, waarbij geen hypotheek wordt gesteld.
- Grote aankoop vindt plaats zonder financiering.
- Koper blijft bedrag schuldig aan verkoper.
- Financiering door verkoper, waarbij ten gunste van verkoper een hypotheek wordt gevestigd.
- Financiering vindt plaats door verkoper tegen een hoge rente.
- Niet betaalde interest, waar geen (juridisch) gevolg aan wordt gegeven (Dit kan duiden op een feitelijke macht en/of eigendomsverhouding die niet strookt met de geregistreerde juridische overeenkomsten).
- Herfinanciering gaat niet naar de verkoper, de verkoper wordt uit andere bron betaald.
- Financiering, waarbij geen hypotheek wordt gesteld.

T.a.v. geldstroom

- Geldstroom komt van een niet-financiële instelling in het buitenland.
- Geldstroom komt vanuit (constructie met) offshore structuur en/of komt uit een land met een bankgeheim.
- Geldstroom komt van een vennootschap waarvan de aandelen aan toonder zijn.
- Geldstroom is afkomstig van buitenlandse coderekening.
- Uitbetaling aan derde partij die niet betrokken is bij de akte.
- Aflossing niet aan degene die oorspronkelijk heeft gefinancierd.

T.a.v. ongebruikelijke geldstroom

- Geldstroom komt van een niet zakelijke partij.
- Geldstroom komt van een vennootschap waarvan de aandelen aan toonder zijn.
- Geldstroom afkomstig van de derdengeldenrekeningen van verschoningsgerechtigden in Nederland.
- Betalingen provisies, commissies, advieskosten.

Koop/verkoop

T.a.v. partijen

- De koper heeft geen kennis van het te kopen object / de te kopen objecten.
- Kopende partij 'houdt' voor een ander.
- Levering aan verschillende rechtspersonen die door dezelfde persoon worden vertegenwoordigd.
- Gebrek aan transparantie m.b.t. uiteindelijke koper ('nader te noemen meester').
- Transacties tussen gelieerde partijen (privé/B.V., familieleden)
- De personen in de koopovereenkomst komen niet allen terug in de akte van levering.
- Koper in koopakte en in uiteindelijke leveringsakte verschillen, er is een partij bijgekomen (mutaties in partijen gedurende traject).
- Huurder koopt een woning van een verhuurder die een buitenlandse rechtspersoon is.

- Betrokkenheid bij transport van een persoon die niet aanwijsbaar bij de transactie is betrokken.

T.a.v. transport vastgoed

- ABC-transactie met opvallende waardestijgingen.
- Groot aantal transporten bij de notaris in een zeer kort tijdsbestek.
- Naadloze aansluiting tussen taxatiewaarde en koopsom.

T.a.v. financiële afwikkeling

- Bij verkoop stort de notaris het aankoopbedrag op een door de verkoper opgegeven rekening, niet zijnde zijn eigen rekening of die van de kredietverstrekker (hypotheeknemer).
- Notaris stort aanbetaling van cliënt terug op andere rekening(en).
- Bij het niet doorgaan van de transactie omdat de koper niet afneemt, betaalt de verkoper een afkoopsom aan de partij die zou kopen.

Algemeen

- Een combinatie van een beperkt inkomen en een grote investering in vastgoed.
- Verhouding koopsom t.o.v. huur is heel hoog.
- Verlies op vastgoedtransactie na recente verkrijging.
- Overdracht economisch eigendom.
- Constructie die bestaat uit een combinatie van nieuwe rechtspersonen in het buitenland en overgenomen vennootschappen in Nederland die handelt en beheert.
- Bij ABC-transactie: Verkoop B-C vindt plaats vóór A-B transactie (wijst op orkestreren, gelieerde partijen).
- In het jaar voorafgaand aan de koop/verkoop door de institutionele belegger heeft een ABC-transactie plaatsgevonden waarbij sprake is van onverklaarbare waar- de-stijgingen en/of dubieuze partijen.
- In het jaar na de koop/verkoop door de institutionele belegger heeft een ABC-transactie plaatsgevonden waarbij sprake is van onverklaarbare waardestijgingen en/of dubieuze partijen.
- 'Handelingsvrijheid' vermogensbeheerder.
- In het jaar voorafgaand aan de koop/verkoop door het pensioenfonds heeft een ABC-transactie plaatsgevonden waarbij sprake is van onverklaarbare waardestijgingen en/of dubieuze partijen.
- In het jaar na de koop/verkoop door het pensioenfonds heeft een ABCtransactie plaatsgevonden waarbij sprake is van onverklaarbare waardestijgingen en/of dubieuze partijen.
- Commissiebetalingen/winstdelingen/aanbrengprovisies.
- Provisiebetalingen zonder zichtbare tegenprestatie.
- De verkoper factureert ten tijde van de verkoop aan koper voor
- advieskosten.
- Bevoordeling sociaal netwerk (familielid/relatie). Betrokken partijen melden een verschillende koopsom. (Sommige partijen hebben het over de officiële koopsom, andere partijen bedoelen vermoedelijk de totale koopsom inclusief betalingen buiten de akte om.)

Koop/verkoop

- Transactie wordt met terugwerkende kracht ongedaan gemaakt.
- Grote afwaardering in het jaar van aankoop ten laste van de (fiscale) winst.
- Zeer snel groeiende vastgoedportefeuille.
- Onverklaarbare waardesprongen (in verhouding tot verstreken tijdspanne).
- 'Handelingsvrijheid' vermogensbeheerder.
- De naadloze aansluiting van de taxatiewaarde bij de koopsom op het

moment van verkoop.

Gebruik/exploitatie van een pand

Algemeen

- Wijziging van beheerder vastgoed of andere adviseur kan duiden op wijziging van de ubo.
- De als stroman naar voren geschoven koper, bestuurder en/of aandeelhouder heeft geen daadwerkelijke bemoeienis met exploitatie, maar komen alleen met een volmacht naar voren bij de notaris. Voorts heeft bijv. een belasting- adviseur of advocaat een relatief grote rol.
- Criminelen zijn direct (loondienst) of indirect (verrichten van diensten, inzet sociaal netwerk) betrokken bij exploitatie in risicovolle sectoren.
- Commissies voor het aanbrengen van werkzaamheden aan een partij buiten de directe keten.
- Huurder wordt geïnformeerd over het vestigen van een hypotheek op het gehuurde.
- Niet betaalde huren, waar geen (juridisch) gevolg aan wordt gegeven. (Dit kan duiden op een feitelijke macht en/of eigendomsverhouding die niet strookt met de geregistreerde juridische overeenkomsten.)
- Verzekeringsclaims voor brand- en/of opstalverzekeringen, net voordat een grote verbouwing gaat plaatsvinden.
- Contante huurontvangsten (op rekening van persoon die het betreffende pand niet in bezit heeft).
- Grote contante opnamen.
- Betalingen protectiegelden.
- Een vreemde verhouding tussen ontvangen huren en getaxeerde waarde.
- Huren die gezien de locatie / pand opvallend hoog zijn (hiermee kan een te hoge taxatie worden bewerkstelligd en kan worden witgewassen).
- De als stroman naar voren geschoven koper, bestuurder en/ of aandeelhouder heeft geen daadwerkelijke bemoeienis met exploitatie, maar komen alleen met een volmacht naar voren bij de notaris. Voorts heeft bijv. een belastingadviseur of advocaat een relatief grote rol.
- Criminelen zijn direct (loondienst) of indirect (verrichten van diensten, inzet sociaal netwerk) betrokken bij exploitatie in risicovolle sectoren.
- Commissies voor het aanbrengen van werkzaamheden aan een partij buiten de directe keten.
- Huurder wordt geïnformeerd over het vestigen van een hypotheek op het gehuurde.

T.a.v. gebruik pand voor mensenhandel

- Er is geen arbeidsovereenkomst, de arbeidsvoorwaarden zijn slecht gedefinieerd of de arbeidsovereenkomst is opgesteld in een taal die de betreffende persoon niet machtig is.
- Lijkt bang te zijn voor de man/vrouw die hem/haar begeleidt.
- De personen beschikken niet zelf over eigen identiteitspapieren.
- Slechte huisvesting.
- Er is sprake van hoge huren.
- Huur wordt inhouden op salaris.
- Ontbreken van huurcontracten.
- Vertoont tekenen van angst of lijkt zich ongemakkelijk te voelen, vooral in de aanwezigheid van de supervisor.

- Tijdens gesprek vertelt hij/zij tegenstrijdigheden
- De persoon/personen lijken niet goed te weten waar men is/verblijft
- Iemand anders voert steeds het woord, er lijkt sprake te zijn van controle/gezagsverhouding.
- De betalingen vinden onregelmatig en/of vaak te laat plaats.
- Weet niet hoeveel hij/zij verdient.
- Niet vrijelijk kunnen beschikken over (een deel) van de eigen verdiensten, geen eigen bankrekening/ bankpas in bezit).
- Inhouden boetes, (onduidelijke) kosten werkgever en/of borg.
- Verplicht om transport, levensmiddelen en/of andere diensten bij één aanbieder (werkgever) af te nemen.
- Illegaal verblijf.
- Moet een buitensporige vergoeding terugbetalen voor werving, vervoer, huisvesting, eten, gereedschap of veiligheidsuitrusting en die vergoeding wordt rechtstreeks ingehouden op zijn/haar loon.
- De terugbetalingsregeling voor voorschotten op het loon is onduidelijk of gemanipuleerd.

Gebruik/exploitatie van een pand.

- Personen verklaren lange werkdagen te moeten maken.
- Bevindt zich in een situatie waarin hij/zij op meerdere manieren van anderen afhankelijk is (hij/zij is bijvoorbeeld afhankelijk van de werkgever voor onderdak, eten, banen voor familieleden of voor andere behoeften).
- Men beschikt niet over eigen inkomsten.
- Schaars gekleed en weinig bezit.
- Er zijn diverse telefoons en/of laptops in de woning.
- Wonen en slapen op de werkplek.
- Er lijkt een vorm van toezicht te zijn (een persoon in de woning aanwezig, of de telefoon gaat zeer regelmatig over tijdens pandcontrole).
- Vertoont tekenen van angst of lijkt zich ongemakkelijk te voelen, vooral in de aanwezigheid van de supervisor.
- Weet niet wat zijn/haar verblijfplaats of adres is.
- Heeft regelmatig klanten, maar geen geld om bijv. huur te betalen.
- Wordt bij ziekte of zwangerschap gedwongen te werken.
- Huren de woning niet zelf.
- Alle vragen worden door de begeleidende persoon beantwoordt in plaats van door het potentiële slachtoffer.
- De opmerkingen van het potentiële slachtoffer vertonen geen samenhang of komen ingestudeerd over, door middel van indoctrinatie.

Bijlage 2 Afwegingskader Zwaarteweging

Het afwegingskader is bedoeld om te kunnen bepalen of het signaal verder opgepakt wordt en welke prioriteit het signaal heeft. Er is al vastgesteld of het signaal betrekking heeft op ondermijnende criminaliteit. Het is ook van belang om vast te stellen of het signaal betrekking heeft op de geprioriteerde fenomenen en projecten / gebieden.

Voldoet het signaal aan onze prioriteiten dan wordt het signaal verder in behandeling genomen door het LCP.

De keuze om het signaal aan te melden bij het RIEC kan in dit stadium gemaakt worden maar ook verderop in het proces. Reden om het signaal aan te melden bij het RIEC is o.a. het belang van informatie verstrekking door de belastingdienst danwel andere regionale partners.

Verder is het van belang dat het signaal voldoet aan de volgende eisen:

-Recent < half jaar

-Concreet: er wordt tenminste een adres, bedrijf(snaam) of persoon vermeld in het signaal.

Geprioriteerde fenomenen

- Drugs
- Mensenhandel en illegale prostitutie
- Jonge aanwas
- Outlaw Motorcycle Gangs
- Fraude (m.n. witwassen)
- Gedigitaliseerde criminaliteit

Geprioriteerde projecten / gebieden

- Gebiedsgerichte aanpak bedrijventerrein(en)
- Veilig buitengebied
- Horeca

Werkdocument informatiedeling ondermijning

Dit werkdocument is een uitwerking van het 'Privacy protocol gemeente Zwolle Gegevensuitwisseling ten behoeve van de bestrijding van ondermijning

Zoals aangegeven in het privacy protocol moet er beoordeeld worden of persoonsgegevens die op basis van een wettelijk grondslag zijn verzameld worden gedeeld mogen worden ten behoeve van de aanpak van ondermijning. In dit werkdocument is de beoordeling van de meest voorkomende wetgeving uitgewerkt en wordt aangegeven in welke gevallen informatiedeling wel of geen belemmering vormt voor de aanpak van ondermijning. Hierbij wordt in dit document onderscheid gemaakt tussen *altijd raadplegen*, *aangepast raadplegen* en *geen raadpleging*.

Het eerste deel van dit werkdocument geeft een korte samenvatting, onderverdeeld in de categorieën *altijd raadplegen*, *aangepast raadplegen* en *geen raadpleging*, van de analyse van de relevante (gemeentelijke) wet- en regelgeving.

Het derde deel van dit werkdocument bevat een uitgebreide (juridische) analyse van de relevante (gemeentelijke) wet- en regelgeving.

1. Geheimhouding en doelbinding

Persoonsgegevens die op grond van een wettelijke bevoegdheid zijn verzameld mogen niet zomaar worden gedeeld of verwerkt voor de aanpak van ondermijning. Voordat er persoonsgegevens worden gebruikt voor de aanpak van ondermijning moet er gekeken worden naar de oorspronkelijke wet – de regelgeving op basis waarvan de persoonsgegevens zijn verzameld.

Er zijn twee belangrijke vragen die beantwoord moeten worden om te bepalen of persoonsgegevens gebruikt mogen worden voor de aanpak van ondermijning:

1. Is er, op grond van de wet- en regelgeving op basis waarvan de persoonsgegevens oorspronkelijk zijn verzameld, sprake van een (strikte) geheimhouding?
2. Is het doel van de wet (de taak en bevoegdheid) op basis waarvan de persoonsgegevens oorspronkelijk zijn verzameld verenigbaar met de aanpak van ondermijning?

Als er sprake is van geheimhouding dan staat dit altijd (duidelijk) benoemd in de betreffende wet- en regelgeving.

Met betrekking tot de doelbinding ligt dit anders en zal een afweging c.q. analyse moeten plaatsvinden. In sommige wetten zoals de Wet Bibob en de Participatiewet is een specifiek doelbindingsbeginsel opgenomen. Als een wet geen specifiek doelbindingsbeginsel kent dan moet rekening worden gehouden met het algemene doelbindingsbeginsel uit artikel 5 lid 1 sub b en 6 lid 4 AVG.

In het onderstaande overzicht wordt weergegeven in welke gevallen wettelijke bepalingen over geheimhouding en doelbinding wel of geen probleem vormt.

Altijd raadplegen

1. APV/Openbare orde-bevoegdheden

Persoonsgegevens die verzameld zijn ten behoeve van de taken en bevoegdheden van de burgemeester op het terrein van openbare orde, bestrijden van overlast, en bevorderen van de leefbaarheid kunnen geraadpleegd worden ter bestrijding van ondermijning.

2. Drank- en Horecawet

Persoonsgegevens die verzameld zijn in het kader van de drank- en horecawetgeving kunnen geraadpleegd worden ter bestrijding van ondermijning. De Drank- en Horecawet en de aanpak van ondermijning beogen het zelfde, namelijk het bevorderen van de leefbaarheid en goede zeden in de gemeente.

3. Wet basisregistratie personen

De aanpak van ondermijning kan gezien worden als het uitvoeren van een wettelijke taak (uitvoering van gemeentelijke taken en bevoegdheden). Gemeentelijke bestuursorganen hebben een ruime bevoegdheid – en soms zelfs een verplichting – om van Brp-gegevens gebruik te maken, namelijk voor zover dat noodzakelijk is voor de goede vervulling van hun taak. Brp-gegevens kunnen geraadpleegd worden ter bestrijding van ondermijning.

4. Algemene wet inzake rijksbelastingen (gemeentelijke belastingen)

Voor het raadplegen van gegevens met betrekking tot gemeentelijke belastingen heeft het college van burgemeester en wethouders een besluit genomen. Deze gegevens kunnen zonder beperking worden geraadpleegd ten behoeve van de aanpak van ondermijning.

5. Invorderingswet 1990 (gemeentelijke deurwaarders)

Voor het raadplegen van gegevens met betrekking de Invorderingswet 1990 geldt hetzelfde als bij Algemene wet inzake rijksbelastingen. Op basis van het besluit van het college van burgemeester en wethouders kan informatie op grond van de Invorderingswet 1990 geraadpleegd worden ten behoeve van de aanpak van ondermijning.

Aangepast raadplegen

1. Wet politiegegevens

Gelet op de expliciete doelbindingsbepaling en de strikte geheimhoudingsplicht in de Wet politiegegevens (Wpg) is er geen ruimte om politiegegevens binnen de gemeente verder te verwerken voor andere doeleinden.

Op basis van een signaal kan een informatieverzoek aan de politie worden gedaan om ten behoeve van het signaal en de aanpak van ondermijning politiegegevens te verkrijgen.

Het verwerken van (persoons)gegevens uit een besluit dat genomen is op basis van eerder verstrekte politiegegevens vormt geen belemmering. Hierbij kan worden gedacht

aan bijvoorbeeld een besluit tot sluiting van een (horeca)bedrijf of woning naar aanleiding van een drugsvondst.

2. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Er ontbreekt een doelbindingsbepaling met de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) om alle (persoons)gegevens te raadplegen die op basis van de Wabo verzameld zijn.

Vergunningen en aanvragen op grond van de Wabo zijn, met uitzondering van de persoonsgegevens van de aanvrager (indien een natuurlijk persoon de aanvraag doet), openbaar voor een ieder. In de praktijk wordt daarom veelal gewerkt met publiceerbare versies van de aanvraag en de vergunning. Deze versies kunnen gebruikt geraadpleegd worden ten behoeve van de aanpak van ondermijning.

In de praktijk houdt dit in dat bij er bij een signaal informatie op basis van een perceel of meerdere percelen wordt geraadpleegd. Aanvragen, vergunningen, rapportages van toezichthouders en handhavingsbesluiten kunnen dan, zonder persoonsgegevens, worden geraadpleegd ten behoeve van de aanpak van het signaal.

Gegevens van bedrijven/ niet natuurlijk personen kunnen wel gewoon worden gedeeld. Van natuurlijke personen niet (Bijv. zzp'er of eenmanszaak).

3. Huisvestingswet en Woningwet

Voor persoonsgegevens op grond van de Huisvestingswet en de Woningwet geldt hetzelfde als bij de Wabo. Er ontbreekt over het algemeen een concrete doelbinding waardoor gegevensdeling ten behoeve van de aanpak van ondermijning niet vanzelfsprekend is. Er zijn situaties denkbaar waarbij doelbinding wel gemotiveerd kan worden. Bijvoorbeeld als er sprake is van een hennepkwekerij in een woning of de ondermijnende activiteiten een gevaar vormen voor de veiligheid en gezondheid van bewoners en omwonenden.

Vergunningen, rapportages van toezichthouders en handhavingsbesluiten kunnen net zoals bij de Wabo zonder persoonsgegevens worden gedeeld.

Gegevens van bedrijven kunnen wel gewoon worden gedeeld. Van natuurlijke personen niet (Bijv. zzp'er of eenmanszaak).

Geen raadpleging

1. Participatiewet

De participatiewet kent geen concrete doelbinding met de aanpak van ondermijning en heeft een strikte geheimhouding. Informatie die op basis van de Participatiewet is verzameld mag niet intern geraadpleegd worden ten behoeve van de aanpak van ondermijning.

Inkomensinformatie op grond van de Participatiewet mag door de gemeente gedeeld worden met de belastingdienst. De belastingdienst mag vervolgens via het RIEC gegevens over het inkomen van een subject verstrekken.

Bovenstaande geldt alleen voor informatie met betrekking tot personen/persoonsgegevens. Informatie met betrekking tot een zorgaanbieder mag wel worden gedeeld.

2. Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet kennen net als de Participatiewet geen concrete doelbinding met de aanpak van ondermijning en een strikte geheimhouding. Informatie die op basis van de Wmo en de Jeugdwet is verzameld mag niet worden geraadpleegd voor de aanpak van ondermijning.

Bovenstaande geldt alleen voor informatie met betrekking tot personen/persoonsgegevens. Informatie met betrekking tot een zorgaanbieder mag wel worden gedeeld.

3. Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

De Wet Bibob kent een strenge geheimhoudingsplicht waardoor informatie die op grond van de Wet Bibob verzameld is niet geraadpleegd mag worden voor de aanpak van ondermijning.

4. Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen

De Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI) kent een strenge geheimhoudingsplicht waardoor informatie die op grond van de Wet SUWI verzameld is niet geraadpleegd mag worden voor de aanpak van ondermijning.

Gegevens die op grond van de Wet SUWI worden verzameld kunnen eventueel op de zelfde wijze als de Participatiewet via het RIEC worden geraadpleegd.

Afwijking

Om bij ernstige en zware casuïstiek (een (groot) algemeen belang) toch de mogelijkheid te hebben ook over betreffende relevante informatie te beschikken kan het college besluiten om informatie die niet geraadpleegd mag worden toch te raadplegen. Dit houdt in dat bij voorliggende gevallen de casus voorgelegd wordt aan de burgemeester en er in dat specifieke geval besloten kan worden om ondanks de geheimhoudingsverplichting toch over de relevante informatie te kunnen beschikken.

Dit kan bijvoorbeeld wanneer er sprake is van overkoepelende problematiek die vraagt om een (gerichte) gezamenlijke samenwerking van meerdere gemeentelijke disciplines.

In een dergelijk besluit moet in ieder geval gemotiveerd worden waarom het doel van de wet (de taak en bevoegdheid) op basis waarvan de persoonsgegevens oorspronkelijk zijn verzameld verenigbaar met de aanpak van de specifieke casus. Ook moet gemotiveerd worden waarom er in het specifieke geval wordt afgeweken van de

wettelijke geheimhoudingsverplichting. Bij deze besluitvorming moet de FG worden geraadpleegd.

2. Informeren betrokkenen [REDACTED]

2.1 Informeren van betrokkene

Zoals aangegeven in het privacy protocol is het vanuit transparantie-oogpunt uitgangspunt dat betrokkenen zo snel en volledig mogelijk worden geïnformeerd over onderzoek dat naar hen wordt gedaan. Dat is evenwel niet altijd mogelijk, omdat het informeren van betrokkenen het onderzoek kan schaden.

Per casus moet afgewogen worden of, en zo ja wanneer betrokkenen worden geïnformeerd over onderzoek dat naar hen wordt gedaan. Bij informeren van betrokkenen kan worden aangesloten bij de informatieplicht van de artikelen 13 en 14 AVG en de uitzonderingen daarop zoals opgenomen in artikel 23 AVG en artikel 41 UAVG.

De afweging over het al dan niet informeren van de betrokkenen vindt voor het eerst plaats in fase 3 van het protocol. Betrokkene hoeft alleen geïnformeerd te worden wanneer een, op betrokkene betrekking hebbend, signaal wordt geagendeerd voor een casusoverleg. Dit is het moment dat het onderzoek naar betrokkene daadwerkelijk start. Het zal vaak voorkomen dat op dit moment betrokkene nog niet wordt geïnformeerd vanwege het belang van het onderzoek.

Als wordt besloten om, in het belang van het onderzoek, betrokkene niet direct te informeren over het onderzoek dan zal er na het afronden van het onderzoek nogmaals beoordeeld moeten worden of betrokkene geïnformeerd moet worden. Dit is afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek en nog verder te nemen stappen.

Belangrijk is om iedere keer af te vragen of het informeren van betrokkene het onderzoek kan schaden (nu of in de toekomst). Het kan natuurlijk zijn dat je betrokkene niet wil informeren in de tijd dat het signaal gearchiveerd is. Binnen deze termijn mag je de informatie van de casus nog gebruiken.

Dit kan betekenen dat betrokkene pas na een paar jaar wordt geïnformeerd. Het is denkbaar dat je dan een bericht stuurt waarbij je aangeeft dat er onderzoek was gedaan en dat het dossier nu wordt vernietigd.

Een ander denkbaar moment om de betrokkene te informeren is nadat er een interventie heeft plaatsgevonden. Betrokkene weet immers toch dat er onderzoek naar hem loopt of heeft gelopen.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Beslisnota voor het MT Zwolle

Datum 1 september 2021

Openbaar

Voorgestelde routing

Onderwerp Privacy
Versienummer 0.1

Portefeuillehouder
Informant Marijn Hageman
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon (038) 498
Email M.Hageman@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.2.1 We versterken de sociale veiligheid door het voorkomen en tegengaan van criminaliteit, overlast en gevoelens die daarmee samenhangen
Begroting wijzigen Nee
Dekking ten laste van

Voorgestelde behandeling

- Bespreekpunt
- Hamerstuk
- Ter kennisname

Bijlagen

1. Het privacyprotocol binnengemeentelijke gegevensdeling ondermijning.

Kern van het voorstel

Op basis van het landelijke modelprotocol binnengemeentelijke gegevensdeling hebben wij het privacyprotocol voor de gemeente Zwolle voor de aanpak van ondermijning ontwikkeld. Dit protocol maakt inzichtelijk op welke wijze de informatiedeling in het kader van de aanpak van ondermijning is ingericht. Het beschrijft aan de hand van een stappenplan welke mogelijkheden we hebben om dat op een rechtmatige manier te doen, waarbij rekening wordt gehouden met de grenzen van bestaande wetgeving om informatie binnengemeentelijk te kunnen delen. Bij iedere stap van het beschreven proces moet een concrete afweging worden gemaakt of bepaalde persoonsinformatie in een voorliggend geval mag worden verstrekt. Dit vloeit voort uit de geldende wetgeving in samenhang met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en waarborgt het op een transparante en zorgvuldige wijze omgaan met persoonsgegevens.

Ontwerp besluit

Het MT Zwolle besluit:

1. Het privacyprotocol binnengemeentelijke gegevensdeling ondermijning vast te stellen.

MT Zwolle besluit d.d.:

- Conform
- Gewijzigd

Datum 1 september 2021

- Aangehouden
- Teruggenomen

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Voor de aanpak van ondermijning is het noodzakelijk om integraal te werken, ook binnengemeentelijk. Op basis van onze wettelijke taken en bevoegdheden beschikt de gemeente over informatie waarmee ondermijnende activiteiten in kaart kunnen worden gebracht en waarmee interventies uitgevoerd kunnen worden.

Om meldingen / vermoedens van ondermijning te onderzoeken is het nodig om de informatie rondom (rechts)personen en / of adressen in beeld te brengen en de informatie op die manier te verrijken. Het verrijkte signaal kan aanleiding geven om een onderzoek te starten en een plan van aanpak te formuleren. Voor het verrijken van informatie is het nodig om (persoons) gegevens te verzamelen. Persoonsgegevens die op grond van een wettelijke bevoegdheid zijn verzameld mogen niet zomaar gedeeld of verwerkt worden voor de aanpak van ondermijning.

Beoogd effect

Dit protocol maakt inzichtelijk op welke wijze de informatiedeling in het kader van de aanpak van ondermijning is ingericht. Het beschrijft aan de hand van een stappenplan welke mogelijkheden we hebben om dat op een rechtmatige manier te doen, waarbij rekening wordt gehouden met de grenzen van bestaande wetgeving om informatie binnengemeentelijk te kunnen delen. Bij iedere stap van het beschreven proces moet een concrete afweging worden gemaakt of bepaalde persoonsinformatie in een voorliggend geval mag worden verstrekt. Dit vloeit voort uit de geldende wetgeving in samenhang met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en waarborgt het op een transparante en zorgvuldige wijze omgaan met persoonsgegevens.

Knelpunten

Uit onze analyse en de genoemde analyse van de landsadvocaat is de onderstaande wet- en regelgeving als mogelijke knelpunt gekomen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen wetten waarbij beperkt mag worden geraadpleegd en waarbij dit in geen enkel geval mag.

Beperkt raadplegen (doelbinding vereist):

- Huisvestingswet
- Woningwet
- Wet algemene bepalingen omgevingswet

Voor persoonsgegevens op grond van de Huisvestingswet, Woningwet en de Wabo geldt dat er een concrete doelbinding ontbreekt, waardoor gegevensdeling ten behoeve van de aanpak van ondermijning niet vanzelfsprekend is. Per casus moet goed worden afgewogen welke gegevens relevant zijn voor de aanpak van ondermijning. Het kan zijn dat er doelbinding ontstaat en de persoonsgegevens gedeeld mogen worden. In veel gevallen is het ook mogelijk om relevante gegevens te delen zonder dat de persoonsgegevens gedeeld worden. Te denken valt aan vergunningen gerelateerd aan adressen etc.

Datum 1 september 2021

Nooit raadplegen (doelbinding vereist én strikte geheimhouding):

- Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
- Participatiewet
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdwet
- Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen

Bovenstaande wetten kennen een strikte geheimhouding, dit betekent dat de informatie die krachtens die wet is verkregen, niet voor andere doeleinden kan worden benut. Dit kan gaan om informatie die wel degelijk relevant kan zijn voor de aanpak van de betreffende ondermijningscasus. Door de relevantie van de informatie kan het zijn dat toch doelbinding ontstaat, maar dat er nog steeds sprake is van geheimhouding. Dit betekent heel concreet dat de informatie nog steeds niet gedeeld mag worden volgens de AVG. De ontstane doelbinding is een sterk argument om toch te kiezen voor informatiedeling.

Afwijking vastgesteld door college van B&W

Om bij ernstige en zware casuïstiek (een (groot) algemeen belang) toch de mogelijkheid te hebben ook over betreffende relevante informatie te beschikken is er een afwijkingsmogelijkheid van de AVG voorgesteld aan het college van B&W. Zij hebben conform voorstel besloten. Dit houdt in dat bij voorliggende gevallen de casus voorgelegd wordt aan de burgemeester en er in dat specifieke geval besloten kan worden om ondanks de geheimhoudingsverplichting toch over de relevante informatie te kunnen beschikken. Hiervoor is het nodig de burgemeester namens het college te laten beslissen om bij uitzonderlijke ondermijningscasuïstiek af te wijken van de geheimhoudingsbeperkingen op grond van de AVG of sectorale wetgeving. Dit betekent heel concreet dat de AVG en sectorale wetgeving wordt overtreden. Dit voorstel is een tijdelijke oplossing waarbij we dit uiteraard zorgvuldig monitoren en evalueren. In de praktijk moet blijken hoe vaak we hier tegen aan lopen. Met deze ervaringen en inzichten onder de arm, willen we aandacht vragen in Den Haag voor structurele oplossingen voor de knelpunten rondom deze informatiedeling.

Argumenten

- Om ondermijning te kunnen bestrijden is het bij de aanpak belangrijk om informatie te verzamelen (waaronder persoonsgegevens) en met elkaar te kunnen combineren. Dit geeft inzicht in de criminaliteit, de verwevenheid tussen onder- en bovenwereld, en daarmee ook de faciliterende bedrijvigheid die ondermijning mogelijk maakt. Het kan zelfs zo zijn dat wij als overheid ondermijning onbewust faciliteren door bijvoorbeeld het verstrekken van subsidies of vergunningen.
- Om zorgvuldig om te gaan met binnengemeentelijke (persoons)gegevens hebben wij een privacyprotocol opgesteld waarin wordt beschreven hoe de gemeente Zwolle omgaat met de binnengemeentelijke informatie en gegevensuitwisseling ten behoeve van de bestrijding van ondermijning. In dit protocol zijn waarborgen en privacychecks opgenomen.
- Het privacyprotocol biedt:
 - Inzicht op welke wijze de informatiedeling in het kader van ondermijning is ingericht;
 - transparantie;
 - onderbouwing bij bezwaarprocedures;
 - de mogelijkheid om nieuwe collega's goed in te werken op dit thema.
- In uitzonderlijke gevallen kan het toch nodig zijn om in afwijking van de geheimhoudingsplicht van bepaalde wetten persoonsgegevens te delen. Een voorbeeld hiervan is een melding over betrokkenheid van een criminele familie bij ondermijnende activiteiten. In dit geval kan het

Datum 1 september 2021

nodig zijn om informatie over jeugdigen in dit gezin te bevragen om zo de juiste interventies in te zetten en daarbij oog te hebben voor de gezinssituatie. Bij een dergelijke casus vragen we specifiek toestemming voor bevragen van deze informatiebronnen (b.v. Jeugdwet / Participatiewet). Het besluit om deze informatie te delen is casus afhankelijk en moet iedere keer zorgvuldig en goed gemotiveerd genomen worden. Aangezien deze informatiedeling wettelijk gezien niet toegestaan is, loopt de gemeente Zwolle risico's die om bestuurlijke verantwoording vragen.

- Als we in uitzonderlijke casuïstiek niet over genoemde informatie kunnen beschikken is de aanpak gericht op interventies die mogelijk afbreuk doen aan de zorgkant van de problematiek (b.v. in het gezin).
- Ook krijgen we beter inzicht in de gevolgen van dit knelpunt als we zien wat delen van deze informatie oplevert en wat we anders gemist hadden. Op deze manier kunnen we de knelpunten beter onder het voetlicht brengen van de landelijke politiek in Den Haag.
- Het college is eindverantwoordelijk voor het naleven van de AVG. In verband met de voortgang en afbreukrisico in de casus heeft het college besloten om deze 'afwijkingsbevoegdheid' bij de burgemeester neer te leggen.
- De privacy-officer is nauw betrokken geweest bij het opstellen van het protocol en ondersteunt dit privacyprotocol.

Risico's

- Aan het vaststellen van het privacy protocol zitten geen risico's verbonden. Er wordt helderheid gegeven over de verwerking van persoonsgegevens en het werkproces voor de aanpak van ondermijning. Het protocol kan het (bestaande) risico op (gegronde) klachten met betrekking tot gegevensverwerkingen mogelijk verkleinen.
- Aan een afwijkingsbesluit om toch informatie te delen en te verwerken ten behoeve van de aanpak van ondermijning zitten risico's verbonden. De kans op een (gegronde) klacht van de persoons die onderzocht wordt is groter. Bij een gegronde klacht kan door de betrokkene een schadevergoeding worden geëist. Indien dit wordt geëist moet er gekeken worden naar de mate waarin betrokkene in zijn of haar persoonlijke levenssfeer is geraakt.

Financiën / Organisatorische aspecten

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Medezeggenschap

N.v.t.

Vervolg

Het privacyprotocol wordt beheerd door team Veiligheid van de afdeling Fysieke Leefomgeving. Er wordt 2-maandelijks casuïstiek geevalueerd met de privacy-officer. Na één jaar vindt er een evaluatie plaats van het privacyprotocol samen met de privacy-officer. Waar nodig wordt het privacyprotocol aangepast. Bij significante wijzigingen wordt het privacyprotocol opnieuw aan het MTZ aangeboden.

Openbaarheid

Openbaar

Privacy protocol binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 31 augustus 2023 09:16
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning
Bijlagen: Bijlage 3 Werkdocument Binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning.docx; Bijlage 1 Checklist beoordelingskader Ondermijning.docx; Bijlage 2 Afwegingskader zwaarteweging.docx

Zie onderstaande mail, ook van toepassing op het Woo verzoek?

[REDACTED]
[REDACTED]

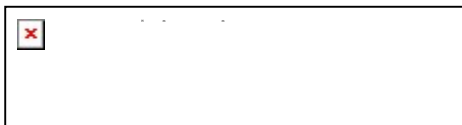
Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

[REDACTED]
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 3 mei 2022 12:07
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Dag [REDACTED]

Hartelijk dank voor je advies, hierbij ontvang je alsnog de bijlagen waar in de DPIA naar wordt verwezen en die niet waren meegestuurd
Hoewel je dat zelf ook niet verwacht: mochten die bijlagen jouw advies toch anders maken, dan hoor ik het graag.
Ik ga jouw advies bespreken met een collega die een grote rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van de stukken en neem dan even contact met je op.

[REDACTED]
[REDACTED]

Gemeente Zwolle, ZWFL
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 2 mei 2022 09:45
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Beste [redacted]

Bijgevoegd het FG-advies. Misschien handig om de vervolg stappen te bespreken?

[redacted]
[redacted]

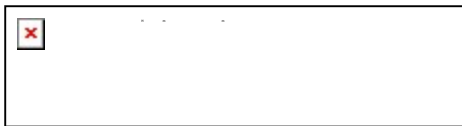
Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

[redacted]

Van [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 april 2022 10:03
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Hoi [redacted]

Neem jij dan zelf ook nog deel aan dat overleg over woonoverlast of doet [redacted] dat alleen? Mocht het dat laatste zijn, wil je hem dan de context meegeven?

[redacted]

Gemeente Zwolle, ZWFL
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

 [redacted]
[redacted]

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 28 april 2022 09:03
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Yes, [REDACTED] is de nieuwe FG die volgende week start. Mijn contract loopt sowieso nog tot en met september.

 met vriendelijke groet

[REDACTED]
[REDACTED]
Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

[REDACTED]
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 28 april 2022 08:55
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Oké, mooi. Ik zag trouwens dat je een vergaderverzoek over woonoverlast had doorgestuurd naar een voor mij nog onbekende collega. Is dat jouw vervanger/opvolger? Hoe lang ben je nog werkzaam voor Zwolle?

Groet,
[REDACTED]

[Outlook voor Android](#) downloaden

From: [REDACTED]
Sent: Tuesday, April 26, 2022 7:33:09 PM
To: [REDACTED]
Subject: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Deze week! Ik ben het zeker nog niet vergeten, afgelopen periode had ik meer inzageverzoeken af te handelen dan mij lief is.

 met vriendelijke groet

[REDACTED]
[REDACTED]
Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

[REDACTED]
[REDACTED]

Van [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 26 april 2022 16:38
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Goedemiddag [REDACTED]

Kan je aangeven wanneer ik jouw advies tegemoet kan zien?

Groet,
[REDACTED]

[Outlook voor Android](#) downloaden

From: [REDACTED]
Sent: Wednesday, March 30, 2022 7:43:21 PM
To: [REDACTED]
Subject: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Beste [REDACTED]

Ik kom deze week niet toe aan je DPIA, maar vergeten ben ik het zeker nog niet.

[REDACTED]
[REDACTED]

Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

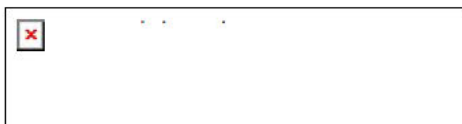
Van [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 22 maart 2022 16:46
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Dag [REDACTED]

Hierbij ontvang je een DPIA voor gegevensverwerking rondom de (binnengemeentelijke) aanpak van ondermijningscasuïstiek en achterliggende stukken. Goed voor jou om te weten is dat de documenten zijn opgesteld in nauwe samenwerking met de toenmalige privacy-officer [REDACTED]

Graag leg ik het DPIA aan je voor voor advies. Wil je dit in het veld in het DPIA aangeven?

Mocht je nog vragen hebben, dan hoor ik het graag.

[Redacted]
Gemeente Zwolle, ZWFL
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Zwolle

DPIA Aanpak ondermijning (Smart Veiligheid)

Inhoudsopgave

DPIA Aanpak ondermijning (Smart Veiligheid).....	1
Inleiding.....	3
1. Contactgegevens, algemene informatie.....	4
2. Deel A: Beschrijving kenmerken gegevensverwerkingen.....	5
3. Deel B: Beoordeling rechtmatigheid gegevensverwerkingen.....	9
4. Deel C: Beschrijving en beoordeling risico's.....	12
5. Deel D: Beschrijving voorgenomen maatregelen.....	14
6. Deel E: Advies FG.....	16
Bijlage 1: Risico-tabel.....	17

Inleiding

Met dit document kan een DPIA (Data Protection Impact Assessment ofwel Gegevenseffectbeoordeling (GEB)) worden uitgevoerd op een beoogde gegevensverwerking.

Onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming zijn DPIA's in bepaalde gevallen verplicht om uit te voeren alvorens wordt begonnen aan een gegevensverwerking.

Een DPIA is een instrument om vooraf de privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen. En om daarna maatregelen te kunnen nemen om de risico's te verkleinen.¹

¹ <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/zelf-doen/data-protection-impact-assessment-dpia>

1. Contactgegevens, algemene informatie

Contactgegevens

Datum: 09-03-2021
Naam van organisatie: gemeente Zwolle
Afdeling/Domein/Team: Fysieke leefomgeving, team veiligheid
Verwerkingsverantwoordelijke: College B&W
Naam proces (zie verwerkingsregister): Ondernijning
Gemma Referentiecomponent (zie [lijst](#)): [Veiligheidscomponent](#)

Uitvoerder DPIA (proceseigenaar)

Naam: Willy Visser
Functie: afdelingshoofd Fysieke Leefomgeving
Leidinggevende/Teammanager/Eenheidsmanager: Saskia Visser
E-mailadres: [REDACTED]

Tijdslijn:

Startdatum van de verwerking: 01-05-2021
Einddatum van de verwerking: doorlopend proces

Bijlagen:

- offerte leverancier
- verwerkersovereenkomst
- procesbeschrijving aanpak ondernijning
- privacy protocol gegevensdeling ondernijning
- werkdocument privacy protocol

Proces uitvoering DPIA:

- *Proceseigenaar initieert een introductiegesprek met de Privacy Officer en FG omtrent de context van de DPIA.*
- *Proceseigenaar vult onderdelen A t/m D in met hulp van Privacy Officer.*
- *Functionaris Gegevensbescherming geeft zijn advies in onderdeel E.*
- *Als laatste stap slaat de proceseigenaar de volledig ingevulde DPIA op in het zaakstelsel tezamen met de aanvullende documenten.*
- *Als bepaalde vragen door een andere collega zijn ingevuld geef dit dan expliciet aan in de toelichting.*
- *Er vindt een definitief afrondend gesprek plaats om de uitkomsten van de DPIA te bespreken.*

2. Deel A: Beschrijving kenmerken gegevensverwerkingen.

1. Verwerking

Beschrijf het proces waar de DPIA op ziet en de context waarbinnen deze plaatsvindt op hoofdlijnen.

Het proces ondermijning beoogt signalen te onderzoeken en te registreren om zodoende ondermijning tegen te gaan. De ICT-oplossing SmartVeiligheid (C3groep) ondersteunt middels workflow- en case-management deze aanpak. Het proces ondermijning maakt integraal onderdeel van het collegeprogramma ondermijning.

2. Persoonsgegevens

Som alle categorieën van persoonsgegevens op die worden verwerkt. Deze persoonsgegevens zijn onderverdeeld in de typen: algemeen, strafrechtelijk, en bijzonder.

Algemene persoonsgegevens

Naam:

Geslacht, geboortedatum en/of leeftijd:

Burgerservicenummer (BSN):

Contactgegevens:

Toegangs- of identificatiegegevens:

Financiële gegevens:

(Kopieën van) paspoorten of andere legitimatiebewijzen:

Locatiegegevens:

Persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen:

anders, namelijk:

Er worden ook partnergegevens (OM, politie) gebruikt evenals interne signalen uit de gemeentelijke organisatie. Dit betreft meldingsgegevens en gegevens over vergunningen.

Bijzondere categorieën van persoonsgegevens

Persoonsgegevens waaruit iemands ras of etnische afkomst blijkt:

Persoonsgegevens waaruit iemands politieke opvattingen blijken:

Persoonsgegevens waaruit iemands religieuze overtuigingen blijken:

Persoonsgegevens waaruit iemands lidmaatschap van een vakbond blijkt:

Gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid:

Gegevens over iemands gezondheid:

Genetische gegevens:

Biometrische gegevens:

3. Geef aan van welke categorie van betrokkenen persoonsgegevens worden verwerkt.

- Werknemers:
- Klanten (huidig en potentieel):
- Leerlingen of studenten:
- Patiënten:
- Minderjarigen:
- Personen uit kwetsbare groepen:

Anders, namelijk:

Subjecten waarvan het vermoeden bestaat dat er sprake is van ondermijning, inclusief het omliggende netwerk van personen/objecten.

4. Gegevensverwerkingen

Geef alle voorgenomen gegevensverwerkingen puntsgewijs weer. Wat wordt er met de persoonsgegevens gedaan?

Zie vraag 5.

5. Verwerkingsdoeleinden

Beschrijf de doeleinden van de voorgenomen gegevensverwerkingen.

Registreren gegevens : het vastleggen van een (nieuwe) ondermijningscasus t.b.v. onderzoek

Opvragen interne gegevens: t.b.v. verrijking van onze gegeven kan intern aanvullende informatie worden opgevraagd

Uitwisselen gegevens : ter verrijking van het signaal en t.b.v. de ondermijningsaanpak worden gegevens uitgewisseld met partners.

Analyse gegevens : t.b.v. de ondermijningsaanpak worden de gegevens geanalyseerd

Onderzoeken gegevens: door de gegevens te onderzoeken wordt helderheid verkregen of er sprake is van ondermijning.

Vernietigen gegevens : gegevens die niet gerelateerd zijn aan een ondermijningscasus worden na maximaal één jaar vernietigd.

Opvragen gegevens : op basis van signalen worden gegevens opgevraagd van een subject. Deze aanvullende gegevens worden vastgelegd bij de casus

NB nader bekijken i.c.m. procesuitwerking

6. Betrokken partijen

Benoem welke partijen betrokken zijn bij welke gegevensverwerkingen. Deel deze partijen per gegevensverwerking in onder de rollen: verwerkingsverantwoordelijke, verwerker, verstrekker en ontvanger voor zover deze van toepassing zijn. Benoem tevens welke functionarissen binnen deze organisaties toegang krijgen tot welke persoonsgegevens (noem hierbij geen namen maar functies).

Verwerkingsdoel/ Partij	Registreren	Opvragen (intern)	Uitwisselen	Analyseren	Onderzoeken	Vernietigen	Opvragen extern
Rol	Verwerkings- verantwoordelijke	Verwerker/ Ontvanger	Verstrekker/ ontvanger	Verwerker	Verwerker	Verwerker	Verwerker/ Ontvanger
Extern							
OM			X				
Politie			X				
RIEC			X				
Intern							
Team inkomen (IO)			X				
Team handhaving (IO)			X				
Team vordering & verhaal (IO)			X				
Team vergunningen (FL)			X				
Team TOR (FL)			X				
Vastgoed			X				
SWT			X				
Burgerzaken			X				
Team OOV	X	X	X	X	X	X	X

7. Belangen bij de gegevensverwerkingen

Beschrijf alle belangen die de verwerkingsverantwoordelijke en anderen hebben bij de voorgenomen gegevensverwerkingen.

Het collegebelang bij de gegevensverwerking is op basis van de publiekrechtelijke taak 'bestrijden ondermijning'.

Extern	belang
OM	Strafrechtelijk onderzoek
Politie	Veiligheid
RIEC	Ondersteunen integrale aanpak ondermijning
Intern	
Team inkomen (IO)	Rechtmatigheid en bestrijden uitkeringsfraude
Team handhaving (IO)	Opsporen en bestrijden van uitkeringsfraude. Inclusief vordering en verhaal
Team vordering & verhaal (IO)	
Team vergunningen (FL)	Rechtmatigheid o.g.v. vergunningen
Team TOR (FL)	Opsporing en signaleringsfunctie
Vastgoed	Rechtmatigheid huurders of wederpartij vastgoedtransacties
SWT	Ondersteuningsplan?
Burgerzaken	Adres- en identiteitsfraude (rechtmatigheid)

8. Verwerkingslocaties

Benoem in welke landen de voorgenomen gegevensverwerkingen plaatsvinden.

Nederland (zie verwerkersovereenkomst).

9. Technieken en methoden van de gegevensverwerkingen

Beschrijf op welke wijze en met gebruikmaking van welke (technische) middelen en methoden de persoonsgegevens worden verwerkt. Benoem of sprake is van (semi-) geautomatiseerde besluitvorming, profilering of big dataverwerkingen en, zo ja, beschrijf waaruit een en ander bestaat. Denk bijvoorbeeld aan cameratoezicht.

Oplossing betreft voornamelijk een zaakstelsel waarbij je een beslisboom doorloopt (doelbinding en grondslag wordt bij elk beslismoment vastgelegd). Het systeem maakt in het werkproces gebruik van het vierogen principe.

Verkregen informatie wordt door de betrokkenen per casus in het systeem vastgelegd. Indien betrokkene geen toegang tot dit systeem heeft, wordt er gebruik gemaakt van ingebouwde beveiligde mail. Alle verwerkingen in het systeem worden gelogd.

Zie voor specifieke technieken en methoden offerte.

10. Juridisch en beleidsmatig kader

Benoem de wet -en regelgeving, met uitzondering van de AVG, en het beleid met mogelijke gevolgen voor de voorgenomen gegevensverwerkingen.

1. Gemeentewet	10. Woningwet
2. Algemene plaatselijke verordening gemeente Zwolle	11. Participatiewet
3. Drank- en Horecawet	12. Wet maatschappelijke ondersteuning
4. Wet basisregistratie personen	13. Wet Bibob
5. Algemene wet inzake rijksbelastingen	14. Wet SUWI
6. Invorderingswet 1990	
7. Wet Politiegegevens	
8. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	
9. Huisvestingswet	

*zie ook werkdocument informatiedeling ondermijning.

11. Bewaartermijnen

Bepaal en motiveer de bewaartermijnen van de persoonsgegevens aan de hand van de verwerkingsdoeleinden. (Voor bestaande processen kan hiervoor worden gekeken in het verwerkingsregister)

Niet ontvankelijke signalen worden maximaal één jaar bewaard.
Signalen die na het doorlopen van alle processtappen worden afgesloten worden maximaal 5 jaar bewaard.
Vuistregel bij de bepaling van het bewaartermijn is dat persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan nodig.

Voor een uitgebreide beschrijving, zie protocol informatiedeling ondermijning.

3. Deel B: Beoordeling rechtmatigheid gegevensverwerkingen.

12. Rechtsgrond Bepaal op welke rechtsgronden de gegevensverwerkingen worden gebaseerd. Geef zo gedetailleerd mogelijk weer op basis van welke rechtsgrond uit artikel 6 AVG de verwerking plaatsvindt. Beschrijf waarom deze rechtsgrond van toepassing is, noem bijvoorbeeld specifieke wet- en regelgeving. Zie hiervoor de website van de [Autoriteit Persoonsgegevens](#).

1. Onderzoek naar ondermijning en het opbouwen van een interventie dossier: De gegevensverwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of uitoefening van openbaar gezag

Toelichting:

In het Smart Veiligheid systeem wordt per gegevensverwerking de rechtsgrond op grond van de AVG vastgelegd. Zie voor een nadere uitwerking het werkdocument gegevensdeling ondermijning.

13. **Bijzondere persoonsgegevens** Indien bijzondere of strafrechtelijke persoonsgegevens worden verwerkt, beoordeel of één van de wettelijke uitzonderingen op het verwerkingsverbod van toepassing is. Beoordeel bij de verwerking van een wettelijk identificatienummer zoals BSN, of dit is toegestaan. Zie hiervoor de website van de [Autoriteit Persoonsgegevens](#).

Toelichting:

Als deze informatie wordt verwerkt voor een casus/signaal dan wordt deze per geval beoordeeld. Zie voor een nadere uitwerking het werkdocument gegevensdeling ondermijning.

14. **Doelbinding** Indien de persoonsgegevens voor een ander doel worden verwerkt dan oorspronkelijk verzameld, beoordeel of deze verdere verwerking verenigbaar is met het doel waarvoor de persoonsgegevens oorspronkelijk zijn verzameld. Zie hiervoor de website van de [Autoriteit Persoonsgegevens](#).

Indien er persoonsgegevens die op basis van een wettelijke gemeentelijke taak zijn verzameld worden verwerkt ten behoeve van de aanpak van ondermijning wordt er per gegevensverwerking beoordeeld of deze gebruikt mogen worden voor de aanpak van ondermijning. Deze beoordeling bestaat uit een toets tbv doelbinding en geheimhouding. Zie voor een nadere uitwerking het werkdocument gegevensdeling ondermijning.

Toelichting:

15. **Noodzaak en evenredigheid** Beoordeel of de voorgenomen gegevensverwerkingen noodzakelijk zijn voor het verwezenlijken van de verwerkingsdoeleinden.

- a. **Proportionaliteit**: staat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen in evenredige verhouding tot de verwerkingsdoeleinden?

De proportionaliteitstoets is meerdere malen in de werkwijze inbegrepen, zoals uitgewerkt in het privacyprotocol en het werkproces. De toets vindt per casus c.q. gegevensverwerking plaats.

Toelichting:

- b. **Subsidiariteit:** kunnen de verwerkingsdoeleinden in redelijkheid niet op een andere, voor de betrokkenen minder nadelige wijze, worden verwezenlijkt? Benoem hierbij de overwogen alternatieven.

Toelichting:

De subsidiariteitstoets is meerdere malen in de werkwijze inbegrepen, zoals uitgewerkt in het privacyprotocol en het werkproces opgenomen. De toets vindt per casus c q. gegevensverwerking plaats.

16. **Rechten van de betrokkenen** Indien de rechten van de betrokkene worden beperkt, bepaal op grond van welke wettelijke uitzondering dat is toegestaan. Zie hiervoor de website van de [Autoriteit Persoonsgegevens](#).

Toelichting:

De rechten van betrokkenen worden geborgd in het privacyprotocol. Zie voor een nadere uitwerking het werkdocument gegevensdeling ondermijning.

4. Deel C: Beschrijving en beoordeling risico's.

Beschrijf en beoordeel de risico's van de voorgenomen gegevensverwerkingen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Houd hierbij rekening met de aard, omvang, context en doelen van de voorgenomen gegevensverwerkingen. **Risico = Kans x Gevolg (impact).**

17. Beschrijf de risico's van de voorgenomen gegevensverwerkingen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

a. welke negatieve gevolgen kunnen de gegevensverwerkingen hebben voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Geef elk negatief gevolg een apart nummer:

Toelichting:

1. onterechte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer
2. onterecht onderzoek naar persoon
3. onterechte sancties/interventies (informatie mocht niet gebruikt worden voor sanctie/interventie)

b. de oorsprong van deze gevolgen:

Toelichting:

1. onjuist signaal
2. niet volgen van het proces, privacy protocol en AVG (bewust of onbewust)
3. het niet volgen van (privacy)wetgeving met betrekking tot het delen c.q. gebruiken van informatie (afkomstig van externe partners).

c. de waarschijnlijkheid (kans) dat deze gevolgen zullen intreden (per gevolg):

Kies hieruit de volgende opties:

Hoog – Het is zeer waarschijnlijk of zeker dat het risico zal materialiseren

Middel – Het is denkbaar dat dit risico zal materialiseren

Laag – Het is onwaarschijnlijk dat dit risico zal materialiseren

Toelichting:

1. onterechte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer → Laag
2. onterecht onderzoek naar persoon → Laag
3. onterechte sancties/interventies (informatie mocht niet gebruikt worden voor sanctie/interventie) → Laag

d. de ernst (impact) van deze gevolgen voor de betrokkenen wanneer deze intreden

Kies hieruit de volgende opties:

Hoog – De gevolgen voor de betrokkene hebben bij het materialiseren van het risico forse invloed op het leven van de betrokkene

Middel – De gevolgen voor de betrokkene hebben bij materialiseren van het risico geen of beperkte impact op het leven van de betrokkene

Laag – De gevolgen voor de betrokkene hebben materialiseren van het risico weinig of verwaarloosbare invloed op het leven van de betrokkene

Toelichting:

1. onterechte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer → Laag
2. onterecht onderzoek naar persoon → Laag
3. onterechte sancties/interventies (informatie mocht niet gebruikt worden voor sanctie/interventie) → Hoog

e. Beoordeel de risico's als functie van kans maal impact. De normering hiervan loopt van zeer laag" (LL), "laag" (L), "middelhoog" (M), "hoog" (H) tot "zeer hoog" (HH). Zie voor de samenstelling hiervan bijlage 1.

Toelichting:

1. onterechte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer → Zeer Laag
2. onterecht onderzoek naar persoon → Zeer Laag
3. onterechte sancties/interventies (informatie mocht niet gebruikt worden voor sanctie/interventie) → Middel

5. Deel D: Beschrijving voorgenumen maatregelen.

Beschrijf de voorgenomen maatregelen om de hiervoor beschreven risico's van de voorgenomen gegevensverwerkingen voor de vrijheden en rechten van de betrokkenen aan te pakken. Indien noodzakelijk neem hiervoor contact op met de CISO van de betreffende gemeente.

18. **Maatregelen** Beschrijf welke technische, organisatorische en juridische maatregelen in redelijkheid kunnen worden getroffen om de hiervoor beschreven risico's te voorkomen of te verminderen. Beschrijf welke maatregel welk risico aanpakt en wat het restrisico is na het uitvoeren van de maatregel (indien van toepassing). Indien de maatregel het risico niet volledig afdekt, motiveer waarom het restrisico acceptabel is.

Gevolgen

1. onterechte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer
2. onterecht onderzoek naar persoon
3. onterechte sancties/interventies (informatie mocht niet gebruikt worden voor sanctie/interventie)

Oorsprong

1. onjuist signaal
2. niet volgen van het proces, privacy protocol en AVG (bewust of onbewust)
3. het niet volgen van (privacy)wetgeving met betrekking tot het delen c.q. gebruiken van informatie (afkomstig van externe partners).

Maatregelen

1. om de kans op het behandelen van een onjuist signaal te verkleinen zijn de volgende maatregelen getroffen.
 - Een vierogen principe. Er is in de werkwijze een vierogen principe ingebouwd. Voordat wordt besloten om een signaal voor verrijking uit te zetten beoordelen twee personen het signaal.
 - Een verrijkingsfase in het protocol en werkproces. Andere partners moeten het signaal met relevante informatie kunnen verrijken voordat een signaal (verder) wordt opgepakt. Hierdoor is de kans dat een eventueel onjuist signaal verder wordt behandeld erg klein.
2. om de kans op niet volgen van het proces, privacy protocol en AVG (bewust of onbewust) te verkleinen zijn de volgende maatregelen getroffen:
 - Er zijn meerdere controle momenten ingebouwd. Hierbij controleren de Privacy Functionaris, de Functionaris Gegevensbescherming en de verantwoordelijke manager of het proces en het protocol op de juiste wijze worden uitgevoerd.
 - Er is een vierogen principe in het systeem gebouwd. Dit moet er voor zorgen dat de kans op het niet volgen van het proces en het protocol kleiner wordt.
 - Er wordt in de organisatie een bewustwordingsronde gedaan, hierbij wordt het privacy protocol en het werkdocument toegelicht. Dit gaat samen met de uitrol van het Smart Veiligheid systeem en de werkwijze hiervan.
 - Het Smart Veiligheid systeem is aan de hand van de AVG regels gemaakt (privacy by design and default). Door het doorlopen van de stappen in het systeem moet iedere verwerking getoetst en geregistreerd worden.
 - Evaluatie. Na een jaar wordt het werkproces en het privacy protocol inhoudelijk geëvalueerd.
3. Om het niet volgen van (privacy)wetgeving met betrekking tot het delen c.q. gebruiken van informatie (afkomstig van externe partners) te verkleinen worden de volgende maatregelen getroffen:
 - Privacy checks. In het werkproces en het privacy protocol zijn diverse privacy checks ingebouwd die moeten voorkomen dat informatie onterecht (intern) wordt verstrekt en verwerkt. Externe partners zijn verantwoordelijk voor hun eigen privacy checks.
 - Steekproefsgewijze controles door de Privacy Functionaris en Functionaris Gegevensbescherming. Zij hebben rechten tot het Smart Veiligheid systeem zodat zij steekproefsgewijs in casussen kunnen kijken of conform de voorgeschreven wetgeving wordt gehandeld.
 - Evaluatie. Bij de eerder genoemde evaluatie wordt ook gekeken of de genomen maatregelen voldoende zijn om het risico op onjuiste informatiedeling en verwerking te voorkomen.

6. Deel E: Advies FG.

Het advies van de functionaris gegevensbescherming van de gemeente omtrent de voorgenomen gegevensverwerking wordt hieronder weergegeven.

De gemeente Zwolle heeft op basis van het Modelprotocol ondermijning van het CCV een Privacyprotocol opgesteld om op zorgvuldige wijze vorm te geven aan de binnengemeentelijke informatiedeling in het kader van de aanpak van ondermijning. Zorgwekkend is dat de gemeente de mogelijkheid heeft gecreëerd om in die gevallen waarin blijkt dat de gegevensdeling binnen de huidige wet- en regelgeving niet is toegestaan, toch in strijd met de AVG of sectorale wetgeving over te gaan tot deze gegevensdeling. Als argument hiervoor wordt aangevoerd dat er knelpunten zijn in de binnengemeentelijke gegevensdeling, die het lastig maken om de gewilde gegevensuitwisseling te realiseren. Opgemerkt wordt nog wel dat het slechts om een tijdelijke oplossing gaat en de gemeente een en ander uiteraard zorgvuldig monitort en evalueert.

Dit lijkt mij de wereld op zijn kop. De gemeente kan er ook voor kiezen om op het moment dat een knelpunt wordt ervaren dit te documenteren en niet verder te gaan met een strijdige gegevensdeling. Ook met die ervaringen en inzichten kan in Den Haag aandacht worden gevraagd voor structurele oplossingen voor de ervaren knelpunten rondom de binnengemeentelijke informatiedeling.

Ik wil de gemeente in overweging geven nog eens na te denken over wat voor signaal ze afgeven naar burgers met deze mogelijkheid om welbewust in strijd met bestaande wet- en regelgeving te handelen. Burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat de overheid zorgvuldig met hun gegevens omgaat en dat de overheid zich houdt aan wet- en regelgeving. Dit vertrouwen is in de afgelopen jaren door onder andere de toelagenaffaire en het FSV-schandaal al flink beschadigd. Wil de gemeente dit vertrouwen daadwerkelijk verder in gevaar brengen?

In het Privacyprotocol wordt vermeld:

"De, voor de aanpak van ondermijning, relevante informatie betreft echter vaak informatie over een perceel/gebouw of bedrijf en niet per se persoonsgegevens. Informatie over een bedrijf of een perceel/gebouw valt niet onder de AVG en kan daarom worden geraadpleegd ten behoeve van de aanpak van ondermijning."

In de Beslisnota MTZ 1 september 2021 staat:

"In veel gevallen is het ook mogelijk om relevante gegevens te delen zonder dat de persoonsgegevens gedeeld worden. Te denken valt aan vergunningen gerelateerd aan adressen etc."

Deze redeneringen zijn te kort door de bocht. In veel gevallen zullen gegevens gerelateerd aan adressen, bedrijven, percelen of gebouwen direct of indirect te herleiden zijn tot een identificeerbare natuurlijke persoon en daarmee zijn het wel degelijk persoonsgegevens waarop de AVG van toepassing is.

In de twee beslisnota's wordt slechts één risico vermeld van een afwijkingsbesluit om toch informatie te delen en te verwerken in strijd met wet- en regelgeving, namelijk dat de kans op een (gegronde) klacht van de persoon die onderzocht wordt groter is, wat kan leiden tot het eisen van een schadevergoeding. Dit is echter niet het enige risico, denk ook aan de bevoegdheid van de Autoriteit Persoonsgegevens om sancties (boete, last onder dwangsom, verbod, berisping en waarschuwing) op te leggen als een organisatie de privacywetgeving overtreedt en niet in de laatste plaats de negatieve publiciteit en imagoschade die het gevolg kunnen zijn.

Gezien de hierboven beschreven strijd met de AVG, kan ik alleen negatief adviseren. Gelet op de besluiten van het college gaat het echter om een risico dat bewust wordt aanvaard.

Met opmerkingen [REDACTED]: NB. In het Privacyprotocol Binnengemeentelijke informatiedeling ondermijning wordt melding gemaakt van drie bijlagen bij het werkproces aanpak ondermijning:
 bijlage 1 Checklist beoordelingskader Ondermijning
 bijlage 2 afwegingskader zwaarteweging
 bijlage 3: werkdokument binnengemeentelijke gegevensdeling ondermijning (dit bevat de analyse van de relevante wet- en regelgeving)
 Ik heb deze bijlagen niet aangetroffen bij de stukken, maar ik verwacht niet dat zij het advies anders zouden maken.

Bijlage 1: Risico-tabel.

Er wordt gekeken naar de impact van een risico als dat zou materialiseren en de kans dat dit daadwerkelijk gebeurt. **Risico = Kans x Gevolg (impact).**

De normering is dan als volgt:

Gevolg (impact)

Laag –De gevolgen voor de betrokkene hebben materialiseren van het risico weinig of verwaarloosbare invloed op het leven van de betrokkene

Middel –De gevolgen voor de betrokkene hebben bij materialiseren van het risico geen of beperkte impact op het leven van de betrokkene

Hoog –De gevolgen voor de betrokkene hebben bij het materialiseren van het risico forse invloed op het leven van de betrokkene

Kans

Laag –Het is onwaarschijnlijk dat dit risico zal materialiseren

Middel –Het is denkbaar dat dit risico zal materialiseren

Hoog –Het is zeer waarschijnlijk of zeker dat het risico zal materialiseren

Het **Risico** wordt berekend als functie van **Kans x Impact** en wordt als volgt samengesteld:

Kans	Impact	Risico
Laag	Laag	Zeer-Laag
Middel	Laag	Laag
Hoog	Laag	Middel
Laag	Middel	Laag
Middel	Middel	Middel
Hoog	Middel	Hoog
Laag	Hoog	Middel
Middel	Hoog	Hoog
Hoog	Hoog	Zeer-Hoog

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 2 mei 2022 09:45
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning
Bijlagen: DPIA ondermijning 28-6-2021_FG advies.docx

Beste [REDACTED]

Bijgevoegd het FG-advies. Misschien handig om de vervolg stappen te bespreken?

[REDACTED]
Functionaris Gegevensbescherming a.i.

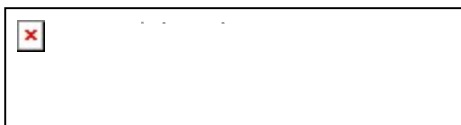
Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

[REDACTED]
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 29 april 2022 10:03
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Hoi [REDACTED]

Neem jij dan zelf ook nog deel aan dat overleg over woonoverlast of doet [REDACTED] dat alleen? Mocht het dat laatste zijn, wil je hem dan de context meegeven?

[REDACTED]
[REDACTED]

Gemeente Zwolle, ZWFL
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

[REDACTED]
[REDACTED]

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 28 april 2022 09:03
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Yes, [REDACTED] is de nieuwe FG die volgende week start. Mijn contract loopt sowieso nog tot en met september.

 met vriendelijke groet

[REDACTED]
Functionaris Gegevensbescherming a.i.

Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

[REDACTED]
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 28 april 2022 08:55
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Oké, mooi. Ik zag trouwens dat je een vergaderverzoek over woonoverlast had doorgestuurd naar een voor mij nog onbekende collega. Is dat jouw vervanger/opvolger? Hoe lang ben je nog werkzaam voor Zwolle?

Groet,
[REDACTED]

[Outlook voor Android](#) downloaden

From: [REDACTED]
Sent: Tuesday, April 26, 2022 7:33:09 PM
To: [REDACTED]
Subject: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Deze week! Ik ben het zeker nog niet vergeten, afgelopen periode had ik meer inzageverzoeken af te handelen dan mij lief is.

 met vriendelijke groet

[REDACTED]
Functionaris Gegevensbescherming a.i.

Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 26 april 2022 16:38
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Goedemiddag [REDACTED]

Kan je aangeven wanneer ik jouw advies tegemoet kan zien?

Groet,
[REDACTED]

[Outlook voor Android](#) downloaden

From: [REDACTED]
Sent: Wednesday, March 30, 2022 7:43:21 PM
To: [REDACTED]
Subject: RE: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Beste [REDACTED]

Ik kom deze week niet toe aan je DPIA, maar vergeten ben ik het zeker nog niet.

 met vriendelijke groet

Zwolle

[REDACTED]
Functionaris Gegevensbescherming a.i.

Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

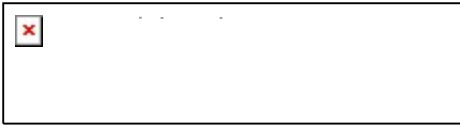
Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 22 maart 2022 16:46
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Verzoek advies DPIA aanpak ondermijning

Dag [REDACTED],

Hierbij ontvang je een DPIA voor gegevensverwerking rondom de (binnengemeentelijke) aanpak van ondermijningscasuïstiek en achterliggende stukken. Goed voor jou om te weten is dat de documenten zijn opgesteld in nauwe samenwerking met de toenmalige privacy-officer [REDACTED].

Graag leg ik het DPIA aan je voor voor advies. Wil je dit in het veld in het DPIA aangeven?

Mocht je nog vragen hebben, dan hoor ik het graag.

[Redacted]

Gemeente Zwolle, ZWFL
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

 [Redacted]
@ [Redacted]

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 31 augustus 2023 09:17
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: DPIA ondermijning

Zie onderstaande mail, ook van toepassing op het Woo verzoek?

[REDACTED]

Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 28 september 2022 16:22
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: DPIA ondermijning

Het enige wat ik weet is dat het collegebesluit ingetrokken zou worden.

[REDACTED]

Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 28 september 2022 15:48
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: DPIA ondermijning

Hoi [REDACTED]

Heb jij nog gehoord/ voor ogen wat er is gebeurd met de risico's die zijn geconstateerd in het FG advies?

met vriendelijke groet

Gemeente Zwolle, Afdeling Informatievoorziening
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
Afwezig op maandag en vrijdag

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 31 augustus 2023 09:13
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: applicatie voor ondermijning

Zie onderstaande mail, ook van toepassing op het Woo verzoek?

[REDACTED]

Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 13:32
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: applicatie voor ondermijning

OK, dank je wel.
Dus ook niet bewaren met het oog op een mogelijk verzoek van een betrokkene, duidelijk.
Ik koppel het terug aan de gemeentearchivaris.

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 13:31
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: applicatie voor ondermijning

Beste [REDACTED],

Ik heb even gekeken in het model protocol ([link](#)), ook hier is opgenomen dat de gegevens na een jaar vernietigd moeten worden indien er geen onderzoek is opgestart. In de AVG is expliciet opgenomen dat je gegeven niet langer hoeft te bewaren om eventueel te kunnen voldoen aan een verzoek van een betrokkene. Het opnemen van persoonsgegevens in de vernietigingslijst zou ik daarom ook niet doen.

[REDACTED]
[REDACTED]

Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische Zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

[REDACTED]

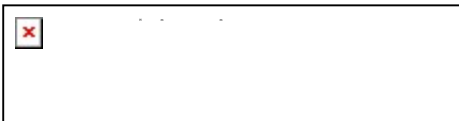
Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 10 november 2021 09:10
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: applicatie voor ondermijning

[REDACTED]

Binnenkort heb ik een afspraak met [REDACTED] over de nieuwe applicatie voor meldingen over ondermijning. Ik wil met haar meekijken naar de inrichting van het systeem en of de bewaartermijnen er goed in verwerkt zitten. Verder had ik met de gemeentearchivaris een gesprek over wat er op de vernietigingslijst moet staan. Alleen: op datum x zijn vernietigd 10 afgebroken meldingen over de periode xx-xx en 15 meldingen die zijn onderzocht over de periode xx-xx. Of toch ook een (niet-openbare) lijst waarop staat wie er onderzocht is en een omschrijving daarvan. De archivaris bracht in dat mogelijk betrokkenen in de toekomst zouden kunnen willen weten of ze wel of niet onderwerp van onderzoek zijn geweest en daardoor mogelijk zijn benadeeld. Zolang de bewaartermijnen (1 jaar bij niet onderzochte meldingen, 5 jaar na afloop onderzoek bij wel onderzochte meldingen) niet zijn verlopen, kunnen dat soort vragen natuurlijk uit het systeem beantwoord worden, maar na die periode kan dat niet meer als dat niet is opgenomen in de vernietigingslijst.

Als er wel een onderzoek is geweest en daaruit acties zijn ondernomen, dan liggen die waarschijnlijk wel vast bij politie of justitie in de archieven met hun eigen bewaartermijnen. Deze stelling -ingebracht door [REDACTED] wil ik nog een keer toetsen bij [REDACTED]. Dan is er minder/weinig reden om de persoonsgegevens op de nemen in de vernietigingslijst.

De kwestie is in het kort dus: vernietiging van persoonsgegevens kan ook in het nadeel zijn van de persoon. Hoe sta jij hier in?

[REDACTED]
[REDACTED]

Afwezig van 18-23 november 2021

Gemeente Zwolle, ZWIV
Postadres: ,
Bezoekadres:

@ [REDACTED]

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Adviesrapport Scan Datavolwassenheid incl. Module Ondermijning

9 MAART 2023

Gemeente Zwolle

Mede mogelijk gemaakt door:

Inleiding

Introductie Scan Datavolwassenheid voor gemeenten

De Datavolwassenheidsscan voor gemeenten is ontwikkeld in opdracht van de Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland en geoptimaliseerd in samenwerking met het programma Zicht op Ondernijning (ZoO) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Avans Hogeschool. De scan bestaat uit een analysetool in Excel en een workshop. De scan beoogt het niveau van datavolwassenheid van gemeenten te meten met als doel de datagedreven aanpak van ondermijnende criminaliteit een impuls te geven. De kracht van deze scan is dat het de dialoog op gang brengt en houdt tussen het veiligheidsdomein, data-analyse, ICT en privacy met het onderwerp datagedreven werken als gemene deler. Om datagedreven te kunnen werken hebben ze elkaar immers nodig. Na het invullen van de scan en het bespreken van de resultaten tijdens de workshop ontvangt de deelnemende gemeente een advies op maat, dat hen concrete aanknopingspunten biedt voor toekomstige versterking van de datagedreven aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Op donderdag 9 maart 2023 heeft in uw gemeente de Workshop Datavolwassenheid plaatsgevonden met de volgende deelnemers:

Functie	Rol
Adviseur Veiligheid en datagedreven werken	Procesregisseur
Strategisch adviseur Veiligheid	Deelnemer
Functionaris Gegevensbescherming	Deelnemer
Programmamanager datagedreven werken	Deelnemer
Informatiemakelaar Veiligheid en Ondernijning	Deelnemer
Sectiehoofd Informatie en Advies	Deelnemer

Opbouw van de scan

De scan bestaat uit drie modules, die gezamenlijk een beeld vormen van de stand van zaken van de datagedreven aanpak van ondermijnende criminaliteit door de deelnemende gemeente:

- Module Ondernijning
- Module Mens en Organisatie
- Module Data en Software

De aanpak van datagedreven werken wordt vervolgens door de deelnemers aan de workshop ingedeeld in een van de volgende vijf profielen:

1. Ad Hoc profiel: de aanpak van ondernijning is gebaseerd op professionele intuïtie en wordt op een ad hoc manier aangepakt. Er wordt hierbij geen gebruik gemaakt van datagedreven werken.
2. Opstartprofiel: er wordt initiatief genomen om meer datagedreven te werken. Dit zijn nog losse projecten, zonder formele structuur. Er wordt gewerkt aan een visie.
3. Basisprofiel: datagedreven werken begint vorm te krijgen door de hele organisatie heen. Er wordt beleid geformuleerd en steeds meer werkprocessen zijn uitgeschreven.
4. Volwassen profiel: er is een organisatie brede visie en beleid op datagedreven werken. Er is geld en tijd voor gereserveerd om deze werkwijze duurzaam te ondersteunen.

-
5. Vooruitstrevend profiel: de gemeente vervult een voorbeeldfunctie voor andere gemeenten als gaat om datagedreven werken. Er wordt gewerkt aan innovatieve dataoplossingen.

Leeswijzer

In dit adviesrapport is per module een samenvatting gemaakt van de ingevulde scans en het gesprek over de betreffende module tijdens de workshop.

Daarnaast zijn er per module handelingsperspectieven geformuleerd, die de gemeente kunnen helpen bij het zetten van vervolgstappen op het gebied van datagedreven werken in de aanpak van ondermijning.

Uiteindelijk kiest de gemeente zelf de drie belangrijkste handelingsperspectieven waarmee zij zelf aan de slag wil gaan.

Disclaimer

De Datavolwassenheidsscan bevat geen vooraf bepaalde doelstellingen waar iedere gemeente naartoe zou moeten werken. Er is namelijk niet één manier van werken die voor alle gemeenten werkt. De uitkomst van de scan is daarom ook geen waardeoordeel, maar alleen een weerspiegeling van het moment.

Samenvatting

Profiel van gemeente Zwolle

Aantal inwoners	132.500
Organisatiestructuur	Netwerkorganisatie (domeinen, afdelingen, secties)
Aantal FTE's Gemeentelijke organisatie	1.150 (in 2021)
FTE op Veiligheid	10
FTE op Ondernijning	2,5
FTE op data-analyse in de organisatie	Onbekend bij deelnemers
FTE op data-analyse specifiek op ondernijning	1
Gezamenlijke ICT voorziening met andere gemeenten	Ja
Is ondernijning geprioriteerd in beleid?	Ja, Strategische Veiligheidsagenda, Jaarplan
Zo ja, op welke thema's ligt de focus?	Drugs, jeugd, bedrijventerreinen
Samenwerkingsverbanden aanpak Ondernijning	Ja, Lokaal Ondernijningsoverleg, Regionaal Ondernijningscentrum, Zicht op Ondernijning
Gebruikt de gemeente dashboard Zicht op Ondernijning	Ja, op meerdere thema's

Samenvatting workshop

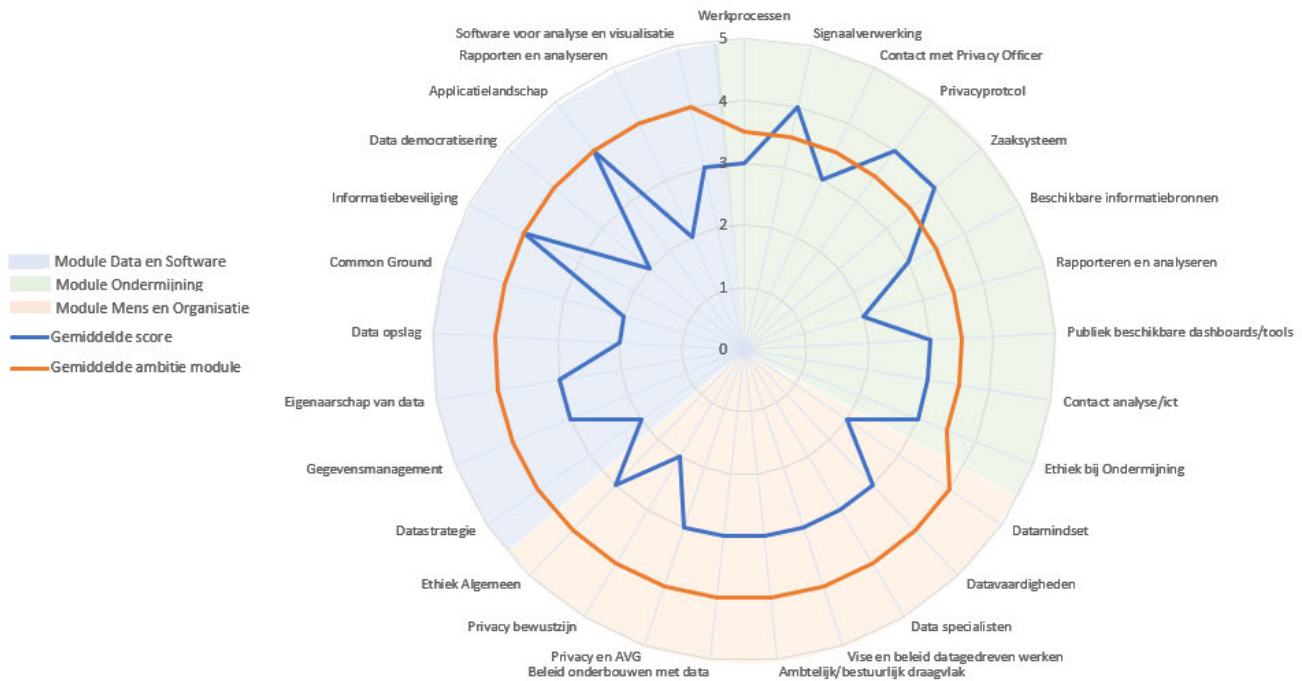
Overall zit de gemeente in het **basisprofiel**.

Binnen Team Veiligheid en Leefbaarheid wordt gewerkt met een eigen zaaksysteem (Smart Veiligheid), waarin signalen van ondernijning volgens een vast proces worden opgewerkt. Ook is er een intern en extern meldpunt voor signalen van ondernijning ingericht. Toch is het delen van informatie tussen de verschillende afdelingen binnen de gemeente niet altijd gemakkelijk. Zo heeft de DPIA op het signaalverwerkingsproces geleid tot een negatief advies van de Functionaris Gegevensbescherming. Dit negatieve advies heeft te maken met het gebruiken van informatie vanuit het sociaal domein (in RIEC-verband mogen deze gegevens wel worden gebruikt). Het college is gevraagd om een besluit dat hiervan kan worden afgeweken als informatie uit het sociaal domein niet gebruikt wordt bij het opwerken van signalen. Ook het verwerken van politiedata is momenteel een knelpunt. Dit kan wel onder het RIEC convenant, maar wanneer het RIEC niet aan tafel zit, wordt er geen informatie gedeeld. Het eigen privacy protocol van de gemeente is opgesteld en is moet nu in de praktijk gebruikt gaan worden.

De gemeente Zwolle is al een aantal jaren actief bezig met datagedreven werken. Binnen het programma datagedreven werken is een databrigade opgericht om medewerkers te leren datagedreven te werken. In zogenoemde Rocket Projects werkt de databrigade een jaar lang aan een dataproject, bijvoorbeeld een dashboard. Zo is ook een Veiligheidsdashboard opgeleverd op basis van politiedata. Er is voldoende draagvlak voor en interesse in datagedreven werken bij het bestuur. De datagame die vorig jaar met directie en bestuur is gedaan zorgt voor meer bewustwording. Zwolle heeft een ethische commissie en een organisatie breed ethisch kader dat is vastgesteld.

Huidig profiel ten opzichte van de ambitie

In het radardiagram hieronder toont de blauwe lijn de huidige situatie binnen de gemeente en de oranje lijn het ambitieniveau. Het groene vlak bevat de elementen binnen de module ondermijning, het oranje vlak laat de module Mens en Organisatie zien en het blauwe vlak de module Data en Software.

Top 3 handelingsperspectieven

	Handelingsperspectief	Initiatiefnemer
1	<p>a. Ga opnieuw het gesprek aan met de Functionaris Gegevensbescherming over het negatieve advies op de DPIA. Wat kan worden aangepast in het proces zodat er wel een positief advies gegeven kan worden? Hoe vaak is het nodig geweest dat de burgemeester namens het college heeft besloten om bij uitzonderlijke ondermijningscasuïstiek af te wijken van de geheimhoudingsbeperkingen op grond van de AVG of sectorale wetgeving? Vraag aan Den Haag (Min J&V) om structurele oplossingen voor de knelpunten rondom deze informatiedeling.</p> <p>b. Daarnaast het proces van samenwerken met de Privacy Officer opnieuw bekijken en optimaliseren, zodat een meer proactieve aanpak ontstaat, ook op het gebied van casuïstiek.</p>	Team Veiligheid en Leefbaarheid/FG en Privacy Officer
2	Start het gesprek met team Informatievoorziening over de mogelijkheden om Smart Veiligheid te koppelen aan de basisregistraties en kernregistraties binnen de gemeente. Ook de mogelijkheid tot exporteren	Team Veiligheid en Leefbaarheid

	is een belangrijk actiepunt. Breng de mogelijkheden samen in kaart en bekijk hoe het handmatige werk zoveel mogelijk kan worden ondervangen door een geautomatiseerd proces. Betrek hier ook de Privacy Officer bij.	
3	Neem in het ontwerp van het beoogde dataplatform ook het concept van een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) mee ter ondersteuning van signaalverrijking, data-analyses e.d. conform het privacy protocol. Het binnenkort te lanceren onderzoeksrapport vanuit Taskforce-RIEC over het VIK kan hier een inspiratiebron voor zijn. ██████████ zal dit rapport met jullie delen als dit beschikbaar is.	Programma datagedreven werken/ Team Veiligheid en Leefbaarheid

Module Ondernijning

Basisniveau

Deze module gaat over alle werkprocessen die de organisatie uitvoert met betrekking tot de aanpak van ondernijning, (de mate van) het gebruik van data bij deze processen en de privacy en ethische kaders/toetsen gericht op deze processen.

Element	Profiel	Toelichting
Vastgestelde werkprocessen	3	Er is een signaalverwerkingsproces ingericht in Smart Veiligheid van C3Group, het casusregiesysteem wat Team Veiligheid en Leefbaarheid gebruikt. Ook het Bibob-proces is uitgewerkt. Een interventieteam wordt ad hoc ingezet (dit team heeft geen structureel karakter binnen de gemeente).
Signaalverwerking	4	De gemeente heeft een intern en extern meldpunt voor signalen. De DPIA op het signaalverwerkingsproces heeft geleid tot een negatief advies van de Functionaris Gegevensbescherming. Het knelpunt is de informatie-uitwisseling met het sociaal domein. Er is een besluit gevraagd van het college om van dit negatieve advies af te mogen wijken als deze informatie-uitwisseling niet plaatsvindt. Het college heeft besloten om de burgemeester namens het college te laten beslissen om bij uitzonderlijke ondernijningscasuïstiek af te wijken van de geheimhoudingsbeperkingen op grond van de AVG of sectorale wetgeving. Van dit besluit is tot nu toe nog geen gebruik gemaakt.
Contact met Privacy Officer	3	Voor nieuwe werkprocessen en analyses is er contact met de privacy officer aan het begin van het proces. Casusgerichte betrokkenheid is er nog niet. De privacy officer is zich heel bewust van de uitdagingen die spelen in het Veiligheidsdomein, mede door het negatieve advies op de DPIA op het signaalverwerkingsproces
Model Privacy Protocol binnengemeentelijke gegevensdeling	4	Iedereen binnen Team Veiligheid en Leefbaarheid is zich bewust van het Model Privacy Protocol binnengemeentelijke gegevensdeling. Er is aan de hand hiervan ook een eigen privacy protocol opgesteld in 2021. Het collegevoorstel hierover is openbaar en het besluit is niet actief gepubliceerd, maar wel op te vragen. Het privacy protocol is klaar voor gebruik en is verwerkt in de processtappen die in Smart Veiligheid zijn ingericht.
Gebruik zaaksysteem	4	De applicatie van Smart Veiligheid wordt gebruikt ter ondersteuning van de lokale ondernijningsaanpak. Op deze applicatie is intern geen beheer, dit is volledig uitbesteed aan de leverancier (C3Group).
Beschikbare informatiebronnen	3	De wens bestaat om in Smart Veiligheid ook een koppeling te hebben met de BRP. Deze koppeling is er nu nog niet, ook niet met andere registraties. Informatie uit basis- en kernregistraties wordt handmatig overgezet en verwerkt in Smart Veiligheid.

		Er wordt verder gezocht naar een manier om opnieuw toegang te krijgen tot politiegegevens, wellicht vanuit het RIEC convenant. Op dit moment is het zo dat gegevens niet worden gedeeld als RIEC niet aan tafel zit.
Rapporteren en analyseren in de ondermijningsaanpak	2	Er worden incidenteel rapportages en analyses gemaakt. In het Rocket Project vanuit het programma datagedreven werken is een Veiligheidsdashboard opgesteld op basis van politiedata. Ook op bedrijventerreinen is, mede aan de hand van de Handreiking Informatiebeeld Bedrijventerreinen, een analyse gemaakt van de kwetsbaarheden op het terrein en specifiek binnen de autobranche.
Gebruik van publiek beschikbare dashboards en tools	3	De gemeente Zwolle is al jaren een van de kerngemeenten van Zicht op Ondermijning (ZoO). Dit is ook een belangrijke aanjager geweest van het datagedreven werken op Team Veiligheid en Leefbaarheid. Naast ZoO wordt ook waarstaatjegemeente.nl gebruikt (meer voor beleidsstukken). Het open dataportaal cijfersoverzwolle.nl wordt ook gebruikt.
Contact met data-analist(en) of ICT	3	Het contact met de afdeling Informatievoorziening is vraaggericht, maar de collega's denken wel proactief mee en zoeken naar nieuwe mogelijkheden. In het Rocket Project voor het Veiligheidsdashboard is veel samengewerkt met IV. Team Veiligheid en Leefbaarheid heeft bovendien haar eigen data-analist en een eigen informatiemakelaar.
Ethiek en ethisch kader in de ondermijningsaanpak	3	Er is een ethische commissie benoemd en er is een uitgewerkt ethisch kader dat is vastgesteld. Dit wordt echter nog niet in alle processen gebruikt, zo ook nog niet binnen Team Veiligheid en Leefbaarheid. Binnen de deelname aan Zicht op Ondermijning wordt ook aandacht besteed aan ethiek.

[Redacted text block]

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

[Redacted text block]

[Large redacted text block]

Handelingsperspectieven

Handelingsperspectief	Initiatiefnemer
<p><u>1</u> a. Ga opnieuw het gesprek aan met de Functionaris Gegevensbescherming over het negatieve advies op de DPIA. Wat kunnen we aanpassen in het proces zodat er wel een positief advies komt? Hoe vaak is het nodig geweest dat de burgemeester namens het college heeft besloten om bij uitzonderlijke ondermijningscasuïstiek af te wijken van de geheimhoudingsbeperkingen op grond van de AVG of sectorale wetgeving? Vraag aan Den Haag (Min J&V) om structurele oplossingen voor de knelpunten rondom deze informatiedeling.</p> <p>b. Daarnaast het proces van samenwerken met de Privacy Officer opnieuw bekijken en optimaliseren, zodat een meer proactieve aanpak ontstaat, ook op het gebied van casuïstiek.</p>	Team Veiligheid en Leefbaarheid/FG en Privacy Officer
<p><u>2</u> Start het gesprek met team Informatievoorziening over de mogelijkheden om Smart Veiligheid te koppelen aan de basisregistraties en kernregistraties binnen de gemeente. Ook de mogelijkheid tot exporteren is een belangrijk actiepunt. Breng de mogelijkheden samen in kaart en bekijk hoe het handmatige werk zoveel mogelijk kan worden ondervangen door een geautomatiseerd proces. Betrek hier ook de Privacy Officer bij.</p>	Team Veiligheid en Leefbaarheid
<p><u>3</u> Bespreek met andere gemeenten hoe zij toegang hebben gekregen tot politiegegevens en welke afspraken zij hebben gemaakt. Dit kan een opening bieden in het gesprek met jullie contactpersoon.</p>	Team Veiligheid en Leefbaarheid
<p><u>4</u> [Redacted]</p>	[Redacted]
<p><u>5</u> Tegen de zomer van 2023 zal de Handreiking Informatiebeeld Horeca worden opgeleverd door Taskforce-RIEC en Avans Hogeschool. Bekijk of deze methode een mogelijk proof of concept is van een nieuw dataproject geïnitieerd door Team Veiligheid en Leefbaarheid.</p>	Team Veiligheid en Leefbaarheid
<p><u>6</u> [Redacted]</p>	[Redacted]
<p><u>7</u> [Redacted]</p>	[Redacted]
<p><u>8</u> Neem in het ontwerp van het beoogde dataplatform ook het concept van een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) mee ter ondersteuning van signaalverrijking, data-analyses e.d. conform het privacy protocol. Robert Jacobs zal dit rapport met jullie delen als dit beschikbaar is.</p>	Programma datagedreven werken/ Team Veiligheid en Leefbaarheid

9	Publiceer het privacy protocol, zodat ook andere gemeenten (in de regio) hiernaar kunnen kijken als inspiratie voor een eigen protocol.	Team Veiligheid en Leefbaarheid
10	[Redacted]	[Redacted]

Beslisnota voor het college

Datum 3 mei 2023

Openbaar

Onderwerp Intrekking besluit afwijkingsmogelijkheid ondermijning
Versienummer

Portefeuillehouder P.H. Snijders
Informant Maarten Ivens
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon (038) 498 2427
Email M.Ivens@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.2.1 We versterken de sociale veiligheid door het voorkomen en tegengaan van criminaliteit, overlast en gevoelens die daarmee samenhangen

Begroting wijzigen Nee

Dekking ten laste van

Parafering

Afdelingshoofd
W.A. Visser
Portefeuillehouder
P.H. Snijders

datumparaaf

Raad

- Informatienota voor de raad
- Opinionota voor de raad
- Beslisnota voor de raad
- n.v.t.

Bijlagen

Ontwerp besluit

Het college besluit:

- 1 Het collegebesluit over de afwijkingsmogelijkheid ondermijning van 29 juni 2021 in te trekken.

Collegebesluit d.d.:

- Conform
- Gewijzigd
- Aangehouden
- Teruggenomen

Datum 3 mei 2023

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Op 10 maart 2020 is het [programma Ondernijning](#) vastgesteld door het college als uitwerking van de Veiligheidsvisie 2019-2022. In dit programma zijn vier pijlers benoemd waarlangs wordt gewerkt aan het tegengaan van ondernijnende criminaliteit binnen onze gemeente. Een van deze pijlers betreft het ontwikkelen van een lokaal coördinatiepunt ondernijning. Daar komen de daadwerkelijke signalen/vermoedens van concrete ondernijnende criminaliteit binnen, die vervolgens worden verrijkt met diverse informatiebronnen en waar tenslotte per casus de concrete interventies worden bepaald en de onderlinge samenwerking tussen partners wordt afgestemd.

Om ondernijning te kunnen bestrijden is het bij de aanpak belangrijk om informatie te verzamelen (waaronder persoonsgegevens) en met elkaar te kunnen combineren. Dit geeft immers inzicht in de criminaliteit, de verwevenheid tussen onder- en bovenwereld, en daarmee ook de faciliterende bedrijvigheid die ondernijning mogelijk maakt. Het kan zelfs zo zijn dat wij als overheid ondernijning onbewust faciliteren door bijvoorbeeld het verstrekken van subsidies of vergunningen.

Voor de aanpak van casuïstiek is een werkproces en privacyprotocol ontwikkeld dat op 8 september 2021 door het MTZ is vastgesteld. Bij het ontwikkelen van deze producten stuiten we op een aantal knelpunten met betrekking tot de juridische mogelijkheid tot informatiedeling voor de ondernijningsaanpak vanuit bepaalde binnengemeentelijke gegevensbronnen. Dit bleek ook al uit het "modelprotocol binnengemeentelijke gegevensuitwisseling ondernijning" dat in februari 2020 in opdracht van de minister van Justitie en Veiligheid door de Landsadvocaat is ontwikkeld.

Om in zeer specifieke, uitzonderlijke en individuele situaties deze gegevens toch te kunnen raadplegen, heeft het college op 29 juni 2021 daartoe een [besluit](#) genomen. De burgemeester wordt hierbij "gemandateerd" om in dergelijke situaties, per individueel dossier, een beslissing te nemen. Zoals in de beslisnota is aangegeven ging het hier om een tijdelijke oplossing waarbij de praktijk moet uitwijzen hoe vaak we hier tegenaan lopen. Met deze ervaringen en inzichten onder de arm, wilden we aandacht vragen bij de Rijksoverheid voor structurele oplossingen voor de knelpunten rondom deze informatiedeling. Immers, bij de genoemde knelpunten ging het om regels die de gemeente in opdracht (medebewind) van de Rijksoverheid uitvoert, niet om autonome regels afkomstig van de gemeente(raad) zelf, zoals verordeningen.

In deze beslisnota leest u het voorstel om het besluit van 29 juni 2021 in te trekken.

Beoogd effect

Met het intrekken van de "afwijkingsmogelijkheid" maakt het college een einde aan de mogelijkheid om in uitzonderlijke situaties bepaalde niet-raadpleegbare binnengemeentelijke gegevens te benutten.

Argumenten

1. De "afwijkingsmogelijkheid" is tot dusver niet gebruikt

Sinds de start van het meldpunt ondernijning in april 2022, en daarmee de gestructureerde aanpak van ondernijningscasuïstiek, hebben zich bij de ontvangen signalen geen situaties voorgedaan waarbij inzet van de "afwijkingsmogelijkheid" nodig was.

Datum 3 mei 2023

2. *Het RIEC-convenant biedt deels mogelijkheden*

De gemeente Zwolle is één van de convenantpartners van het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost-Nederland (RIEC). Bij ondermijningscasuïstiek die vraagt om een bovenlokale aanpak benutten we de structuren en inzet van (landelijke) partners die bij dit samenwerkingsverband zijn aangesloten. Partners zoals de Belastingdienst hebben soms wél de mogelijkheid om die binnengemeentelijke gegevens te raadplegen en kunnen dat vervolgens in een casusoverleg weer delen.

3. *Het komt tegemoet aan bedenkingen van de Functionaris Gegevensbescherming (FG).*

Bij bepaalde gegevensverwerkingen is er een zgn. gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) noodzakelijk. Een dergelijke GEB heeft ook bij het ondermijningsvraagstuk plaatsgevonden. Daarbij heeft de FG een adviserende rol. De FG heeft negatief geadviseerd over het genomen collegebesluit van 29 juni 2021 en aangeraden om dit onderdeel te heroverwegen.

Risico's

Geen, sinds het collegebesluit 29 juni 2021 is van de "afwijkingsmogelijkheid" ook geen gebruik gemaakt. Van concrete overtreding van de AVG of sectorale wetgeving is dus geen sprake geweest.

Financiën

Nvt

Communicatie

Nvt

Vervolg

Het intrekken van dit besluit betekent niet dat er geen knelpunten meer bestaan rondom informatiedeling bij veiligheidsvraagstukken zoals ondermijning. Op ambtelijk niveau neemt Zwolle met 10 andere gemeenten deel aan een kennisnetwerk van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid om ervaringen en knelpunten uit te wisselen. Het privacyprotocol zelf wordt binnenkort geëvalueerd met de privacy-officer en aangeboden aan het MTZ.

Openbaarheid

Ja

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 28 april 2023 15:46
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Aanpak ondermijning

Beste [REDACTED]

Ik heb even een overlegmoment ingepland om van gedachten te wisselen over het raadplegen van (deels openbare) objectgegevens in relatie tot persoonsgegevens.

 met vriendelijke groet

Zwolle

[REDACTED]
[REDACTED]
Gemeente Zwolle, ZWFL
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

: [REDACTED]
@: [REDACTED]

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 24 maart 2023 15:24
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Aanpak ondermijning

Dag [REDACTED]

Dank voor de update. Ik realiseerde me dat het geen categorisch negatief advies was. Goed dat de situatie waar het advies betrekking op had zich niet heeft voorgedaan. Recent nam ik deel aan een overleg over datagedreven werken en ondermijning, en [REDACTED] benoemde dit ook. Eén van de uit dat overleg voortgekomen actiepunten ging hier ook over: in gesprek gaan met PO en/of mijzelf over datgene waar het negatieve advies betrekking op had. Bv bespreken of het überhaupt voorkomt.

Voor wat betreft het punt van objectgegevens als persoonsgegevens: prima om het daar een keer over te hebben.

 met vriendelijke groet

Zwolle

[REDACTED]
Functionaris gegevensbescherming

Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische zaken
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

 [REDACTED]
@ [REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: vrijdag 24 maart 2023 14:58

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Aanpak ondermijning

Beste [REDACTED]

Het negatieve advies had specifiek betrekking op het collegebesluit om “bij uitzonderlijke ondermijningscasuïstiek af te wijken van de geheimhoudingsbeperkingen op grond van de AVG of sectorale wetgeving.” We hebben nooit gebruik gemaakt van dit besluit. Reden daarvoor is een combinatie van het negatieve advies van de FG op dit onderdeel en dat zo’n uitzonderlijke situatie zoals beschreven in het collegebesluit zich ook nog niet heeft voorgedaan. Mijn leidinggevende en ik wilden dit “slapende” besluit nog wel bespreken met de burgemeester. Dat is er nog niet van gekomen, daar ga ik achteraan.

Verder stond er nog een algemene opmerking in het advies over het standpunt in de beslisnota van het MTZ dat gegevens over objecten/vergunningen te raadplegen zijn zonder dat het gaat om persoonsgegevens. In het advies stond dat dat te kort door de bocht is en niet altijd opgaat. Daar zou ik nog graag wat meer perspectief bij willen krijgen. Kan ik hiervoor verder bij jou terecht?

 met vriendelijke groet

Zwolle

[REDACTED]
Gemeente Zwolle, ZWFL

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Bezoekadres: Lübeckplein 2

: [REDACTED]
@: [REDACTED]

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Van: [REDACTED]

Verzonden: woensdag 8 maart 2023 15:16

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: Aanpak ondermijning

Dag [REDACTED]

Ik ben momenteel bezig met mijn FG-jaarverslag. In dat verband kijk ik onder meer naar de opvolging van DPIA-adviezen. In april vorig jaar heeft [REDACTED] een negatief advies gegeven over de DPIA Aanpak ondermijning (Smart Veiligheid). Ik weet niet welk vervolg dit gekregen heeft. Heb jij daar informatie over?

 met vriendelijke groet

Zwolle

[REDACTED]
Functionaris gegevensbescherming

Gemeente Zwolle, Afdeling Juridische zaken

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

☎: [REDACTED]
@: [REDACTED]

Pactum

Een integrale samenwerking om de cocaïnemarkt in het district IJsselland, specifiek de gemeente Zwolle, duurzaam te verstoren.

VERSIE 2.2

Projectleiders:

[Redacted names]

Inhoud

1.	Inleiding.....	2
2.	Doelstellingen.....	3
2.1.	Scope.....	3
2.2.	Hoofddoel.....	3
2.3.	Subdoelen.....	3
2.4.	Effecten in de gemeente Zwolle	3
2.5.	Partners integrale samenwerking	3
2.6.	Openbaar Ministerie	4
3.	Samenwerken	4
3.1.	Succesvol samenwerken.....	5
4.	Strategie.....	6
4.1.	Basis	6
4.2.	Rapportage	6
4.3.	Communicatie	6
4.4.	Interne communicatie	6
4.5.	Mandaat	7
4.6.	Acceptatie	6
4.7.	Eerdere ervaringen	7
5.	Aanpak en verloop van het project	7
5.1.	Aanpak.....	7
5.2.	Tijdsverloop.....	7
5.3.	De praktijk	8
6.	Organisatie.....	8
6.1.	Governance	8
6.2.	Projectleiding Pactum.....	9
6.3.	Projectgroep Pactum.....	9
7.	Risico's en kansen	10
7.1.	Risico's.....	10
7.2.	Kansen.....	10
8.	Randvoorwaarden.....	10
9.	Acties	11

1. Inleiding

In het voorjaar van 2019 ontstond bij de politie het beeld dat er onrust heerste op de cocaïnemarkt in Zwolle. In het najaar van 2019 mondde dit uit in een reeks hieraan te relateren geweldsincidenten in de stad.

Op 15 november 2019 is er door de eenheidsstuurploeg besloten om *binnen de politie* een integrale aanpak op te starten. Een unieke samenwerking tussen eenheid, district en basisteam. In de eenheidsstuurploeg werd nadrukkelijke de wens uitgesproken om integraal samen te werken met de belastingdienst, het RIEC-ON en de gemeente Zwolle en te komen tot duurzame interventies die de cocaïnemarkt normaliseren. Dit heeft in januari 2020 geleid tot de start van het integrale project Pactum.

Dat ondermijning een breed maatschappelijk probleem is, is algemeen bekend. Minstens zo bekend is dat criminelen zich niet laten beperken door gebiedsgrenzen. We zijn allemaal bekend met het zogenaamde 'waterbed-effect'. Een effectieve aanpak van dit onderliggende probleem is alleen mogelijk als we integraal, alle deskundigheden, informatie en mogelijkheden tot een effectieve cocktail tegen ondermijning kunnen maken. Daarom proberen overheidsorganisaties die zich bezighouden met de aanpak, bestrijding en het voorkomen van ondermijnende activiteiten zich zo min mogelijk te laten beperken door hun organisatorische gebiedsgrenzen. Diezelfde overheidsorganisaties hebben elk hun eigen deskundigheden, informatie, mogelijkheden én beperkingen. Dat vraagt om een synergie die verdergaat dan ad hoc bijdragen aan het oplossen van een één of meerdere casussen. We zijn ervan overtuigd dat een effectieve integrale samenwerking tussen de verschillende partners in het veiligheidsdomein in het district IJsselland, specifiek de gemeente Zwolle, eraan kan bijdragen dat de veiligheid in wijken toeneemt en dat de aantrekkings- en de ondermijnende krachten van criminaliteit juist afnemen.

Met het voorliggend projectplan geven we een helder beeld van de te realiseren doelen, randvoorwaarden en strategische uitgangspunten van de beoogde samenwerking binnen Pactum. Overeenstemming over de inhoud van dit document zou de weg vrij moeten maken voor een duurzame samenwerking om de cocaïnemarkt te verstoren in district IJsselland, specifiek gemeente Zwolle.

Enkele kernprincipes daarbij zijn:

- Planmatig waar nodig,
- flexibel waar mogelijk,
- breed gedragen,
- liever doorlopende verbetering dan vertragende perfectie.

Alleen ga je sneller, samen kom je verder...

2. Doelstellingen

2.1. Scope

[Redacted text]

2.2. Hoofddoel

Het ontwikkelen van een effectieve, efficiënte en duurzame integrale samenwerking tussen partners in het veiligheidsdomein in district IJsselland, specifiek in de gemeente Zwolle, om de cocaïnemarkt duurzaam te verstoren.

2.3. Subdoelen

1. Een zichtbare afname van (gewelds) incidenten gerelateerd aan de cocaïnemarkt.
2. Criminele (bedrijfs)processen verstoren, vooral op de grens van de boven- en onderwereld.
3. Sleutelfiguren binnen de criminele netwerken buiten spel zetten.
4. Afpakken van crimineel verkregen vermogen.
5. Beperken van jonge aanwas naar criminele netwerken gerelateerd aan de cocaïnemarkt.

Kort samengevat:

- Door het samen bestrijden van de criminaliteit, gerelateerd aan de cocaïnemarkt, een beweging in gang zetten die leidt tot een effectieve samenwerking in de bestrijding van ondermijning in meer algemene zin.
- Randvoorwaarden creëren om de beweging vast te houden, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten op bestaande processen en structuren.

2.4. Effecten in de gemeente Zwolle

- Minder (gewelds) incidenten gerelateerd aan de cocaïnemarkt.
- Cocaïnehandel minder zichtbaar in het openbare leven.
- Beperken van zichtbare aanwas van crimineel vermogen.
- Lagere betrokkenheid van jongeren op de cocaïnemarkt en de aangrenzende criminaliteit.

In haar periodieke rapportages zal Pactum ingaan op de bereikte effecten in de gemeente Zwolle.

2.5. Partners integrale samenwerking

We geloven in het effect van samenwerking tussen overheidsorganisaties in het voorkomen en aanpakken van ondermijning. De 'één overheids-gedachte' spreekt ons aan. Ervaring heeft echter geleerd dat 'samenwerken' wezenlijk anders is dan 'samen werken' aan het oplossen van een casus. Samenwerken lukt alleen als partijen het écht willen. Het is een keuze. Voor ons betekent dit dat we openstaan voor elke overheidsdienst die actief wil bijdragen. We verwachten dat de kracht van samenwerking vooral goed tot z'n recht zal komen als partijen vanaf het begin aanhaken. Kiest een partij ervoor de ontwikkelingen (voorlopig) vanaf de zijlijn aan te zien, dan respecteren we dat. Al onderstrepen we dat we in voorkomende gevallen graag bekijken hoe we deze partij(en) kunnen faciliteren toch actief bij te dragen.

De kern van het project Pactum is:

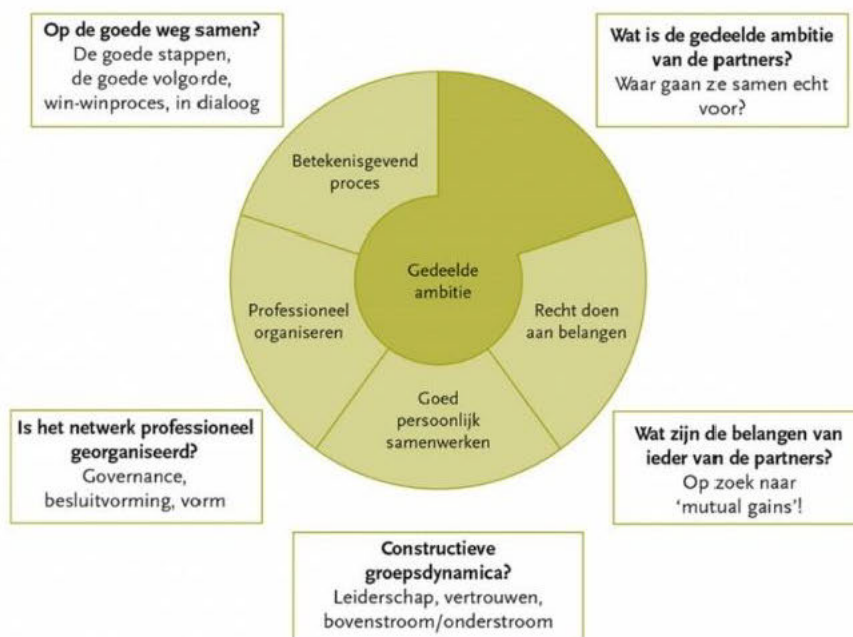
- Belastingdienst Oost-Nederland
- Gemeente Zwolle
- Politie Oost-Nederland
- RIEC Oost-Nederland

2.6. Openbaar Ministerie

Opsporing, OM en politie, heeft een vliegende start gemaakt in de bestrijding van de geweldsdelicten gerelateerd aan de cocaïnemarkt. Dit heeft geleid tot detentie van een aantal sleutelfiguren uit een van de criminele clusters. Ook zijn er een aantal nieuwe strafrechtelijke interventies gestart. Gesteld kan worden dat het OM goed vertegenwoordigd is binnen het project en de daaraan gerelateerde strafrechtelijke interventies. Hierin wordt intensief en productief samengewerkt. Daarnaast heeft het OM zitting in alle aan Pactum gerelateerde bestuursgremia (Driehoek/ DSP / ESP).

3. Samenwerken

Samenwerken is meer dan samen werken. Het is een bewuste keuze die staat of valt bij de mate waarin deelnemende partijen bereid zijn in de samenwerking te investeren, de samenwerking ruimte te geven én de mate waarin deelnemende partijen bereid / in staat zijn belangenconflicten die zich mogelijk voordoen tussen het samenwerkingsverband en de eigen organisatie te herkennen en goed op te lossen. Om een en ander inzichtelijk te maken, stellen we voor met een model te werken van Kaats en Opheij (figuur 1). In het kader van de samenwerking richten we ons vooral op het herkennen van structuren, op het op elkaar afstemmen van werkwijzen, definities, informatie delen, capaciteits-inzet, capaciteit, etc.

Fiauur 1: Kaats en Opheij: Samenwerken

3.1. Succesvol samenwerken

Een goed begin is het halve werk. Voor ons betekent dit dat we eraan hechten een stevige basis neer te leggen, waarop de beoogde samenwerking zich kan ontwikkelen. Het model van Kaats en Opheij zoals getoond in figuur 1 geeft daarvoor handvatten. Als we dat vertalen naar de resultaten van ons project dan stellen we voor ons vooral te richten op:

Gedeelde ambitie: We richten ons op het initiëren, faciliteren en het vasthouden van de integrale samenwerking tegen ondermijning door cocaïnemarkt en de gevolgen daarvan in district IJsselland, specifiek gemeente Zwolle. Andere doelstellingen van deelnemende partijen, beschouwen we door de ogen van ons project gezien als 'out of scope'.

Recht aan belangen: Deelnemende partijen staan elk uiteraard opgesteld voor het realiseren van hun eigen maatschappelijke bijdragen. Dat brengt een grote variëteit aan belangen met zich mee. Waar die samenvallen, stellen we voor op de stroom mee te liften. Waar belangen met elkaar conflicteren zien we het als onze taak 'win-win-situaties' te vinden of te creëren.

Persoonlijk samenwerken:

Effectief samenwerken stelt eisen aan de opstelling van de personen die de samenwerking vormgeven. Lenzioni¹ wijst op drie 'eigenschappen':

1. Gedreven (om te realiseren waar de samenwerking voor staat);
2. Slim (inzicht in wat mensen nodig hebben om te kunnen excelleren);
3. Bescheiden (elkaar successen en podia gunnen).

Wij zien het als onze taak deelnemende partijen te stimuleren deze kwaliteiten te laten meewegen bij het afvaardigen van medewerkers. Ook zien we het als onze taak medewerkers op deze punten te ondersteunen.

Professioneel organiseren:

We zien het als één van onze taken om een effectieve informatie-, rapportage- en overlegstructuur te faciliteren gericht op het blijvend genereren van toegevoegde waarde door de beoogde integrale samenwerking. Met informatie doelen we hier dus *niet* op de informatie-uitwisseling aangaande subjecten. We spreken in dit kader uitsluitend over het uitwisselen van wederzijdse informatie die relevant is voor het in stand houden en/of ontwikkelen van de integrale samenwerking.

Proces:

De integrale samenwerking heeft tot doel met haar resultaten bij te dragen aan effecten die de afzonderlijke organisaties belangrijk vinden, maar alleen niet zouden kunnen realiseren. We zien het als één van onze taken te faciliteren dat de resultaten regelmatig hierop worden getoetst en te stimuleren dat deelnemers bijsturen waar nodig. Maandelijks worden acties en deelprojecten geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.

¹ Vijf frustraties bij teamwork

4. Strategie

In dit document richten we ons op het samenwerkingsverband dat partijen willen vormgeven. Om dat goed te kunnen faciliteren stellen we voor ons vast te houden aan een aantal strategische lijnen als basis onder de samenwerking.

4.1. Basis

- In lijn met wet- en regelgeving.
- Focus op waar we heen willen, een effectieve samenwerking.
We zien het als een taak van het samenwerkingsverband om deelnemende organisaties te faciliteren bij het maken van de stap vooruit.
- Het project Pactum is aanspreekbaar op resultaten met betrekking tot de samenwerking (proces) en streeft ernaar zo bij te dragen aan het realiseren van doelen die in gezamenlijkheid bereikbaar zijn, maar voor de individuele deelnemende organisaties niet.
- Verantwoordelijkheden leggen waar ze horen.

4.2. Communicatie

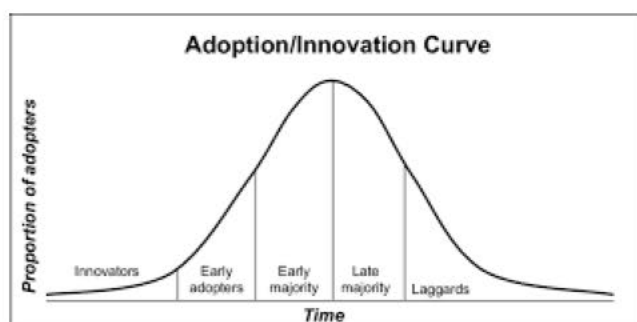
- De eigenaar van de informatie is degene die erover communiceert.
- Partijen stemmen de communicatie t.a.v. Pactum op elkaar af.
- Pactum communiceert over de voortgang van de resultaten van de samenwerking.

4.3. Interne communicatie

- Mensen aanspreken op hun intrinsieke motivatie.
- De beoogde integrale samenwerking is geen extra taak (bovenop bestaande taken). Het is een 'tool' die helpt om bestaande doelstellingen te realiseren. In de communicatie presenteren we de samenwerking ook als zodanig en leggen we daarom verbanden met bestaande doelstellingen.
- Communicatie is de drager van de verandering (voorbeeldgedrag stimuleren; mensen doen niet wat je zegt, maar wat je doet).

4.4. Acceptatie

We richten ons op de collega's die *willen*. De successen en de gespreksstof die dat oplevert, zal anderen aantrekken. Daarmee geven we praktische invulling aan de adoptiecurve van Rogers, figuur 2.

Figuur 2; adoptiecurve Rogers

4.5. Rapportage

- Uniforme rapportage van het project over de voortgang naar alle deelnemende partijen.
- Cijfermatige resultaten zijn belangrijk. Het gaat niet alleen om het proces van de samenwerking, maar ook om concrete resultaten als gevolg van de samenwerking en de zichtbare effecten in de gemeente Zwolle.
- Streven naar een optimale integrale informatiepositie van alle belanghebbenden bij het project.

4.6. Mandaat

Deelnemende partijen laten zich vertegenwoordigen door één of meerdere personen met voldoende mandaat om namens de organisatie te kunnen spreken over onderwerpen met betrekking tot de beoogde samenwerking en de daaruit voortvloeiende activiteiten. Kortgezegd; deelnemers hebben/vertegenwoordigen doorzettingsmacht in de eigen organisatie.

4.7. Eerdere ervaringen

Voor het realiseren van onze doelstellingen staan we graag op de schouders van collega's die in het verleden al waardevolle ervaringen hebben opgedaan. We gaan zelf actief op zoek naar 'lessons learned' en we kijken met een positieve blik naar collega's die 'tips and tricks' willen delen.

5. Aanpak en verloop van het project

5.1. Aanpak

We vinden het belangrijk om zo dicht mogelijk op de realiteit te blijven. Dit betekent dat we nadrukkelijk niet geloven in het ontwikkelen van een blauwdruk, om die vervolgens te implementeren. We geloven echter wel in een ontwikkel model, dit betekent dat er voortdurend een aantal stappen cyclisch worden doorlopen:

Informatie:

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Interventies

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Verduurzamen

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

5.2. Tijdsverloop

We noemen hier nadrukkelijk geen termijn in de zin van weken, maanden of jaren. Van de projectleiding mag verwacht worden dat ze op enig moment geleidelijk terugtreden. Dit moment wordt vroegtijdig besproken in de governance.

5.3. De praktijk

Hoe werkt dit nu?

Het project Pactum valt onder de werking van het RIEC.

Een werkgroep bestaande uit analisten houdt zich bezig met informatie en analyse en ontwikkelt en onderhoudt een integrale informatiepositie/ beeld. Dat gebeurt ook in de afzonderlijke partnerorganisaties. Het integrale informatiebeeld is leidend voor de integrale besluitvorming over deelprojecten, interventievoorstellen of andere activiteiten. Deze besluitvorming vindt plaats door interventie-experts (onder verantwoordelijkheid van de projectleiding Pactum) op basis van expertise en op een zorgvuldig opgebouwd beeld. Vanuit deze informatiepositie sluit Pactum graag aan bij reeds geplande acties of activiteiten op het gebied van ondermijning.

Daarnaast heeft iedere organisatie mensen 'in het veld' die dagdagelijks zien wat er speelt en daar naar gaan kijken door de bril van Pactum. Gezamenlijk wordt de nut en noodzaak voor het project Pactum beoordeeld. Stukjes informatie en/ of gebeurtenissen kunnen zo uitgroeien tot acties die, veelal monodisciplinair maar soms ook gezamenlijk worden uitgevoerd én altijd integraal zijn afgestemd.

Opsporing, OM en politie, hebben een wat bijzonder positie in het project. Daar waar de regelgeving het toestaat draagt men bij aan de integrale informatiepositie. [REDACTED]

6. Organisatie

6.1. Governance

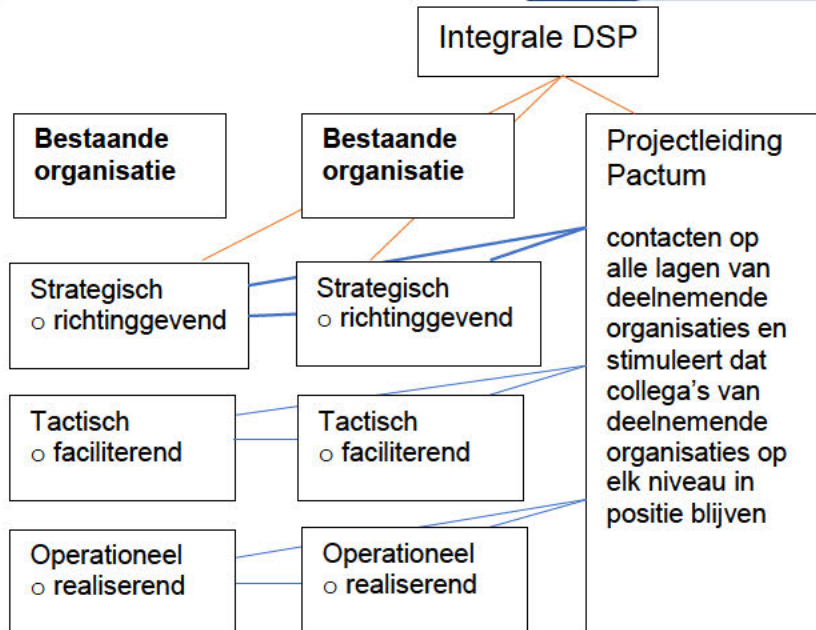
De governance van het project Pactum is meerledig.

De integrale DSP gaat over de inzet van de benodigde capaciteit van de districtelijke partners. De Driehoek gaat over de inzet van het basisteam van de politie Zwolle en over de inzet van de gemeente. Beide hebben dus een rol in de governance.

De primaire verantwoordingslijn van het project Pactum is de integrale districtelijke stuurploeg van het district IJsselland, voor die gelegenheden aangevuld met de burgemeester van Zwolle. Deze stuurploeg beslist over eventuele bijstelling van de scope en de projectdoelstellingen en ondersteunt de integrale samenwerking (fenomeensturing). De capacitaire invulling van de projectorganisatie wordt in de diverse organisaties op andere plaatsen besproken.

De projectleiding van Pactum legt tenminste vier maal per jaar in deze stuurploeg verantwoording af over de voortgang van het project en de tot dan bereikte effecten in de gemeente Zwolle.

Naast deze governance zijn er diverse organisatie- en overlegstructuren die belang hebben bij het project Pactum of bij de door haar geïnitieerde interventies of methodieken. De samenwerking waar Pactum voor staat zou ook kunnen leiden tot veranderingen binnen organisaties. Het project brengt daarom verbindingen tot stand én onderhoudt deze op alle lagen binnen de betrokken organisaties danwel overlegstructuren.

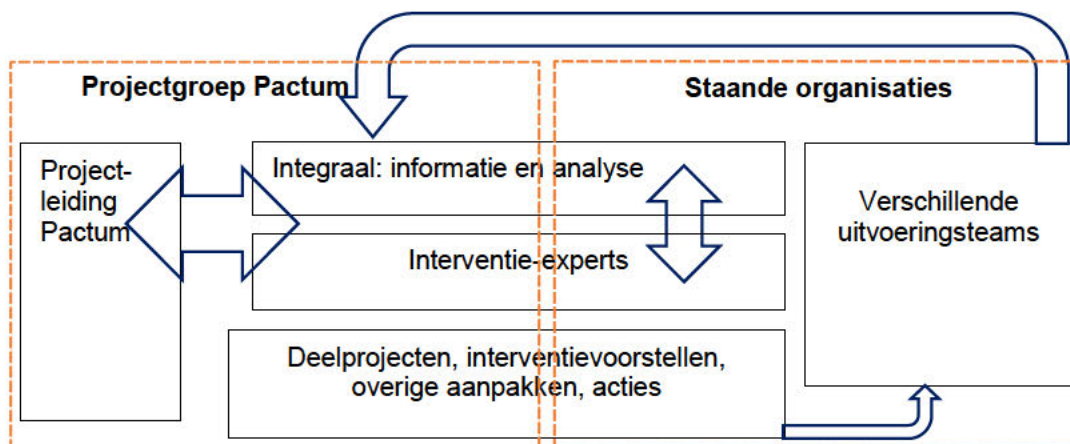

6.2. Projectleiding Pactum

De projectleiding Pactum is verantwoordelijk voor de dagelijkse sturing op de samenwerking, het daarbinnen tot stand brengen van de aanpak en de rapportage hierover.

6.3. Projectgroep Pactum

De projectgroep Pactum bestaat uit de projectleiding, de analisten en interventie-experts. De analisten en interventie-experts zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het doorlopende integrale informatiebeeld en de daaruit voortvloeiende interventievoorstellen, deelprojecten en andere voorgestelde activiteiten.

7. Risico's en kansen

7.1. Risico's

Zowel voor de risico's als voor de kansen geldt, dat het 'levende' tabellen zijn, die gedurende het project nadere invulling krijgen.

Nr	Risico	Impact (1 – 5)	Kans (1 – 5)	Resultaat	Tegenmaatregel	Eigenaar
1	Eén of meer partijen participeert slechts op één of twee van de lagen; strategisch, tactisch, operationeel	4	3	12	Verbindende activiteiten ondernemen.	Projectleiding
2	Partijen stellen onvoldoende kennis/capaciteit beschikbaar (kwalitatief/draagvlak binnen eigen organisatie)	4	2	8	Belang hiervan goed onderkennen op strategische laag.	Individuele partijen/governance
3	Analisten hebben onvoldoende zicht op interventiemogelijkheden	3	2	6	Analisten goed in verbinding brengen met tactiek.	Projectleiding

7.2. Kansen

Nr	Kans	Toelichting	Eigenaar
1	Noaberschap	Delen van successen is een belangrijk onderdeel van 'veranderen'. We verwachten in deze te kunnen meeliften op het cultuurelement van 'hoort zeg't voort'.	Projectleiding
2	Tijdgeest	Samenwerking en synergie bij de aanpak van ondermijning staan zowel landelijk als lokaal hoog in het vaandel	Projectleiding
3	Momentum pakken		Projectleiding

8. Randvoorwaarden

- Deelnemende partijen onderschrijven dit plan en committeren zich hieraan.
- Deelnemende partijen stellen capaciteit (kwaliteit, kwantiteit) beschikbaar.

9. Acties

Nr.	Actie	Toelichting	Verantwoorde-lijk	Prioriteit (1 hoog, 5 laag)
1	Interventies / deelprojecten / methodes ontwikkelen om de effecten van de cocaïnemarkt in district IJsselland specifiek gemeente Zwolle te verkleinen.	<ul style="list-style-type: none"> • Minder geweld • Minder zichtbaar in openbare leven • Minder overlast in de wijken • Lagere betrokkenheid van jongeren • Effectieve samenwerking • Zichtbare afname van incidenten cocaïnemarkt 	Integrale projectorganisatie	1
2	Ontwikkelen van een integrale informatieposities	<ul style="list-style-type: none"> • Instrumenten om de cocaïnemarkt in zicht te houden. 	Integrale samenwerkingsverband analisten	1
3	Ervaringen ophalen	<ul style="list-style-type: none"> • Oriëntatie op soortgelijke projecten in NL • Oriëntatie in de wetenschappelijke wereld 	Projectleiding	3
4	Potentiele partners	<ul style="list-style-type: none"> • Inventariseren • Benaderen • Rapporteren/contact onderhouden 	Projectleiding	2
5	Samenwerken	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseren van de 'schijven' van het model van Kaats en Opheij 	Projectorganisatie / governance	1
6	Verbinden op verschillende organisatielagen bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie (deling) • Communicatie (in- en extern) 	Projectleiding/ governance	2
7	Synergie tussen analisten en uitvoering bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> • Analyse en interventie bij elkaar zetten; samen kijken naar informatie en gaan over de 'wat-vraag' en de 'hoe-vraag' komt dan bij de uitvoering 	Projectleiding	4
8	Begeleiden van de verandering	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis, houding en gedrag bespreekbaar maken • Voorbeeldgedrag 	Projectorganisatie	3

Verwerkersovereenkomst uitvoering Ondernijning – C3 groep

Gemeente Zwolle, waarvan het college van B&W de verwerkingsverantwoordelijke is, verder te noemen Verwerkingsverantwoordelijke, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door Willy Visser, afdelingshoofd Fysieke Leefomgeving

en

C3groep B.V. gevestigd te Leerdam, KVK-nummer 30134489 verder te noemen Verwerker, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door [REDACTED], Directeur,

hierna afzonderlijk te noemen "Partij", of gezamenlijk "Partijen"

Overwegen het volgende:

- a) Partijen hebben op 9-12-2020 de 'opdrachtbevestiging ondernijning' hierna Hoofdovereenkomst, afgesloten, op grond waarvan Verwerker de volgende dienst(en) levert aan de Verwerkingsverantwoordelijke: levering softwareplatform Smart Veiligheid;
- b) Verwerker verwerkt voor de uitvoering van de Hoofdovereenkomst Persoonsgegevens voor Verwerkingsverantwoordelijke;
- c) Op de verwerking van Persoonsgegevens door Verwerker zijn de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG (UAVG) van toepassing;
- d) Partijen willen in aanvulling op de AVG en de UAVG de volgende afspraken over de verwerking van Persoonsgegevens vastleggen in deze verwerkersovereenkomst (hierna: de Verwerkersovereenkomst);

En komen het volgende overeen:

Artikel 1 Definities

- 1.1 Begrippen uit de AVG en de UAVG die in deze Verwerkersovereenkomst worden gebruikt, hebben dezelfde betekenis.
- 1.2 Bijlagen: aanhangsels bij deze Verwerkersovereenkomst, die onlosmakelijk deel uitmaken van deze Verwerkersovereenkomst.

Artikel 2 Ingangsdatum en duur

- 2.1 Deze Verwerkersovereenkomst gaat in op het moment dat de Hoofdovereenkomst tot stand is gekomen, tenzij Partijen anders overeenkomen.
- 2.2 Deze Verwerkersovereenkomst eindigt op het moment dat Verwerker de verwerking van Persoonsgegevens op grond van de Hoofdovereenkomst heeft beëindigd en de afspraken over het teruggeven en/of wissen van Persoonsgegevens zijn nagekomen.

Artikel 3 Onderwerp van deze Verwerkersovereenkomst

- 3.1 Verwerker verwerkt de door of via Verwerkingsverantwoordelijke ter beschikking gestelde Persoonsgegevens uitsluitend in opdracht van Verwerkingsverantwoordelijke voor de uitvoering van de Hoofdovereenkomst en uitsluitend overeenkomstig schriftelijke instructies van Verwerkingsverantwoordelijke, tenzij een op Verwerker van toepassing zijnde Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke wettelijke bepaling hem tot verwerking verplicht. In dat geval zal Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke, voorafgaand aan de verwerking, daarvan zonder onredelijke vertraging in kennis stellen, tenzij die wetgeving deze kennisgeving om gewichtige redenen van algemeen belang verbiedt.
- 3.2 De door Verwerker uit te voeren verwerkingen staan beschreven in tabel 1 van Bijlage 1.

Artikel 4 Inhoudelijke afspraken

- 4.1 **Beveiligingsmaatregelen**
Verwerker zorgt voor passende technische en organisatorische maatregelen om de Persoonsgegevens goed te beveiligen, zoals bedoeld in artikel 32 AVG. De wijze waarop Verwerker de passende technische en organisatorische maatregelen aantoont, staat in Bijlage 2.
- 4.2 **Audits**
Verwerker verleent alle benodigde medewerking aan audits uitgevoerd door een gecertificeerde auditor over de nakoming van de afspraken binnen deze Verwerkersovereenkomst en Bijlagen, tenzij Verwerker door middel van een geldige certificering, die periodiek door een geaccrediteerde instelling wordt getoetst, heeft aangetoond dat Verwerker de gemaakte afspraken nakomt. De kosten van deze audit worden gedragen door Verwerkingsverantwoordelijke (zowel eigen kosten als kosten van Verwerker), tenzij de auditor één of meer tekortkomingen van niet ondergeschikte aard van Verwerker constateert die ten nadele zijn van Verwerkingsverantwoordelijke.
- 4.3 **Verwerking buiten de EER**
Verwerker mag Persoonsgegevens buiten de Europese Economische Ruimte (laten) verwerken wanneer is voldaan aan de voorwaarden van artikel 45 of 46 AVG. Wanneer er sprake is van een verwerking buiten de EER, dan stelt Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke daarvan vooraf op de hoogte.
- 4.4 **Geheimhouding**
Personen die werken voor (sub)Verwerker en (sub)Verwerker zelf, moeten Persoonsgegevens waarmee zij werken geheimhouden. De personen die werken voor Verwerker en subverwerkers hebben daarom een geheimhoudingsverklaring getekend, of zich op een andere manier schriftelijk gebonden aan de geheimhouding.
- 4.5 **Subverwerkers**
De ten tijde van het afsluiten van deze Verwerkersovereenkomst bekende subverwerkers vermeldt Verwerker in tabel 3 van Bijlage 1. Verwerkingsverantwoordelijke verleent hierbij algemene toestemming voor de inschakeling van subverwerkers. Verwerker houdt na de start van de werkzaamheden Verwerkingsverantwoordelijke op de hoogte van de beoogde inschakeling van nieuwe

subverwerkers. Bij de inschakeling van subverwerkers blijven de artikelen 28.2 en 28.4 AVG onverkort van kracht.

4.6 Rechten van betrokkenen

Als een betrokkene een beroep doet op zijn rechten zoals genoemd in artikel 12 t/m 22 AVG, helpt Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke om daarop binnen de wettelijke termijnen een beslissing te nemen.

4.7 Gegevensbeschermingseffectbeoordeling en voorafgaande raadpleging

Op verzoek van Verwerkingsverantwoordelijke werkt Verwerker altijd mee aan een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) en een voorafgaande raadpleging als bedoeld in artikel 35 en 36 AVG.

Artikel 5 Inbreuk in verband met Persoonsgegevens

- 5.1 Verwerker zal Verwerkingsverantwoordelijke zonder onredelijke vertraging, maar uiterlijk binnen 24 uur, informeren na vaststelling van een (vermoedelijke) Inbreuk in verband met Persoonsgegevens. Verwerker vermeldt hierbij voor zover bekend de vermeende oorzaak van de (vermoedelijke) Inbreuk, de categorie persoonsgegevens, de categorie betrokkenen en het aantal betrokkenen.
- 5.2 In geval van een Inbreuk neemt Verwerker zonder onredelijke vertraging alle maatregelen om de Inbreuk te herstellen, de gevolgen daarvan te beperken en verdere Inbreuken te voorkomen.
- 5.3 Verwerker heeft een gedetailleerd logboek van de Inbreuken en de maatregelen die op Inbreuken zijn genomen. Verwerkingsverantwoordelijke mag dat inzien, wanneer deze daarom vraagt.
- 5.4 Verwerkingsverantwoordelijke beslist of de Inbreuk moet worden gemeld bij de toezichthoudende autoriteit en/of Betrokkene. Verwerker ondersteunt de Verwerkingsverantwoordelijke waar nodig bij de melding aan de toezichthoudende autoriteit en/of Betrokkene.

Artikel 6 Aansprakelijkheid

- 6.1 Eventuele in de Hoofdovereenkomst overeengekomen beperkingen van de aansprakelijkheid hebben ook betrekking op de Verwerkersovereenkomst.

Artikel 7 Beëindigen verwerkersovereenkomst

- 7.1 Partijen moeten in de Hoofdovereenkomst afspraken maken over de beëindiging van de Hoofdovereenkomst en de daaruit voortvloeiende teruggave en wissing van Persoonsgegevens.
- 7.2 De geheimhouding geldt ook nog na beëindiging van deze Verwerkersovereenkomst.

Artikel 8 Overige bepalingen

- 8.1 Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen, ook als alleen één Partij vindt dat er een geschil is, zullen in eerste instantie worden voorgelegd aan dezelfde bevoegde rechter als genoemd in de Hoofdovereenkomst.

Ondertekening

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

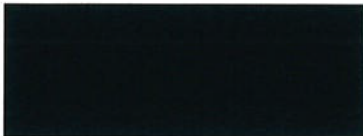
Ingangsdatum: 01-07-2021

Gemeente Zwolle

De burgemeester van Zwolle

namens deze:

Willy Visser, afdelingshoofd

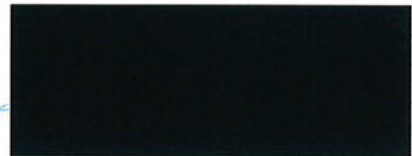
plaats: Zwolle

datum: 11-02-2022

C3Group

namens deze:

 directeur

plaats: Leerdam

datum: 11-02-2021

1.1 Bijlage 1: Overzicht van te verwerken persoonsgegevens

1. Naam verwerking, doeleinden categorieën van betrokkenen, categorieën persoonsgegevens en eventuele doorgifte naar derde landen.

Naam verwerking	Verwerkings-doeleinden	Categorieën van Betrokkenen	Categorieën Persoons-gegevens (waaronder bijzondere persoonsgegevens)	Doorgifte naar derde landen
Data-analyse criminaliteit	Achterhalen of de openbare orde en veiligheid in het geding zijn aangaande deze inwoner	Personen en/of ondernemingen die in verband gebracht worden met ondermijnende activiteiten	Strafrechtelijke gegevens, identiteitsgegevens, persoonlijke gegevens, contactgegevens	Nee
Verwerken van persoons-gegevens in het C3-systeem	Het bestrijden van ondermijnende criminaliteit	Personen en/of ondernemingen die in verband gebracht worden met ondermijnende activiteiten	Bijzondere persoonsgegevens, financiële gegevens, persoonlijke gegevens, contactgegevens	Nee
Woonfraude bestrijding	Het bestrijden van woonfraude	Personen en/of ondernemingen die in verband gebracht worden met woonfraude	Bijzondere persoonsgegevens, identiteitsgegevens, persoonlijke gegevens, contactgegevens, gegevens over kwetsbare groepen	Nee
Gegevensuitwisseling met partners, te weten politie, handhaving, RIEC	Het kunnen samenwerken met verschillende partijen om zo beter inzicht te verkrijgen en efficiënter te kunnen handelen bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit	Multi-problematiek burgers Verwanten Casemanagers	Bijzondere persoonsgegevens, identiteitsgegevens, persoonlijke gegevens, contactgegevens, gegevens over kwetsbare groepen	Nee

2. Contactgegevens

Contactpersoon Verwerkingsverantwoordelijke (NB: Ook buiten kantooruren)	
Contactpersoon Verwerker (NB: Ook buiten kantooruren)	
Contactgegevens IBD	

NB: Eventuele wijzigingen in bovenstaande tabellen geven partijen op korte termijn aan elkaar door.

3. Ingeschakelde subverwerkers

Naam en contactgegevens subverwerker	KvK-nummer	Uitbestede verwerkingen	Toepassing
KPN	27124701	Datacenter	hosting

1.2

Bijlage 2: Aantonen passend niveau van beveiliging

Normenstelsel

X - De verwerker werkt volgens een algemeen erkende norm voor informatiebeveiliging, te weten ISO27001

De verwerker werkt volgens een algemeen erkende overheidsnorm zoals de BIO, of vergelijkbaar, te weten:

De verwerker werkt volgens een andere norm, te weten:
.....

Toereikendheid

De toereikendheid van de informatiebeveiliging blijkt uit het volgende:

- x Periodieke externe controles zoals audits, pentesten of TPM's (bijv. ISAE3xxx SOC type II). ;
- Een Assurance rapport van een auditor die is aangesloten bij NOREA;
- x Eigen controles of eigen mededelingen over de beveiligingsmaatregelen zoals hieronder beschreven:

Maatregelen aanvullend op ISO27001 + ISO27002

NB: Uit de certificering/periodieke externe controles/audits of uit de eigen controles/beschrijvingen blijkt of kan afgeleid worden dat de beveiliging passend is bij de verwerking(en) genoemd in Bijlage 1.

Aansluiting bij goedgekeurde gedragscode

- Verwerker is aangesloten bij een door een toezichhoudende autoriteit goedgekeurde gedragscode, te weten
.....